

PRIEBEŽNÁ IMPLEMENTAČNÁ SPRÁVA ZA 1. POLROK 2018
(Zdravotníctvo, doprava, informatizácia, vzdelávanie, životné prostredie, trh práce a sociálne politiky)

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

Európska únia
Európsky sociálny fond

Implementácia opatrení revízií výdavkov projektu Hodnota za peniaze

Vláda SR spustila projekt Hodnota za peniaze, v rámci ktorého plánuje zreformovať pravidlá, nastaviť procesy a posilniť inštitúcie, ktoré podporia prijímanie dobrých rozhodnutí vo verejnom záujme a významne zvýšia hodnotu za peniaze v slovenskom verejnom sektore.

Jedným z nástrojov Hodnoty za peniaze je revízia väčšiny verejných výdavkov. V roku 2016 prebehla revízia zameraná na zdravotníctvo, dopravu a informatizáciu verejnej správy. Následne, v roku 2017, sa zamerala na vzdelávanie, politiky trhu práce a sociálne politiky a životné prostredie. Revízie výdavkov hodnotia účinnosť a efektívnosť výdavkov a identifikujú opatrenia, ktoré zvýšia hodnotu za peniaze verejných financií, čím umožnia fiškálnu úsporu, lepšie verejné služby pre občanov (výsledky) a/alebo presun financií na priority vlády. Navrhujú opatrenia udržateľným spôsobom.

Opatrenia identifikované revíziou sú následne rozpracované v *ročných implementačných plánoch*. Ich úlohou je nastaviť proces implementácie definovaných opatrení predvídateľne a transparentne, definovaním východiskovej a cieľovej hodnoty pre daný rok. Zároveň stanovujú spôsob vykazovania a zodpovednosť za opatrenia revízie výdavkov pre implementujúce inštitúcie. Vytvárajú základný predpoklad pre *kvartálne odpočty plnenia* opatrení realizované Implementačnou jednotkou, ktoré sumarizujú ich pokrok oproti predchádzajúcemu obdobiu (kvartálu).

Priebežná implementačná správa mapuje implementáciu opatrení po šiestich mesiacoch realizácie opatrení. Je prvým celistvým hodnotením plnenia revízie výdavkov, kalkuláciou fiškálnej úspory a realizovanej hodnoty. Implementačná jednotka na jej základe formuluje odporúčania pre akceleráciu úloh na ďalších šesť mesiacov, aby boli splnené termíny plnenia opatrení vychádzajúce z implementačného plánu. Je súčasťou návrhu rozpočtu verejnej správy.

Súhrnná implementačná správa poskytuje ročný odpočet plnenia opatrení. Vyhodnocuje finálnu výšku fiškálnej úspory za daný rok, dosiahnutú hodnotu, ale aj pokrok v riadení, či dátach a procesoch. Tvorí základ pre prípravu nových implementačných plánov. Predkladá sa vláde SR na schválenie.

Obsah

Úvod.....	8
1 Zhrnutie.....	11
1.1 Zdravotníctvo	11
1.2 Doprava	16
1.3 Informatizácia.....	21
1.4 Vzdelávanie	27
1.5 Životné prostredie	31
1.6 Trh práce a sociálne politiky.....	35
2 Metodika odpočtu	39
3 Zdravotníctvo – odpočet opatrení	40
3.1 Lieky a lieková politika	40
3.2 Špeciálny zdravotnícky materiál a zdravotnícke pomôcky	46
3.3 Zdravotnícka technika	49
3.4 Diagnostika	50
3.5 Nemocnice	52
3.6 Doprava a záchranky	59
3.7 Dáta a procesy.....	60
3.8 Analytické úlohy	61
3.9 Príloha č. 1	62
4 Doprava – odpočet opatrení	72
4.1 Plánovanie a príprava investičných projektov v doprave	72
4.2 Diaľnice, rýchlostné cesty a cesty I. triedy	77
4.3 Železničná infraštruktúra a osobná doprava	82
4.4 Dopravné dáta, modely a metodika pre CBA	89
4.5 Príloha č. 2 Zoznam projektov predložených ÚHP (stav k 30.6.2018)	93
5 Informatizácia – odpočet opatrení.....	96
5.1 Úspora	96
5.2 Hodnota	98
5.3 Riadenie.....	101
5.4 Dáta a metodika	103
5.5 Analytické úlohy	104
6 Vzdelávanie – odpočet opatrení	106
6.1 Regionálne školstvo	106
6.2 Vysoké školy a veda	114
6.3 Investície a výdavky	119
6.4 Dáta a analýza	123

7	Životné prostredie – odpočet opatrení	126
7.1	Úspora	126
7.2	Hodnota	128
7.3	Riadenie	133
7.4	Dáta a metodika	138
7.5	Analytické úlohy	140
8	Trh práce a sociálne politiky – odpočet opatrení.....	142
8.1	Rodinná politika	142
8.2	Politika zamestnanosti	147
8.3	Sociálne poistenie a dôchodky.....	155
8.4	Sociálne služby	157
8.5	Investície a výdavky v oblasti sociálneho zabezpečenia.....	159
9	Zoznam skratiek	164

Zoznam grafov

Graf 1: Vývoj bežných a kapitálových IT výdavkov 2011-2018 (mil. eur)	22
Graf 2: Výdavky na IT podľa zdroja financovania v 1. polroku 2018 (mil. eur)	23
Graf 3: Celkové úhrady poisťovní za lieky na recept v 1. polroku 2016, 2017 a 2018.....	41
Graf 4: Výdavky poisťovní na lieky na výnimky v 1. polroku 2016, 2017 a 2018.....	43
Graf 5: Výdavky poisťovní na lieky na výnimky v prepočte na 1 000 poistencov.....	43
Graf 6: Porovnanie medziročnej zmeny nemedicínskych nákladov.....	53
Graf 7: Medziročná zmena výšky osobných nákladov.....	54
Graf 8: Medziročná zmena nákladov na lieky a ŠZM	56
Graf 9: Vývoj osobných nákladov v štátnych nemocniciach	62
Graf 10: Vývoj osobných nákladov v prepočte na 1 lekára v štátnych nemocniciach.....	63
Graf 11: Medziročná zmena tempa rastu osobných nákladov na 1 lekára v štátnych nemocniciach	63
Graf 12: Medziročná zmena počtu lekárov v štátnych nemocniciach	64
Graf 13: Vývoj EBITDA v štátnych nemocniciach.....	65
Graf 14: Vývoj stavu záväzkov po lehote splatnosti v štátnych nemocniciach	66
Graf 15: Medziročná zmena stavu záväzkov po lehote splatnosti v štátnych nemocniciach	66
Graf 16: Doba trvania od štátnej expertízy po prípadnú výstavbu projektu	75
Graf 17: Plánované a skutočné vyťaženie vládneho cloudu.....	96
Graf 18: Ukážka platovej triedy 10 (pracovná trieda 1) a vplyv na zvýšenie tarifného platu.....	108
Graf 19: Výroba a dodávka elektrickej energie.....	130
Graf 20: Napojenie obyvateľstva na verejnú kanalizáciu.....	131
Graf 21: Priemerné mesačné výsledky aukcií EUA za Slovenskú republiku	135

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1: Úsporné opatrenia MZ SR (v mil. eur).....	11
Tabuľka 2: Výdavky na ústavnú zdravotnú starostlivosť vo vybraných nemocniciach v pôsobnosti MZ SR	12
Tabuľka 3: Plnenie hlavných odporúčaní IJ pre MZ SR v Súhrnnej implementačnej správe 2017.....	13
Tabuľka 4: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na zdravotníctvo v 1. polroku 2018.....	14
Tabuľka 5: Plnenie hlavných odporúčaní IJ pre MDV SR v Súhrnnej implementačnej správe 2017	17
Tabuľka 6: Plnenie hlavného odporúčania IJ pre MF SR v Súhrnnej implementačnej správe 2017	17
Tabuľka 7: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na dopravu v 1. polroku 2018	18
Tabuľka 8: Index digitálnej ekonomiky a spoločnosti (DESI) v rokoch 2015 – 2018	21
Tabuľka 9: Plnenie hlavných odporúčaní IJ pre ÚPPVII v Súhrnnej implementačnej správe 2017	23
Tabuľka 10: Plnenie hlavných odporúčaní IJ pre MV SR v Súhrnnej implementačnej správe 2017	23
Tabuľka 11: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na informatizáciu v 1. polroku 2018.....	25
Tabuľka 12: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na vzdelávanie v 1. polroku 2018	29
Tabuľka 13: Úsporné opatrenia MŽP SR (v mil. eur).....	31
Tabuľka 14: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na životné prostredie v 1. polroku 2018.....	32
Tabuľka 15: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na politiky trhu práce a sociálne politiky v 1. polroku 2018.....	36
Tabuľka 16: Vývoj úhrad zdravotných poisťovní za lieky na recept.....	41
Tabuľka 17: Vývoj úhrad zdravotných poisťovní za lieky na výnimky.....	43
Tabuľka 18: Podiel schválených žiadostí o lieky na výnimky	44
Tabuľka 19: Dopad novely na kategorizáciu liekov na základe farmakoeconomického rozboru k 30.6.2018	44
Tabuľka 20: Dopad novely na kategorizáciu liekov na základe E-žiadostí k 30.6.2018	44
Tabuľka 21: Dopad novely na orphan lieky k 30.6.2018.....	44
Tabuľka 22: Úhrady poisťovní za PNNL.....	45
Tabuľka 23: Úhrady poisťovní za zdravotnícke pomôcky.....	47
Tabuľka 24: Revízná činnosť zdravotných poisťovní.....	48
Tabuľka 25: Efekt priamych kontrol na 1 poistenca.....	48
Tabuľka 26: Referencovaná zdravotnícka technika a realizovaná úspora k 30.06.2018 (v EUR)).....	49
Tabuľka 27: Rozpis a čerpanie kapitálových výdavkov k 30.06.2018 (v EUR).....	50

Tabuľka 28: Prehľad počtu CT a MR prístrojov	51
Tabuľka 29: Prehľad počtu CT a MR vyšetrení	51
Tabuľka 30: Úhrady poisťovní a jednotkové ceny CT a MR vyšetrení.....	51
Tabuľka 31: Úhrady za výkony zobrazovacích a laboratórnych vyšetrení (mimo CT a MR)	52
Tabuľka 32: Dopady stratifikácie nemocníc.....	58
Tabuľka 33: Mediánové hodnoty zložiek ročného platu manažmentu nemocníc v r. 2017	68
Tabuľka 34: Váha navrhovaných KPIs pre hodnotenie manažérov.....	69
Tabuľka 35: Navrhovaný motivačno-sankčný mechanizmus pre manažment nemocnice	70
Tabuľka 36: Zoznam nových investičných projektov nad 20 mil. eur a ich stav k 30.6.2018.....	72
Tabuľka 37: Zoznam investičných projektov MDV SR s povinnosťou mať štúdiu realizovateľnosti na začiatku predinvestičného procesu a ich stav k 30.6.2018.....	73
Tabuľka 38: Stav ciest I. triedy podľa jednotlivých IVSC	78
Tabuľka 39: Bežná údržba a opravy ciest I. triedy – plán a čerpanie (v tis. eur)	79
Tabuľka 40: Prioritné investičné projekty MDV SR (mil. eur), stav k 30.6.2018	80
Tabuľka 41: Zoznam budúcich investičných projektov, ktorých predpokladaný investičný náklad je vyšší ako 40 mil. eur posudzovaných ÚHP MF SR v 1. polroku 2018	82
Tabuľka 42: Zoznam prioritných investičných projektov železničnej infraštruktúry posudzovaných ÚHP MF SR v 1. polroku 2018.....	84
Tabuľka 43: Prioritné investície ŽSR s hodnotou nad 20 mil. eur, stav k 30.6.2018	84
Tabuľka 44: Celkové náklady ŽSR a počet km spravovaných tratí	85
Tabuľka 45: Mzdové výdavky ŽSR na riadenie tratí	86
Tabuľka 46: Investície do riadenia dopravy vybraných tratí a ich jednoduchá návratnosť	86
Tabuľka 47: Medziročné zmeny ukazovateľov ZSSK.....	88
Tabuľka 48: Zoznam objednaných CBA zo strany NDS, stav ku 30.6.2018.....	91
Tabuľka 49: Sedem základných elektronických služieb pre občana s úrovňou zabezpečenia 4.....	98
Tabuľka 50: Sedem najpoužívanějších elektronických služieb mierou zabezpečenia 3 a 4.....	99
Tabuľka 51: Počet vydaných eID a certifikátov k KEP.....	99
Tabuľka 52: Počet vydaných eID a BOK-ov	100
Tabuľka 53: Počet aktivovaných elektronických schránok	100
Tabuľka 54: IT projekty nad 10 mil. eur posúdené ÚHP MF SR.....	105
Tabuľka 55: Akreditované vzdelávacie programy (AVP)	112
Tabuľka 56: Neakreditované formy vzdelávania (NFV)	112
Tabuľka 57: Počet študentov pilotného projektu.....	116
Tabuľka 58: Financovanie vysokoškolskej vedy a techniky (v eur)	118
Tabuľka 59: Počet a štruktúra respondentov prieskumu	124
Tabuľka 60: Návrh racionalizačných opatrení BCG a zo strany SVP	126
Tabuľka 61: Hrubý odhad výnosu z komunálneho odpadu	127
Tabuľka 62: Projekty podporené NP Zelená domácnostiam ku 30.6.2018.....	129
Tabuľka 63: Poskytnuté dotácie podľa rozostavanosti v rokoch 2017 a 2018.....	132
Tabuľka 64: Návrh kritérií pre oblasť Odvádzanie a čistenie odpadovej vody.....	132
Tabuľka 65: Návrh kritérií pre oblasť verejné vodovody	134
Tabuľka 66: Podiel dotácií EF na zelené ciele.....	136
Tabuľka 67: Podiel dotácií na príjmoch EF	136
Tabuľka 68: Rozdelenie priorit v najnovších programoch starostlivosti o CHVÚ.....	136
Tabuľka 69: Členenie monitorovacích staníc SHMÚ po krajoch.....	139
Tabuľka 70: Porovnanie rodičovského príspevku v SR a ČR od 1.1.2018	143
Tabuľka 71: Podiel detí vychovávaných mimo vlastnej rodiny	144
Tabuľka 72: Deti vychovávané mimo rodiny – typy starostlivosti.....	145
Tabuľka 73: Sprostredkovanie náhradnej rodinnej starostlivosti	145
Tabuľka 74: Vývoj minimálnej mzdy	149
Tabuľka 75: Medziročná zmena nákladov práce a čistej mzdy v roku 2018 v stave s OOP a bez OOP zamestnávateľa (v Eur)	150
Tabuľka 76: Prehľad skupín, zapojených do „NP PIP“	151
Tabuľka 77: Faktory zamestnatelnosti	152
Tabuľka 78: Zoznam štruktúrálnej prekážky zamestnanosti.....	152

Tabuľka 79: Prehľad skupín, zapojených do programu "Cesta na trh práce"	153
Tabuľka 80: Prehľad skupín, zapojených do programu "Reštart"	154
Tabuľka 81: Prehľad nákladov NP ESKO 2.....	162

Zoznam obrázkov

Obrázok 1: Systém fungovania e zdravie	57
--	----

Zoznam boxov

Box 1: Best practice zo zahraničia – Nadmerné predpisovanie antibiotík	42
Box 2: Zahraničná prax v odmeňovaní manažérov nemocníc.....	55
Box 3: Navrhované zmeny v odmeňovaní manažérov nemocníc v pôsobnosti MZ SR.....	55
Box 4: Vplyv krátkodobých stimulov na výkon manažérov nemocníc.....	67
Box 5: Zahraničná prax v odmeňovaní manažérov nemocníc.....	69
Box 6: Projekt NÚCEM - zavedenie externých overovacích testov	111
Box 7: Pilotný projekt STU v Bratislave - profesijne orientovaný bakalár	116
Box 8: Projekt ACCORD.....	121
Box 9: Zvýšenie flexibility dĺžky poberania rodičovského príspevku v ČR od 1.1.2018.....	143
Box 10: Pilotný projekt „Analýza nákladov a prínosov včasnej intervencie pri poruchách autistického spektra“ .	147

Úvod

Hodnota za peniaze patrí medzi priority rezortov a preukázali to aj formálnymi záväzkami prostredníctvom Implementačných plánov. Implementácia 184 opatrení je však zdĺhavá a bez očakávaných fiškálnych úspor a štrukturálnych zmien. Výnimkou je rezort zdravotníctva. Vzájomné porovnanie rezortov je nemožné, mandát pre revízie výdavkov je v každom rezorte odlišný.

ZDRAVOTNÍCTVO

Najvýznamnejšie sa hodnota za peniaze materializuje v rezorte zdravotníctva. Je to jediný rezort, ktorý dosiahol úspory ako výsledok revízie výdavkov. Celkovo sa ušetrilo 107,7 mil. eur, z toho 104 mil. eur v roku 2017 a 3,7 mil. eur v 1. polroku 2018. Primárne sa úspory realizovali v opatreniach verejného zdravotného poistenia, výdavky v nemocniciach i naďalej rastú.

Realizovaná úspora vo verejnom zdravotnom poistení (27,5 mil. eur) je nižšia o 19 % v porovnaní s 1. polrokom 2017 (34 mil. eur). K tvorbe úspory prispeli predovšetkým opatrenia v oblasti referencovania cien a revíznej činnosti zdravotníckych pomôcok (12 mil. eur) a v oblasti nadspotreby liekov (11 mil. eur).

Podľa záverov revízie mali *úspory smerovať do ústavnej zdravotnej starostlivosti*, čo sa však plne neprejavilo ani v roku 2017, ani v 1. polroku 2018. Za prvých 6 mesiacov, a to v porovnaní s 1. polrokom 2017, smerovalo do nemocníc len o 4 mil. eur viac. V dofinancovaní ústavnej zdravotnej starostlivosti zaostáva najmä Všeobecná zdravotná poisťovňa. Namiesto fiškálnej úspory, 13 sledovaných štátnych nemocníc generovalo 23,8 mil. eur výdavkov a zadlženosť nemocníc (704 mil. eur) rastie. Finančná analýza indikuje jednak problém v nedofinancovaní zo strany zdravotných poisťovní, ale aj neefektívne prevádzkové rozhodnutia, ktoré je nevyhnutné posudzovať individuálne po nemocniciach.

Medzi kľúčové oblasti implementácie hodnoty IJ zaraďuje spustenie projektu stratifikácie nemocníc, plnú funkcionálnu DRG a eZdravie. **Rovnako je dôležité pristúpiť k tvorbe programového rozpočtu v celom verejnom zdravotnom poistení pre lepšie sledovanie dosahovaných výstupov a výsledkov v zdravotníctve.**

DOPRAVA

Stanovenie investičných priorít na základe analyticky podložených potrieb v doprave je kľúčovým opatrením. Argumentom zostáva, že stavať cesty je potrebné tam, kde je realizovaná hodnota za peniaze najvyššia. Navyše v súčasnosti tempo prípravy cestných investičných projektov až 4-krát prevyšuje tempo výstavby. **NDS začne realizáciu približne 2-3 projektov ročne, pričom v prípade, ak by MDV SR dodržalo doterajšiu priemernú rýchlosť prípravy projektov, bolo by možné pripraviť do realizácie v priemere až 8 projektov ročne.**

Stav ciest I. triedy sa naďalej zhoršuje. Dôvodom sú nedostatočne vynakladané finančné prostriedky na ich opravy a údržbu, avšak aj čerpanie alokovaných financií je pomalé. Za 1. polrok 2018 je čerpanie rozpočtu len na úrovni 36%, pričom na opravy a údržbu ciest a mostov bolo vyčerpaných iba 25%. Dôvodom sú **nedostatočné finančné prostriedky na ich opravy a údržbu a vyčleňovanie dodatočných zdrojov až v 2. polovici roka.**

Rovnako poddimenzovaná je aj údržba železničnej infraštruktúry, vysoké výdavky sú aj v súvislosti s riadením dopravy, ktoré je zastarané. Riešením sú projekty investícií do modernizácie riadenia dopravy, na realizáciu ktorých si ŽSR vie vyčleniť financie aj v rámci vlastných zdrojov, napr. nerealizovaním investícií, ktoré nie je nevyhnutné realizovať v súčasnosti. Rovnako, v prípade Železničnej spoločnosti Slovensko, je potrebné realizovať investície s najvyššou hodnotou za peniaze, a to i posúdením investičných projektov zo strany ÚHP MF SR.

INFORMATIZÁCIA

V medzinárodnom porovnaní DESI sa postavenie slovenskej informatizácie v roku 2018 nezmenilo (20.miesto) a SR stále zostáva pod priemerom EÚ. Samotné skóre Slovenska sa ale zvýšilo o 4 p. b. Najvýraznejší rast dosiahla SR v oblasti digitálnych verejných služieb, kde postúpila z 24. na 20. miesto, napreduje taktiež v oblasti integrácie digitálnych služieb v obchode. Počet používateľov elektronickej verejnej správy na Slovensku (55%) je však nižší ako priemer EÚ (58%).

Len 28% občanov má elektronický občiansky preukaz s aktivovaným BOK-om, čo obmedzuje využitie elektronických služieb štátu a pripravuje verejnú správu aj občanov o benefity zo vzájomnej elektronickej komunikácie. Na druhej strane, povinné vydávanie BOK nie je hlavným problémom obmedzujúcim využitie elektronických služieb. Podľa výsledkov prieskumu je týmto faktorom skôr preferencia osobného kontaktu, resp. nízka počítačová gramotnosť.

V 1. polroku 2018 bol zaznamenaný progres v rámci zjednotenia pravidiel pre posudzovanie nových IT investičných projektov z SR a EÚ zdrojov, vrátane aktualizácie metodiky CBA.

VZDELÁVANIE

Pre rok 2018 bola vyčíslená fiškálna úspora 3 mil. eur, ktorá sa v 1. polroku 2018 nezrealizovala a pri súčasnom vývoji plnenia opatrení sa do konca roka ani nezrealizuje. K plánu racionalizácie siete škôl nebol zaznamenaný žiaden pokrok, a to aj napriek konkrétnym návrhom definovaným už v revízii výdavkov. Rovnako žiaden progres nenastal ani v príprave a definovaní konkrétnych opatrení, ktoré by viedli k zvýšeniu podielu bakalárskych študentov, ktorí nepokračujú v magisterskom štúdiu.

V rozpore s odporúčaním revízie výdavkov, od 1.1.2018 vstúpila do platnosti neobmedzená platnosť kreditov na kreditové príplatky. Dominantnou motiváciou pre absolvovanie vzdelávania dnes **nie je potreba skvalitňovať svoju pedagogickú činnosť**, ale zisk kreditov pre vyplácanie kreditového príplatku.

V sledovanom období nedošlo ani k navýšeniu plátov pre začínajúcich učiteľov, malo sa tak stať v januári 2018. Platy mladých učiteľov naďalej zaostávajú viac ako v zahraničí - učitelia na základnej škole vo veku 25 – 34 rokov zarábajú v priemere len 61 % platu vysokoškolsky vzdelaných rovesníkov, v OECD to bolo 97%.

Z celkového počtu 27 opatrení Revízie výdavkov na vzdelávanie je 17 z nich súčasťou Implementačného plánu Národného programu rozvoja výchovy a vzdelávania (IP NPRVaV). V prípade 4 zo 17 opatrení je termín realizácie v porovnaní s termínmi revízie výdavkov posunutý na neskôr. Vzniká však časový nesúlad termínov plnenia u 4 opatrení, primárne ich posun do budúcnosti, čo sa prejaví aj na plnení opatrení revízie výdavkov na vzdelávanie (medzi nimi napr. aj zvýšenie plátov začínajúcich učiteľov).

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

V revízii výdavkov na životné prostredie bola v roku 2018 vyčíslená fiškálna úspora **79 mil. eur, ktorá sa v 1. polroku 2018 nezrealizovala a do konca roka sa ani nezrealizuje.** Odporúčania auditu na zefektívnenie prevádzky Slovenského vodohospodárskeho podniku s úsporou 8 mil. eur neboli v 1. polroku 2018 implementované. Naopak, namiesto úspory v tomto roku dôjde k rastu nákladov o 1,5 %.

Hodnota za peniaze sa realizuje prostredníctvom zvýšenia poplatkov za skládkovanie. Rezort indikoval výnosy vo výške cca 6 mil. eur pre rok 2019, čo však predstavuje len 50% z pohľadu možného výnosu hodnoty za peniaze identifikovanej v revízii výdavkov.

Podpora výstavby vodohospodárskej infraštruktúry prostredníctvom dotácií Environmentálneho fondu má byť zameraná najmä na projekty v záverečnej fáze budovania infraštruktúry. Napriek tomu, že do špecifikácie podporených projektov sa kritérium rozostavanosti dostalo, v roku 2018 bolo schválených len 8 projektov v záverečnej fáze z celkovo 170 podporených projektov.

Prioritizácia pre nové protipovodňové projekty je nepostačujúca. K zvýšeniu hodnoty za peniaze v prípade protipovodňovej ochrany zatiaľ nedochádza. Napriek prioritizácii projektov v Plánoch manažmentu povodňového rizika, schválených vládou SR, sa realizujú aj dodatočné projekty vychádzajúce z ďalších akčných plánov vlády SR. SVP naďalej podporuje a plánuje do budúcnosti podporovať projekty podľa stavu ich pripravenosti na realizáciu.

TRH PRÁCE A SOCIÁLNE POLITIKY

Fiškálna úspora navrhovaná v revízii výdavkov – 49 mil. eur v roku 2019 a 10 mil. eur do roku 2020 – sa vzhľadom na charakter a termíny plnenia opatrení pravdepodobne v sektore nezrealizuje. Úspora sa týka zavedenia ročného zúčtovania sociálneho poistenia a zvýšenia efektívnosti pobočiek Sociálnej poisťovne.

Už v Programovom vyhlásení vlády SR 2016-2020 sa vláda SR zaviazala, že vytvorí také podmienky, aby bola zabezpečená **vyššia flexibilita pri poberaní príspevkov pri rodičovskej starostlivosti**. Revízia výdavkov na politiky trhu práce a sociálne politiky odporúča **zvážiť zavedenie flexibilného čerpania rodičovského príspevku, s možnosťou voliť si dĺžku jeho poberania**.

Revízia výdavkov navrhla sadu opatrení, ktorá by mohla zabezpečiť zvýšenie celkovej efektívnosti dôchodkového sporenia. Okrem vypracovania analýzy **je potrebné do konca roka 2018 spustiť legislatívny proces**, inak tieto opatrenia s vysokou hodnotou za peniaze nebudú do konca roka 2020 realizované.

ZÁVER

Plnenie opatrení, za prvých 6 mesiacov od schválenia revízie výdavkov, **je v oblasti životného prostredia, vzdelávania a na trhu práce a sociálnych politikách výrazne pomalšie** v porovnaní s rovnakým obdobím roka 2017 u rezortov zdravotníctva, informatizácie a dopravy. Preto je nevyhnutné práce na jednotlivých opatreniach zrýchliť.

Kvalita dát, ich dostupnosť a validácia zostáva pre všetky rezorty i naďalej problémom. Pre kvalitný odpočet plnenia opatrení a tvorbu verejných politik je zároveň **klúčové aj zdieľanie dát** medzi jednotlivými ústrednými orgánmi štátnej správy a ich podriadenými organizáciami.

1 Zhrnutie

1.1 Zdravotníctvo

Zdravotníctvo patrí medzi najvýznamnejšie sektory z pohľadu rozpočtu (4,57 mld. eur v 2017, približne 5,7 % HDP), ako aj potenciálnej hodnoty pre občanov. Slovensko dáva na zdravotníctvo i naďalej vyšší podiel HDP ako priemer krajín V3, vo výsledkoch stále zaostáva.

Celkovo sa ušetrilo 107,7 mil. eur, 104¹ mil. eur v roku 2017 a 3,7 mil. eur v 1. polroku 2018. Primárne sa úspory realizovali v opatreniach verejného zdravotného poistenia, výdavky v nemocniciach i naďalej rastú. Realizovaná úspora vo verejnom zdravotnom poistení (27,5 mil. eur) je nižšia o 19 % v porovnaní s 1. polrokom 2017 (34 mil. eur). Najvyššie úspory boli dosiahnuté referencovaním cien a revíznou činnosťou zdravotníckych pomôcok (12 mil. eur) a v oblasti nadspotreby liekov (11 mil. eur).

Tabuľka 1: Úsporné opatrenia MZ SR (v mil. eur)

	Plán 2017	Plnenie k 31.12.2017	Plán 2018 aktual. ²	Plnenie k 30.6.2018	Potenciálna úspora
Opatrenia znižujúce výdavky VZP	143	108,1	55,3	27,5	268
Nadspotreba liekov - zavedenie predpisových limitov pre ambulantných poskytovateľov	20	22,2	0	11,0	59
Výnimky na lieky - zavedenie pravidiel pre preplácanie výnimiek	10	1,7	8,3	0,2	10
Potenciálne nákladovo neefektívne lieky - centrálny nákup liekov ZP	25	-4,5	29,5	3,2	42
Špeciálny zdravotnícky materiál - zníženie cien (referencovanie)	35	37,4	7,6	N/A	55
Zdravotnícke pomôcky - referencovanie a revízne činnosti	15	10,5	4,5	12,0	15
SVLZ - zníženie jednotkových cien a limitov CT a MR vyšetrení	10	11,2	4,8	-0,2	25
SVLZ - zavedenie limitov pre ambulantných poskytovateľov	3	2,4	0,6	-0,9	37
Zlepšenie revízných činností VŠZP	25	27,2	0	2,2	25
Opatrenia znižujúce výdavky nemocníc (podriadených organizácií MZ SR)	31	-4,1	47,7	-23,8	95
Optimalizácia prevádzkových nákladov	5	-3,1	8,1	-3,6	10
Optimalizácia medicínskych procesov	15	-23,4	38,4	-15,5	74
Optimalizácia nákupu liekov a ŠZM	8	6,8	1,2	-5	8
Hospodárne obstarávanie zdravotníckej techniky	3	15,6	0	0,36	3

Zdroj: IJ, MZ SR, dáta ZP

Podľa revízie výdavkov mali úspory smerovať do ústavnej zdravotnej starostlivosti, čo sa však plne neprejavilo ani v roku 2017, ani v 1. polroku 2018. **Do ústavnej (lôžkovej) zdravotnej starostlivosti³ smerovalo len o 4 mil. eur viac v porovnaní s rovnakým obdobím roku 2017**, pričom len osobné náklady v nemocniciach vzrástli v 1. polroku 2018 o 15,5 mil. eur. V dofinancovaní ústavnej zdravotnej starostlivosti zaostáva najmä Všeobecná zdravotná poisťovňa, na druhej strane navýšenie o 3,7 mil. eur realizovala poisťovňa Dôvera. Na základe výsledkov za 1. polrok 2018 možno konštatovať, že realizovaná úspora 27,5 mil. eur sa v ústavnej zdravotnej starostlivosti neprejavila.

Z pohľadu sledovaných nemocníc, najvýraznejšie navýšenie platieb od všetkých zdravotných poisťovní zaznamenala Detská fakultná nemocnica v Bratislave (o 14 %), Fakultná nemocnica Trnava (o 11 %) a Fakultná nemocnica s poliklinikou Nové Zámky (o 7 %). Naopak, až o 10 % prostriedkov menej smerovalo do Univerzitnej

¹ Oproti Súhrnnej implementačnej správe bola pôvodná úspora 79,8 mil. eur navýšená o 24,2 mil. eur, ktoré vyplývali z dodatočného prepočtu IZP v opatrení referencovania cien špeciálneho zdravotníckeho materiálu.

² Aktualizovaný plán pre rok 2018 = plán 2017 + navýšenie pre rok 2018 vyplývajúce z postupného nábehu – skutočné plnenie roku 2017.

³ V rámci ústavnej zdravotnej starostlivosti sa Implementačná jednotka zamerala na vybrané nemocnice v pôsobnosti MZ SR, ktoré boli súčasťou revízie výdavkov na zdravotníctvo – UNB, FN TT, FN NT, FNŠP NZ, FN TN, FNŠP ZA, FN MT, FNŠP BB, UN KE, FNŠP PO, DFNSP BA, DFNSP BB, DFN KE.

nemocnice Martin. Podrobné členenie výdavkov jednotlivých zdravotných poisťovní na zdravotnú starostlivosť vo vybraných nemocniciach analyzovaných v Revízii výdavkov na zdravotníctvo sa nachádza v Tabuľke 2.

Tabuľka 2: Výdavky na ústavnú zdravotnú starostlivosť vo vybraných nemocniciach v pôsobnosti MZ SR

Zdravotné poisťovne <i>v mil. eur</i>	VŠZP			Dôvera			Union			Všetky poisťovne		
	1-6/ 17	1-6/ 18	% zmena	1-6/ 17	1-6/ 18	% zmena	1-6/ 17	1-6/ 18	% zmena	1-6/ 17	1-6/ 18	% zmena
UN Bratislava	64,4	63,6	-1 %	15,5	15,4	-1 %	4,0	4,4	8 %	83,9	83,4	-1 %
Nemocnica Ružinov	23,5	23,7	1 %	6,5	5,5	-15 %	1,3	1,7	26 %	31,3	30,9	-1 %
Nemocnica akad. L. Déreza, Kramáre	14,5	14,1	-2 %	3,3	3,7	12 %	1,1	1,1	1 %	18,9	19,0	0 %
Nemocnica sv. Cyrila a Metoda, Petržalka	18,7	18,2	-2 %	4,4	4,5	2 %	1,3	1,1	-11 %	24,3	23,8	-2 %
Nemocnica Staré Mesto	6,7	6,5	-4 %	1,2	1,4	24 %	0,4	0,5	27 %	8,3	8,4	2 %
ŠGN, Podunajské Biskupice	1,0	1,1	13 %	0,1	0,2	66 %	0,0	0,0	17 %	1,2	1,4	19 %
UN Martin	31,2	27,4	-12 %	7,2	7,3	2 %	1,8	1,4	-24 %	40,2	36,1	-10 %
UN L. Pasteura Košice	29,2	28,8	-1 %	13,0	12,9	-1 %	3,7	3,8	4 %	45,9	45,5	-1 %
FNsP Nové Zámky	10,1	10,6	5 %	6,1	6,8	11 %	1,5	1,5	1 %	17,6	18,8	7 %
FN Trenčín	17,6	18,9	7 %	4,3	4,2	-1 %	1,2	1,0	-12 %	23,0	24,2	5 %
FNsP Banská Bystrica	27,3	27,3	-0 %	7,0	7,1	1 %	2,4	2,1	-14 %	36,7	36,4	-1 %
FNsP Žilina	19,9	19,6	-2 %	3,3	3,5	5 %	0,7	0,7	10 %	23,9	23,9	-0 %
FNsP Prešov	22,4	23,3	4 %	6,0	6,4	7 %	2,5	2,5	0 %	30,9	32,3	4 %
FN Nitra	15,7	16,2	3 %	5,0	5,7	14 %	1,3	1,3	-3 %	22,1	23,1	5 %
FN Trnava	14,1	15,9	12 %	3,0	3,2	6 %	0,8	0,9	16 %	18,0	20,0	11 %
DFN Košice	2,9	2,7	-8 %	2,9	3,4	14 %	1,2	1,2	-5 %	7,1	7,2	2 %
DFNsP Banská Bystrica	2,6	2,6	2 %	1,7	1,9	12 %	0,6	0,6	-2 %	4,8	5,1	5 %
DFNsP Bratislava	11,9	13,3	12 %	4,5	5,5	20 %	1,5	1,7	10 %	17,9	20,5	14 %
UN a FN SPOLU	269	270	0 %	80	83	5 %	23	23	-1 %	372	376	1 %

Zdroj: prepočty IJ, MZ SR

Namiesto fiškálnej úspory produkovalo 13 sledovaných štátnych nemocníc o 23,8 mil. eur výdavkov viac a zadlženosť nemocníc (704 mil. eur) rastie. Finančná analýza indikuje jednak nedofinancovanie zo strany zdravotných poisťovní, rast osobných nákladov, ale aj neefektívne prevádzkové rozhodnutia v oblasti nemedicínskych nákladov, ktoré je nevyhnutné posudzovať individuálne po jednotlivých nemocniciach.

V 1. polroku 2018 sfinalizovalo MZ SR v spolupráci so zdravotnými poisťovňami prípravu koncepcie rozvoja ústavnej zdravotnej starostlivosti, ktorá zásadným spôsobom zmení doterajšie fungovanie nemocníc. Výsledkom stratifikácie má byť skrátenie dĺžky hospitalizácie **z 8,3 na 6,5 dňa**, vyššie využitie lôžok (80 % oproti súčasným 72 %), viac personálnych kapacít (0,85 personálu oproti 0,72) a finančných zdrojov (39 tis. eur oproti 29 tis. eur) na lôžko. V konečnom dôsledku sa má dosiahnuť vyššia kvalita zdravotnej starostlivosti a udržateľnosť systému. **Z pohľadu IJ je dôležité stanoviť jasný harmonogram procesných krokov a čiastkových výsledkov pre najbližšie 3 roky, jasnú komunikáciu zo strany MZ SR a zdravotných poisťovní a nastavenie čiastkových kontrolných mechanizmov.**

Podľa IJ patria medzi najväčšie výzvy v roku 2018 opatrenia v optimalizácii procesov nemocníc a diagnostika, ktoré produkujú zvýšené výdavky. Vyššie výdavky nemocníc sú spôsobené aj rastom osobných nákladov o 15,5 mil. eur, a to najmä z dôvodu existencie súčasne nastaveného systému odmeňovania zdravotníckeho personálu. V oblasti prevádzkových nákladov tvoria významnú časť pokuty a penále z dôvodu zadlženia nemocníc, pričom vzrástli o 1,7 mil. eur oproti rovnakému obdobiu roka 2017. **Z pohľadu kvality poskytovanej zdravotnej starostlivosti a fungovania systému, IJ považuje za dôležité stratifikáciu nemocníc, plnú funkcionálnu DRG a eZdravie.**

Otvorenou otázkou, ktorá významne ovplyvňuje výsledky v zdravotníctve, zostáva spôsob financovania sektora, vrátane platby za poisťencov štátu. Jedným z nástrojov, ktorý do budúcnosti umožní lepšie plánovanie verejných výdavkov a ich prepojenie na dosahované výstupy a výsledky, je **programové rozpočtovanie pre celé verejné zdravotné poistenie**, bez ohľadu na zdroj financovania (ekonomicky aktívne obyvateľstvo, platba za poisťencov štátu a iné). Programové rozpočtovanie vyrieši opakované diskusie okolo percenta za poisťencov štátu a umožní presnejšie plánovať výdavky verejného zdravotného poistenia. Pre formuláciu zámeru, cieľov, programov

a merateľných ukazovateľov je však nevyhnutná relevantná a dôveryhodná dátová báza a spolupráca MF SR, MZ SR a zdravotných poisťovní.

V Súhrnnej implementačnej správe 2017 za oblasť zdravotníctva boli navrhované ďalšie úlohy, ktoré mali za cieľ akcelerovať plnenie opatrení Revízie výdavkov na zdravotníctvo, ktoré sa v roku 2017 neplnili.

Nakoľko má rezort čas na plnenie týchto odporúčaní do 31.12.2018, IJ hodnotí plnenie hlavných odporúčaní k 30.6.2018 nasledovne:

Tabuľka 3: Plnenie hlavných odporúčaní IJ pre MZ SR v Súhrnnej implementačnej správe 2017

Stanoviť oblasti s najväčším potenciálom pre rast hodnoty, do ktorých by mali byť investované realizované úspory	
Zrýchliť plnenie fiškálnych opatrení Revízie výdavkov v zdravotníctve I. s cieľom priblížiť sa do konca roka 2018 fiškálnej úspore stanovenej v rozpočte verejnej správy	
Opakovane analyzovať revíziu činnosť Všeobecnej zdravotnej poisťovne = stanovenie novej hodnoty úspory	
Zrušiť platový automat a prehodnotiť súčasné odmeňovanie zdravotníckeho personálu	
Realizovať druhú časť Revízie výdavkov v zdravotníctve zameranú na dosiahnutie efektívnejšej zdravotnej starostlivosti pre občana	
Akcelerovať pripájanie PZS do eZdravia	

Zdroj: IJ

Hlavné odporúčania IJ pre MZ SR do 31.12.2018:

- ✓ Stanoviť oblasti s najväčším potenciálom pre rast hodnoty, do ktorých by mali byť investované realizované úspory, už v Priebežnej správe revízie výdavkov v zdravotníctve II.
- ✓ Pripraviť programový rozpočet na celé verejné zdravotné poistenie v spolupráci s MF SR
- ✓ Pripraviť záväzný implementačný plán stratifikácie nemocníc vrátane harmonogramu pre najbližšie tri 3 roky
- ✓ Zrušiť platový automat a prehodnotiť súčasné odmeňovanie zdravotníckeho personálu
- ✓ Opakovane analyzovať revíziu činnosť Všeobecnej zdravotnej poisťovne = stanovenie novej hodnoty úspory
- ✓ Dokončiť jednotný účtovný rozvrh pre nemocnice v pôsobnosti MZ SR

Tabuľka 4: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na zdravotníctvo v 1. polroku 2018

	ZDRAVOTNÍCTVO	Zodpovednosť	Pôvodný termín	Nový termín ⁴	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
LIEKY A LIEKOVÁ POLITIKA								
1	Nadspotreba liekov - zavedenie predpisových limitov pre ambulantných poskytovateľov	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
2	Zverejňovanie rebríčkov predpisovania lekárov v rámci odbornosti	MZ SR	31.12.2017	30.6.2018				
3	Výnimky na lieky - zavedenie pravidiel pre preplácanie výnimiek	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
4	Zavedenie záväzných pravidiel pre úhradu liekov na výnimky	MZ SR	31.12.2017	-				
5	Nákladovo neefektívne lieky - centrálny nákup liekov ZP	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
6	Vydávanie receptu na účinnú látku namiesto konkrétneho lieku	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
7	Výmena informácií o exporte liekov medzi ŠUKL a FS SR/ŠÚ SR	MZ SR, MF SR	31.12.2017	31.12.2018				
8	Povinné zbieranie dát o užívaní podmienené kategorizovaných liekov	MZ SR	31.12.2017	-				
ŠPECIÁLNY ZDRAVOTNÍCKY MATERIÁL A ZDRAVOTNÍCKE POMÔCKY								
9	Špeciálny zdravotnícky materiál - zníženie cien (referencovanie)	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
10	Zdravotnícke pomôcky - referencovanie a revízne činnosti	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
11	Zlepšenie revíznych činností VŠZP	MZ SR, VŠZP	31.12.2017	31.12.2018				
ZDRAVOTNÍCKA TECHNIKA								
12	Hospodárne obstarávanie zdravotníckej techniky	MZ SR, nemocnice	31.12.2017	31.12.2018				
DIAGNOSTIKA								
13	SVLZ - zníženie jednotkových cien a limitov CT a MR vyšetrení	MZ SR, poisťovne	31.12.2017	31.12.2018				
14	SVLZ - zavedenie limitov pre ambulantných poskytovateľov	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
NEMOCNICE								
15	Optimalizácia prevádzkových nákladov	MZ SR, nemocnice	31.12.2017	31.12.2018				
16	Optimalizácia medicínskych procesov	MZ SR, nemocnice	31.12.2017	31.12.2018				
17	Optimalizácia nákupu liekov a ŠZM	MZ SR, nemocnice	31.12.2017	31.12.2018				
18	Zavedenie štandardných diagnostických a terapeutických postupov	MZ SR	1.7.2018	-				
19	Elektronizácia zdravotnej dokumentácie a elektronická dokumentácia preskripcie	MZ SR	31.12.2018	-				
20	Úprava siete akútnych nemocníc a reprofiliácia nemocníc	MZ SR	31.12.2017	30.6.2018				
21	Zavedenie prehľadných pravidiel pri platbách pacientov	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
22	Zavedenie DRG	MZ SR	31.12.2017 konvergenca do 31.12.2022	-				

⁴ Aktualizovaný termín na základe Implementačných plánov na rok 2018.

	ZDRAVOTNÍCTVO	Zodpovednosť	Pôvodný termín	Nový termín ⁴	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
DOPRAVA A ZÁCHRANKY								
23	Zapojenie poskytovateľov dopravnej zdrav. služby do integrovaného záchranného systému	MZ SR	1.7.2018	-				
24	Zisťovanie prítomnosti alkoholu alebo omamných látok v krvi pacienta privezeného zdravotnou záchrannou službou	MZ SR	1.7.2018	-				
25	Implementácia komunikácie medzi operačným strediskom a vozidlom ZZS na báze GPS	MZ SR	1.7.2018	-				
26	Integrovanie poskytovateľov ZZS do eHealth	MZ SR	31.12.2018	-				
DÁTA A PROCESY								
27	Úprava vykazovania dát pre medzinárodné inštitúcie	MZ SR (NCZI, ŠÚKL)	31.12.2017	31.12.2018				
28	Zverejnenie dát NCZI v štandardizovanej forme	MZ SR (NCZI)	31.12.2017	31.12.2018				
29	Prehodnotenie štruktúry a kvality dát vykazovaných od poskytovateľov ZS	MZ SR (NCZI)	1.7.2018	1.7.2018				
30	Rozšírenie štruktúry monitoringu poisťovní o výdavky na oblasti zdravotnej starostlivosti	MF SR	31.12.2017	31.12.2018				
31	Zavedenie rozpočtových rokovaní o celkových potrebných zdrojoch v zdravotníctve a ich použití na nákup zdravotnej starostlivosti na úrovni jednotlivých oblastí ZS	MF SR	31.12.2017	31.12.2018				
32	Zvýšenie nezávislosti a profesionality kategorizačných orgánov	MZ SR	1.7.2018	1.7.2018				
33	Zvýšenie transparentnosti kategorizačných orgánov	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
34	Posilnenie kompetencií všeobecných lekárov	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
35	Posilnenie kompetencií zdrav. sestier a asistentov	MZ SR	31.12.2017	30.6.2018				
ANALYTICKÉ ÚLOHY								
36	Vyvinúť nástroj na presnejšie stanovenie potreby výdavkov na zdravotnú starostlivosť s ohľadom na udržateľnosť verejných financií	MZ SR, MF SR	31.12.2019	-				
37	Analýza spotreby voľnopredajných liekov	MZ SR, MF SR	31.12.2018	-				
38	Analýza manažmentu pacienta všeobecným lekárom (tzv. gatekeeping) z pohľadu právomocí všeobecných lekárov, platobného mechanizmu ako aj motivácií (kapitácia)	MZ SR, MF SR	31.12.2018	-				
39	Prehodnotenie kompetencií lekárov, sestier a zdravotníckych asistentov v ústavnej starostlivosti	MZ SR	31.12.2017	-				
40	Preskúmanie súčasného stavu odmeňovania zdravotníckych zamestnancov (najmä lekárov a sestier) navrhne spôsob zohľadnenia výkonnosti a kvality v systéme odmeňovania	MZ SR	-	31.12.2018				
41	Nastaviť kritériá a indikátory pre hodnotenie kvality poskytovanej starostlivosti	MZ SR, MF SR	-	31.12.2018				
42	Doplnenie analýzy variability predpisovania laboratórných a zobrazovacích vyšetrení o parameter PCG	MZ SR, MF SR	-	30.6.2018				

1.2 Doprava

Stanovenie **investičných priorít na základe analyticky podložených potrieb rezortu MDV SR je kľúčovým opatrením**. Argumentom zostáva, že stavať cesty je potrebné tam, kde je realizovaná hodnota za peniaze najvyššia. Navyše, v súčasnosti tempo prípravy cestných investičných projektov až štvornásobne prevyšuje tempo výstavby. NDS začne realizáciu približne 2-3 projektov ročne, pričom v prípade, ak by MDV SR dodržalo doterajšiu priemernú rýchlosť prípravy projektov, bolo by možné pripraviť do realizácie v priemere až 8 projektov ročne.

IJ odporúča akceleráciu prác v príprave kritérií zo strany MDV SR a MF SR tak, aby sa mohlo pristúpiť k samotnej prioritizácii investičných projektov MDV SR. Následne je potrebné tento investičný plán spolu s finančným krytím a harmonogramom výstavby zverejniť a aktualizovať minimálne raz ročne, obdobne ako je to v rezorte životného prostredia⁵. **Pokiaľ sa práce na prioritizácii nezrýchlia, investičný plán na základe analyticky podložených potrieb nevznikne.**

Stav **ciest I. triedy** sa naďalej zhoršuje. Dôvodom sú **nedostatočné finančné prostriedky na ich opravy a údržbu a vyčleňovanie dodatočných zdrojov až v 2. polovici roka**. V roku 2018 predstavujú bežné výdavky na činnosti súvisiace s opravou a údržbou ciest (bez zimnej údržby) 23,8 mil. eur, z čoho takmer 50 % je alokovaných na samotnú opravu a údržbu ciest a 14 % na opravy a údržbu mostov. Čerpanie rozpočtu za 1. polrok 2018 je len na úrovni 36 %, pričom na opravy a údržbu ciest a mostov je čerpanie iba na úrovni 25%, podľa MDV SR aj z dôvodu sezónnosti prác. **Za 1. polrok 2018 nedošlo k navýšeniu prostriedkov na opravy a údržbu ciest I. triedy v porovnaní s plánovaným rozpočtom.**

Rovnako **poddimenzovaná je údržba železničnej infraštruktúry**, vysoké výdavky sú aj v súvislosti s riadením dopravy, ktoré je zastarané. Riešením sú projekty investícií do modernizácie riadenia dopravy, pre ktoré je potrebné pripraviť harmonogram ich realizácie. Na realizáciu týchto investícií môže ŽSR alokovať financie aj v rámci vlastných zdrojov, napr. posúvaním investícií s nižšou mierou návratnosti, ktoré priamo nesúvisia s prevádzkou železničnej infraštruktúry, do budúcnosti. Rovnako v prípade Železničnej spoločnosti Slovensko je potrebné realizovať investície s čo najvyššou hodnotou za peniaze, a to i posúdením investičných projektov zo strany ÚHP MF SR.

Revízia výdavkov na dopravu stanovila MDV SR povinnosť predkladať všetky nové projekty na hodnotenie ÚHP MF SR. **Na oboch stranách procesu hodnotenia projektov cestnej, ako aj železničnej infraštruktúry došlo k pokroku**. MDV SR predložilo na hodnotenie 2 nové projekty⁶ a ÚHP vypracoval 2 finálne verejné stanoviská⁷ a 7 pripomienok resp. vyžiadaní podkladov. Nakoľko neexistuje zhoda na predkladaných dátach a podkladoch medzi MF SR a MDV SR, vzniká nesúlad v rozsahu a kvalite predkladaných podkladov a štúdií (napr. R2 Mýtna – Lovinobaňa), resp. neakceptovaniu niektorých pripomienok ÚHP MF SR (napr. Železničný uzol BA). Naďalej preto dochádza k výrazným omeškaniam v hodnotení projektov zo strany ÚHP MF SR.

V rezorte dopravy, tak ako v ostatných, je naďalej výzvou **dostupnosť údajov, kvalita poskytovaných dát a ich zverejňovanie**. V tejto oblasti však dochádza k pokroku zo strany MDV SR – počas 1. polroku 2018 došlo k **zadefinovaniu a finálnemu odsúhlaseniu rozsahu údajov a podkladov**, ktoré budú v roku 2018 zverejňované v rámci pilotného projektu k zazmluvneným dopravným investičným projektom OPII. Následne je nutné pokračovať vo zverejňovaní údajov o projektoch, ktoré nie sú financované z eurofondov resp. nie sú zatiaľ zazmluvnené na financovanie z OPII. **ZSSK ako jediná podriadená organizácia naďalej neposkytuje IJ a MF SR údaje potrebné na dopracovanie Revízie výdavkov v osobnej železničnej doprave**. Tieto údaje presahujú rámec poskytovania údajov z Revízie výdavkov na dopravu, ktorá je doplnená stanoveným Implementačným plánom.

Ministerstvo dopravy a výstavby SR implementuje v rámci Revízie výdavkov na dopravu v roku 2018 celkovo 31 opatrení a svoj záväzok **splnilo v 1. polroku 2018 na 74 %**. Plnilo a čiastočne plnilo 20 opatrení. Pri 7 opatreniach bol zaznamenaný nedostatočný pokrok a 4 opatrenia neboli v 1. polroku 2018 odpočítované z dôvodu nedostatku dát⁸.

⁵ <https://www.minzp.sk/o-nas/mzp-sr/rozpocetova-kapitola-mzp-sr/>

⁶ Elektrifikácia trate Haniska pri Košiciach – Moldava nad Bodvou a R2 Mýtna - Lovinobaňa, Tomášovce.

⁷ R2 Mýtna - Lovinobaňa, Tomášovce a I/18, I/74 Lipníky – Ubľa.

⁸ Odsek sa vkladá na základe požiadavky MDV SR.

V Súhrnnej implementačnej správe 2017 za oblasť dopravy boli navrhované ďalšie úlohy, ktoré mali za cieľ akcelerovať plnenie opatrení Revízie výdavkov na dopravu, ktoré sa v roku 2017 neplnili.

Nakoľko má rezort čas na plnenie týchto odporúčaní do 31.12.2018, IJ hodnotí plnenie hlavných odporúčaní k 30.6.2018 nasledovne:

Tabuľka 5: Plnenie hlavných odporúčaní IJ pre MDV SR v Súhrnnej implementačnej správe 2017

Pripraviť kritéria pre prioritizáciu investičných projektov v doprave. Následne, po 31.12.2018, na základe týchto kritérií vypracovať a zverejniť investičný plán MDV SR spolu s finančným krytím a harmonogramom	
Poskytovať údaje týkajúce sa Železničnej spoločnosti Slovensko (ZSSK), ktoré sú nevyhnutné na dopracovanie revízie výdavkov v osobnej železničnej doprave	
Zvýšiť alokáciu finančných prostriedkov na opravy, údržbu a modernizácie ciest I. triedy nad rámec schváleného rozpočtu na rok 2018	
Zverejňovať podrobné informácie a podklady o investičných projektoch OPII v užívateľsky vhodnom formáte a zanalyzovať možnosti, ako rozšíriť zverejňovanie údajov o ďalšie projekty	

Zdroj: IJ

Tabuľka 6: Plnenie hlavného odporúčania IJ pre MF SR v Súhrnnej implementačnej správe 2017

Zrýchliť hodnotiaci proces projektov predkladaných rezortnými organizáciami MDV SR	
--	--

Zdroj: IJ

Hlavné odporúčania IJ pre MDV SR do 31.12.2018:

- ✓ Sfinalizovať kritéria pre prioritizáciu investičných projektov v doprave. Následne po 31.12.2018 na základe týchto kritérií, vypracovať a zverejniť investičný plán MDV SR spolu s finančným krytím a harmonogramom
- ✓ Poskytovať údaje týkajúce sa Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s. (ZSSK) a Železníc Slovenskej republiky (ŽSR), ktoré sú nevyhnutné na dopracovanie Revízie výdavkov na dopravu
- ✓ Zvýšiť alokáciu finančných prostriedkov na opravy a údržbu ciest I. triedy v súlade so schválenou Revíziou výdavkov na dopravu
- ✓ Zverejňovať podrobné informácie a podklady o zazmluvnených investičných projektoch OPII v užívateľsky vhodnom formáte v rámci pilotného projektu týkajúceho sa dát OP II

Hlavné odporúčanie IJ pre MF SR do 31.12.2018:

- ✓ Zrýchliť hodnotiaci proces pri projektoch predkladaných rezortnými organizáciami MDV SR
- ✓ Sfinalizovať kritériá pre prioritizáciu investičných projektov v doprave v spolupráci s MDV SR

Tabuľka 7: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na dopravu v 1. polroku 2018

	DOPRAVA	Zodpovednosť	Pôvodný termín	Nový termín	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
PLÁNOVANIE A PRÍPRAVA INVESTIČNÝCH PROJEKTOV								
1	Pre nové investičné projekty nad 20 mil. eur v rámci prípravy zadania štúdie realizovateľnosti posúdiť vhodnosť aplikácie multimodálnych variantov a vykonať takéto posúdenie	MDV SR SRP	priebežne	-				
2	Realizovať štúdie realizovateľnosti na začiatku predinvestičného procesu	MDV SR SCDaPK SŽDaD	priebežne	-				
3	Preskúmať proces EIA vo väzbe na ostatné fázy prípravy projektu s cieľom zefektívniť celý proces	MŽP SR SCDaPK		-				
4	Prehodnocovať pokračovanie v predprojektovej a projektovej príprave projektov s realizáciou plánovanou až v dlhodobom horizonte 10 r.	MDV SR SCDaPK SŽDaD	priebežne	-				
5	Preskúmať legislatívne možnosti na minimalizáciu so stavbou nesúvisiacich investícií spolu s vyčíslením rozpočtového dopadu	MDV SR / MF SR SCDaPK	12/2017	-				
6	Dôsledne sledovať možnosť maximálneho využitia predchádzajúcich stupňov projektovej dokumentácie	MDV SR	priebežne	-				
7	Skvalitniť interné expertné kapacity objednávateľov v rezorte dopravy na lepšiu formuláciu zadání, priebežnú a záverečnú kontrolu projektov	MDV SR OSR	12/2017	-				
8	Poskytovať verejnosti relevantné podklady o pripravovaných investičných projektoch	MDV SR SRP	priebežne	-				
DIAĽNICE, RÝCHLOSTNÉ CESTY A CESTY I. TRIEDY								
9	Hľadať spôsoby zvýšenia výdavkov na opravy a údržbu ciest I. triedy tak, aby nedochádzalo k zvyšovaniu podielu ciest I. triedy v nevyhovujúcom a havarijnom stave	MDV SR / MF SR SCDaPK	priebežne	-				
10	Zverejňovať v ročnom intervale počet vybraných kľúčových výkonov jednotlivých činností opráv a vybraných kľúčových výkonov údržby ciest I. triedy a ich náklady v členení podľa IVSC (v užívateľsky vhodnej a spracovateľnej forme – napr. vo formáte .xls)	MDV SR / MF SR SCDaPK	06/2017 / každoročne	-				
11	Hľadať spôsoby zníženia jednotkových nákladov jednotlivých činností opráv a údržby diaľnic a rýchlostných ciest realizovaných vlastnými kapacitami NDS. Pravidelne (minimálne na ročnej báze) zverejňovať počet vybraných kľúčových výkonov jednotlivých činností opráv a vybraných kľúčových výkonov údržby diaľnic a rýchlostných ciest a ich náklady v členení podľa stredísk údržby (v užívateľsky vhodnej a spracovateľnej forme – napr. vo formáte .xls)	MDV SR / MF SR SCDaPK	06/2017 / každoročne					

	DOPRAVA	Zodpovednosť	Pôvodný termín	Nový termín	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
12	Prioritné projekty diaľnic a rýchlostných ciest pred verejným obstarávaním na dodávateľa stavebných prác budú hodnotené aj zo strany MF SR	MF SR SCDaPK	priebežne	-				
13	Všetky budúce investičné projekty, ktorých predpokladaný investičný náklad je vyšší ako 40 mil. eur, budú vo fáze prípravy štúdie realizovateľnosti (ak sa spracováva) podrobené analýze nákladov a prínosov aj zo strany MF SR	MF SR SCDaPK	priebežne	-				
14	Pripraviť pravidlá pre schvaľovanie PPP projektov a koncesií s cieľom zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť verejných financií a zároveň definovať priestor pre realizáciu PPP projektov a koncesií prinášajúcich hodnotu za peniaze	MF SR SPPP		priebežne				
ŽELEZNIČNÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OSOBNÁ DOPRAVA								
15	Detailne analyzovať komplexné dopady prípadnej eliminácie 234 km tratí s nízkym využitím bez osobnej dopravy a na základe výsledkov upresniť odhad úspory 6 mil. eur ročne s potenciálnymi jednorazovými nákladmi vo výške maximálne 70 mil. eur	MDV SR / MF SR SŽDaD	01/2018	06/2018				
16	Detailne analyzovať komplexné dopady zastavenia dopravy a rozhodnutia o prípadnom zrušení 91 km tratí s minimálnou osobnou dopravou	MDV SR / MF SR SŽDaD	01/2018	06/2018				
17	Všetky budúce investičné projekty, ktorých predpokladaný investičný náklad je vyšší ako 40 mil. eur, budú vo fáze prípravy štúdie realizovateľnosti (ak sa spracováva) podrobené analýze nákladov a prínosov aj zo strany MF SR	MF SR SŽDaD	priebežne	-				
18	Prioritné projekty železničnej infraštruktúry pred verejným obstarávaním na dodávateľa stavebných prác (tabuľka 20 RVD) budú hodnotené aj zo strany MF SR	MF SR SŽDaD	priebežne	-				
19	Optimalizovať počet zamestnancov ŽSR v súvislosti s modernizáciou, znižovaním rozsahu prvkov železničnej infraštruktúry a optimalizáciou činností	MDV SR SŽDaD	priebežne	-				
20	Realizovať úspory v riadení dopravy investíciami podľa aktuálnych možností RVS a eurofondov. Prioritne realizovať najprínosnejšie investície	MDV SR SŽDaD	priebežne	-				
21	Kvantifikovať optimálne finančné prostriedky na údržbu a prínosy z nej plynúce. Zverejňovať v ročnom intervale počet vybraných kľúčových výkonov jednotlivých činností opráv a údržby a ich náklady	MDV SR / MF SR SŽDaD	12/2017 / každoročne	-				
22	Zvýšením účinnosti formou budovania filtračno-kompenzačných zariadení a energetického dispečingu dosiahnuť ročnú úsporu nákladov v objeme 0,5 mil. eur. Budú preskúmané ďalšie možnosti znižovania nákladov na nákup elektrickej energie	SŽDaD	01/2019 - úspora / 12/2017 - analýza	-				

	DOPRAVA	Zodpovednosť	Pôvodný termín	Nový termín	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
23	Hľadať opatrenia na optimalizáciu jednotkových nákladov a zvyšovanie výnosov, spolu o 20% v dotovanej verejnej osobnej železničnej doprave.	MDV SR SŽDaD	06/2020	-				
DOPRAVNÉ DÁTA, MODELY A METODIKA PRE CBA								
24	Zadefinovať rozsah zberu dát, jeho periodicitu, formát, zdroj a zodpovednú organizáciu a iniciovanie úpravy metodiky zisťovania ŠÚ SR na aktuálne požiadavky dát.	MDV SR / MF SR SVAMP	jún 2017	-				
25	Sprístupňovať relevantné dopravné dáta verejnosti, najmä na účely vytvárania koncepčných materiálov a stratégií v oblasti dopravy	MDV SR SVAMP	2016	priebežne				
26	Zabezpečiť prístup k vstupným údajom, metodikám, výstupom dopravných modelov nastavením podmienok v zmluvách s dodávateľmi diel vo verejných obstarávaníach začatých po 10/2016	MDV SR SCDaPK	01/2017	priebežne				
27	Vytvoriť metodiku a minimálne štandardy dopravného modelovania, ktoré stanovia mantinely pre tvorcov modelov v závislosti od druhu dopravného modelu	MDV SR/MF SR OSR	06/2018	-				
28	V rozsahu finančných a kapacitných možností NDS zabezpečiť na požiadanie úpravu dát z mýta do anonymizovanej formy použiteľnej pre dopravné modelovanie (nielen intenzity, aj smerové dáta) a na požiadanie sprístupniť vo vopred definovanom rozsahu dáta MDV a zhotoviteľom dopravných modelov	MDV SR SCDaPK	priebežne	-				
29	Zabezpečiť prípravu, zber a spracovanie údajov o mobilitnom správaní obyvateľstva v rámci štatistiky rodinných účtov	MDV SR/ ŠÚ SR SVAMP						
30	Vytvoriť jednotnú štandardizovanú metodiku CBA s konzistentnými a validovanými predpokladmi	MDV SR / MF SR SRP	06/2017/ priebežne	-				
31	Zabezpečiť kontrolovateľnosť CBA v štúdiách realizovateľnosti NDS zo strany MDV SR a MF SR: vyžadovať v obstarávaníach začatých po 10/2016 od zhotoviteľa detailné podklady a dokumentáciu k CBA, samotný dopravný model, aj projekt výpočtu socio-ekonomických benefitov	MDV SR SCDaPK SŽDaD	priebežne	-				

1.3 Informatizácia

V medzinárodnom porovnaní sa postavenie slovenskej informatizácie v roku 2018 nezmenilo a SR stále zostáva pod priemerom EÚ. Slovensko v indexe digitálnej ekonomiky a spoločnosti (DESI) obsadilo 20. miesto, skóre Slovenska sa ale zvýšilo o 4 p. b. V rámci krajín V4 dosiahla lepší výsledok Česká republika, ktorá sa umiestnila na 17. mieste. Maďarsko a Poľsko obsadili 23. resp. 24. miesto.

Slovensko sa v roku 2018 zlepšilo vo všetkých meraných skóre indexu DESI, hoci v niektorých subkomponentoch kleslo pozície v porovnaní s ostatnými krajinami EÚ. Najvýraznejší rast dosiahlo v oblasti digitálnych verejných služieb, kde postúpilo z 24. na 20. miesto, napreduje taktiež v oblasti integrácie digitálnych služieb v obchode⁹. Počet používateľov elektronickej verejnej správy na Slovensku (55%) je však stále nižší ako priemer EÚ (58%). Oproti roku 2017 sa Slovensko relatívne zhoršilo v oblastiach Ľudský kapitál a Používanie internetu, kde sa zhodne umiestnilo na 16. mieste z 28 sledovaných štátov EÚ. Najhoršie postavenie má v oblasti DESI 1 Internetové pripojenie, ktoré vyhodnocuje podiel občanov pripojených na internet a cenu internetového pripojenia.

Tabuľka 8: Index digitálnej ekonomiky a spoločnosti (DESI) v rokoch 2015 – 2018

		2015	2016	2017	2018
DESI 1 - Internetové pripojenie	SK	0,49	0,49	0,51	0,55
	EU	0,57	0,59	0,59	0,63
DESI 1 – pozícia	SK	22	22	23	24
DESI 2 - Ľudský kapitál	SK	0,61	0,49	0,50	0,52
	EU	0,58	0,53	0,55	0,57
DESI 2 – pozícia	SK	14	17	15	16
DESI 3 - Používanie internetu	SK	0,41	0,44	0,49	0,51
	EU	0,43	0,45	0,48	0,51
DESI 3 – pozícia	SK	17	17	15	16
DESI 4 - Integrácia digitálnych technológií v obchode	SK	0,30	0,30	0,30	0,37
	EU	0,33	0,35	0,37	0,40
DESI 4 – pozícia	SK	18	19	21	18
DESI 5 - Digitálne verejné služby	SK	0,37	0,29	0,45	0,50
	EU	0,54	0,55	0,54	0,58
DESI 5 – pozícia	SK	25	27	24	20
DESI – pozícia	SK	20	22	20	20

Zdroj: DESI hodnotenie, EK 2015-2018

V 1. polroku 2018 došlo len k minimálnemu pokroku v príprave a konsolidácii migračných plánov rezortov do vládneho cloudu - plán migrácie do 30.6.2018 zaslalo len sedem ministerstiev¹⁰. Zaslané plány neobsahujú fiškálny dopad migrácie, náklady migrácie IS VS do cloudu tak vyčíslené nie sú. Došlo k dohode na podmienkach novej centrálnej zmluvy Microsoft s úsporou 13,4 mil. eur počas troch rokov. K finalizácii procesu a fiškálnej úspore ale do 30. 6. 2018 nedošlo.

V oblasti hodnoty IJ zaznamenala pokrok pri automatickom vydávaní BOK-u ku eID, kde došlo k nastaveniu procesov pre automatické vydávanie BOK ku každému vydanému eID zo strany Policajného prezidia SR. Do budúca to predpokladá pozitívny vplyv na využívanie elektronických služieb občanmi. Na druhej strane, povinné vydávanie BOK nie je hlavným faktorom obmedzujúcim využitie elektronických služieb. Podľa výsledkov

⁹ Subkomponent DESI 5 - Digitálne verejné služby vykazuje výsledky v 6 meraných kategóriách – Požívatelia elektronickej verejnej správy, Vopred vyplnené formuláre, Dokončenie online služieb, Digitálne verejné služby pre podniky, Otvorený prístup k údajom a Služby elektronického zdravotníctva. Najvýraznejší pokrok dosiahla SR v kategóriách Dokončenie online služieb (rast skóre zo 67 na 77, postup z 24. na 22. miesto) a Digitálne verejné služby pre podniky (rast skóre z 57 na 73, postup z 27. na 22. miesto).

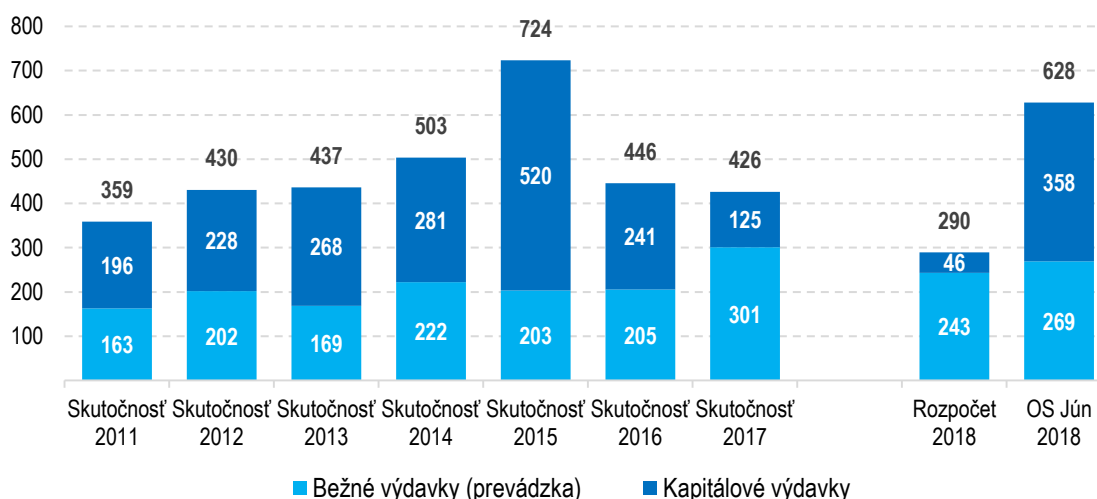
¹⁰ Migračné plány ÚPPVII zaslali Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo životného prostredia SR, Ministerstvo dopravy a výstavby SR, Ministerstvo kultúry SR, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, Ministerstvo zdravotníctva SR a Ministerstvo hospodárstva SR.

prieskumu¹¹ realizovaného ÚPPVII je týmto faktorom skôr preferencia osobného kontaktu, resp. nízka počítačová gramotnosť.

Len 28% občanov má elektronický občiansky preukaz s aktivovaným BOK-om, čo obmedzuje využitie elektronických služieb štátu a pripravuje verejnú správu aj občanov o možné benefity zo vzájomnej elektronickej komunikácie. Tento stav by mohlo zlepšiť dokončenie mobilného ID, či využitie eID v komerčnej sfére, napr. v doprave či bankovníctve.

IJ hodnotí pozitívne zjednotenie pravidiel pre nové investičné IT projekty, rovnako ako aj prijatie aktualizovanej metodiky CBA. Metodický pokyn¹² upravujúci pravidlá financovania a aktualizáciu CBA metodiky bol ale prijatý až po sledovanom období, jeho prijatie sa v hodnotení prejaví až v Súhrnnej implementačnej správe 2018. IJ bude sledovať uplatňovanie tohto metodického pokynu v praxi. Všetky nové investičné IT projekty nad 10 mil. eur hodnotí Útvar hodnoty za peniaze MF SR. V priebehu 1. polroka 2018 tak ÚHP MF SR posudzoval 8 investičných projektov, ku ktorým vydal oficiálne stanovisko.

Graf 1: Vývoj bežných a kapitálových IT výdavkov 2011-2018 (mil. eur)

Zdroj: ÚHP MF SR

Očakávané ročné IT výdavky štátnej správy vzrástli do konca júna o 117 % oproti schválenému rozpočtu (338 mil. eur). Viac ako 90 % celkového rastu výdavkov (312 mil. eur) tvorí rast kapitálových výdavkov. Presun nevyčerpaných prostriedkov z minulých rokov tvorí viac ako 75 %¹³ nárastu výdavkov. Štátnym rozpočtom je krytá menšia časť rastu výdavkov (131 mil. eur), zvyšných 60 % je financovaných zo zdrojov EÚ (204 mil. eur).

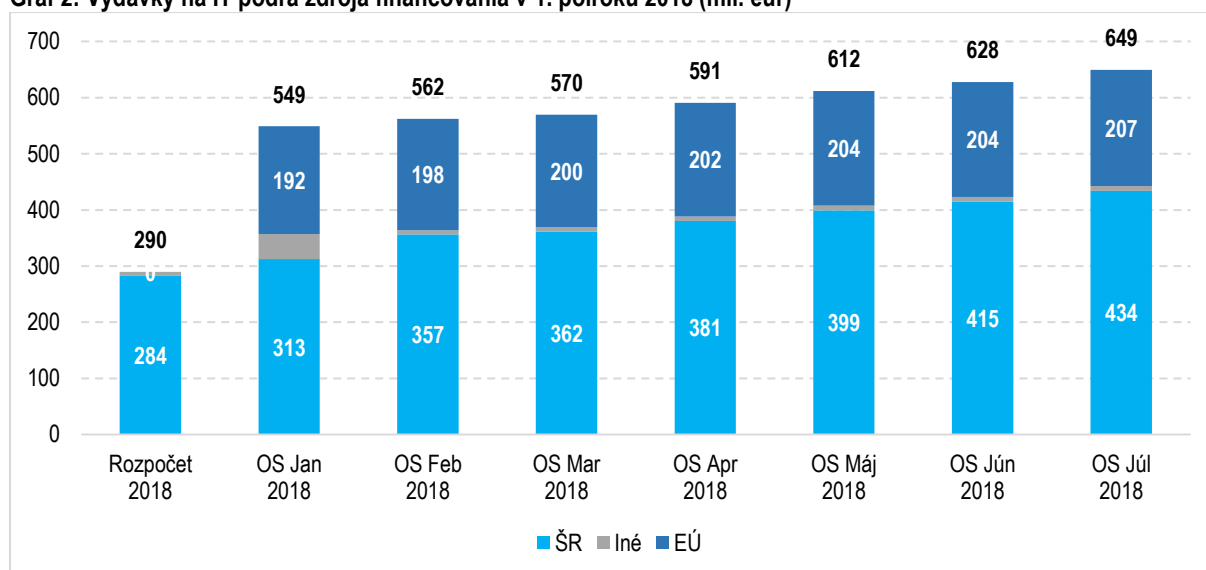
Ak výdavky na IT v roku 2018 skutočne dosiahnu očakávaných 628 mil. eur, pôjde oproti roku 2017 o medziročný nárast o 47 % (202 mil. eur). Dá sa predpokladať, že časť kapitálových výdavkov bude presunutá aj tento rok a skutočná výška výdavkov nedosiahne v júni očakávaných 628 mil. eur.

¹¹ Prieskum nereflektuje plnú funkcionality elektronických služieb štátu.

¹² http://informatizacia.sk/ext_dok-metodicky-pokyn-po7-opii_fa_cba_tco_10082018/27237c

¹³ Napríklad v prípade MF SR predstavujú zdroje z predchádzajúcich rokov 94% zmeny oproti rozpočtu (242 mil. eur), pri ÚPPVII je tento pomer 69% (4,7 mil. eur) a pri MŽP SR sa jedná o 67% (2,2 mil. eur).

Graf 2: Výdavky na IT podľa zdroja financovania v 1. polroku 2018 (mil. eur)

Zdroj: ÚHP MF SR

Podľa upraveného rozpočtu k 30.6.2018, najvyššie výdavky na IT v roku 2018 očakáva Ministerstvo financií SR (342 mil. eur), nasledované Ministerstvom vnútra SR (55 mil. eur) a Ministerstvom zdravotníctva SR (34 mil. eur). Očakávané výdavky na IT sú tiež podľa upraveného rozpočtu koncentrované – tri štvrtiny všetkých IT výdavkov (480 mil. eur) spadajú so pôsobnosťou piatich rezortov – Ministerstva financií SR, Ministerstva vnútra SR, Ministerstva zdravotníctva SR, Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a Ministerstva spravodlivosti SR.

V Súhrnnej implementačnej správe 2017 za oblasť informatizácie boli navrhované ďalšie úlohy, ktoré mali za cieľ akcelerovať plnenie opatrení Revízie výdavkov na informatizáciu, ktoré sa v roku 2017 neplnili.

Nakoľko má rezort čas na plnenie týchto odporúčaní do 31.12.2018, IJ hodnotí plnenie hlavných odporúčaní k 30.6.2018 nasledovne:

Tabuľka 9: Plnenie hlavných odporúčaní IJ pre ÚPPVII v Súhrnnej implementačnej správe 2017

V rámci dopracovania migračných plánov do cloudu zohľadniť finančný dopad migrácie rezortov	
Aktualizovať metodiku CBA pre OP II	
Zverejniť zásobník projektov na stránke ÚPPVII a verejne ho odpočítavať	
Zlepšovať prístup k elektronickým službám tlakom na aktiváciu eID a jeho využiteľnosť aj pre komerčné služby	
Iniciovať prehodnotenie opatrení Revízie výdavkov na informatizáciu s ohľadom na dosiahnutie vyššej hodnoty pre občana v spolupráci s MF SR (ÚHP)	

Zdroj: IJ

Tabuľka 10: Plnenie hlavných odporúčaní IJ pre MV SR v Súhrnnej implementačnej správe 2017

Automaticky vydávať BOK k eID, nielen na papieri, ale aj v aplikačnej praxi	
Zlepšovať prístup k elektronickým službám tlakom na aktiváciu eID a jeho využiteľnosť aj pre komerčné služby	

Zdroj: IJ

Hlavné odporúčania IJ pre ÚPPVII SR do 31.12.2018:

- ✓ Iniciovať prehodnotenie opatrení Revízie výdavkov na informatizáciu s ohľadom na dosiahnutie vyššej hodnoty pre občana v spolupráci s MF SR (ÚHP)
- ✓ V rámci dopracovania migračných plánov do cloudu zohľadniť finančný dopad migrácie rezortov
- ✓ Zverejniť zásobník projektov na stránke ÚPPVII a verejne ho odpočtovať
- ✓ Dodržiavať Metodický pokyn pre posudzovanie IT investícií zo ŠR a EÚ, pričom výstupy budú slúžiť pre vytvorenie investičných akcií v rámci rozpočtu

Hlavné odporúčania IJ pre MV SR do 31.12.2018:

- ✓ Zlepšovať prístup k elektronickým službám tlakom na aktiváciu eID a jeho využiteľnosť aj pre komerčné služby

Tabuľka 11: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na informatizáciu v 1. polroku 2018

	INFORMATIZÁCIA	Zodpovednosť	Pôvodný termín	Nový termín	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
ÚSPORA								
1	Vypracovať záväzný plán migrácie do cloudu a naviazanie na IT rozpočty	ÚPPVII, MF SR	30.1.2018	31.12.2018				
2	Centralizovať zabezpečenie podporných IT služieb ako sú telekomunikácie a konektivita	ÚPPVII, MF SR	30.1.2018	31.12.2018				
3	Zefektívniť podmienky zabezpečenia licencií produktov Microsoft ¹⁴	ÚPPVII, MF SR	31.12.2017	30.9.2018				
HODNOTA								
4	Prehodnotiť mieru požadovanej bezpečnosti elektronických služieb	ÚPPVII	30.3.2017	priebežne				
5	Vydávať BOK k novým eID automaticky	MV SR, ÚPPVII, ÚV (NASES)	31.12.2016	31.3.2018				
6	Vytvoriť záväzný UX manuál pre vládne služby	ÚPPVII, ÚV (NASES)	31.5.2017	31.3.2018				
7	Otvoriť eID podnikateľom sprístupnením API	MV SR, ÚPPVII	31.12.2017	31.3.2018				
8	Preskúmať alternatívne spôsoby overenia identity	ÚPPVII, MV SR, ÚV (NASES)	30.6.2017	30.10.2018				
RIADENIE								
9	Zjednotiť pravidlá pre posudzovanie IT investícií zo štátneho rozpočtu a EÚ zdrojov	ÚPPVII	30.3.2017	31.12.2017				
10	Centrálne riadiť a nakupovať komoditné IT ako sú licencie	ÚPPVII, MF SR	30.1.2018	31.12.2018				
11	Vytvoriť zásobník projektov a verejne ho odpočítavať	ÚPPVII	30.3.2017	30.1.2018				
12	Vypracovať koncepciu riadenia informatizácie	ÚPPVII	30.3.2017	31.12.2018				
13	Vypracovať správu o stave štátneho IKT	ÚPPVII	30.6.2017	30.6.2018				
DÁTA A METODIKA								
14	Aktualizovať metodiku CBA pre OP II (PO 7)	ÚPPVII	30.3.2017	30.1.2018				
15	Vypracovať definíciu štandardizovaného miesta zamestnanca z pohľadu IT	ÚPPVII	30.1.2019	-				
16	Aktualizovať údaje o všetkých informačných systémoch verejnej správy v IS META IS	ÚPPVII	31.12.2017	31.12.2018				
17	Navrhnuť zber dát v rezortných podprogramoch s registrom ISVS	ÚPPVII, MF SR	30.3.2017	31.10.2017				
18	Návrh zberu dát za účelom benchmarkingu prevádzky výdavkov na IT	ÚPPVII, MF SR	31.12.2017	-				

¹⁴ Po ukončení prebiehajúcich rokovaní budú vyčíslené aj ďalšie ukazovatele, prostredníctvom ktorých bude Zmluva vykonávaná.

	INFORMATIZÁCIA	Zodpovednosť	Pôvodný termín	Nový termín	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
ANALYTICKÉ ÚLOHY								
19	Všetky budúce IT projekty nad 10 mil. eur podrobiť analýze nákladov a prínosov	MF SR, ÚPPVII	priebežne	-				
20	Pripraviť analýzu služieb pre prioritne elektronickú komunikáciu	ÚPPVII	30.6.2017	30.6.2018				
21	Vypracovať analýzu využívania a zabezpečenia softvérových licencií (Microsoft, Oracle, SAP)	ÚPPVII	31.12.2017	31.12.2018				

1.4 Vzdelávanie

V roku 2018 bola podľa Revízie výdavkov na vzdelávanie vyčíslená **fiškálna úspora 3 mil. eur, ktorá sa v 1. polroku 2018 nezrealizovala**. Z toho bola úspora 2 mil. eur určená pri opatrení na zvýšenie podielu **bakalárskych študentov, ktorí nepokračujú ďalej v magisterskom štúdiu**. Ďalší 1 mil. eur mala priniesť racionalizácia siete škôl. Pri súčasnom vývoji plnenia oboch opatrení **sa plánovaná celková úspora 3 mil. eur v roku 2018 ani nezrealizuje**.

K príprave plánu racionalizácie siete škôl nebol za 1. polrok 2018 zaznamenaný žiaden pokrok, aj napriek konkrétnym návrhom, definovaným už v revízii výdavkov. Súčasná legislatíva nepodporuje, resp. nedefinuje presné pravidlá racionalizácie siete škôl. **Stále existujú školy s počtom žiakov pod úrovňou „minimálneho limitu“¹⁵, ktoré nedostatok financií riešia netransparentným dohodovacím konaním**.

V rozpore s odporúčaním revízie výdavkov, od 1.1.2018 vstúpila do platnosti neobmedzená platnosť kreditov na kreditové príplatky. Zámer, resp. účel tejto zmeny MŠVVaŠ SR nekomunikovalo, pričom nie je známy ani finančný dopad legislatívnej zmeny na rozpočet verejnej správy. Revízia požadovala ukončenie možnosti získavania nových kreditov na kreditový príplatok a alokáciu ušetrených prostriedkov do netarifných zložiek platu, ktoré by lepšie spájali odmeňovanie s kvalitou výuky. Dominantnou motiváciou pre absolvovanie vzdelávania dnes nie je potreba skvalitňovať svoju pedagogickú činnosť, ale zisk kreditov pre **vyplácanie kreditového príplatku¹⁶**.

V sledovanom období nedošlo ani k navýšeniu platov pre začínajúcich učiteľov, malo sa tak stať v januári 2018. IJ nie sú známe dôvody, prečo sa opatrenie zatiaľ nezrealizovalo. Platy mladých učiteľov zaostávajú naďalej viac ako v zahraničí. V roku 2016 zarábali učitelia na základnej škole vo veku 25 – 34 rokov v priemere len 61 % platu vysokoškolsky vzdelaných rovesníkov, v OECD to bolo 97%¹⁷.

K 30.6.2018 nebol zaznamenaný ani **žiaden progres v príprave a definovaní konkrétnych opatrení, ktoré by viedli k zvýšeniu podielu bakalárskych študentov, ktorí nepokračujú ďalej v magisterskom štúdiu**. Do 30.9.2018 má MŠVVaŠ SR definovať konkrétne opatrenia, akými toto opatrenie naplní. IJ považuje splnenie tohto termínu za nereálne.

Proces optimalizácie celkovej štruktúry a činností organizácií priamo riadených MŠVVaŠ SR sa v 1. polroku 2018 nezačal. Analýza optimalizácie priestorov priamo riadených organizácií má byť dokončená do konca roka 2018, k 30.6.2018 sú k dispozícii len čiastkové výstupy, aj to len pracovných návrhov zmien. V zámere celkovej optimalizácie a štandardizácie procesov v rezorte školstva zatiaľ **chýba revízia štatútov jednotlivých PRO**, a zároveň už teraz je jasné, že celý proces bude trvať dlhšie, ako sa predpokladalo v revízii výdavkov na vzdelávanie.

Z celkového počtu 27 opatrení Revízie výdavkov na vzdelávanie je 17 súčasťou Implementačného plánu Národného programu rozvoja výchovy a vzdelávania¹⁸ (IP NPRVaV). V prípade 4 zo 17 opatrení je termín realizácie v porovnaní s termínmi revízie výdavkov posunutý na neskôr. Vzniká tak časový nesúlad, ktorý by mohol mať vplyv na plnenie opatrení revízie výdavkov na vzdelávanie (medzi nimi napr. aj zvýšenie platov začínajúcich učiteľov).

¹⁵ Do siete škôl by mali byť podľa školského zákona zaradované iba školy, u ktorých je predpoklad, že ich bude navštevovať najmenej 30 žiakov (nepĺnno organizované školy), alebo najmenej 150 žiakov (plno organizované školy) - § 30, ods. 1 a 3, Zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon)

¹⁶ Revízia výdavkov na vzdelávanie – str. 33, <https://goo.gl/WZa3ga>

¹⁷ Zdroj: OECD Education at a Glance 2018, ISCP (štvrtročný výkaz o cene práce), prepočty OAVP.

¹⁸ Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania a akčný plán č. 1 Implementačného plánu NPRVaV bol schválený uznesením vlády SR č. 302/2018.

Hlavné odporúčania IJ pre MŠVVaŠ SR do 31.12.2018:

- ✓ Zosúladiť termíny a merateľné ukazovatele revízie výdavkov s IP NPRVaV
- ✓ Definovať konkrétne opatrenia na podporu racionalizácie siete základných škôl
- ✓ Zverejniť výsledky dohodovacích konaní podľa typov nákladov na webe MŠVVaŠ SR (2015-2017) a od 2018 pravidelne
- ✓ Zrušiť možnosť získať nové kredity na kreditový príplatok
- ✓ Pripraviť riešenie na zvýšenie podielu bakalárskych študentov, ktorí nepokračujú v magisterskom štúdiu a zároveň sa zúčastňovať verejnej diskusie k spoločenskému vnímaniu bakalárov na pracovnom trhu
- ✓ Optimalizovať štruktúru a činnosti priamo riadených organizácií

Tabuľka 12: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na vzdelávanie v 1. polroku 2018

	VZDELÁVANIE	Zodpovednosť	Termín plnenia	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
REGIONÁLNE ŠKOLSTVO							
1	Prijať opatrenia na podporu racionalizácie siete základných škôl	MŠVVaŠ SR	2018-2020				
2	Zrušiť možnosť získať kredity na kreditový príplatok	MŠVVaŠ SR	06/2018				
3	Výraznejšie zvýšiť platy pedagogických a odborných zamestnancov na začiatku kariéry úpravou zohľadňovania dĺžky praxe	MŠVVaŠ SR	01/2018				
4	Zvyšovať priemerné platy pedagogických a odborných zamestnancov, resp. vysokoškolských učiteľov ¹⁹	MŠVVŠ SR	01/2021				
5	Úpravou atestačného konania zlepšiť väzbu medzi odmeňovaním a kvalitou pedagogických a odborných zamestnancov	MŠVVaŠ SR	06/2018				
6	Zvýšiť podiel odmien a osobného príplatku na celkovom plate pedagogických zamestnancov	MŠVVaŠ SR	06/2018				
7	Prijať opatrenia na zvýšenie podielu praxe pri príprave budúcich pedagogických zamestnancov	MŠVVaŠ SR	01/2019				
8	Zvýšiť relevantnosť a objektívnosť externých testovanií a prostredníctvom testovanií na vzorkách hodnotiť vzdelávací systém	MŠVVaŠ SR, NÚCEM	01/2019				
9	Posilniť a skvalitniť ponuku vzdelávacích aktivít pre pedagogických zamestnancov	MŠVVaŠ SR, MPC	01/2019				
10	Zreálniť personálnu a prevádzkovú náročnosť jednotlivých typov škôl	MŠVVaŠ SR, ŠIOV	12/2018				
11	Pri alokácii zdrojov školám zohľadňovať dĺžku praxe pedagogických zamestnancov	MŠVVaŠ SR	12/2019				
VYSOKÉ ŠKOLY A VEDA							
12	Prijať opatrenia na zvýšenie podielu bakalárskych študentov, ktorí nepokračujú v magisterskom štúdiu	MŠVVaŠ SR	12/2018				
13	Upraviť podmienky pre realizáciu profesijne orientovaných bakalárskych programov	MŠVVaŠ SR	01/2019				
14	Reformovať proces akreditácie a akreditačnú autoritu v súlade s ESG 2015	MŠVVaŠ SR	01/2018 (proces akreditácie) 01/2021 (členstvo v ENQA)				
15	Zaviesť tzv. "informed peer review" hodnotenie tvorivej činnosti vysokých škôl	MŠVVaŠ SR	01/2021				
16	Zvýšiť podiel súťažných grantov (najmä APVV a VEGA) vo verejných výdavkoch na vedu	MŠVVaŠ SR	12/2018				
INVESTÍCIE A VÝDAVKY							
17	Vypracovať a zverejniť investičný plán rezortu školstva, bez ohľadu na zdroj financovania	MŠVVaŠ SR	10/2017				
18	Rozpočtovať a následne aktualizovať všetky plánované investície na úrovni investičných akcií	MŠVVaŠ SR	10/2017				

¹⁹ Scenár vychádza z plánovaného zvyšovania platov v súlade s Programovým vyhlásením vlády SR, t. j. navýšenie o 6% od 1.9. 2016, o 6% od 1.1. 2018, o 6% od 1.1. 2019 a o 6% od 1.1. 2020.

	VZDELÁVANIE	Zodpovednosť	Termín plnenia	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
19	Vypracovať rezortnú metodiku pre CBA, ktorá bude vychádzať z Rámca hodnotenia verejných investícií a špecifikuje parametre pre rezort školstva	MŠVVaŠ SR	01/2018				
20	Pre investície vypracovať a zverejniť štúdiu uskutočniteľnosti a analýzu CBA v súlade s platným Rámcom hodnotenia verejných investícií	MŠVVaŠ SR	06/2018				
21	Posúdiť projekt Accord	MŠVVaŠ SR (predloženie) a MF SR (posudok)	V procese pripomienkovania JASPERS ²⁰				
22	Stanoviť a sledovať nákladovosť a výkonnosť informačných systémov, vrátane podriadených organizácií rezortu	MŠVVaŠ SR	01/2019				
23	Vypracovať plán migrácie IS do vládneho cloudu	MŠVVaŠ SR	01/2018				
24	Aktualizovať analýzu centralizácie podporných služieb a optimalizácie priestorov a podriadených organizácií rezortu	MŠVVaŠ SR	01/2018				
25	Optimalizovať štruktúru a činnosti priamo riadených organizácií	MŠVVaŠ SR	12/2018				
DÁTA ANALÝZA							
26	Zabezpečiť prepojenie administratívnych databáz o absolventoch stredných a vysokých škôl a pripraviť a realizovať absolventské a zamestnávateľské prieskumy	MŠVVaŠ SR, SP, ÚPSVaR	01/2109				
27	Realizovať pilotný prieskum atraktivity učiteľskej profesie	MŠVVaŠ SR, MF SR	01/2018				

²⁰ Najneskôr 30 dní pred predložením veľkého projektu do IQR (Independent Quality Review – Nezávislé posúdenie kvality)

1.5 Životné prostredie

Odporúčania auditu BCG na zefektívnenie prevádzky Slovenského vodohospodárskeho podniku, s plánovanou úsporou vo výške 8 mil. eur za rok 2018, **neboli v 1. polroku implementované.** Plánovaná úspora sa tak určite v roku 2018 nezrealizuje. Naopak, SVP podľa schválenej Koncepcie rozvoja SVP na roky 2018-2020 plánuje postupné zvyšovanie výdavkov o 1,5 %. **Namiesto úspory nákladov tak v tomto roku dôjde k ich rastu.**

Tabuľka 13: Úsporné opatrenia MŽP SR (v mil. eur)

	Plán 2018	Plnenie k 30.6.2018	Potenciálna úspora spolu
Postupne implementovať opatrenia na zefektívnenie prevádzky podľa auditu BCG	8	0	20
Postupne zvýšiť poplatky za skládkovanie a zaviesť povinný množstvový zber	0	0	66
Zrušiť fakultatívne oslobodenia v spotrebných daniach (uhlie, elektrina, plyn)	65	0	65
Zaviesť inovatívne formy financovania ochrany prírody	0	0	6

Zdroj: MŽP SR

Zvýšenie poplatkov za skládkovanie je riešené v návrhu zákona o poplatkoch za uloženie odpadov, ktorý je v súčasnosti v legislatívnom procese. **Návrh indikuje, že čím je vyššia úroveň vytriedeného odpadu, tým sa poplatok za uloženie odpadu v obci znižuje.** V doložke vplyvov na rozpočet verejnej správy je **vyčíslený vyšší výnos na rok 2019 vo výške cca 6 mil. eur, čo je však len polovica plánovaného výnosu na rok 2019 z pohľadu realizovateľnej hodnoty za peniaze.**

Podpora výstavby vodohospodárskej infraštruktúry prostredníctvom dotácií Environmentálneho fondu má byť zameraná najmä na projekty v záverečnej fáze budovania infraštruktúry. Napriek tomu, že do špecifikácie podporených projektov sa kritérium rozostavanosti dostalo, v roku 2018 bolo schválených len 8 projektov z podporených 170 projektov v záverečných fázach budovania vodohospodárskej infraštruktúry (rozostavanosť nad 80%) a naopak, došlo k výraznému **nárastu podporených žiadostí na úplne nové projekty.** Váha kritéria „úroveň rozostavanosti“ je v procese hodnotenia projektov príliš nízka, **IJ ju odporúča prehodnotiť a zvýšiť.**

Prioritizácia nových protipovodňových projektov je nepostačujúca. K zvýšeniu hodnoty za peniaze v prípade protipovodňovej ochrany zatiaľ nedochádza. Napriek vládou SR schválenej prioritizácii projektov v Plánoch manažmentu povodňového rizika sa realizujú aj dodatočné projekty vychádzajúce z akčných plánov vlády SR. SVP naďalej podporuje a plánuje do budúcnosti podporovať projekty podľa stavu ich pripravenosti na realizáciu.

Hlavné odporúčania IJ pre MŽP SR do 31.12.2018:

- ✓ Implementovať opatrenia auditu BCG zo strany SVP š.p. s dôrazom na opatrenia s najvyššou hodnotou za peniaze
- ✓ Upraviť váhy kritérií v špecifikáciách podpory EF formou dotácie v súlade s odporúčaniami IEP
- ✓ Dôsledne dodržiavať prioritizáciu stanovenú v PMPR pre nové protipovodňové opatrenia zo strany SVP
- ✓ Vyčíslieť vplyv nových protipovodňových opatrení mimo PMPR a dodržiavať prioritizáciu nových projektov stanovených v PMPR

Hlavné odporúčanie IJ pre MF SR do 31.12.2018:

- ✓ Zahájiť legislatívny proces novely zákona o spotrebnej dani z elektriny, uhlia a zemného plynu č. 609/2007 Z. z., v ktorom bude uvedené zrušenie fakultatívnych oslobodení

Tabuľka 14: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na životné prostredie v 1. polroku 2018

	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	Zodpovednosť	Termín plnenia	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
ÚSPORA							
1	Postupne implementovať opatrenia na zefektívnenie prevádzky podľa auditu BCG	SVP	2018-2020				
2	Postupne zvýšiť poplatky za skládkovanie a zaviesť povinný množstvový zber	MŽP SR	2019-2023				
3	Zrušiť fakultatívne oslobodenia v spotrebných daniach (uhlie, elektrina, plyn)	MF SR	2018-2019				
4	Zaviesť inovatívne formy financovania ochrany prírody	MŽP SR/ ŠOP SR	2018				
HODNOTA							
5	Znížiť znečistenie ovzdušia podporou výmeny efektívnejších spaľovacích zariadení pre domácnosti (napr. 40 mil. eur)	MF SR / MŽP SR	2018				
6	Postupné utlmenie výroby elektriny z uhlia	MH SR	N/A				
7	Prijímať opatrenia na lepšie dodržiavanie existujúcej prioritizácie pre nové protipovodňové projekty	MŽP SR/ SVP	2020				
8	Zabezpečiť kontrolu správneho nakladania s odpadom a udeľovať pokuty	MŽP SR	2020				
9	Dotácie v manažmente odpadových vôd a zabezpečovanie pitnou vodou zamerať na ucelené projekty	EF	2018				
RIADENIE							
10	Zlepšiť strategické riadenie so zameraním na výsledky: - vytvoriť viacročnú stratégiu podpory na základe prioritizácie cieľových oblastí a projektov - zvýšiť využívanie úverov vo фонде - zlepšiť analytické hodnotenie, vrátane preorientovania výberových kritérií na výsledkové	MŽP SR / EF	2018				
11	Zefektívniť rozpočtovací proces: - zmenu rozpočtovania príjmov spojiť s lepším plánovaním výdavkov - rozhodnúť o pevnom percente príjmov z aukcií emisných kvót použitých na poskytovanie dotácií a úverov	MF SR/MŽP SR/EF	2018				
12	Prioritizovať podporu chránených území a opatrenia v jednotlivých dokumentoch starostlivosti chránených území	MŽP SR/ŠOP SR	2018				
13	Dobudovať sústavu Natura 2000 na Slovensku	MŽP SR / ŠOP SR	2020				
14	Vypracovať a zverejniť investičný plán MŽP, bez ohľadu na zdroj financovania	MŽP SR	2018				
15	Pre všetky investície nad 30 mil. eur (nad 10 mil. eur v informatizácii) vypracovať štúdiu uskutočniteľnosti a analýzu nákladov a prínosov. Zverejňovať štúdie uskutočniteľnosti pred schválením významných investícií	MŽP SR	2018				

	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	Zodpovednosť	Termín plnenia	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
16	Riadiť sa pri spracovaní analýz nákladov a prínosov platným Rámcom hodnotenia verejných investícií	MŽP SR	2018				
17	Stanoviť a sledovať nákladovosť a výkonnosť informačných systémov, vrátane podriadených organizácií	MŽP SR	12/2017				
18	Vypracovať plán migrácie IS do vládneho cloudu	MŽP SR	12/2017				
DÁTA A METODIKA							
19	Upraviť metodiku prioritizácie environmentálnych záťaží najmä na základe vplyvov na obyvateľstvo a životné prostredie	MŽP SR	2018				
20	Zvyšiť počet monitorovacích staníc, skvalitniť metodiku výpočtu množstva jednotlivých znečisťujúcich látok, zlepšiť monitoring kvality a znečistenia ovzdušia	SHMÚ	2018-2020				
21	Zabezpečiť evidenciu výdavkov ŠOP SR, ktorá umožní porovnávanie na základe hodnoty za peniaze	ŠOP SR	2018				
22	Upraviť existujúcu prioritizáciu projektov na základe kvantifikácie čo najväčšieho množstva hodnotiacich kritérií	SVP / VÚVH	2020				
23	Elektronicky zbierať dáta o spracovateľských zariadeniach a zberných dvoroch s pravidelnou aktualizáciou (kapacita, množstvo odpadu)	MŽP SR	2018				
24	Aktualizovať metodiku CBA z OP ŽP, aby bola v súlade s Rámcom hodnotenia verejných financií, bola záväzná pre všetky investície bez ohľadu na zdroj financovania a špecifikovala parametre pre sektor životného prostredia	MŽP SR	2018				
ANALYTICKÉ ÚLOHY							
25	EF - Vypracovať benchmarky pre jednotlivé oblasti podpory	MŽP SR/EF IEP	2018				
26	Vykonať audit VV, š.p.	MŽP SR	2018				
27	SIŽP - Vykonať procesný audit (adaptácia smerníc, analýzy vzoriek, zjednotenie kompetencií a pravidiel kontrol jednotlivých úsekov)	MŽP SR / kancelária GTSÚ	2018				
28	Analyzovať príčiny povodní	MŽP SR, SVP, SHMÚ, VÚVH	2020				
29	Vyhodnotiť vplyvy jednotlivých typov zelených a sivých opatrení na protipovodňové a iné funkcie v krajine	MŽP SR	2020				
30	Vypracovať analýzu negatívnych externalít a ich monetizácie	MŽP SR IEP	2018				
31	Vypracovať štúdiu alternatívnych systémov odvádzania a čistenia odpadových vôd (nákladovo efektívnejších oproti klasickým) v podmienkach SR	MŽP SR, SAŽP, EF, VÚVH	2019				

	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	Zodpovednosť	Termín plnenia	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
32	Nájsť alternatívy financovania výstavby verejných kanalizácií: analýza cien vodného a stočného, PPP projekty, financovanie pomocou úverov	MŽP SR, VÚVH, IEP	2019				

1.6 Trh práce a sociálne politiky

Revízia výdavkov na politiky trhu práce a sociálne politiky navrhla 2 opatrenia, ktoré by mali viesť k fiškálnej úspore 49 mil. eur v roku 2019 a 10 mil. eur do roku 2020. Týkajú sa zavedenia ročného zúčtovania sociálneho poistenia a zvýšenia efektívnosti pobočiek Sociálnej poisťovne. Vzhľadom na charakter opatrení a termíny ich plnenia, IJ konštatuje, že v roku 2018 sa nedosiahne žiadna fiškálna úspora.

Cieľom ročného zúčtovania v sociálnom poistení (RZ SP) do konca roka 2018 je zaviesť efektívny nástroj na obmedzenie odvodovej optimalizácie subjektov. V rámci legislatívneho procesu prípravy novely zákona²¹ bol počas 1. polroka 2018 termín zavedenia RZ oproti pôvodne plánovanému termínu²² posunutý o 2 roky, t. j. s platnosťou od 1.1.2021. V prípade, že toto znenie bude schválené, fiškálna úspora 49 mil. eur sa v termíne nezrealizuje.

Už v Programovom vyhlásení vlády SR 2016-2020 sa vláda SR zaviazala, že vytvorí také podmienky, aby bola zabezpečená **vyššia flexibilita pri poberaní príspevkov pri rodičovskej starostlivosti**. Revízia výdavkov na politiky trhu práce a sociálne politiky odporúča zvážiť zavedenie flexibilného čerpania rodičovského príspevku s možnosťou voliť si dĺžku jeho poberania.

Revízia výdavkov navrhla sadu opatrení, ktoré by mohli zabezpečiť zvýšenie celkovej efektívnosti dôchodkového sporenia. **Analýza opatrení, ktoré by mali podporiť efektívnejšie rozloženie úspor medzi triedami aktív v II. a III. pilieri dôchodkového sporenia** je v procese prípravy a IJ predpokladá, že do konca roka 2018 bude sfinalizovaná. Paralelne s prípravou analýzy je potrebné do konca roka 2018 spustiť legislatívny proces, **inak tieto opatrenia s vysokou hodnotou za peniaze nebudú do konca roka 2020 realizované.**

Čo sa týka podpory zamestnanosti nízkoprijemných zamestnancov, v roku 2015 bola zavedená odvodová **odpočítateľná položka na zdravotné poistenie (OOP)**. Jej uplatňovanie má vzhľadom na každoročné zvyšovanie minimálnej mzdy od roku 2014 klesajúcu tendenciu a stráca postupne svoj zmysel. **Zrušenie OOP na strane zamestnávateľa k 1.1.2018 sa uskutočnilo neštandardným spôsobom (krížovou novelou)**, bez verejnej diskusie a analýzy dopadov odvodového zaťaženia.

Pri plnení opatrení, ktoré spadajú do kompetencie SP, **nezaznamenala IJ za 1. polrok 2018 žiaden pokrok**. Dňa 30.7.2018 vyjadrila SP k plneniu opatrení revízie výdavkov stanovisko, podľa ktorého vláda SR nemá vo vzťahu k SP riadiacu kompetenciu, prostredníctvom ktorej by jej mohla ukladať úlohy. Napriek uvedenej skutočnosti, SP vyjadrila vôľu plniť predmetné opatrenia a spolupracovať v 2. polroku 2018.

Z dôvodu rozdelenia kompetencií Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR (MPSVR SR) a Sociálnej poisťovne (SP) sa 4 opatrenia Revízie výdavkov na politiky trhu práce a sociálne politiky z celkového počtu 35 odpočítajú zvlášť.

Hlavné odporúčania IJ pre MPSVR SR do 31.12.2018:

- ✓ Zvážiť zavedenie flexibilného čerpania rodičovského príspevku s možnosťou voliť si dĺžku jeho poberania
- ✓ Zosúladiť termíny návrhu zákona o dlhodobej starostlivosti s výstupmi výsledkov Revízie výdavkov na dlhodobú starostlivosť

Hlavné odporúčania IJ pre SP do 31.12.2018:

- ✓ Naplňať opatrenia Revízie výdavkov na politiky trhu práce a sociálne politiky v súlade s uznesením 471/2017, prílohou č. 8 návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2018-2020

²¹ Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (NR SR uznesením č.1220 dňa 13.6.2018 rozhodla, že prerokuje vládny návrh zákona v druhom čítaní).

²² Účinnosť od 1.1.2019.

Tabuľka 15: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na politiky trhu práce a sociálne politiky v 1. polroku 2018

	TRH PRÁCE A SOCIÁLNE POLITIKY	Zodpovednosť	Termín plnenia	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
RODINNÁ POLITIKA							
1	Preskúmanie možností lepšieho cielenia rodinných dávok	MPSVR SR, MF SR	12/2018				
2	Zváženie zavedenia flexibilného čerpania rodičovského príspevku s možnosťou voliť si dĺžku jeho poberania	MPSVR SR	12/2018				
3	Deinštitucionalizácia náhradnej starostlivosti vykonávaná prioritne v náhradných rodinách	MPSVR SR, ÚPSVaR	12/2018				
4	Včasná intervencia detí s ťažkým zdravotným postihnutím a ich integrácia do normálneho vzdelávacieho procesu (NP Každé dieťa sa počíta)	MPSVR SR	12/2018				
POLITIKA ZAMESTNANOSTI							
5	Efektívne poskytovanie AOTP podľa profilu nezamestnanej osoby a lepšie umiestňovanie uchádzačov o zamestnanie na trh práce	ÚPSVaR	12/2019				
6	Zváženie rozšírenia daňového bonusu (DB) na nízke príjmy a malé úväzky	MF SR, MPSVR SR	12/2018				
7	Zváženie rozšírenia osobitného príspevku na nízke príjmy a malé úväzky	MPSVR SR, MF SR	12/2018				
8	Vyhodnotenie účinnosti zdravotnej odvodovej odpočítateľnej položky ²³ (OOP)	MZ SR, MF SR, MPSVR SR	priebežne				
9	Zlepšenie individuálneho prístupu k uchádzačom o zamestnanie s vyhodnocovaním kompetencií a možností uchádzača	ÚPSVaR, MPSVR SR	12/2018				
10	Vyhodnocovanie účinnosti AOTP	MPSVR SR, ÚPSVaR	priebežne				
11	Vyhodnocovanie AOTP pre osoby s ŤZP	MPSVR SR, ÚPSVaR	priebežne				
SOCIÁLNE POISTENIE A DÔCHODKY							
12	Zavedenie ročného zúčtovania sociálneho poistenia	MPSVR SR, MF SR	12/2018				
13	Analýza opatrení podporujúcich efektívnejšie rozloženie úspor medzi triedami aktív v II. a III. pilieri dôchodkového sporenia	MPSVR SR, MF SR	12/2018				
14	Zavedenie indexového fondu v III. pilieri dôchodkového sporenia	MPSVR SR	12/2019				
15	Zvýšenie atraktívnosti dobrovoľného dôchodkového sporenia prostredníctvom mixu politík, vrátane posilnenia konkurencie	MPSVR SR	12/2019				
16	Povinné zosúladenie investičnej stratégie II. piliera aktuálnych sporiteľov s časovým horizontom ich sporenia	MPSVR SR	12/2019				

²³ Zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení

	TRH PRÁCE A SOCIÁLNE POLITIKY	Zodpovednosť	Termín plnenia	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
17	Úprava odplát sprostredkovateľom, ktorá by výraznejšie motivovala sprostredkovateľov poskytovať klientom II. a III. piliera presnejšie a adekvátnejšie odporúčania	MPSVR SR	12/2019				
18	Zlepšenie informovanosti klientov II. a III. piliera o výnosoch, výnosoch v iných fondoch, rozloženia úspor vo fondoch, porovnanie so zahraničnými fondami	MPSVR SR	12/2019				
19	Zmena prerozdelenia odplaty správcom dôchodkových účtov s presunom k vyššiemu podielu odplaty naviazanej na výkon v jednotlivých fondoch	MPSVR SR	12/2019				
SOCIÁLNE SLUŽBY							
20	Posúdenie efektívnosti a nákladovosti sociálnych služieb	MPSVR SR, MF SR	12/2018				
21	Zjednotenie metodiky a výkazov pri zbere údajov o poskytovaných sociálnych službách	MPSVR SR, ÚPSVaR, ŠÚ SR	12/2018				
22	Revízia výdavkov na dlhodobú starostlivosť	MF SR, MPSVR SR, MZ SR, MV SR	12/2019				
23	Revízia výdavkov na skupiny osôb ohrozených sociálnym vylúčením	MF SR, MPSVR SR, MŠVVaŠ SR, MV SR / Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity	12/2018				
INVESTÍCIE A VÝDAVKY V OBLASTI SOCIÁLNEHO ZABEZPEČENIA							
24	Zvýšenie efektívnosti pobočiek Sociálnej poisťovne	SP	12/2020				
25	Vyhodnotenie DEA analýzy pobočiek SP	SP, MF SR	12/2018				
26	Zvýšenie efektívnosti pobočiek ÚPSVaR	ÚPSVaR	12/2018				
27	Zvýšenie efektívnosti IT výdavkov MPSVR SR	MPSVR SR	12/2017				
28	Vypracovanie a zverejnenie investičného plánu MPSVR SR, bez ohľadu na zdroj financovania	MPSVR SR	12/2018				
28	Vypracovanie a zverejnenie investičného plánu SP, bez ohľadu na zdroj financovania	SP	12/2018				
29	Všetky plánované investície rozpočtovať na úrovni investičných akcií	MPSVR SR	priebežne				
29	Všetky plánované investície rozpočtovať na úrovni investičných akcií	SP	priebežne				
30	Pri spracovaní CBA riadiť sa platným Rámcom hodnotenia verejných investícií	MPSVR SR	priebežne				

	TRH PRÁCE A SOCIÁLNE POLITIKY	Zodpovednosť	Termín plnenia	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
30	Pri spracovaní CBA riadiť sa platným Rámcom hodnotenia verejných investícií	SP	priebežne				
31	Pre všetky investície nad 40 mil. eur vypracovať a zverejniť štúdiu uskutočniteľnosti a analýzu nákladov a prínosov	MPSVR SR	priebežne				
31	Pre všetky investície nad 40 mil. eur vypracovať a zverejniť štúdiu uskutočniteľnosti a analýzu nákladov a prínosov	SP	priebežne				

2 Metodika odpočtu

V implementačných správach na základe revízie výdavkov sleduje Implementačná jednotka nasledujúce opatrenia:

1. fiškálne opatrenia,
2. opatrenia zlepšujúce hodnotu za peniaze (kvalitatívne),
3. procesné opatrenia (riadenie, dáta, metodiky).

Fiškálne opatrenia

Hodnotenie odzrkadľuje **percentuálne plnenie úspory oproti očakávanej hodnote k danému termínu**. Na štvrťročnej báze IJ stanovila hodnoty trajektórie na dosiahnutie výslednej ročnej úspory do konca decembra 2018.

Opatrenia zlepšujúce hodnotu za peniaze a procesné opatrenia

Hodnotenie odzrkadľuje plnenie kvantitatívnych ukazovateľov alebo existenciu požadovaných výstupov k termínu plnenia. **Pre účely tohto odpočtu sa za mieru plnenia opatrení berie podiel opatrení, ktoré rezort plní alebo čiastočne plní.**

Hodnotenie	Farebný kód	Fiškálne opatrenia	Opatrenia zlepšujúce hodnotu za peniaze	Aktivita IJ
Plní na viac ako 100 %		100 % a viac cieľovej hodnoty	Rezort predložil splnené úlohy v súlade s implementačným plánom rýchlejšie a v požadovanej kvalite. Rezort preložil plnenie ďalších úloh nad rámec požiadaviek implementačného plánu.	IJ preverí dôvody. Keď je zlepšenie v dôsledku rýchlejšej a kvalitnejšej implementácie na strane rezortu IJ ocení dosiahnutý výsledok. IJ v spolupráci s rezortom identifikuje dobrú prax, ktorá podporila akcelerovanú implementáciu opatrenia a zabezpečí jej zdieľanie s ostatnými rezortmi. Ak je viac ako 100 % úspora v dôsledku zle nastavenej cieľovej hodnoty, IJ reviduje hodnotu v novom Implementačnom pláne.
Plní		100 % - 80,1 % cieľovej hodnoty	Rezort predložil splnené úlohy v súlade s implementačným plánom (štúdia, metodológia je hotová, schválená, zákon vstúpil do platnosti), alebo poskytnuté dáta potvrdzujú plnenie.	IJ ocení dosiahnuté výsledky rezortov. IJ v spolupráci s rezortom identifikuje dobrú prax, ktorá podporila akcelerovanú implementáciu opatrenia a zabezpečí jej zdieľanie s ostatnými rezortmi.
Čiastočne plní		80 % - 40,1 % cieľovej hodnoty	Rezort úlohu plní, ale má len pracovné verzie a s finalizáciou úlohy mešká.	IJ zisťuje, prečo dochádza k oneskoreniu a žiada návrh aktivít zo strany rezortu, ktorými plánuje implementáciu akcelerovať. Implementácia týchto aktivít sa potom skontroluje pri najbližšom štvrťročnom odpočtovaní. IJ podporí zdieľanie identifikovanej dobrej praxe z ostatných rezortov.
Neplní		40 % - 0,1 % cieľovej hodnoty	Rezort opatrenie začal, ale pokrok je nedostatočný, neplní termíny, resp. výstupy sú kvalitatívne nedostatočné.	Toto signalizuje, že sa implementáciaablokovala v začiatku, nezačala sa, alebo sa implementujú opatrenia s opačným efektom. IJ analyzuje dôvody slabých výsledkov, formuluje odporúčania a poskytne aktívnu pomoc pri analýze, odblokovaní, akcelerácii alebo expertnej podpore. Implementácia týchto aktivít sa skontroluje pri najbližšom štvrťročnom odpočte.
Nadmerné výdavky alebo nedodané dáta		0 % a menej cieľovej hodnoty	Rezort nedodal informácie alebo dáta.	
Opatrenie sa v sledovanom období nevyhodnocuje			Rezort nezačal opatrenie plniť, má ho naplánované na ďalší rok oproti plánovanému implementačnému plánu, dáta na jeho odpočet nie sú dostupné.	Opatrenie bude zaradené do implementačného plánu príslušného roka, v ktorom sa bude odpočítavať.

3 Zdravotníctvo – odpočet opatrení

3.1 Lieky a lieková politika

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	Nový termín	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
1	Nadspotreba liekov - zavedenie predpisových limitov pre ambulantných poskytovateľov	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
2	Zverejňovanie rebríčkov predpisovania lekárov v rámci odbornosti	MZ SR	31.12.2017	30.6.2018				
3	Výnimky na lieky - zavedenie pravidiel pre preplácanie výnimiek	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
4	Zavedenie záväzných pravidiel pre úhradu liekov na výnimky	MZ SR	31.12.2017	-				
5	Nákladovo neefektívne lieky - centrálny nákup liekov ZP	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
6	Vydávanie receptu na účinnú látku namiesto konkrétneho lieku	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
7	Výmena informácií o exporte liekov medzi ŠUKL a FS SR/ŠÚ SR	MZ SR, MF SR	31.12.2017	31.12.2018				
8	Povinné zbieranie dát o užívaní podmienené kategorizovaných liekov	MZ SR	31.12.2017	-				

1. Nadspotreba liekov – zavedenie predpisových limitov pre ambulantných poskytovateľov

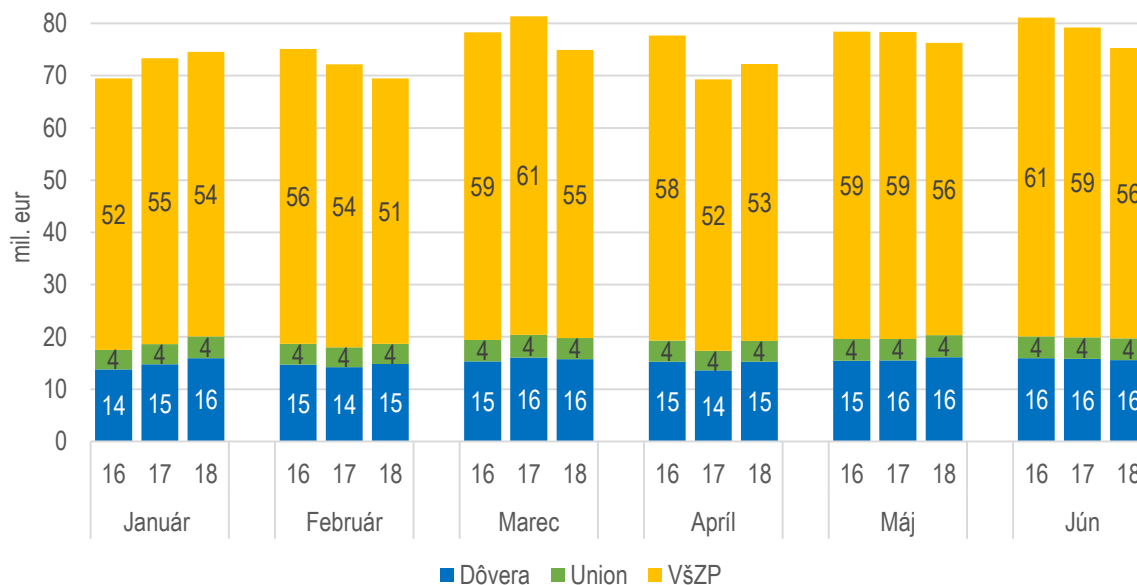
Cieľom opatrenia je zamedziť neštandardnej preskripcii (nedostatočný manažment pacienta, duplikácie v predpisovaní, indukovaná preskripcia, atď.), ako aj **nekalým praktikám ambulantných poskytovateľov**.

Cieľ tohto opatrenia bol naplnený v roku 2017, kedy fiškálna úspora dosiahla hodnotu 22. mil. eur. Za 1. polrok 2018 bola realizovaná dodatočná úspora, ktorá predstavuje 11 mil. eur.

Keďže k zavedeniu predpisových limitov zo strany MZ SR nedošlo, **nie je možné** hovoriť v tomto smere o **znižení nadspotreby z pohľadu zavedených limitov**. Toto opatrenie zatiaľ sledujeme prostredníctvom **celkových úhrad poisťovní za lieky na recept**, ako aj počtu receptov na preskripčné lieky. V 1. polroku 2018 boli realizované úhrady v celkovej hodnote 442,8 mil. eur, zdravotné poisťovne uhradili o 11 mil. eur menej ako v rovnakom období v roku 2017, t. j. 453,8 mil. eur.

Revízia úhrad niekoľkých liekov prispela k zníženiu celkových úhrad na lieky z VZP. Predpokladaným dôvodom poklesu úhrad liekov je aj postupné zavádzanie elektronickej preskripcie liekov. Presun určitej skupiny liekov do centrálnych nákupov realizovaných ZP znamená zníženie úhrad predpisových liekov.

Graf 3: Celkové úhrady poisťovní za lieky na recept v 1. polroku 2016, 2017 a 2018

Zdroj: IJ, dáta ZP

Tabuľka 16: Vývoj úhrad zdravotných poisťovní za lieky na recept

	1H2016	1H2017	1H2018
Celková úhrada poisťovní za lieky na recept	460 120 920	453 775 519	442 769 803
Medziročná zmena v absolútnom vyjadrení		-6 345 401	-11 005 715
Medziročná zmena v %		-1%	-2%

Zdroj: dáta ZP, prepočty IJ

Je dôležité poznamenať, že hoci celkové úhrady poisťovní za lieky na recept klesajú o 11 mil. eur, celkové úhrady za lieky však na základe dát od zdravotných poisťovní stúpajú o 6 mil. eur za sledované obdobie 1. polroka 2018. Dôvodom tohto nárastu je prechod zdravotných poisťovní k centrálnym obstarávaniam liekov bez ohľadu nato, či je liek kategorizovaný, nekategorizovaný alebo schválený na výnimku. Len za 1. polrok 2018 sledujeme nárast o takmer 20 mil. eur, z toho 18 mil. eur zo strany Všeobecnej zdravotnej poisťovne.

2. Zverejňovanie rebríčkov predpisovania lekárov v rámci odbornosti

Zverejňovanie rebríčkov predpisovania lekárov v rámci odbornosti je jedným z nástrojov ako prispieť k zníženiu nadspotreby liekov. Zdravotné poisťovne si dnes sledujú a vyhodnocujú preskripciu ambulantných poskytovateľov. Z tohto dôvodu zavedenie kontrolného mechanizmu verejného charakteru neznamena dodatočnú záťaž pre zdravotné poisťovne a mohlo by byť pozitívnym behaviorálnym impulzom pre lekárov aj pacientov, ktorý tiež poskytne informácie o neštandardnej preskripcii.

Oproti výstupom v Súhrnnej implementačnej správe 2017 neboli v tomto opatrení realizované žiadne kroky.

Box 1: Best practice zo zahraničia – Nadmerné predpisovanie antibiotík

Nadmerné predpisovanie antibiotík je celosvetovým problémom. Vedie k rezistencii, ktorá bude podľa odhadov dôvodom miliónov úmrtí ročne. Rôzne inštitúcie v zahraničí preto hľadajú spôsob, ako zamedziť nadmernému predpisovaniu liekov v prípadoch, kedy nie sú potrebné pre liečbu daného ochorenia. **Využívajú pritom poznatky z behaviorálnej ekonómie.**

Britský tím, Behavioural Insights Team, sčasti vlastnený britskou vládou, vykonal v rokoch 2014 a 2015 experiment, ktorého výsledkom bolo **zníženie preskripcie antibiotík o 3,3 % resp. 73 tis. predpisov.** Lekárom, ktorí predpisovali antibiotiká najviac, poslali list, v ktorom ich informovali, že ich kolegovia predpisujú antibiotiká v menšej miere ako oni. List zároveň odporúčal **jasné kroky, ako nadmerné predpisovanie znížiť.**

V USA (Effect of Behavioral Interventions on Inappropriate Antibiotic Prescribing Among Primary Care Practices) sa zamerali na nadmernú preskripciu pri akútnych respiračných ochoreniach, pretože väčšina antibiotík je predpisovaná práve na liečbu týchto ochorení. Zhruba v polovici prípadov je navyše liečba antibiotikom neúčinná. Testovali sa tri prístupy:

1. Elektronický systém navrhoval lekárom ne-antibiotické alternatívy pre liečbu daného ochorenia
2. Lekári museli v elektronickom zázname uviesť odôvodnenie pre výber liečby pomocou antibiotika, inak nebolo možné vydať lekársku správu
3. Lekárom boli odoslané e-maily s porovnaním ich miery predpisovania antibiotík voči lekárom s najnižšou mierou (podobný prístup ako vo Veľkej Británii).

Ukázalo sa, že **povinné písomné odôvodnenie (2.) a porovnanie s inými lekármi (3.) viedlo k nižšej miere nesprávneho predpisovania antibiotík** pre akútne respiračné ochorenia (pokles o 18 p. b. resp. 16 p. b.).

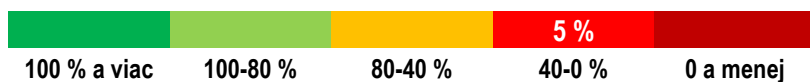
Iná štúdia (Nudging Guideline-Concordant Antibiotic Prescribing) z USA zisťovala vplyv vysloveného záväzku **na zníženie miery nežiadúcej preskripcie.** Vzorka lekárov mala v ambulancii po dobu 12 týždňov vyvesený list s ich fotografiou, podpisom a vyhlásením, že sa budú vyhýbať predpisovaniu antibiotík v prípadoch, keď to nie je žiaduce. **Vyslovený záväzok viedol k zníženiu nesprávnej preskripcie o 20 %** oproti kontrolnej skupine.

Spoločným znakom vyššie opísaných opatrení sú nízke náklady zavedenia a ich relatívna úspešnosť v prinášaní zmeny. Preto sú behaviorálne nástroje čoraz viac používané aj vo verejných politikách.

Zdroj: The Journal of the American Medical Association²⁴, New Scientist, spracovanie IJ

Odporúčanie IJ: Po vzore napr. Veľkej Británie a USA IJ odporúča informovať ambulantných poskytovateľov o úrovni ich preskripcie na kvartálnej báze. Keďže zdravotné poisťovne si tieto veci sledujú interne, prvým krokom môže byť zverejnenie tohto rebríčka samotnými zdravotnými poisťovňami, a následne po odstránení prekážok a vysporiadaní sa s legislatívnymi prekážkami ohľadom ochrany osobných údajov, aj samotným MZ SR.

3. Výnimky na lieky - zavedenie pravidiel pre preplácanie výnimiek

V 1. polroku 2018 predstavovali výdavky na lieky na výnimky 18,8 mil. eur, čo v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka predstavuje iba mierny pokles o približne 190 tis. eur. **Plánovaná úspora 4,2 mil. eur sa tak plní iba na 5 %.**

Niektoré lieky, ktoré boli do konca roku 2017 hradené na výnimku, budú kvôli novele zákona č. 363/2011 novo kategorizované (pre vyššie QALY, po vyhodnotení farmakoekonomických štúdií) alebo hradené automaticky ako tzv. orphan lieky (na zriedkavé ochorenia, bez vyhodnocovania štúdií). Táto skutočnosť bude mať vplyv na výšku vývoja úhrad zdravotných poisťovní za lieky na výnimky, a to najmä v 2. polroku 2018, nakoľko formálny proces

²⁴ <https://jamanetwork.com/journals/jama/fullarticle/2488307>
<https://jamanetwork.com/journals/jamainternalmedicine/fullarticle/1815102?resultclick=1>

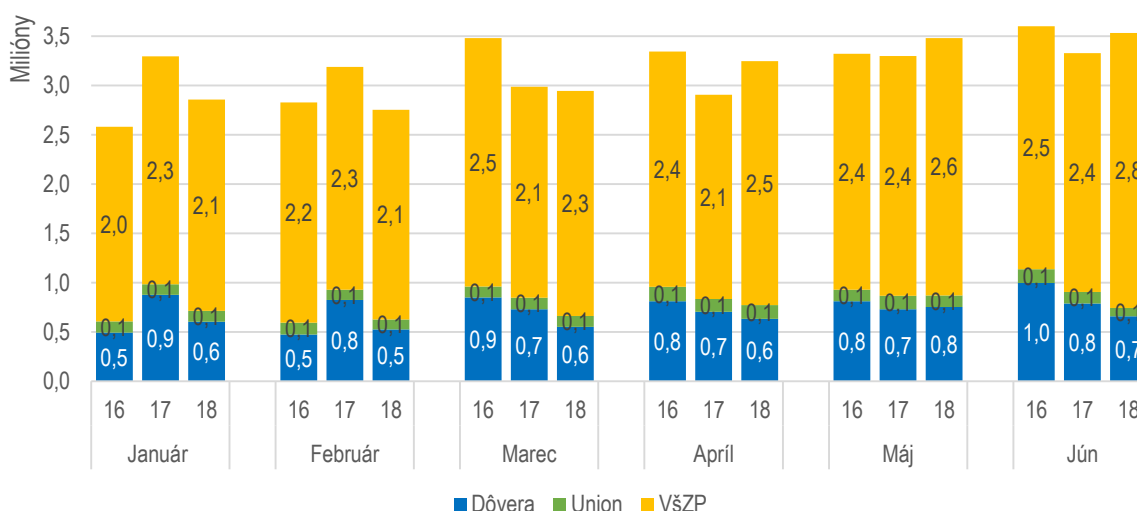
kategorizácie trvá maximálne 9 mesiacov. Vplyv Zákona č. 363/2011 na vývoj úhrad za výnimkové lieky bude možné preto plne vyhodnotiť až na základe údajov za celý rok 2018, čo bude odzrkadlené v Súhrnnej implementačnej správe 2018.

Tabuľka 17: Vývoj úhrad zdravotných poisťovní za lieky na výnimky

	1H2016	1H2017	1H2018
Celková úhrada poisťovní za lieky na výnimky	19 156 870	19 008 416	18 816 587
Medziročná zmena v absolútnom vyjadrení		-148 454	-191 829
Medziročná zmena v %		-1%	-1%

Zdroj: ZP, prepočty IJ

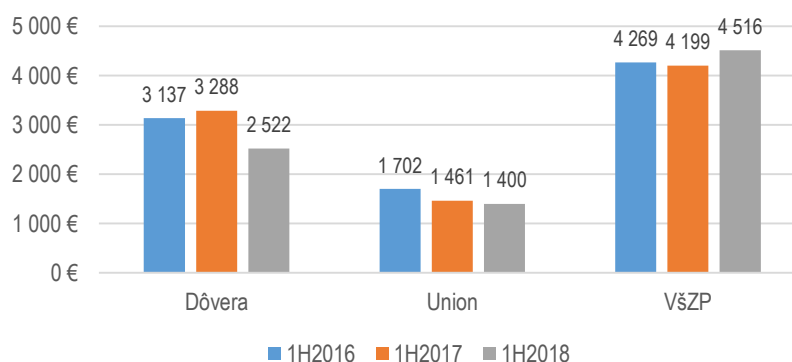
Graf 4: Výdavky poisťovní na lieky na výnimky v 1. polroku 2016, 2017 a 2018

Zdroj: spracovanie IJ, dáta ZP

V prvom polroku 2018 minula VŠZP na lieky uhradené na výnimky 4 516 eur v prepočte na 1 000 poisťencov²⁵, Dôvera 2 522 eur a Union 1 400 eur. Medziročne sa tieto výdavky znížili v poisťovniach Dôvera a Union.

Graf 5: Výdavky poisťovní na lieky na výnimky v prepočte na 1 000 poisťencov

Zdroj: spracovanie IJ, dáta ZP

4. Zavedenie záväzných pravidiel pre úhradu liekov na výnimky

Pôvodným cieľom novely zákona č. 363/2011 Z. z. o rozsahu a podmienkach úhrady liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín na základe verejného zdravotného poistenia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „novela“) **bolo sprístupniť inovatívnu farmakologickú liečbu slovenským pacientom.**

²⁵ Prepočet na poisťencov realizovaný na základe Informácie o stave prepoistenia poisťencov od 1. januára príslušného roka

Hlavným nástrojom na dosiahnutie cieľa bolo **zvýšenie hodnoty QALY²⁶ používanej na farmako-ekonomické rozbor** z 24-35 na 35-41 násobok priemernej mzdy v hospodárstve. K tomuto opatreniu boli zavedené iné legislatívne úpravy, ako je tzv. cost sharing a risk sharing systémy²⁷, ktoré mali motivovať výrobcov liekov dávať nižšie ceny ako sú tie kategorizované, čo malo ešte viac uľahčiť vstup na slovenský trh.

Tabuľka 18: Podiel schválených žiadostí o lieky na výnimky²⁸

Poist'ovňa	1H2014	1H2015	1H2016	1H2017	1H2018
Dôvera	89%	78%	90%	88%	86%
Union	93%	88%	93%	80%	86%
VŠZP	87%	88%	89%	84%	86%
Spolu	87%	86%	90%	84%	86%

Zdroj: spracovanie IJ, dáta ZP

V rámci novelizácie sa zaviedli aj iné zmeny s cieľom transparentniť prístup k liekom, ktoré boli často vydávané len na výnimky od zdravotných poisťovní. Hlavným opatrením bolo rozšírenie zmeny „orphan lieku“ z prevalence 1:100 000 na 1:50 000, a to bez potreby vykonania farmako-ekonomického rozboru.

Tabuľka 19: Dopad novely na kategorizáciu liekov na základe farmakoekonomického rozboru k 30.6.2018

	Počet konaní	Dopad do konca roka 2018	Dopad za rok 2019
začatých konaní	43	-3 633	4 384 339
z toho			
zaradených	13	-5 357	283 501
pred schválením	5	1 724	20 690
zamietnutých	12	0	0
R-STOP	3	0	0
neukončených	10	0	4 080 148

Zdroj: MZ SR, spracovanie IJ

Tabuľka 20: Dopad novely na kategorizáciu liekov na základe E-žiadostí k 30.6.2018

	Počet konaní	Dopad do konca roka 2018	Dopad za rok 2019
začatých konaní	142	2 786 335	9 187 646
z toho			
zaradených	120	2 721 855	8 252 657
nezaradených	2	24 480	48 960
R-STOP	2	0	0
neukončené	18	40 000	886 029

Zdroj: MZ SR, spracovanie IJ

Tabuľka 21: Dopad novely na orphan lieky k 30.6.2018

	Počet konaní	Dopad do konca roka 2018	Dopad za rok 2019
začatých konaní	76	9 162 202	38 663 980
z toho			
zaradených	34	7 999 813	24 248 292
podmienene zaradených	6	1 124 408	6 391 439
nezaradených	8	-921 324	-1 801 701
výzva	7	693 435	3 556 003
R-STOP ²⁹	9	-64 651	-722 480
neukončených	12	330 521	6 992 427

Zdroj: MZ SR, spracovanie IJ

²⁶ QALY - Quality-adjusted life year - rok života v zlepšenej kvalite.

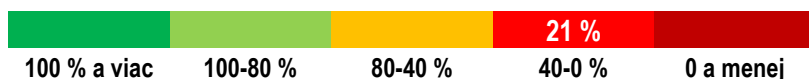
²⁷ Možnosť zdravotnej poisťovne a držiteľa registrácie lieku dohodnúť si podmienky, za ktorých budú obe strany znášať časť nákladov na lieky, zdravotnícke pomôcky alebo dietetické potraviny z prostriedkov verejného zdravotného poistenia a časť bude znášaná držiteľom registrácie lieku.

²⁸ Podiel je vyjadrený ako počet schválených žiadostí z celkového počtu žiadostí zaslaných. Jedna žiadosť môže znamenať viac ako jeden pacient.

²⁹ R-STOP – konanie bolo zastavené hneď v začiatku.

Analýza³⁰ dopadu novely za 1. polrok 2018 ukázala, že zmena zákona sa minula svojmu cieľu. Dochádza k využívaniu podmienok stanovených v zákona u kategorizácie liekov na zriedkavé ochorenia (orphan lieky) a na trh vstupuje len minimum inovatívnych liekov. K uzatváraniu zmlúv medzi poisťovňami a držiteľmi registrácie lieku o poskytnutí zľavy na ceny liekov nedochádza, zákon vyžaduje dohodu so všetkými troma poisťovňami naraz, čo sa v praxi ukazuje ako veľmi náročné.

5. Nákladovo neefektívne lieky – centrálny nákup liekov ZP

Hodnota za peniaze sa v tomto prípade realizuje prostredníctvom tlaku na znižovanie spotreby PNNL, prípadne v prípade potreby ich centrálnym nákupom. Na druhej strane je potrebné tieto lieky znovu podrobiť farmako-ekonomickému posúdeniu a z dlhodobého hľadiska je žiadateľným stavom ich úplné vyradenie z kategorizácie liekov.

Revízia výdavkov stanovila pre opatrenie č. 5 plánovanú úsporu za 1. polrok 2018 vo výške 14,8 mil. eur. V skutočnosti došlo v sledovanom období k zníženiu úhrad poisťovní za PNNL o 3,2 mil. eur. Zatiaľ čo úhrady za preskripčné PNNL klesali o takmer 16 mil. eur, úhrady za centrálny nákup PNNL medzироčne rástli o 12,8 mil. eur.

K žiadateľnému výsledku hodnoty za peniaze v tomto opatrení nedochádza. Aj napriek skutočnosti, že centrálny nákup PNNL rástol o takmer 13 mil. eur, realizovaná úspora na celkovej úhrade za PNNL dosiahla len 3,2 mil. eur.

Tabuľka 22: Úhrady poisťovní za PNNL

	1H2016	1H2017	1H2018
Celková úhrada poisťovní za lieky na recept	139 680 995	141 678 518	138 519 186
Medzироčná zmena v absolútnom vyjadrení		1 997 523	-3 159 332
Medzироčná zmena v %		1 %	-2 %
z toho			
preskripčné PNNL	95 424 731	101 038 534	85 085 550
centrálny nákup PNNL	44 256 264	40 639 984	53 433 636

Zdroj: ZP, prepočty IJ

V roku 2016 sa centrálny nakupovalo 19 zo 147 potenciálne nákladovo neefektívnych liekov (PNNL). Za 1. polrok 2018 sa centrálny obstaralo 42 druhov PNNL, z toho 25 druhov zdravotnou poisťovňou Union, 30 druhov zdravotnou poisťovňou Dôvera a 30 druhov VŠZP.

6. Vydávanie receptu na účinnú látku namiesto konkrétneho lieku

V 1. polroku 2018 MZ SR nerealizovalo žiadne legislatívne zmeny v súvislosti s týmto opatrením. Pôvodný termín plnenia tohto opatrenia bol 31.12.2017. Táto skutočnosť je reflektovaná v Implementačnom pláne 2018 na zdravotníctvo³¹ a nový termín pre splnenie tohto opatrenia je stanovený na 31.12.2018.

7. Výmena informácií o exporte liekov medzi ŠUKL a FS SR/ŠÚ SR

V roku 2016 a následne od 1.4.2017 spustením emergentného systému a systému mimoriadneho objednávanie liekov prijalo MZ SR opatrenia s cieľom obmedziť reexport liekov, v dôsledku ktorého dochádzalo k nedostatku liekov na Slovensku. Hoci tieto systémy prispeli v priebehu roka 2017 k výrazne vyššej dostupnosti liekov pre

³⁰ Inštitút zdravotnej politiky - Analýza dopadu novelizácie zákona č. 363 / 2011

³¹ <http://www.vlada.gov.sk/implementacna-jednotka/>

pacientov, **reexport úplne neodstránili**. MZ SR v 1. polroku 2018 nerealizovalo ďalšie kroky v súvislosti s týmto opatrením.

Obmedzenie reexportu liekov je v rozpore so zásadou voľného pohybu tovaru v rámci jednotného trhu EÚ. Voľný pohyb je podľa práva EÚ možné obmedziť s ohľadom na verejný záujem (napr. verejné zdravie), čím SR argumentovala. EK v rozhodnutí³² zo 17. mája 2018 uznala, že negatívny dopad nedostatku liekov na verejné zdravie oprávňuje SR obmedziť voľný pohyb tovaru v EÚ.

Podľa Implementačného plánu 2018 na zdravotníctvo je nový termín pre splnenie tohto opatrenia stanovený na 31.12.2018.

8. Povinné zbieranie dát o užívaní podmienene kategorizovaných liekov

Od 1.1.2018 je v platnosti novelizácia zákona č. 363/2011, ktorá mimo iného definuje v naviazaných legislatívnych normách pravidlá zberu, prepočtu a prehodnocovania úhrad podmienene kategorizovaných liekov. Od 1.1.2018 je podmienene kategorizovaný každý liek ktorého úhrada presiahne 1.5 mil. EUR. Pri všetkých novokategorizovaných liekoch sú tieto hodnoty a predikcie súčasťou procesu kategorizácie. Pre už existujúce sa zber dát začína od 1.1.2019 (nakoľko chýbali predmetné pod-legislatívne dokumenty, ktoré k 30.6.2018 ešte neboli finálne a zverejnené).

Táto skutočnosť je reflektovaná v Implementačnom pláne 2018 na zdravotníctvo^[1] a nový termín pre splnenie tohto opatrenia je stanovený na 31.12.2018.

3.2 Špeciálny zdravotnícky materiál a zdravotnícke pomôcky

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	Nový termín	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
9	Špeciálny zdravotnícky materiál - zníženie cien (referencovanie)	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
10	Zdravotnícke pomôcky - referencovanie a revízie činností	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
11	Zlepšenie revízií činností VŠZP	MZ SR, VŠZP	31.12.2017	31.12.2018				

9. Špeciálny zdravotnícky materiál - zníženie cien (referencovanie)

Nevyhodnocuje sa

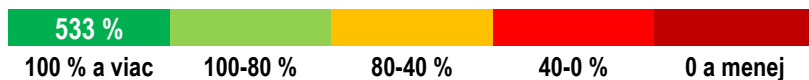
Kvôli zmene vykazovania ŠZM realizoval IZP v 1. polroku 2018 dodatočný prepočet úspory za rok 2017, a to v celkovej výške 24 mil. eur. Z dodaných podkladov je zrejmé, že úspora 35 mil. eur stanovená pre rok 2017 bola zrealizovaná a spätne uznaná. Došlo k plneniu opatrenia na úrovni 37 mil. eur, čo predstavuje 106 %. Po dohode s MZ SR, sa v roku 2018 opatrenie č. 9 neodpočítuje, a to z dôvodu metodologicky skreslených dát o celkových úhradách a vykazovania ŠZM kvôli prechodu na nový úhradový mechanizmus v rámci DRG. Objem uhradeného ŠZM je vykazovaný správne a medziročne rastie o 37,5 tis. kusov.

V priebehu roka 2018 pokračovalo referencovanie ŠZM na vybraný ŠZM na kvartálnej báze. V rámci referencovania boli použité ceny platné v Českej republike. IJ porovnala ÚUC referencovaného ŠZM k 30.6.2018 oproti 30.6.2017. Aj napriek odporúčaniu IJ v Priebežnej implementačnej správe 2017 naďalej rastú ceny ŠZM v 62 podskupinách. Najviac prípadov (32) spadá do oblasti ortopédie a kardiológie (21).

³² Rozhodnutie MEMO/18/3446, dostupné na [http://europa.eu/rapid/press-release MEMO-18-3446_en.htm](http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-18-3446_en.htm)

^[1] <http://www.vlada.gov.sk/implementacna-jednotka/>

10. Zdravotnícke pomôcky - referencovanie a revízne činnosti

Za 1. polrok 2018 klesli úhrady za zdravotnícke pomôcky v segmente štandardných aj individuálnych pomôcok. Stanovená úspora 2,3 mil. eur sa plní na **533 %**. Úhrady poisťovní za zdravotnícke pomôcky klesli o 12 mil. eur, z čoho pripadá 5,6 mil. eur na štandardné pomôcky a 6,4 mil. eur na individuálne pomôcky.

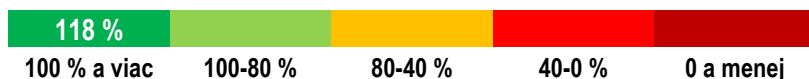
Revízia výdavkov na zdravotníctvo sa špeciálne zamerala na oblasť zdravotníckych pomôcok na inkontinenciu. Zdravotnícke pomôcky na inkontinenciu majú oproti liekom a iným zdravotníckym pomôckam výnimočný spôsob úhrady. Všetky pomôcky sú poisťovňou hradené v plnej výške, pre každého pacienta do výšky rozpočtu prislúchajúceho k jeho diagnóze. Porovnanie ÚUC zdravotníckych pomôcok referencovaných k 30.6.2018 voči 30.6.2017 ukázalo, že ceny inkontinenčných vložiek 2. aj 3. stupňa rastú, i keď len niečo vyše 1 % tempom. Vzhľadom na demografický vývoj sa v budúcnosti očakáva vyššia spotreba týchto pomôcok a s ňou aj negatívny dopad na verejné výdavky³³. Z toho dôvodu je dôležité dosiahnuť pokles cien, ktorý predpokladala aj samotná revízia výdavkov.

Tabuľka 23: Úhrady poisťovní za zdravotnícke pomôcky

	1H2016	1H2017	1H2018
Celková úhrada poisťovní za pomôcky vydané na poukaz	105 689 975	104 615 990	92 616 430
Medziročná zmena v absolútnom vyjadrení		-1 073 985	-11 999 560
Medziročná zmena v %		-1 %	-11 %

Zdroj: ZP, prepočty IJ

11. Zlepšenie revíznych činností VŠZP

Revíziu činnosť vykonávajú zdravotné poisťovne zo zákona³⁴ priamo u poskytovateľov ZS (priama revízna činnosť³⁵) alebo na diaľku prostredníctvom vyhodnocovania dát v dokumentácii a informačnom systéme poisťovní (nepriama revízna činnosť). Opatrenie č. 11 sleduje iba priamu revíziu činnosť **Všeobecnej zdravotnej poisťovne**.

Cieľ tohto opatrenia bol naplnený v roku 2017, kedy fiškálna úspora dosiahla hodnotu 27,2. mil. eur. Za 1. polrok 2018 bola realizovaná dodatočná úspora, ktorá predstavuje 2,2 mil. eur, čo spolu s minuloročným výsledkom znamená plnenie na úrovni 118 %. Je dôležité však poznamenať, že oproti minulému roku 2017, kedy bola Všeobecná zdravotná poisťovňa v ozdravnom pláne, objem usporovaných nákladov za 1. polrok 2018 predstavuje len 18 % objemu z roku 2017. Tento pokles objemu je sprevádzaný aj poklesom počtu kontrol, a to o 56 %.

Finančný dopad priamych kontrol sa na celkovom efekte revíznych činností ZP podieľa v priemere iba 15 % (priemer za roky 2015 – 2017). Podiel priamych kontrol sa naprieč poisťovňami líši, najväčší zaznamenáva Všeobecná zdravotná poisťovňa, vid'. tabuľka č. 24.

³³ <http://www.gfiforum.com/incontinence>

³⁴ § 9 zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

³⁵ Správa o výsledkoch kontrolnej činnosti Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a. s., za rok 2017 a o prijatých opatreniach na nápravu zistených nedostatkov v jej činnosti (str. 2); Správa o výsledkoch kontrolnej činnosti za rok 2017 a o prijatých opatreniach na nápravu zistených nedostatkov v činnosti zdravotnej poisťovne Union, a. s. (str. 2 a 3); Správa o činnosti spoločnosti DÓVERA zdravotná poisťovňa, a. s. za rok 2017 (str. 4).

Tabuľka 24: Revízná činnosť zdravotných poisťovní

		2015	2016	2017
Celkový finančný efekt (mil. €) (priama + nepriama revízná činnosť)	VšZP	131,5	98,3	116,5
	Dôvera	41,7	50,3	38,6
	Union	23,9	24,2	22,3
	SPOLU	197,1	172,8	177,4
nepriame kontroly - finančný efekt (mil. €)	VšZP	112,3	76,6	89,3
	podiel v %	65 %	52 %	61 %
	Dôvera	37,6	47,6	36,1
	podiel v %	22 %	33 %	25 %
	Union	22,7	22,0	20,7
	podiel v %	13 %	15 %	14 %
	SPOLU	172,6	146,2	146,1
priame kontroly - finančný efekt (mil. €)	VšZP	19,2	21,7	27,2
	podiel v %	78 %	82 %	87 %
	Dôvera	4,1	2,7	2,5
	podiel v %	17 %	10 %	8 %
	Union	1,2	2,2	1,6
	podiel v %	5 %	8 %	5 %
	SPOLU	24,5	26,6	31,3
počet priamych kontrol	VšZP	8 355	9 429	7 617
	podiel v %	81 %	84 %	79 %
	Dôvera	1 435	1 052	1 020
	podiel v %	14 %	9 %	11 %
	Union	580	759	1 001
	podiel v %	6 %	7 %	10 %
	SPOLU	10 370	11 240	9 638
podiel efektu priamych kontrol na celkovom finančnom dopade	VšZP	15 %	22 %	23 %
	Dôvera	10 %	5 %	6 %
	Union	5 %	9 %	7 %
	SPOLU	12 %	15 %	18 %

Zdroj: prepočty IJ, Správy o činnosti ZP a Správy o výsledkoch kontrolnej činnosti ZP

Z dôvodu metodologických rozdielov sa dáta jednotlivých poisťovní môžu mierne líšiť a skresľovať ich vzájomné porovnanie. Z tohto dôvodu IJ odporúča MZ SR realizovať opakovanú analýzu revíznej činnosti VšZP.

Tabuľka 25: Efekt priamych kontrol na 1 poistenca

	2015	2016	2017
VšZP	5,9 €	6,7 €	8,4 €
Dôvera	2,8 €	1,9 €	1,7 €
Union	2,7 €	4,7 €	3,3 €
SPOLU	4,7 €	5,2 €	6,1 €

Zdroj: prepočty IJ

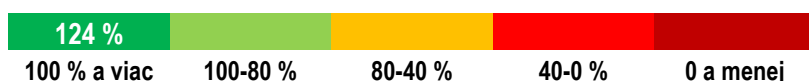
Raz ročne, najneskôr vždy do 30.6., sú zdravotné poisťovne povinné predkladať vláde SR a Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ÚDZS) správu o výsledkoch kontrolnej činnosti za predchádzajúci kalendárny rok. V súvislosti so schváleným ozdravným plánom pre rok 2017 ÚDZS uložil VšZP povinnosť predkladať aj osobitné výkazy a hlásenia na mesačnej báze. Medzi tieto výkazy patria aj výsledky revíznej činnosti poisťovne. Napriek

tomu, že VŠZP splnila podmienky pre ukončenie ozdravného plánu, ÚDZS vo svojej Správe o stave vykonávania verejného zdravotného poistenia za rok 2017 naďalej nariaďuje poisťovni predkladať tieto osobitné výkazy, hlásenia a správy v určenej štruktúre a lehotách³⁶.

3.3 Zdravotnícka technika

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	Nový termín	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
12	Hospodárne obstarávanie zdravotníckej techniky	MZ SR, nemocnice	31.12.2017	31.12.2018				

12. Hospodárne obstarávanie zdravotníckej techniky

Úspora, stanovená revíziou výdavkov pre opatrenie č. 12, bola naplnená už v roku 2017.

Podľa rozvrhu požiadaviek a nákupov zaslaných na MZ SR bolo v 1. polroku vysúťažených 17 prístrojov v celkovej hodnote 2,66 mil. eur. Rozdiel medzi predpokladanou hodnotou zákaziek z prieskumu trhu a vysúťaženými cenami vo verejnom obstarávaní bol 357,5 tis. eur.

Tabuľka 26: Referencovaná zdravotnícka technika a realizovaná úspora k 30.06.2018 (v EUR)³⁷

Poskytovateľ ZS	Typ	Predpokladaná hodnota zákazky z prieskumu trhu	Vysúťažená cena vo verejnom obstarávaní	Úspora
NOU Bratislava	anestéziologické prístroje	64 968,00	53 400,00	11 568,00
NOU Bratislava	NGS zostava	158 000,00	157 999,84	0,16
NUSCH Bratislava	USG high end triedy pre kardio abdom a cieвне	54 000,00	53 990,00	10,00
FN Trenčín	transportný systém pre novorodencov	53 259,00	53 150,00	109,00
FN Trnava	laparoskopická zostava pre gyn.	162 500,00	139 500,00	23 000,00
FN Trenčín	laser urologický	89 000,00	81 890,00	7 110,00
NÚDCH	elektrochirurgický generátor - 2ks	67 984,00	62 839,58	5 144,42
SÚSCCH	monitory vitálnych funkcií s centrálou - 11ks	140 447,50	138 959,00	1 488,50
NÚDCH	polysomnografická zostava pre neurológiu	102 255,00	84 000,00	18 255,00
UN Martin	echokardiograf	150 000,00	99 500,00	50 500,00
FNsP Nové Zámky	tlakový injektor	35 300,00	33 500,00	1 800,00
UN Martin	RTG žiarič	198 090,00	198 098,00	-8,00
NUSCH Bratislava	dvojrovinový kardangiografický RTG prístroj	1 550 000,00	1 350 000,00	200 000,00
VUSCH	autotransfúzny prístroj	30 500,00	29 730,00	770,00
NUSCH Bratislava	cerebrálno somatický oximeter	61 440,00	61 398,00	42,00
VUSCH	prenosný digitálny RTG systém s detektorom	51 500,00	29 999,99	21 500,01
UN Bratislava	prenosná infúzna pumpa s možnosťou PCA	50 000,00	33 749,99	16 250,01

Zdroj: MZ SR

V roku 2017 bolo zároveň Ministerstvom zdravotníctva SR pridelených celkovo 10,8 mil. eur kapitálových výdavkov. Za 1. polrok 2018 evidujeme čerpanie vo výške 41,8 mil. eur. Zo schválených 70 mil. eur bolo k 30.6.2018 súhrnne pridelených 52,6 mil. eur.

³⁶ Správa o stave vykonávania verejného zdravotného poistenia za rok 2017, str. 35

³⁷ Uvedené hodnoty sú bez DPH.

Veľký podiel z týchto výdavkov obstaráva MZ SR centrálne a dodávky a výdavky sú posunuté v čase, preto sa tieto úspory neodpočítavajú a nezarátavajú v tomto ani inom opatrení. Podľa vyjadrenia MZ SR sa jedná o dodatočnú úsporu v odpočte.

Tabuľka 27: Rozpis a čerpanie kapitálových výdavkov k 30.06.2018 (v EUR)

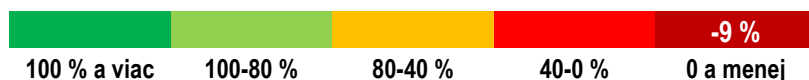
Zdravotnícke zariadenie	KV pridelené v 2017	KV pridelené v 1. polroku 2018	Celkovo pridelené v 2017-1H2018
Univerzitná nemocnica Bratislava	2 161 480,33	9 293 793,87	11 455 274,20
Univerzitná nemocnica Martin	-	3 690 000,00	3 690 000,00
Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice	250 000,00	-	250 000,00
Národný ústav detských chorôb Bratislava	3 996 204,25	3 167 156,92	7 163 361,17
Fakultná nemocnica s pol. Banská Bystrica	-	3 610 183,84	3 610 183,84
Fakultná nemocnica Žilina	1 848 169,20	2 711 830,80	4 560 000,00
Fakultná nemocnica s poliklinikou Prešov	1 000 000,00	4 427 348,80	5 427 348,80
Fakultná nemocnica Trenčín	-	3 423 548,00	3 423 548,00
Fakultná nemocnica Trnava	-	-	-
Fakultná nemocnica Nové Zámky	-	1 198 771,00	1 198 771,00
Operačné stredisko ZZS	-	2 250 000,00	2 250 000,00
NOU	-	7 809 687,76	7 809 687,76
Detská fakultná nemocnica Košice	28 191,00	-	28 191,00
OÚSA	28 044,00	-	28 044,00
Detská fakultná nemocnica Banská Bystrica	115 080,00	-	115 080,00
Dochádzkový systém v zdravotníckych zar.	-	79 562,86	79 562,86
ÚVZ SR	287 104,00	18 620,00	305 724,00
RÚVZ Bratislava	315 500,00	-	315 500,00
RÚVZ Banská Bystrica	183 349,00	-	183 349,00
RÚVZ Košice	159 959,00	-	159 959,00
RÚVZ Martin	12 500,00	-	12 500,00
RÚVZ Komárno	12 468,92	-	12 468,92
Výstavba Detenčného ústavu	119 300,00	114 700,00	234 000,00
Psychiatrická nemocnica Hronovce (Detenčný ústav)	-	52 891,80	52 891,80
Nemocnica Rázsochy	218 754,22	-	218 754,22
MZ SR	30 000,00	-	30 000,00
SPOLU - pridelená suma	10 766 103,92	41 848 095,65	52 614 199,57

Zdroj: MZ SR

3.4 Diagnostika

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	Nový termín	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
13	SVLZ - zníženie jednotkových cien a limitov CT a MR vyšetrení	MZ SR, poisťovne	31.12.2017	31.12.2018				
14	SVLZ - zavedenie limitov pre ambulantných poskytovateľov	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				

13. SVLZ - zníženie jednotkových cien a limitov CT a MR vyšetrení

Celkové úhrady za CT a MR vyšetrenia dosiahli v 1. polroku 2018 výšku 54,1 mil. eur. Znamená to **medziročný nárast o 200 tis. eur**. Výdavky na CT a MR vyšetrenia sa vyvíjali rozdielne. Zatiaľ čo v oblasti CT výkonov došlo k úspore 800 tis. eur, v prípade MR vyšetrení rástli výdavky o 1 mil. eur.

Za sledované obdobie klesol počet CT vyšetrení o 3,8 tis., počet MR vyšetrení sa naopak zvýšil o viac ako 11 tis. Pokračuje sa v znižovaní jednotkových cien, avšak po minuloročnom výraznom poklese sa tento rok korigovali minimálne (viď. tabuľka č. 27). Plánovaná úspora pre 1. polrok 2018 predstavovala 2,4 mil. eur.

Podľa materiálu pripraveného IZP došlo v dôsledku zníženia ceny bodu CT a MR vyšetrení v roku 2017 k navýšeniu počtu vyšetrení za nižšiu sumu výdavkov. V porovnaní s ostatnými krajinami V4 je Slovensko najlepšie v počte prístrojov a vyšetrení, vzhľadom na počet obyvateľov.

Tabuľka 28: Prehľad počtu CT a MR prístrojov

	2010	2015	2016
Počet CT prístrojov na 1 000 000 obyvateľov			
EU	20.98	23.83	23.71
V3	12.06	13.90	13.90
Slovensko	14.10	17.88	17.31
Počet MR prístrojov na 1 000 000 obyvateľov			
EU	12.25	15.50	15.50
V3	4.67	6.51	6.79
Slovensko	6.86	8.85	9.02

Zdroj: OECD

Tabuľka 29: Prehľad počtu CT a MR vyšetrení

	2010	2015	2016
Počet CT vyšetrení na 1 000 obyvateľov			
EU	109.56	136.85	142.26
V3	81.55	101.10	110.80
Slovensko	89.80	156.20	162.30
Počet MR vyšetrení na 1 000 obyvateľov			
EU	51.13	67.99	66.39
V3	32.65	38.03	40.70
Slovensko	33.50	56.80	61.40

Zdroj: OECD

Napriek tomu MZ SR pristúpilo k obstarávaniu ďalších prístrojov, ktoré zlepšujú dostupnosť a kvalitu starostlivosti. Očakávaný dopad nákupu MR prístrojov v roku 2019 je približne 5 mil. eur.

Dodatočné MR prístroje budú – až do uvoľnenia limitov v regióne – extra výdavkovou položkou VZP, avšak po vypršaní zmlúv súkromným poskytovateľom budú ústavní poskytovatelia zdravotnej starostlivosti rovnocenným súperom o limit. To by sa malo prejavovať na neskoršom znížení výdavkov na MR prístroje v rokoch 2021 a 2022.

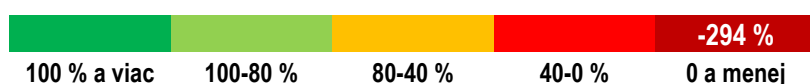
Klesajúci počet CT vyšetrení je v súlade s cieľom MZ SR nahradiť neefektívne vysoké využívanie CT prístrojov kvalitnými RTG prístrojmi tam, kde je to možné. Tento krok šetrí prostriedky VZP a znižuje radiačnú dávku pre pacienta. Reprofilizácia RTG prístrojov by sa mala premietnuť do nižších objemov CT vyšetrení od roku 2020.

Tabuľka 30: Úhrady poisťovní a jednotkové ceny CT a MR vyšetrení

	1H2016	1H2017	1H2018
Celková úhrada za CT a MR výkony	57 403 989	53 852 484	54 076 976
Medziročná zmena v absolútnom vyjadrení		-3 551 504	224 492
Medziročná zmena v %		-6%	0,4%
Jednotková cena za CT	63	55	54
Jednotková cena za MR	144	135	133

Zdroj: dáta ZP, spracovanie IJ

14. SVLZ – zavedenie limitov pre ambulantných poskytovateľov

Celkové úhrady zdravotných poisťovní za laboratórne a zobrazovacie vyšetrenia (mimo CT a MR) predstavovali v 1. polroku 2018 130,3 mil. eur. V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka tak došlo k **zvýšeniu výdavkov o približne 900 tis. eur.**

Vývoj v 1. a 2. kvartáli **bol diametrálne odlišný** – zatiaľ čo v prvých troch mesiacoch bola dosiahnutá úspora vo výške 4,7 mil. eur, v nasledujúcom štvrtroku boli evidované dodatočné výdavky vo výške 5,6 mil. eur. Plánovaná úspora pre 1. polrok 2018 predstavovala 0,3 mil. eur.

Tabuľka 31: Úhrady za výkony zobrazovacích a laboratórnych vyšetrení (mimo CT a MR)

	1H2016	1H2017	1H2018
Úhrady za výkony	128 837 302	129 406 640	130 287 152
Medziročná zmena v absolútnom vyjadrení		569 338	880 513
Medziročná zmena v %		0,4%	1%

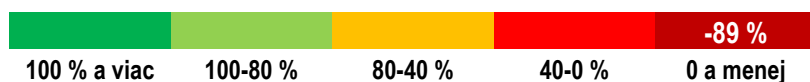
Zdroj: dáta ZP, spracovanie IJ

K zavedeniu predpisových limitov zo strany MZ SR do 30.6.2018 nedošlo. IJ naďalej odporúča zavedenie predpisových limitov s cieľom dosiahnuť úsporu.

3.5 Nemocnice

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	Nový termín	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
15	Optimalizácia prevádzkových nákladov	MZ SR, nemocnice	31.12.2017	31.12.2018				
16	Optimalizácia medicínskych procesov	MZ SR, nemocnice	31.12.2017	31.12.2018				
17	Optimalizácia nákupu liekov a ŠZM	MZ SR, nemocnice	31.12.2017	31.12.2018				
18	Zavedenie štandardných diagnostických a terapeutických postupov	MZ SR	1.7.2018	-				
19	Elektronizácia zdravotnej dokumentácie a elektronická dokumentácia preskripcie	MZ SR	31.12.2018	-				
20	Úprava siete akútneho nemocní a reprofilizácia nemocní	MZ SR	31.12.2017	30.6.2018				
21	Zavedenie prehľadných pravidiel pri platbách pacientov	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
22	Zavedenie DRG	MZ SR	31.12.2017 konvergenca a do 31.12.2022	-				

15. Optimalizácia prevádzkových nákladov

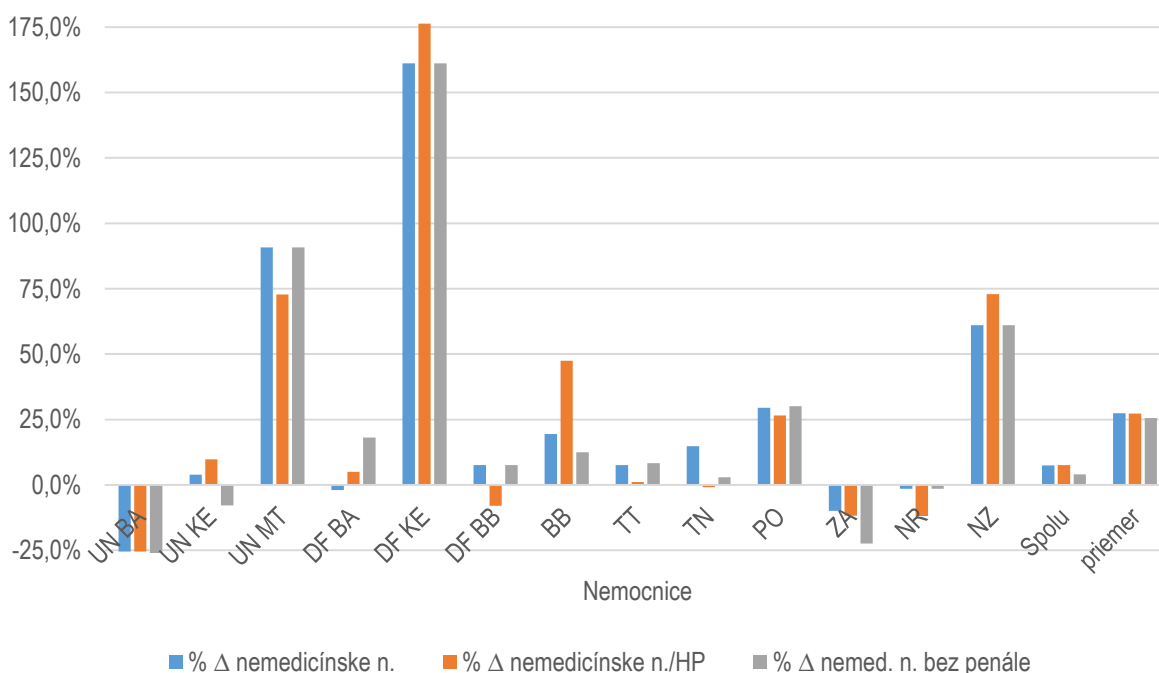
Opatrenie sleduje vývoj nemedicínskych nákladov - náklady na energie, opravy a udržiavanie, a ostatné prevádzkové náklady. V súčte tieto položky tvoria približne 11 % celkových prevádzkových nákladov 13 nemocníc v pôsobnosti MZ SR. Najväčšiu časť nemedicínskych nákladov predstavujú ostatné prevádzkové náklady, ktorých významnou súčasťou sú **penále vyplývajúce z neplatených záväzkov**.

V 1. polroku 2018 rástli nemedicínske náklady medziročne o 7 % (3,6 mil. eur). Až 3,1 mil. (86%) z tohto rozdielu pripadlo na dodatočné výdavky v položke ostatné prevádzkové náklady. Viac ako miliónové zvýšenie zaznamenali Univerzitná nemocnica Martin (1,5 mil.), Fakultná nemocnica s poliklinikou F. D. Roosevelta v Banskej Bystrici (1,4 mil.), Fakultná nemocnica s poliklinikou J. A. Reimana Prešov (1,3 mil.) a Fakultná nemocnica s poliklinikou Nové Zámky (1,02 mil.).

Rast nemedicínskych nákladov dosahuje rovnakú úroveň (7,4 % oproti 7,5 %) aj v situácii, keď porovnáme výšku týchto nákladov vzhľadom na počet hospitalizačných prípadov (HP)³⁸. Argument, že vyšší objem poskytovanej ZS vedie k vyšším nákladom, teda neobstojí. Avšak platí, že tempá rastu nákladov jednotlivých nemocníc sa líšia.

Po očistení nemedicínskych nákladov o penále, je nárast nákladov všetkých sledovaných nemocníc spolu pomalší o 3,5 p. b. Porovnanie situácie zohľadňujúcej počet hospitalizačných prípadov a stavu bez zohľadnenia tohto parametra zobrazuje graf č. 6.

Graf 6: Porovnanie medziročnej zmeny nemedicínskych nákladov

Zdroj: ÚRPO, spracovanie IJ

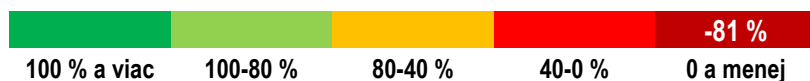
K 30.6.2018 bol objem penále vo výške 22,9 mil. eur. Oproti júnu 2017 tak došlo k ich zvýšeniu o 1,7 mil. **Aj po odrátaní penále však hospodárenie nemocníc, čo sa nemedicínskych nákladov týka, ostáva schodkové.** Zvyšných 1,4 mil. eur pramení z ostatných položiek prevádzkových nákladov teda pranie, upratovanie, strážne služby.

Náklady na opravy a udržiavanie rástli medziročne o 10 % (608 tis. eur), najviac v Univerzitnej nemocnici Martin (550 tis.), Univerzitnej nemocnici Bratislava (277 tis.) a vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou J. A. Reimana Prešov (147 tis.).

³⁸ Case-mix index nebol zohľadnený. Hoci tento prepočet nie je dokonalý, je vhodný pre hrubé porovnanie nemocníc.

Univerzitné a fakultné nemocnice **dosiahli úsporu iba v nákladoch na energiu**, a to výške 101 tis. eur. Priestor na úsporu naďalej zostáva v Detskej fakultnej nemocnici s poliklinikou Bratislava, Fakultnej nemocnici Trnava a Univerzitej nemocnici Martin.

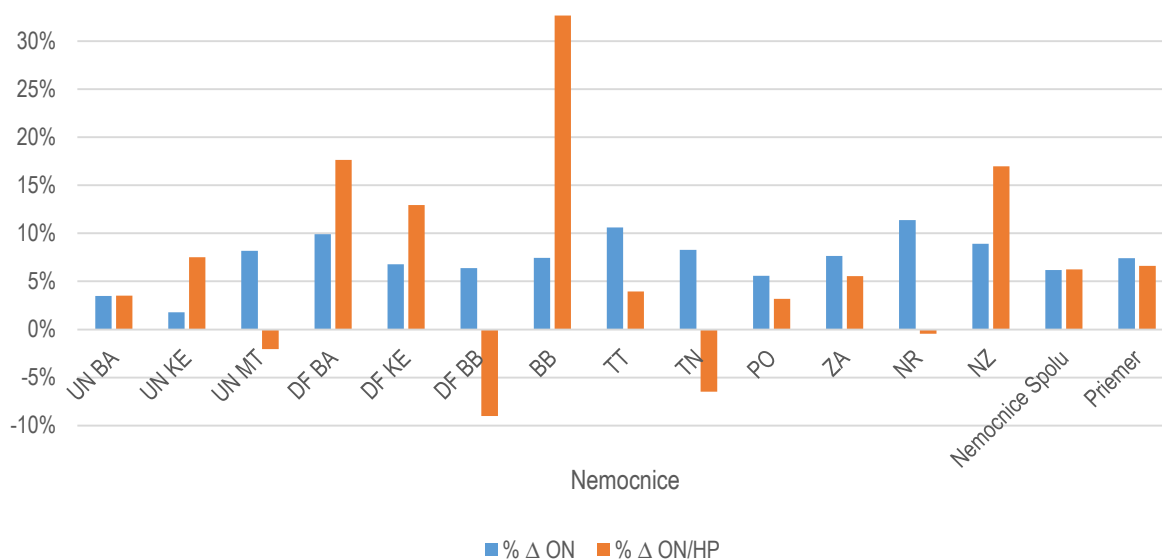
16. Optimalizácia medicínskych procesov

Osobné náklady sú najväčšou zložkou prevádzkových nákladov nemocníc – **tvoria v priemere 60 %** ich celkovej výšky. V 1. polroku 2018 rástli medziročne vo všetkých 13 nemocniciach, súhrnne o 6 % (15,5 mil. eur). Súčasne pracovalo v sledovaných nemocniciach o 112 lekárov viac, čo predstavuje 3 % nárast. S výnimkou Detskej fakultnej nemocnice s poliklinikou Bratislava prevýšil vo všetkých ostatných nemocniciach percentuálny rast osobných nákladov rast v počte lekárov. V troch prípadoch (Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice, Detská fakultná nemocnica s poliklinikou Banská Bystrica, Fakultná nemocnica s poliklinikou Nové Zámky) **došlo k zvýšeniu nákladov aj napriek nižšiemu počtu lekárov**.

Pri zohľadnení objemu poskytovanej ZS, meranej ako počet hospitalizačných prípadov³⁹, sa celkové osobné náklady všetkých 13 nemocníc zvýšili o 6 %, teda rovnako ako pri opomenutí tohto parametra. **Pri pohľade na jednotlivé nemocnice však nachádzame výrazné rozdiely v produktivite**. Osobné náklady v prepočte na jeden hospitalizačný prípad klesali v štyroch nemocniciach – Univerzitej nemocnici Martin, Detskej fakultnej nemocnici s poliklinikou Banská Bystrica, Fakultnej nemocnici Trenčín a Fakultnej nemocnici Nitra.

Graf 7: Medziročná zmena výšky osobných nákladov

Zdroj: ÚRPO

Platy zdravotníckych pracovníkov sa priamo odvíjajú od priemernej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky. Pri zachovaní súčasných podmienok a rovnakého (alebo vyššieho) počtu lekárov **nebude plánovaná úspora dosiahnutá**.

Jednou z foriem, ako dosiahnuť optimalizáciu všetkých druhov nákladov v nemocniciach, najmä v súvislosti so zadlžovaním, je nastavenie odmeňovania manažmentu nemocníc v nadväznosti na dosahované výsledky.

³⁹ Case-mix index nebol zohľadnený. Hoci tento prepočet nie je dokonalý, je vhodný pre hrubé porovnanie nemocníc.

Box 2: Zahraničná prax v odmeňovaní manažérov nemocníc

Pay for Performance – platba za výkon, je v zahraničí **bežnou praxou pri hodnotení manažérov nemocníc**. V minulosti bola variabilná zložka platového hodnotenia manažérov viazaná výhradne na finančné ukazovatele (napr. EBITDA). Prax v zahraničí však ukazuje, že čoraz viac manažérov je hodnotených aj na základe **výkonnostných indikátorov, a teda na základe kvality poskytovanej ZS**. Podiel takto priznaných odmien sa zvyšuje (v r. 2014 bol v USA 15–25 %). Trend udávajú súkromní poskytovatelia, no rapidne sa zvyšuje aj počet verejných poskytovateľov uplatňujúcich kritérium kvality – medzi rokmi 2009 a 2014 sa v USA zvýšil zo 45 % na 66 %. Hodnotí sa dosiahnutá **klinická kvalita** (nozokomiálne nákazy, miera rehospitalizácií, mortalita, operačné komplikácie a pod.), ale tiež indikátory, ktoré sa viažu na kvalitu nepriamo – **spokojnosť pacientov a zdravotníckeho personálu**, či samotná fluktuácia zamestnancov. Niektoré systémy **kombinujú ročné a trojročné motivačné plány**, pričom opatrenia prehodnocujú na ročnej báze.

Zdroj: Modern Healthcare⁴⁰, spracovanie IJ

Box 3: Navrhované zmeny v odmeňovaní manažérov nemocníc v pôsobnosti MZ SR

Po vzore dobrej praxe zo súkromného sektora a zahraničia navrhuje IJ úpravu existujúceho motivačno-sankčného mechanizmu pre manažment nemocníc. Zmena počíta so zavedením mixu finančných a výkonnostných indikátorov (KPIs) a naviazaním pohyblivej zložky mzdy na ich plnenie. Pohyblivá zložka mzdy sa zjednotí z doterajšej prémie (70 % váha) a osobného príplatku (30 %) na jeden 100 % prvok a nastaví sa váhový systém pre hodnotenie manažérov podľa nasledujúcej tabuľky.

Navrhnuté KPIs	Váha na osobnom príplatku
EBITDA norm.	30 %
Závazky po lehote splatnosti	5 %
Ceny liekov	5 %
Ceny ŠZM	5 %
Ceny zdravotníckej techniky	15 %
Obložnosť	20 %
Priemerná dĺžka hospitalizácie	20 %
SPOLU	100 %

Cieľové hodnoty normalizovanej EBITDA, záväzkov po lehote splatnosti, obložnosti a dĺžky hospitalizácie pre daný rok budú určené k 31.12. predchádzajúceho roka (alebo k 1.1. prislúchajúceho roka). Ceny za nakupované lieky, ŠZM a zdravotnícku techniku sú referencované a budú sa porovnávať voči mediánovej hodnote. Kvôli prípadným „vis major“ alebo iným externým faktorom budú indikátory a cieľové hodnoty prehodnocované na polročnej báze.

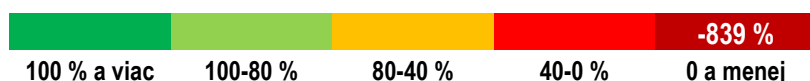
Pohyblivá zložka mzdy bude manažérovi vyplatená alebo odňatá na základe percentuálneho plnenia stanovených KPIs k 30.6. a 31.12. daného roka. V prípade pozitívnych výsledkov 2 roky za sebou bude možné predĺžiť zmluvný vzťah medzi poskytovateľom ZS a manažérom na ďalšie dvojročné obdobie. Naopak, pri dosahovaní negatívnych výsledkov bude uložená povinnosť prijať korekčný mechanizmus v riadení nemocnice (napr. povinnosť podpisovať zmluvy 2 štatútarmi) či predložiť zriaďovateľovi správu procesného a ekonomického auditu nemocnice s uvedením dôvodov neplnenia cieľov. Po dvoch rokoch negatívnych výsledkov za sebou pristúpi poskytovateľ ZS k ukončeniu zmluvného vzťahu s manažérom s možnou podmienkou zákazu pracovať na riadiacej pozícii v nemocnici na ďalšie tri roky.

Navrhnutý mechanizmus odmeňovania je bližšie popísaný v Prílohe č. 1.

Zdroj: IJ

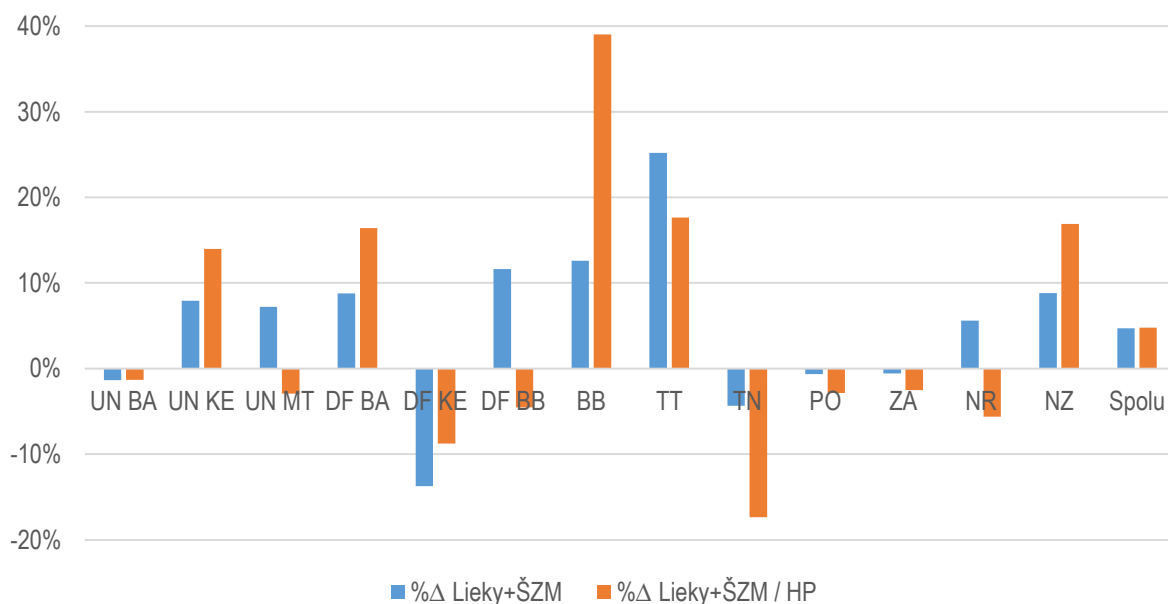
⁴⁰ <http://www.modernhealthcare.com/article/20140426/MAGAZINE/304269985/bonuses-still-tied-to-better-financials>

17. Optimalizácia nákupov liekov a ŠZM

Náklady na lieky a špeciálny zdravotnícky materiál sa medziročne zvýšili o 5 % (5 mil. eur), z ktorých 1,4 mil. pripadá na lieky a 3,6 mil. na ŠZM. K rastu výdavkov dochádza aj napriek zavedenému referencovaniu cien a aj pri zohľadnení objemu poskytovanej ZS, meraným ako počet hospitalizačných prípadov.

Graf 8: Medziročná zmena nákladov na lieky a ŠZM

Zdroj: ÚRPO

Zvýšené výdavky na lieky zaznamenalo až 9 z 13 sledovaných nemocníc. Najviac sa zvýšili náklady v Detskej fakultnej nemocnici s poliklinikou Bratislava (0,5 mil.), Fakultnej nemocnici s poliklinikou F. D. Roosevelta v Banskej Bystrici (0,4 mil.), Univerzitnej nemocnici Bratislava (0,3 mil.) a Fakultnej nemocnici Trnava (0,3 mil.).

Pri nákupe ŠZM dosiahlo úsporu 5 nemocníc. Naopak, najviac sa náklady zvýšili vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou F. D. Roosevelta v Banskej Bystrici (1 mil.), Fakultnej nemocnici Trnava (0,9 mil.) a Univerzitnej nemocnici L. Pasteura Košice (0,9 mil.).

18. Zavedenie štandardných diagnostických a terapeutických postupov

Od septembra 2017 pripravilo MZ SR 226 návrhov štandardných diagnostických a terapeutických postupov (ŠDTP) a 49 SOP protokolov. Komisiou MZ SR pre ŠDTP bolo одобrených a na schválenie uznesením odporúčaných 105 diagnostických a terapeutických štandardných postupov a 48 SOP vo vzájomnej spolupráci 72 špecializácií. V roku 2017 bol na 1. zasadnutí Komisie schválený 1 ŠDTP (Artérová hypertenzia), následne na ďalších 2 zasadaniach Komisie (február a apríl) v roku 2018 bolo schválených 104 návrhov ŠDTP.

Príprava týchto štandardov bola realizovaná v oblasti ošetrovateľstva, radiačnej onkológie, nukleárnej medicíny, rádiológie, psychiatrie, klinickej onkológie, paliatívnej medicíny, pediatickej onkológie, všeobecného lekárstva, kardiológie, endokrinológie, infektológie, epidemiológie, klinickej mikrobiológie, angiológie, gynekológie a pôrodnictva, pediatickej hematológie, klinickej psychológie, fyzioterapie, pediatrie, primárnej pediatrie, neurológie, geriatrickej gastroenterológie, pneumológie a ftizeológie.

Pre uvedenie štandardov do praxe je podľa zverejneného štatútu Komisie potrebné **ešte formálne odobrenie ministerky zdravotníctva a následné zverejnenie na webovom sídle** pre štandardné postupy. Z toho na podpis ministerky je pripravených 47 ŠDTP a 48 SOP protokolov, a vo finálnej fáze úprav je schválených 58 ŠDTP. **K 30.6.2018 však nezískal podpis ministerky žiaden zo štandardov.**

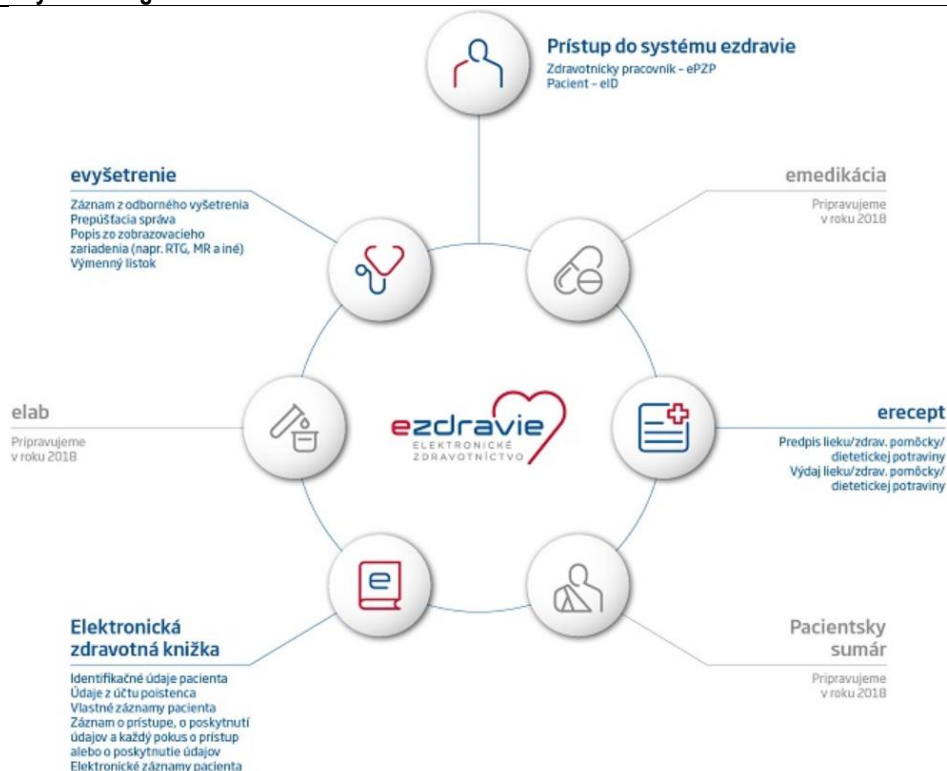
Dôvodmi pre stopnutie formálneho procesu je v niektorých prípadoch legislatívny proces (napr. absencia existencie tzv. klinických auditov v legislatíve, čo plánujeme zaviesť legislatívnou úpravou o bezpečnosti pacienta) a pri niektorých ŠDTP aj nesúlady s rozšírením preskripčných obmedzení na strane kategorizačnej komisie.

19. Elektronizácia zdravotnej dokumentácie a elektronická dokumentácia preskripcie

Celkové náklady na elektronizáciu slovenského zdravotníctva sa podľa Národného centra zdravotníckych informácií (NCZI) pohybujú na úrovni 87,8 mil. eur k 31.12.2017. **Termín ostrého spustenia elektronických služieb do praxe sa viackrát posúval.** Pôvodne sa tak malo stať už v roku 2013, kedy mala začať fungovať jeho pilotná verzia. Nakoniec sa elektronizáciu podarilo pilotne spustiť v roku 2015 a naostro od 1. januára 2018, a to s obmedzenými funkcionalitami.

Pre odpočet tohto plnenia k 30.6.2018 neboli IJ dodané relevantné podklady v požadovanej štruktúre.

Obrázok 1: Systém fungovania e zdravia

Zdroj: NCZI

20. Úprava siete akútnych nemocníc a reprofelizácia nemocníc

S cieľom modernizácie, zvýšenia kvality a efektivity v ústavnej zdravotnej starostlivosti vypracovalo MZ SR v spolupráci so zdravotnými poisťovňami koncept stratifikácie nemocníc. Sieť nemocníc bude po novom pozostávať z nemocníc troch typov – lokálnych, regionálnych a národných, a zo špecializovaných ústavov. Ministerstvo špecifikuje, **aké výkony a v akom minimálnom rozsahu bude musieť ten ktorý typ nemocnice poskytovať.** Nemocnice budú môcť poskytovať výkony aj nad rámec tých povinných za predpokladu, že splnia minimálny objem výkonov určený ministerstvom. Koncepcia totiž vychádza zo skutočnosti, že viac výkonov vedie k ich vyššej kvalite. Nemocnice sa tak budú môcť špecializovať na konkrétne oblasti a v nich sa medzi sebou vzájomne porovnávať.

Samotná analýza a koncepcia boli vytvorené v 1. polroku 2018. Na jeseň tohto roka MZ SR plánuje prezentáciu harmonogramu zmien. Výsledkom stratifikácie má byť skrátenie dĺžky hospitalizácie, vyššie využitie lôžok a viac personálnych a finančných kapacít na lôžko. V konečnom dôsledku sa má dosiahnuť **vyššia kvalita zdravotnej starostlivosti a udržateľnosť systému**.

Tabuľka 32: Dopady stratifikácie nemocníc

	Súčasnosť	Po stratifikácii
Priemerná dĺžka hospitalizácie	8,3 dní	6,5 dní
Využitie lôžok	72 %	80 %
Personál na lôžko	0,72	0,85
Rozpočet na lôžko	29 tis. eur	39 tis. eur

Zdroj: BCG

Z pohľadu IJ je dôležité stanoviť **jasný časový harmonogram procesných krokov a čiastkových výsledkov**, ďalej jasnú komunikáciu zo strany MZ SR a zdravotných poisťovní, a nastavenie čiastkových kontrolných mechanizmov.

21. Zavedenie prehľadných pravidiel pri platbách pacientov

MZ SR zverejnilo na svojej webovej stránke⁴¹ informáciu o poplatkoch v zdravotníctve. Plnením tohto opatrenia je tiež vytvorenie viaczdrojového financovania. Táto časť opatrenia sa však neplní.

Dnešné negatívne vymedzenie poplatkov (za čo ich nie je možné vyberať) vedie ku kreatívnej tvorbe nových poplatkov, ktoré môžu byť pre pacientov neprehľadné a náročné na orientáciu. IJ odporúča zavedenie pozitívneho vymedzenia poplatkov (za čo je možné vyberať poplatky).

22. Zavedenie DRG

Skúsenosti zo zahraničia potvrdzujú, že zavedenie platobného mechanizmu nemocníc vo forme DRG (Diagnosis-Related Groups, platba za diagnózu) zvyšuje transparentnosť systému a má potenciál zvýšiť efektívnosť hospodárenia nemocníc. Pre dosiahnutie vyššej nákladovej efektívnosti je nevyhnutné správne nastavenie systému.

DRG je klasifikačný systém diagnosticko-terapeutických skupín, ktorý na základe parametrov zaraďuje hospitalizačné prípady do ekonomicky a klinicky homogénnych diagnosticko-terapeutických skupín. Implementácia DRG sa začala v roku 2011. Aby sme reálne pocítili prínosy DRG, je nevyhnutná správna implementácia modelu DRG, ktorý sme na Slovensko prevzali z Nemecka a jeho ďalšia kompetentná lokálna kultivácia. Súvisiacim krokom je uzatvorenie zmluvy medzi poskytovateľom a zdravotnými poisťovňami, transparentné vykazovanie jednotlivých výkonov v systéme a následne aj úhrady za tieto výkony realizované medzi zdravotnými poisťovňami a nemocnicami.

K 30.6.2018 boli v systéme **už len 2 poskytovatelia zdravotnej starostlivosti, ktorí nemajú uzatvorenú zmluvu o DRG ani s jednou zdravotnou poisťovňou**. Ide o Národný ústav srdcových a cievnych chorôb, a. s., a zariadenie ZELENÝ SEN, s.r.o. v Banskej Bystrici. Oproti Súhrnnej implementačnej správe 2017 má Východoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s. zmluvu o DRG aspoň s jednou zdravotnou poisťovňou. **Celkovo 72 nemocníc uzatvorilo zmluvy na DRG už so všetkými tromi zdravotnými poisťovňami.**

Pre správne a dôsledné výkazníctvo zdravotných úkonov v DRG odporúča IJ striktne dodržiavať všetky pravidlá a usmernenia vydané Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Zároveň je potrebné oceniť, že v 1.

⁴¹ <http://www.health.gov.sk/?poplatky-v-zdravotnictve>

polroku 2018 sa vykazovanie nemocníc v DRG opakovane skvalitnilo v závislosti od postupného nábehu a uzatvorených zmlúv so zdravotnými poisťovňami.

Na základe dostupných údajov nie je možné vyčíslieť koľko % výdavkov bolo v sledovanom období **uhradených cez DRG, keďže výnosy nemocníc od zdravotných poisťovní sú naďalej určované pomocou globálnych rozpočtov, ktorých rozsah nie je definovaný rovnakým spôsobom.**

V súlade s príslušnou právnou úpravou a Metodikou výpočtu a konverencie základnej sadzby pre roky 2017 – 2022 by mal Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou k 30.9.2018 vydať základné sadzby pre rok 2019. Oproti roku 2018 je nevyhnuté pred samotným výpočtom nových základných sadzieb určiť **zoznam a ceny DRG pripočítateľných položiek a zohľadniť ich predpokladaný objem.** Dvojzložkové financovanie hospitalizačných prípadov je nevyhnutné pre špecifickejšiu (spravodlivejšiu) úhradu konkrétneho prípadu a bude viesť aj k optimálnejšiemu prerozdeleniu finančných prostriedkov v závislosti od špecializácie PZS, či od náročnosti poskytovanej zdravotnej starostlivosti.

3.6 Doprava a záchranky

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	Nový termín	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
23	Zapojenie poskytovateľov dopravnej zdrav. služby do integrovaného záchranného systému	MZ SR	1.7.2018	-				
24	Zisťovanie prítomnosti alkoholu alebo omamných látok v krvi pacienta privezeného zdravotnou záchrannou službou	MZ SR	1.7.2018	-				
25	Implementácia komunikácie medzi operačným strediskom a vozidlom ZZS na báze GPS	MZ SR	1.7.2018	-				
26	Integrovanie poskytovateľov ZZS do eHealth	MZ SR	31.12.2018	-				

Opatrenia v oblasti Doprava a záchranky majú termín plnenia v roku 2018. Merateľné ukazovatele, ako aj presný plán odpočtu sú reflektované v aktualizovanom Implementačnom pláne 2018. Zároveň je potrebné povedať, že kvalitný a objektívny odpočet plnenia týchto opatrení je veľmi náročný vzhľadom na ich formuláciu, ale aj dostupnosť dát. Z tohto dôvodu realizuje IJ odpočet týchto opatrení vo veľmi obmedzenej miere aj v nadväznosti na pripravovanú Revíziu II v zdravotníctve.

23. Zapojenie poskytovateľov dopravnej zdravotnej služby do integrovaného záchranného systému

V tomto opatrení nedošlo v priebehu 1. polroka 2018 k žiadnemu posunu.

24. Zisťovanie prítomnosti alkoholu alebo omamných látok v krvi pacienta privezeného zdravotnou záchrannou službou

Podľa účinného zákona č. 581/2004 Z. z., ods. 7, má „zdravotná poisťovňa právo uplatniť svoj nárok na úhradu nákladov za poskytnutú zdravotnú starostlivosť voči poistencovi, ak sa mu poskytla preukázateľne v dôsledku užitia alkoholu alebo inej návykovej látky; to neplatí, ak ide o maloletého poistenca, ktorý je umiestnený v resocializačnom stredisku pre drogovu závislých a inak závislých na základe rozhodnutia súdu“. Legislatívne podmienky pre vymáhanie nároku na kompenzáciu nákladov za poskytnutú zdravotnú starostlivosť zdravotnou poisťovňou voči občanovi, ktorý si spôsobil zranenie pod vplyvom omamnej látky, sú vytvorené. **Aplikačná prax však zlyháva. Pre obmedzené dáta nie je možné toto opatrenie odpočítavať.**

25. Implementácia komunikácie medzi operačným strediskom a vozidlom ZZS na báze GPS

Všetky vozidlá zdravotnej záchranej služby sú povinne vybavené lokalizačnou technológiou, za ktorej aktivitu zodpovedá Operačné stredisko ZZS. Občasne dochádza k výpadkom signálu alebo poruchám zariadení z dôvodu nepriaznivých teplotných rozmedzí vo vozidlách. Existuje snaha o minimalizáciu takýchto prípadov, napr. aj zvýšením počtu a frekvencie náhodných kontrol funkčnosti týchto zariadení. Presné štatistiky o počtoch a významnosti výpadkov sa neevidujú.

26. Integrovanie poskytovateľov ZZS do eHealth

K 30.6.2018 neboli poskytovatelia ZZS integrovaní do eZdravie.

3.7 Dáta a procesy

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	Nový termín	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
27	Úprava vykazovania dát pre medzinárodné inštitúcie	MZ SR (NCZI, ŠÚKL)	31.12.2017	31.12.2018				
28	Zverejnenie dát NCZI v štandardizovanej forme	MZ SR (NCZI)	31.12.2017	31.12.2018				
29	Prehodnotenie štruktúry a kvality dát vykazovaných od poskytovateľov ZS	MZ SR (NCZI)	1.7.2018	1.7.2018				
30	Rozšírenie štruktúry monitoringu poisťovní o výdavky na oblasti zdravotnej starostlivosti	MF SR	31.12.2017	31.12.2018				
31	Zavedenie rozpočtových rokovaní o celkových potrebných zdrojoch v zdravotníctve a ich použití na nákup zdravotnej starostlivosti na úrovni jednotlivých oblastí ZS	MF SR	31.12.2017	31.12.2018				
32	Zvýšenie nezávislosti a profesionality kategorizačných orgánov	MZ SR	1.7.2018	1.7.2018				
33	Zvýšenie transparentnosti kategorizačných orgánov	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
34	Posilnenie kompetencií všeobecných lekárov	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
35	Posilnenie kompetencií zdrav. sestier a asistentov	MZ SR	31.12.2017	30.6.2018				

Kvalita dát v zdravotníctve zostáva i naďalej obrovskou výzvou, a to z pohľadu metodologických nezrovnalostí či verifikácie rôznych zdrojov. Zdravotné poisťovne v súčasnosti vykazujú a zasielajú údaje rôznym inštitúciám, a to na Národné centrum zdravotníckych informácií, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou a samotnému MZ SR či MF SR. Reporting týchto dát je v rozličnej miere detailu, metodologicky, termínovo i periodicitou nezosúladený. **Kvôli neexistencii súhrnného dokumentu s popisom metodologických rozdielov je každá dátová analýza administratívne i časovo veľmi náročná.**

Verifikácia údajov z rôznych zdrojov je v niektorých prípadoch veľmi komplikovaná. No i v tejto oblasti zaznamenalo MZ SR pokrok, a to pri vyčistení metodologických nezrovnalostí v spotrebe liekov. Naďalej by však pomohlo, pokiaľ by **zdravotné poisťovne pripravovali svoje výročné správy v jednotnom formáte, čo by pomohlo jednotnej analýze výdavkov na zdravotnú starostlivosť.** Vo finančnej analýze je priam žiaduce nastaviť systém

preklápania nákladov zdravotnej starostlivosti na výdavky a odhad časového rozlíšenia, nakoľko akákoľvek hlbšia analýza výstupov, najmä z pohľadu MF SR (hotovostný princíp), je nezlučiteľná s aktuálnym princípom MZ SR a zdravotných poisťovní.

Z tohto dôvodu je priam žiaduce venovať **pozornosť kvalite a validácii dát v zdravotníctve**. IJ pozitívne hodnotí prístup NCZI, ktoré na podnet MZ SR začalo zverejňovať dáta v tabuľkovom formáte, čím sa aspoň zber dát pre externú analýzu zjednodušuje. Zároveň IJ pozitívne hodnotí aktivity MZ SR smerujúce k vyčisteniu metodologických nezrovnalostí v oblasti spotreby liekov. Výsledok analýzy bol prezentovaný v 1Q2018.

Miera detailu zverejňovaných dokumentov na Kategorizačnom portáli má pozitívny trend. Prostredníctvom zverejnených životopisov je možné sledovať profil členov týchto kategorizačných komisií. V porovnaní s medzinárodnými štandardmi však ďalším krokom k zvýšeniu transparentnosti môže byť zverejňovanie vyhotovených zvukových záznamov zo zasadnutí týchto orgánov, či realizácia výberového procesu na obsadzovanie postov v komisiách, ktorá sa v roku 2017 nerealizovala. Hoci táto funkcia nie je platená, zvýšilo by to transparentnosť celého procesu. Revízia výdavkov na zdravotníctvo zároveň odporúčala spoplatnenie týchto funkcií. Okrem zverejňovania zápisníc zo zasadnutí kategorizačných orgánov by bolo vhodné zverejňovať aj zápisnice zo stretnutí odborných pracovných skupín, ktoré predkladajú svoje stanoviská pre diskusiu kategorizačných orgánov.

3.8 Analytické úlohy

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	Nový termín	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
36	Vyvinúť nástroj na presnejšie stanovenie potreby výdavkov na zdravotnú starostlivosť s ohľadom na udržateľnosť verejných financií	MZ SR, MF SR	31.12.2019	-				
37	Analýza spotreby voľnopredajných liekov	MZ SR, MF SR	31.12.2018	-				
38	Analýza manažmentu pacienta všeobecným lekárom (tzv. gatekeeping) z pohľadu právomocí všeobecných lekárov, platobného mechanizmu ako aj motivácií (kapitácia)	MZ SR, MF SR	31.12.2018	-				
39	Prehodnotenie kompetencií lekárov, sestier a zdravotníckych asistentov v ústavnej starostlivosti	MZ SR	31.12.2017	-				
40	Preskúmanie súčasného stavu odmeňovania zdravotníckych zamestnancov (najmä lekárov a sestier) navrhne spôsob zohľadnenia výkonnosti a kvality v systéme odmeňovania	MZ SR	-	31.12.2018				
41	Nastaviť kritériá a indikátory pre hodnotenie kvality poskytovanej starostlivosti	MZ SR, MF SR	-	31.12.2018				
42	Doplnenie analýzy variability predpisovania laboratórných a zobrazovacích vyšetrení o parameter PCG	MZ SR, MF SR	-	30.6.2018				

Analytické úlohy vykazuje IJ z pohľadu ich realizácie len farebným rozlíšením.

Zavedenie zodpovednosti manažmentu nemocníc za dosahované výsledky

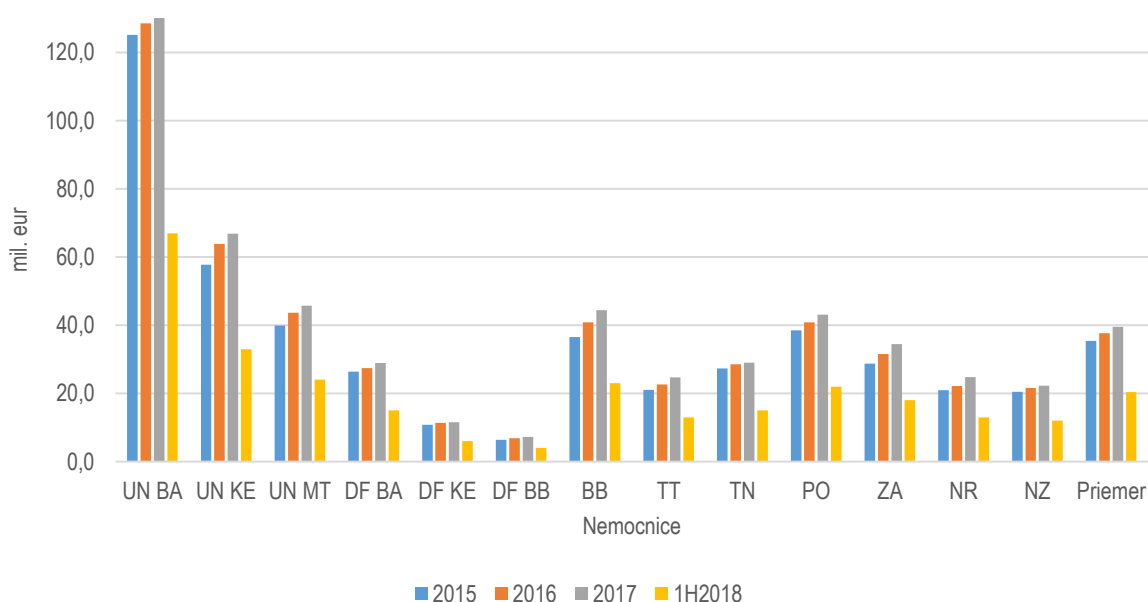
Výsledky Súhrnnej implementačnej správy 2017 za zdravotníctvo⁴² potvrdzujú, že v nemocniciach stále **existuje priestor na znižovanie tzv. medicínskych nákladov naprieč všetkými 13 nemocnicami (univerzitnými a fakultnými) v pôsobnosti MZ SR**. Zároveň ohlásená stratifikácia otvára priestor pre nastavenie transparentných a spravodlivých pravidiel pre odmeňovanie manažérov v závislosti od dosahovaných výsledkov.

Vývoj osobných nákladov a existencia platového automatu 2015-2018

V roku 2017 rástli osobné náklady nemocníc o 23 mil. eur, čo predstavuje 5 % nárast oproti roku 2016. Tento nárast je spôsobený primárne existenciou platového automatu. Zároveň k 31.12.2017 pracuje v sledovaných nemocniciach o 5 lekárov menej ako v rovnakom období v roku 2016.

V 1. polroku 2018 rástli **osobné náklady o 6 %, resp. o 15,5 mil. eur** v porovnaní s rovnakým obdobím roku 2017. V sledovanom období sa výrazne zvýšil aj počet lekárov o 112 (3 %), čo prevyšuje nárast za roky 2016 a 2017.

Graf 9: Vývoj osobných nákladov v štátnych nemocniciach

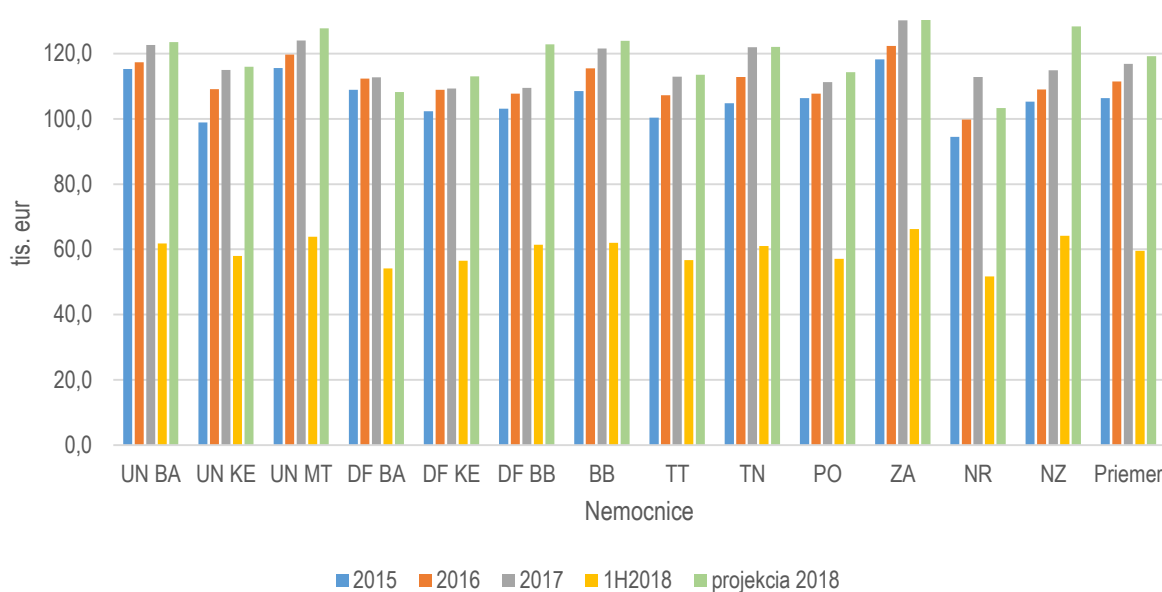
Zdroj: ÚRPO, spracovanie IJ

Graf č. 9 znázorňuje výšku osobných nákladov prepočítaných na jedného lekára. Zelenou farbou je projektovaný koncoročný stav pri udržaní vývoja za 1. polrok 2018.

Je zjavné, že **osobné náklady rastú rýchlejšie ako počet lekárov pracujúcich v štátnych nemocniciach počas celého obdobia medzi rokmi 2015 a 2018, primárne z dôvodu existencie platového automatu**. Pri udržaní vývoja z 1. polroka 2018 sa na jeho konci podarí tento trend zvrátiť iba dvom nemocniciam – Detskej fakultnej nemocnici v Bratislave a Fakultnej nemocnici v Nitre.

⁴² <https://www.vicpremier.gov.sk/wp-content/uploads/2017/10/07priloha-c.9suhmna-implementacna-sprava-ilovepdf-compressed.pdf>

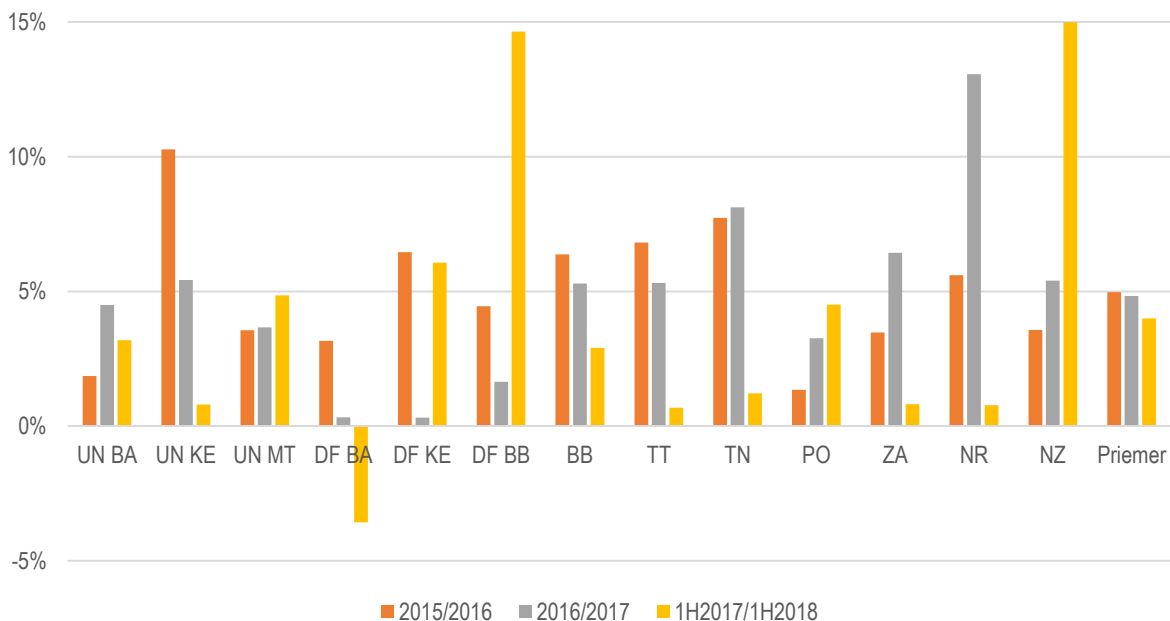
Graf 10: Vývoj osobných nákladov v prepočte na 1 lekára v štátnych nemocniciach

Zdroj: ÚRPO, spracovanie IJ

V roku 2017 klesal **počet lekárov v 5 štátnych nemocniciach**; najviac v Univerzitnej nemocnici Bratislava (-31) a Fakultnej nemocnici Trenčín (-16). Napriek tomu došlo k medziročnému rastu osobných nákladov **vo všetkých 13 nemocniciach**. Zároveň platí, že nemocnice sa líšia v schopnosti absorbovať zmenu počtu lekárov prostredníctvom mzdových výdavkov. Túto skutočnosť znázorňujú rozdielne tempá rastu osobných nákladov na 1 lekára zobrazené v grafe č. 10. Zatiaľ čo sa v roku 2017 počet lekárov najviac zvýšil v Detskej fakultnej nemocnici s poliklinikou Bratislava, náklady rástli iba o 5 %. Oproti tomu najvyšší percentuálny nárast osobných nákladov zaznamenala Fakultná nemocnica v Nitre (12 %), pričom v nej v r. 2017 pracovalo o 3 lekárov menej.

Graf 11: Medziročná zmena tempa rastu osobných nákladov na 1 lekára v štátnych nemocniciach

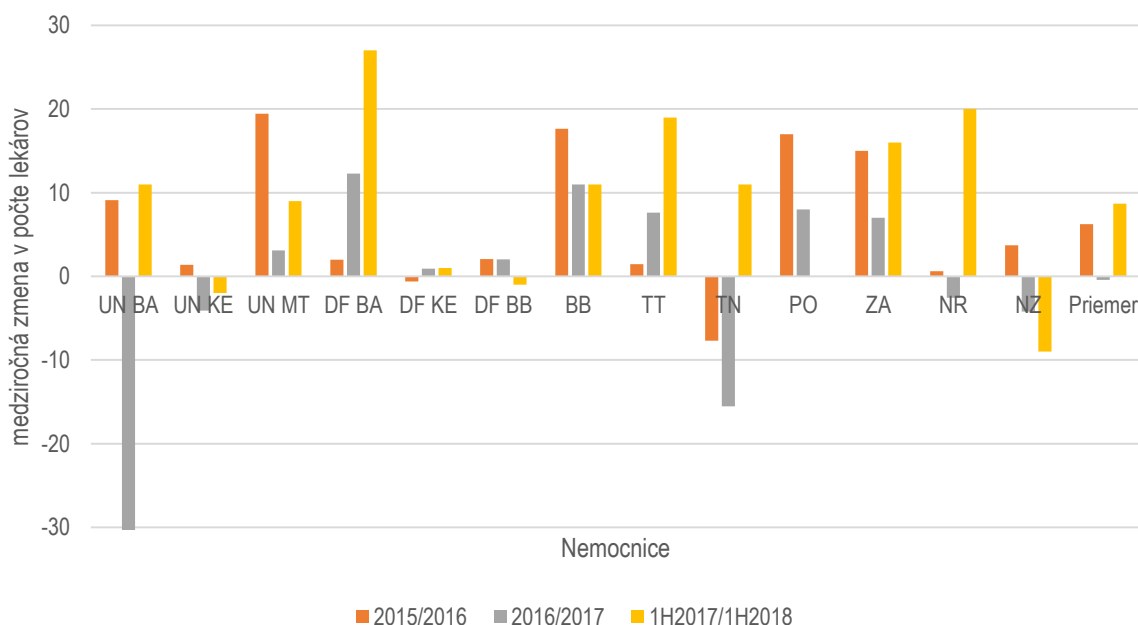

Zdroj: ÚRPO, spracovanie IJ

Aj v 1. polroku 2018 sa osobné náklady zvýšili vo všetkých sledovaných nemocniciach bez ohľadu na prírastok alebo úbytok lekárov. V porovnaní s 1. polrokom 2017 však pracovalo v nemocniciach až o 112 lekárov

viac, čo **prevyšuje nárast za celý rok 2016 (81)**. Najviac sa zvýšil počet lekárov v Detskej fakultnej nemocnici s poliklinikou Bratislava (27) a vo fakultných nemocniciach v Nitre (20) a Trnave (19). Počet lekárov klesol v Detskej fakultnej nemocnici v Banskej Bystrici (-1), Univerzitej nemocnici v Košiciach (-2) a **Fakultnej nemocnici v Nových Zámkoch (-9)**. V poslednej menovanej zároveň došlo k 9-percentnému medziročnému rastu osobných nákladov.

Graf 12: Medziročná zmena počtu lekárov v štátnych nemocniciach

Zdroj: ÚRPO, spracovanie IJ

Aj napriek hlavnému odporúčaniu IJ v Súhrnnej implementačnej správe 2017, **MZ SR nepristúpilo k prehodnoteniu súčasného systému odmeňovania** zdravotníckeho personálu. Rovnako toto prehodnotenie odporúčala už aj samotná revízia výdavkov na zdravotníctvo⁴³.

Nakoľko sa však nemocnice kontinuálne zadlžujú, tak ako je uvedené nižšie, IJ má zato, že je na mieste **prehodnotiť dosahované výsledky štátnych nemocníc a naviazať ich na zodpovednosť manažmentu** za realizované rozhodnutia.

Vývoj EBITDA a záväzkov po splatnosti v štátnych nemocniciach 2015-2018

EBITDA⁴⁴ v súčte **za všetky štátne nemocnice sa medzi rokmi 2015 a 2018 pohybuje v záporných hodnotách**. V roku 2015 dosahovali kladnú EBITDA iba 3 nemocnice⁴⁵, o rok neskôr to boli už len dve nemocnice⁴⁶. Zároveň sa celková EBITDA v r. 2016 prehĺbila o 27 % a dosiahla hodnotu -81 mil. eur. V r. 2017 došlo k miernemu zlepšeniu na úroveň -77 mil. eur a kladný výsledok zaznamenalo 5 nemocníc⁴⁷. Najvyššiu EBITDA dosahuje vo všetkých rokoch Fakultná nemocnica v Nitre, avšak s klesajúcou tendenciou (1,7 mil. eur v r. 2017 oproti 5 mil. v r. 2015).

Za 1-6 2018 dosiahli nemocnice v súčte záporný prevádzkový výsledok vo výške -46 mil. eur. Znamená to **38-percentný prepád** oproti 1. polroku 2017.

K uvedeným hodnotám EBITDA je nutné poznamenať, že **výpočet nezohľadňuje skutočnú prevádzkovú činnosť nemocníc**. Zahŕňa položky, ktoré nie sú pravidelné z hľadiska hlavnej činnosti (napr. bežné transfery)

⁴³ Dostupná z <http://goo.gl/gO3Ngd>, str. 44

⁴⁴ EBITDA (Earnings before interest, taxes, depreciation and amortization) je zisk pred započítaním úrokov, daní a odpisov.

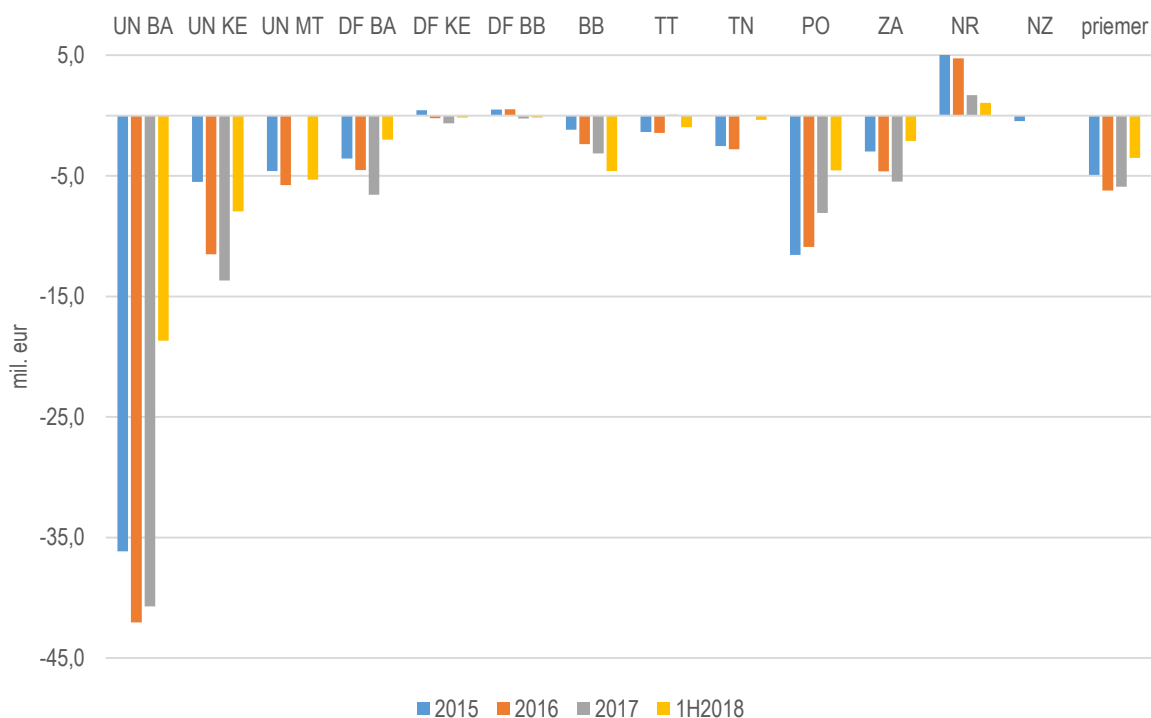
⁴⁵ Fakultná nemocnica Nitra, Detská fakultná nemocnica s poliklinikou Banská Bystrica, Detská fakultná nemocnica Košice.

⁴⁶ Fakultná nemocnica Nitra, Detská fakultná nemocnica s poliklinikou Banská Bystrica.

⁴⁷ Fakultná nemocnica Nitra, Fakultná nemocnica Trnava, Univerzitná nemocnica Martin, Fakultná nemocnica Trenčín, Fakultná nemocnica s poliklinikou Nové Zámky.

a naopak opomína priamo súvisiace položky (napr. tvorba rezerv z prevádzkovej činnosti). V dôsledku toho **je EBITDA nadhodnotená**. IJ preto navrhuje, aby sa vykazovala tzv. normalizovaná EBITDA. Normalizovaná EBITDA je prevádzkový výsledok hospodárenia očistený o jednorazové vplyvy a náklady a výnosy, ktoré nesúvisia s bežnou prevádzkovou činnosťou, čiže v tomto prípade s poskytovanou zdravotnou starostlivosťou. **Takto vykazované výsledky poskytnú pravdivejší obraz skutočnosti.**

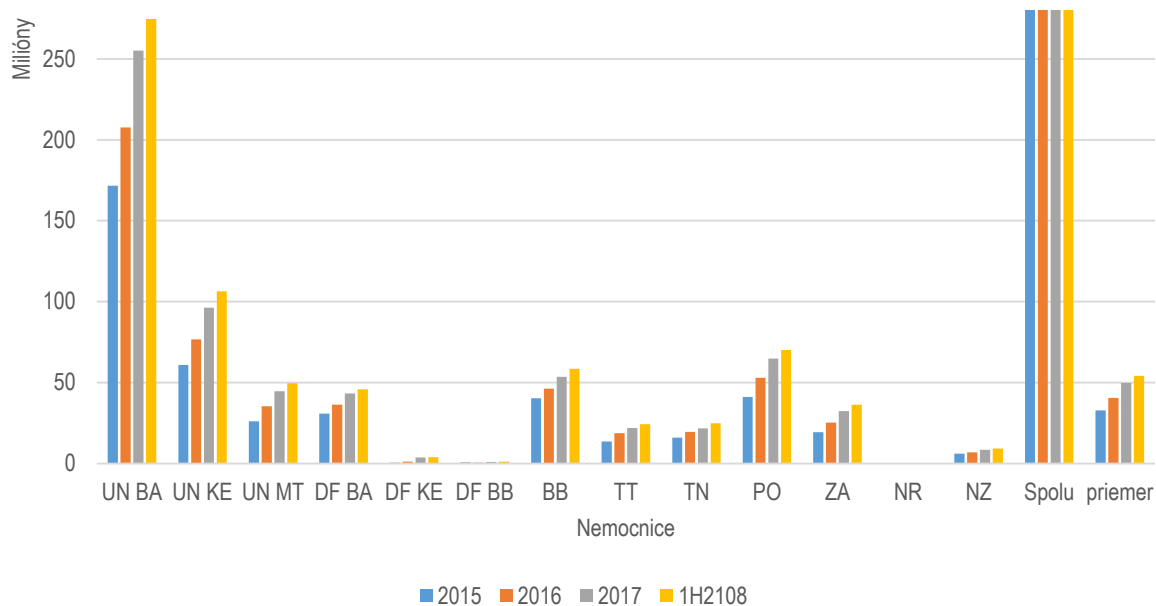
Graf 13: Vývoj EBITDA v štátnych nemocniciach

Zdroj: ÚRPO, spracovanie IJ

Stav záväzkov po lehote splatnosti v štátnych nemocniciach k 31.12.2015 predstavoval 427 mil. eur. **Medziročné tempo rastu v rokoch 2016 a 2017 bolo rovnaké na úrovni 23 %**. K 30.6.2018 dosahovali záväzky po lehote splatnosti v štátnych nemocniciach úroveň 704 mil. eur. Disciplínu v platení záväzkov preukazuje iba **Fakultná nemocnica v Nitre**, ktorá s výnimkou r. 2017 registruje nulové záväzky po lehote splatnosti.

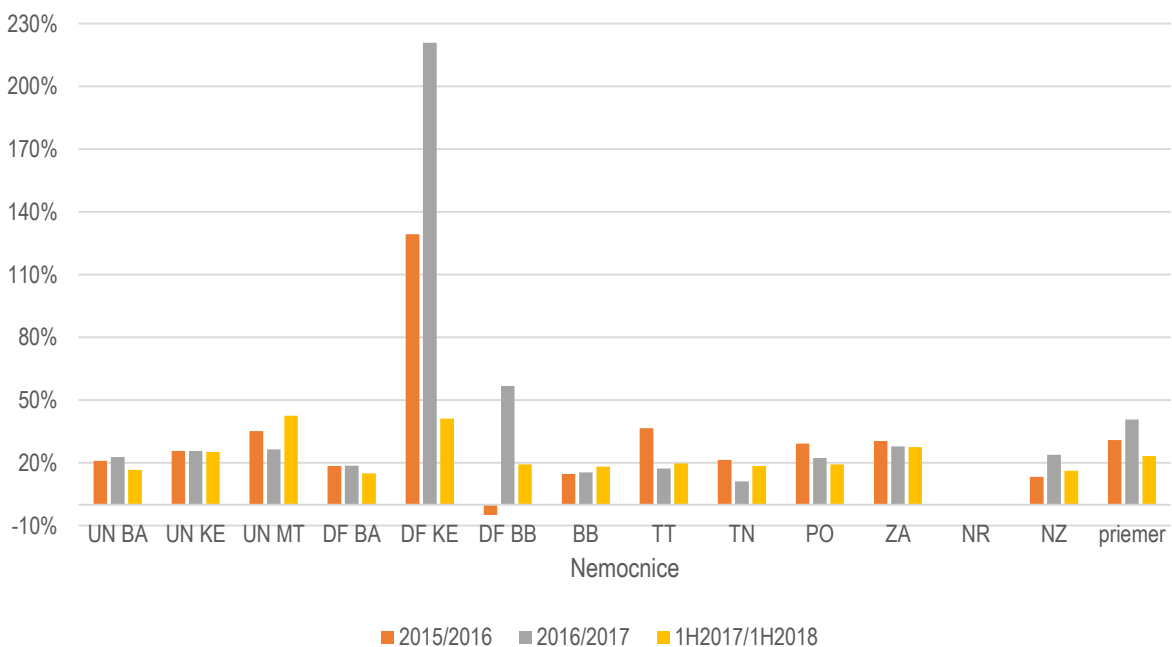
Graf 14: Vývoj stavu záväzkov po lehote splatnosti v štátnych nemocniciach

Zdroj: MZ SR, spracovanie IJ

Pre doplnenie obrazu pridkladáme aj graf s percentuálnymi medziročnými zmenami výšky záväzkov po lehote splatnosti. Tento pohľad lepšie odzrkadľuje schopnosť manažmentov riadiť nemocnice po finančnej stránke, a zároveň umožňuje ich medzi sebou porovnať.

Graf 15: Medziročná zmena stavu záväzkov po lehote splatnosti v štátnych nemocniciach

Zdroj: MZ SR, spracovanie IJ

Box 4: Vplyv krátkodobých stimulov na výkon manažérov nemocníc

Štúdiá z Juhoafrickej republiky (**Short-term incentive schemes for hospital managers, 2013**) realizovaná medzi manažérmi súkromných poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, poukazovala na vplyv **krátkodobých stimulov na ich motiváciu**. Vyplýva z nej, že najčastejšou formou krátkodobej motivácie sú bonusy počítané ako percento základného platu. Ako hlavný dôvod pre zavedenie motivačných stimulov bola uvedená finančná výkonnosť nemocnice, klinické riadenie, kvalita poskytovanej zdravotnej starostlivosti a udržanie talentov. Odporúčanie súkromnej sféry pre verejných poskytovateľov znie zamerať sa **na zlepšenie výkonnosti a klinického riadenia nemocníc**. Kľúčovú rolu v tom zohrávajú motivovaní manažéri. Štúdiá zdôrazňuje, že pre získanie a udržanie kvalitných ľudí vo verejnej sfére je zásadné nastaviť **konkurenčný základný plat**, dobré pracovné podmienky a možnosti pre rast. **Bonus je až druhoradý**. Pre úspech je tiež dôležité, aby bol výkon viazaný na merateľné výstupy, nad ktorými **má manažér kontrolu**. Aby manažér vnímal hodnotiace kritéria ako spravodlivé, výkonnostné ciele musia byť jasne dohodnuté v kontrakte medzi ním a zriaďovateľom, **a musia podliehať pravidelnému monitorovaniu a prehodnocovaniu**.

Zdroj: SA Journal of Human Resource Management⁴⁸, spracovanie IJ

V súčasnosti pozostáva platové hodnotenie manažérov nemocníc zo základnej mzdy, pohyblivej zložky mzdy a odmeny:

MZDA

- A. Základná mzda** – je v pevnej výške dohodnutá v pracovnej zmluve (príp. v dodatkoch) a reflektuje náročnosť riadiacej práce (veľkosť zdravotníckeho zariadenia, počet a kvalifikačná štruktúra zamestnancov, rozsah poskytovanej zdravotnej starostlivosti a pod.). Je základom pre výpočet pohyblivých zložiek mzdy.
- B. Pohyblivá zložka mzdy** – sa skladá z osobného príplatku a prémie.
- **Osobný príplatok** – pohyblivá nenárokovateľná zložka mzdy. Výška príplatku sa odvíja od základnej mzdy za predchádzajúci štvrťrok, maximálne však do 30 % jej výšky. Priznáva ho minister/ka v závislosti od pracovného výkonu a kvality práce. Priznáva sa na základe nasledujúcich faktorov - plnenie osobitných úloh určených ministerstvom; dodržiavanie termínov; včasnosť, úplnosť, pravdivosť, kvalita a komplexnosť prekladaných materiálov a údajov; dodržiavanie všeobecne záväzných platných právnych predpisov, smerníc, opatrení, nariadení.

Smernica MZ SR bližšie nešpecifikuje podmienky priznania osobného príplatku – podľa IJ sú podmienky nastavené nejednoznačne a dávajú priestor pre subjektívne posúdenie práce manažérov. Plnenie vymenovaných činností navyše IJ považuje za štandard pracovno-právneho vzťahu, za ktorý, z nášho hľadiska, nepatrí udeľovať príplatky.

- **Prémia** – pohyblivá zložka mzdy priznaná riaditeľovi max. do výšky 70 % dohodnutej základnej mzdy. Je percentuálne viazaná plnením stanovených ukazovateľov k poslednému dňu príslušného polroka. Smernica **s platnosťou od 1.1.2017** stanovuje percentuálne viazanie nasledovne:
 - 35 % - plnenie finančného plánu zdravotníckeho zariadenia (EBITDA)
 - 35 % - zavádzanie optimalizačných procesov podľa požiadaviek ministerstva.

Predošlá smernica **z 26. októbra 2016** určovala ako hodnotiace kritériá **iné ukazovatele**:

- 35 % - hospodársky výsledok
- 35 % - záväzky po lehote splatnosti

⁴⁸ <https://sajhrm.co.za/index.php/sajhrm/article/download/487/698>

Obidva ukazovatele boli posudzované v absolútnej výške v eurách bez uvedených cieľových hodnôt. K zmene smernice došlo bez toho, **aby boli vyhodnotené výsledky za rok 2016**. Manažment nemocníc tak nemal možnosť prezentovať výsledky a nie je ani jasné, či bola cieľová hodnota v danom roku dosiahnutá.

Z pohľadu IJ, takto častá zmena smernice vedie k netransparentne nastaveným a nespravodlivým podmienkam voči manažmentom nemocníc. Naopak, je dôležité, aby sa smernica menila v strednodobom horizonte (najskôr po uplynutí 3 rokov), a zároveň vytvorila na začiatku roka jasné podmienky so stanovenou cieľovou hodnotou, ktorú je potrebné dosiahnuť.

ODMENA

Okrem mzdy môže byť riaditeľovi priznaná aj **odmena**. Tú môže minister udeliť za:

- kvalitné vykonávanie pracovných povinností,
- vykonanie práce presahujúcej rámec pracovných činností vyplývajúcich z dohodnutého druhu práce,
- splnenie mimoriadnej alebo osobitne významnej pracovnej úlohy,
- splnenie vopred určenej cieľovej pracovnej úlohy, príp. jej ucelenej etapy,
- dlhodobé pôsobenie a zásluhy v rezorte zdravotníctva,
- životné výročie pri dosiahnutí 50 rokov veku.

V r. 2017 bola odmena vyplatená iba v dvoch prípadoch v Univerzitnej nemocnici Bratislava. V jednom z nich však odmena dosahovala úroveň štvrtročného platu manažéra nemocnice.

Tabuľka č. 33 zobrazuje mediánové hodnoty vyššie popísaných zložiek platového hodnotenia manažérov štátnych nemocníc za rok 2017 v členení na univerzitné, fakultné a detské fakultné nemocnice.

Tabuľka 33: Mediánové hodnoty zložiek ročného platu manažmentu nemocníc v r. 2017

	DFN	FN	UN
základná mzda (ZM)	29 400,00 €	27 900,00 €	32 640,00 €
variabilná zložka (VZ)	22 080,00 €	20 648,00 €	26 942,00 €
VZ ako % ZM	75%	74%	83%
z toho			
osobný príplatok (OP)	6 750,00 €	8 370,00 €	9 792,00 €
OP ako % ZM	30%	30%	30%
prémia	15 330,00 €	12 278,00 €	17 150,00 €
prémia ako % ZM	52%	53%	54%
odmena	- €	- €	- €

Zdroj: ÚRPO, spracovanie IJ

Box 5: Zahraničná prax v odmeňovaní manažérov nemocníc

Pay for Performance – platba za výkon, je v zahraničí **bežnou praxou pri hodnotení manažérov nemocníc**. V minulosti bola variabilná zložka platového hodnotenia manažérov viazaná výhradne na finančné ukazovatele (napr. EBITDA). Prax v zahraničí však ukazuje, že čoraz viac manažérov je hodnotených aj na základe **indikátorov výkonnostných, a teda na základe kvality poskytovanej ZS**. Podiel takto priznaných odmien sa zvyšuje (v r. 2014 bol v USA 15–25 %). Trend udávajú súkromní poskytovatelia, no rapídne sa zvyšuje aj počet verejných poskytovateľov uplatňujúcich kritérium kvality – medzi rokmi 2009 a 2014 sa v USA zvýšil zo 45 % na 66 %. Hodnotí sa dosiahnutá **klinická kvalita** (nozokomiálne nákazy, miera rehospitalizácií, mortalita, operačné komplikácie a pod.), ale tiež indikátory, ktoré sa viažu na kvalitu nepriamo – **spokojnosť pacientov a zdravotníckeho personálu** či samotná fluktuácia zamestnancov. Niektoré systémy **kombinujú ročné a trojročné motivačné plány**, pričom opatrenia prehodnocujú na ročnej báze.

Zdroj: Modern Healthcare⁴⁹, spracovanie IJ

Navrhované zmeny v odmeňovaní manažérov nemocníc podľa zahraničnej praxe

Po vzore „best practice“ súkromného sektora, ale aj iných krajín navrhujeme vylepšenie existujúceho motivačno-sankčného mechanizmu pre manažment nemocníc:

- **Zavedenie mixu výkonnostných indikátorov (KPIs) – kľúčových a doplnkových** – reportovaných na kvartálnej báze – kombinácia finančných a výkonnostných indikátorov zahŕňa:
 - EBITDA normalizovaná
 - Závazky po lehote splatnosti
 - Nákupné ceny liekov
 - Nákupné ceny špeciálneho zdravotníckeho materiálu (ŠZM)
 - Nákupné ceny zdravotníckej techniky
 - Obložnosť
 - Priemerná dĺžka hospitalizácie

Cieľová hodnota normalizovanej EBITDA a výšky záväzkov po splatnosti pre daný rok bude vždy určená k 31.12. predchádzajúceho roka (alebo k 1.1.). Ceny za nakupované lieky, ŠZM a zdravotnícku techniku sú referencované a budú sa porovnávať voči mediánovej hodnote.

Tabuľka 34: Váha navrhovaných KPIs pre hodnotenie manažérov

Výkonnostný indikátor	Váha na osobnom príplatku
EBITDA norm.	30 %
Závazky po lehote splatnosti	5 %
Ceny liekov	5 %
Ceny ŠZM	5 %
Ceny zdravotníckej techniky	15 %
Obložnosť	20 %
Priemerná dĺžka hospitalizácie	20 %
SPOLU	100 %

Zdroj: IJ

⁴⁹ <http://www.modernhealthcare.com/article/20140426/MAGAZINE/304269985/bonuses-still-tied-to-better-financials>

Mechanizmus prehodnocovania výsledkov na kvartálnej a polročnej báze

- **Prehodnotenie výkonnostných indikátorov na polročnej báze** – v prípade „vis major“, alebo ďalších externých faktorov, ktoré môžu mať vplyv na výkonnosť nemocnice – prehodnotiť cieľové hodnoty napr. k 30.6.2018 tak, aby odzrkadľovali schopnosť zabezpečiť požadovaný rozsah zdravotnej starostlivosti za zmenených podmienok (napr. zmena legislatívy, dohoda poskytovateľa zdravotnej starostlivosti so zdravotnou poisťovňou, atď.)
- **Naviazanie pohyblivej zložky mzdy manažmentu nemocníc na dosahované KPIs** – na základe dosiahnutej cieľovej hodnoty indikátorov prostredníctvom pozitívnej, ako aj negatívnej motivácie. Pohyblivá zložka mzdy sa zjednotí na 100% a nastaví sa váhový systém pre hodnotenie manažérov podľa tabuľky č. 34. Konkrétna výška príplatku za jednotlivé KPIs bude závisieť od percentuálneho plnenia za dané obdobie.
- Pokiaľ bude **dosiahnutá hodnota indikátora rovná alebo lepšia ako plánovaná** (referenčná), manažérovi bude vyplatený príplatok za daný indikátor v plnej výške. Ak bude hodnota ukazovateľa horšia než cieľová, **zniži sa príplatok pomerne podľa odchýlky od plánu**. V prípade cien za lieky, ŠZM a zdravotnícku techniku, bude príplatok krátený do odchýlky 10 % oproti mediánovej cene (každé vyššie prekročenie automaticky znamená nulový príplatok za daný indikátor).

Vyvodenie dôsledkov v rámci nesplnenia výkonnostnej matice podľa návrhu IJ

Tabuľka 35: Navrhovaný motivačno-sankčný mechanizmus pre manažment nemocnice

Pozitívna motivácia	Negatívna motivácia
Vyplatenie % osobného príplatku podľa dosiahnutých výsledkov k 30.6. a 31.12. daného roka	Odňatie % osobného príplatku podľa dosiahnutých výsledkov k 30.6. a 31.12. daného roka
	Prijatie korekčného mechanizmu v rámci riadenia nemocnice – napr. podpisovanie zmlúv 2 štatutármi – zamedziť možnosť realizovať manažérske rozhodnutia len 1 osobe V prípade nedosiahnutia cieľových hodnôt indikátorov predložiť zriaďovateľovi správu procesného a ekonomického auditu nemocnice s uvedením dôvodov, prečo sa tak nestalo
<u>Pri pozitívnom dosahovaní výsledkov 2 roky za sebou:</u>	<u>Pri negatívnom dosahovaní výsledkov 2 roky za sebou:</u>
Predĺženie zmluvného vzťahu medzi poskytovateľom zdravotnej starostlivosti a štatutárom na ďalšie dvojročné obdobie	Ukončenie zmluvného vzťahu medzi poskytovateľom zdravotnej starostlivosti a štatutárom
	Ukončenie pracovno-právneho vzťahu so štatutárom/manažérom nemocnice s podmienkou, že tento manažér nemôže pracovať na riadiacej pozícii v tej istej nemocnici najbližšie 3 roky
	V prípade zistenia závažných skutočností na základe procesného a ekonomického auditu - podmienka výpovede by mala obsahovať aj fakt, že tento manažér nemôže pracovať na riadiacej pozícii v nemocnici najbližšie 3 roky
	<u>Pri negatívnom dosahovaní výsledkov 5 rokov za sebou:</u>

	V prípade kontinuálneho materiálneho zadlžovania nemocnice s priamym vplyvom na jej prevádzkyschopnosť a splatenie záväzkov do 90 dní po splatnosti, či poskytovanie požadovanej zdravotnej starostlivosti, uvalenie tzv. „nútenej správy“ iným manažérom ako zriaďovateľom
--	---

Zdroj: IJ

4 Doprava – odpočet opatrení

4.1 Plánovanie a príprava investičných projektov v doprave

Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	Nový termín	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
1 Pre nové investičné projekty nad 20 mil. eur v rámci prípravy zadania štúdie realizovateľnosti posúdiť vhodnosť aplikácie multimodálnych variantov a vykonať takéto posúdenie	MDV SR SRP	priebežne	-				
2 Realizovať štúdie realizovateľnosti na začiatku predinvestičného procesu	MDV SR SCDaPK SŽDaD	priebežne	-				
3 Preskúmať proces EIA vo väzbe na ostatné fázy prípravy projektu s cieľom zefektívniť celý proces	MŽP SR SCDaPK		-				
4 Prehodnocovať pokračovanie v predprojektovej a projektovej príprave projektov s realizáciou plánovanou až v dlhodobom horizonte 10 r.	MDV SR SCDaPK SŽDaD	priebežne	-				
5 Preskúmať legislatívne možnosti na minimalizáciu so stavbou nesúvisiacich investícií spolu s vyčíslením rozpočtového dopadu	MDV SR / MF SR CDaPK	12/2017	-				
6 Dôsledne sledovať možnosť maximálneho využitia predchádzajúcich stupňov projektovej dokumentácie	MDV SR	priebežne	-				
7 Skvalitniť interné expertné kapacity objednávateľov v rezorte dopravy na lepšiu formuláciu zadání, priebežnú a záverečnú kontrolu projektov	MDV SR OSR	12/2017	-				
8 Poskytovať verejnosti relevantné podklady o pripravovaných investičných projektoch	MDV SR SRP	priebežne	priebežne				

1. Pre nové investičné projekty nad 20 mil. eur v rámci prípravy zadania štúdie realizovateľnosti posúdiť vhodnosť aplikácie multimodálnych variantov a vykonať takéto posúdenie

V Implementačnom pláne (IP) na rok 2018 je **vypracovanie metodiky** pre zohľadňovanie multimodálneho posúdenia a jej zverejnenie na stránke MDV SR stanovené **na koniec roka 2018**. MDV SR ku koncu 1. polroka 2018 vypracovalo 3. návrh „Metodiky pre vypracovanie štúdie uskutočniteľnosti“, ktorý okrem iného navrhuje spôsob vyhodnotenia, či je alebo nie je pri novom projekte potrebné multimodálne posúdenie. Návrh metodiky bol zaslaný spolupracujúcim organizáciám (ÚHP MF SR, JASPERS) na pripomienkovanie. Po sledovanom období, do konca augusta 2018, by mala byť daná metodika sfinalizovaná, následne bude preložená do slovenčiny a zverejnená. **Podľa IJ, by mal byť termín pre vypracovanie metodiky dodržaný.**

V 1. polroku 2018 sa nezačali v rezorte MDV riešiť **žiadne nové investičné projekty nad 20 mil. eur.**

V tabuľke 36 je zoznam nových projektov, ktorých vypracovanie pokračovalo aj v 2Q2018.

Tabuľka 36: Zoznam nových investičných projektov nad 20 mil. eur a ich stav k 30.6.2018

Organizácia	Pripravovaný investičný projekt	Predpokladaná hodnota (mil. eur)	Popis
-------------	---------------------------------	----------------------------------	-------

NDS	R8 Nitra – Križovatka R2	658	VO na štúdiu realizovateľnosti, vyhlásené 4.5.2018
ŽSR	Uzol Bratislava	zatiaľ neurčené	Príprava štúdie uskutočniteľnosti, posúdenie je však len unimodálne
ARVD	Splavnenie dolného Váhu v úseku Piešťany - Komárno	1 345	Ide o štúdiu uskutočniteľnosti, posúdenie je však len unimodálne

zdroj: MDV SR, ÚHP MF SR

Na základe IP na rok 2018 malo najneskôr v apríli 2018 dôjsť k aktualizácii metodiky CBA⁵⁰ so zohľadnením aspektov multimodality. K tomuto nedošlo, keďže podľa vyjadrenia MDV SR aktualizácia CBA pre účely multimodálneho posúdenia nie je potrebná, lebo v súčasnosti je podľa metodiky CBA možné vypracovať analýzy pre cestné ako aj železničné projekty. Aktualizácia CBA je plánovaná na koniec augusta 2018. Pôjde však len o vymazanie ustanovení týkajúcich sa štúdie uskutočniteľnosti, ktoré sú v súčasnosti v texte CBA príručky, nakoľko už bude existovať samostatná metodika.

Odporúčanie IJ: Aktualizovať metodiku CBA a podľa odporúčania v opatrení č. 30 pokračovať v spolupráci s ÚHP a Jaspers v úprave metodiky.

2. Realizovať štúdie realizovateľnosti na začiatku predinvestičného procesu

V 1. polroku 2018 prebiehalo hodnotenie zo strany ÚHP predložených štúdií realizovateľnosti projektov na začiatku predinvestičného procesu (viď tabuľka 37). Proces posudzovania jednotlivých štúdií prebieha niekoľko mesiacov (pri projekte ŽSR TSI, TAF/TAP dokonca už vyše roka), keďže si ÚHP často vyžaduje doplňujúce podklady od rezortu dopravy. Napr. pri projekte ŽSR Uzol BA - pri príprave štúdie realizovateľnosti - dával ÚHP niekoľkokrát pripomienky a odporúčania, ktoré neboli do štúdie zapracované. Na základe vyjadrenia MDV SR dôjde k zapracovaniu pripomienok zo strany ÚHP v priebehu 3. a 4. etapy.

Tabuľka 37: Zoznam investičných projektov MDV SR s povinnosťou mať štúdiu realizovateľnosti na začiatku predinvestičného procesu a ich stav k 30.6.2018

Organizácia	Pripravovaný investičný projekt	Predpokladaná hodnota (mil. eur)	Popis
ŽSR	Centralizácia riadenia systémov bezpečnosti objektov ŽSR a zabezpečenie štandardov železničných staníc	74	ŠR projektu bola daná na posudzovanie ÚHP až po vyhlásení predbežného oznámenia VO
ŽSR	TSI, TAF/TAP	17	ŠR projektu bola daná na posudzovanie ÚHP
ŽSR	Uzol Bratislava	NA	Štúdia realizovateľnosti
ARVD	Splavnenie dolného Váhu v úseku Piešťany - Komárno	1 345	Štúdia realizovateľnosti
SSC	I/18, I/74 Lipníky – Ubl'a	649	Štúdie realizovateľnosti

zdroj: MDV SR, ÚHP MF SR

Odporúčanie IJ: Rovnako ako v Súhrnnej implementačnej správe 2017 IJ odporúča ÚHP MF SR dohodnúť s MDV SR, aké náležitosti je potrebné pri predkladaní projektov na hodnotenie ÚHP MF SR dodať a v akej kvalite alebo podrobnosti, aby nedochádzalo k tak výrazným omeškaniam v hodnotiacom procese.

3. Preskúmať proces EIA vo väzbe na ostatné fázy prípravy projektu s cieľom zefektívniť celý proces

V IP 2018 bolo dohodnuté vytvorenie pracovnej skupiny na riešenie danej problematiky v januári 2018, čo bolo zo strany MDV SR splnené. Pracovná skupina, zložená zo zástupcov MDV SR, MŽP a MF SR (ÚHP) sa stretla vo

⁵⁰ <https://www.opii.gov.sk/metodicke-dokumenty/prirucka-cba>

februári 2018 a záverom bolo dohodnuté, že nie je nutné vytvárať ďalšiu formálnu pracovnú skupinu, nakoľko už existuje pracovná skupina, zložená aj zo širšej odbornej verejnosti a zástupcov orgánov štátnej správy a samosprávy, ktorej cieľom je zefektívniť procesy stavebného konania a EIA. V 1. polroku 2018 bola spracovaná koncepcia zákona o výstavbe, ktorá je zatiaľ pracovnou verziou MDV SR. Následne bude MDV SR pokračovať vo vypracovaní paragrafového znenia zákona. MŽP a sekcia výstavby MDV SR spolu pripravujú aj nový zákon o EIA.

4. Prehodnocovať pokračovanie v predprojektovej a projektovej príprave projektov s realizáciou plánovanou až v dlhodobom horizonte 10 r.

V IP na rok 2018 bolo medzi MDV SR a IJ dohodnuté, že v roku 2018 dôjde k zadefinovaniu rozsahu kritérií pre prioritizáciu investičných projektov rezortu MDV SR. ÚHP MF SR inicioval vo februári 2018 diskusiu k stanoveniu investičných priorít rezortu dopravy prípravou materiálu „Výber priorít vo výstavbe diaľnic a rýchlostných ciest“, kde boli **načrtnuté odporúčania ako vyberať priority ako aj akčný plán s indikatívnymi termínmi, ku ktorému zaslalo MDV SR v marci pripomienky**. Následne v marci 2018 ÚHP MF SR zaslal na MDV SR materiál „Priority vo výstavbe diaľnic a rýchlostných ciest“, ktorý už podrobne rozpracovával jednotlivé kritériá pre prioritizáciu cestných projektov. MDV SR pripomienkovalo materiál v máji 2018 a po vzájomnom stretnutí v júni 2018 ÚHP MF SR pripomienky stále vyhodnocuje. Podľa názoru IJ **je termín pre zadefinovanie kritérií prioritizácie ohrozený**.

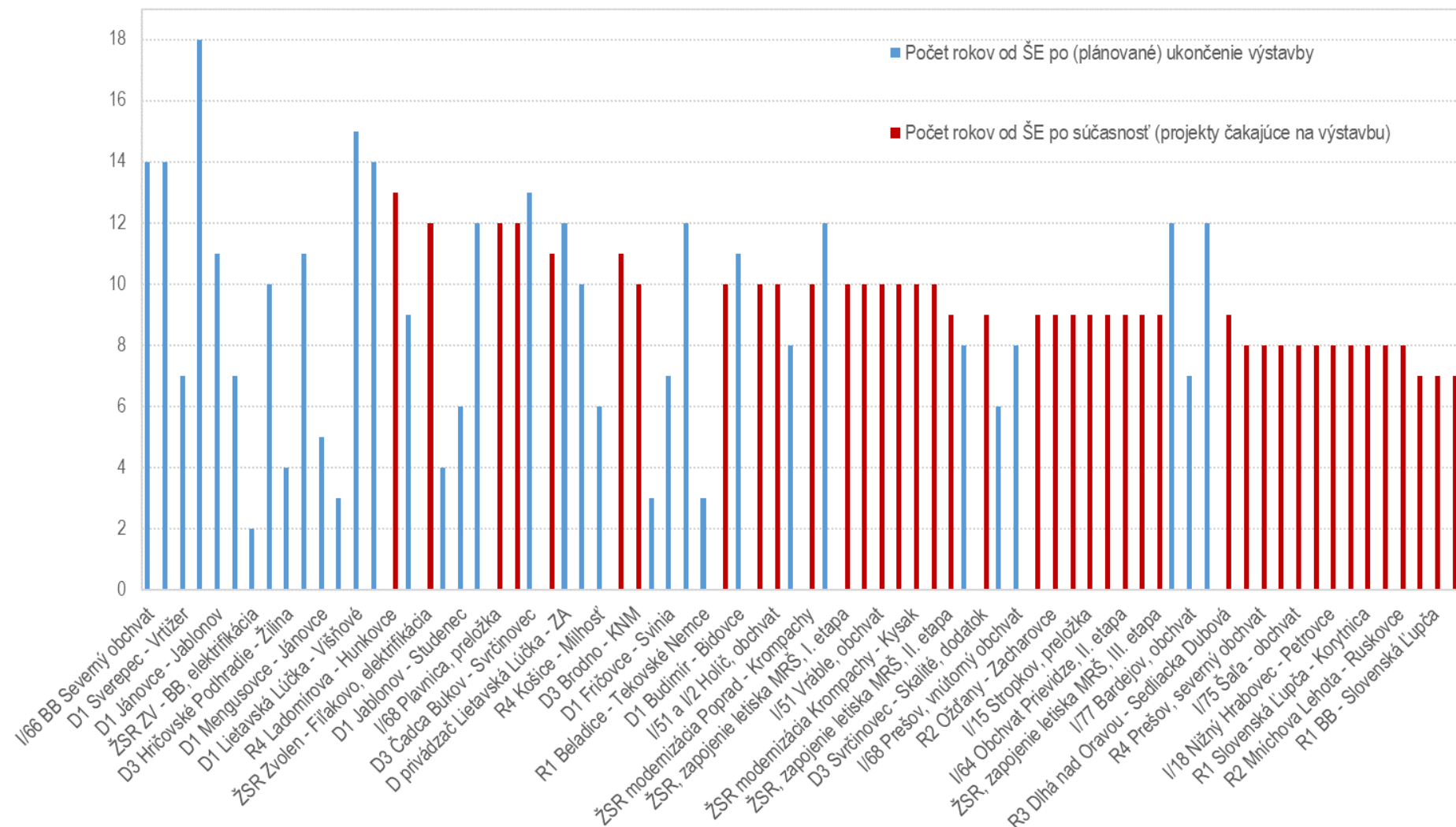
MDV SR má aktuálne rozpracovaných 105 investičných projektov diaľnic a rýchlostných ciest v príprave, čo je nových vyše 1100 kilometrov ciest. Z týchto projektov je 20 projektov strategických (z Programového vyhlásenia vlády na roky 2016-2020), 11 prioritných (priority MDV SR) a ďalších 74 tvoria ostatné projekty. K 1. polroku 2018 malo **až 61 z týchto projektov právoplatné záverečné stanovisko EIA**. Znamená to, že stavby už majú vybrané trasovanie a nie je jednoduché ani lacné robiť akékoľvek výraznejšie zmeny v projekte. **Tempo prípravy projektov však až štvornásobne prevyšuje tempo výstavby. NDS začne realizáciu približne 2-3 projektov ročne, pričom v prípade, ak by MDV SR dodržalo doterajšiu priemernú rýchlosť prípravy projektov, bolo by možné pripraviť do realizácie v priemere až 8 projektov ročne.**

Aj na základe porovnania projektov v grafe 16 je vidno, že **na Slovensku je, podľa názoru IJ a ÚHP MF SR, príliš veľa rozpracovaných investičných projektov v rezorte dopravy, pričom schopnosť projekty sfinalizovať je nedostatočná**. Porovnaním údajov z protokolov o štátnej expertíze od roku 1995 do roku 2010 (keďže stránka MDV SR s protokolmi o vyhodnotení štátnej expertízy nie je funkčná, nedalo sa pokračovať v neskoršom období⁵¹), došla IJ k záveru, že **priemerná doba od vypracovania štátnej expertízy až po ukončenie výstavby bola v danom období 9 rokov**. Jedným z dôvodov podľa MDV SR je aj fakt, že v zmysle zákona sa štátna expertíza spracováva v príliš skorom štádiu procesu prípravy. Sú tu ale aj investičné projekty, ktorých výstavba ešte nezačala a majú platnú štátnu expertízu už v priemere 10 rokov. **Príkladom je projekt R4 Lodomírová – Hunkovce, ktorý má štátnu expertízu platnú už od roku 2005 a ešte sa nezačal stavať alebo D1 Hubová - Ivachnová, ktorý má štátnu expertízu od roku 2003 a stále nie je dokončený.**

Prioritizácia projektov na základe analyticky podložených kritérií, je aj vzhľadom na vyššie uvedené argumenty podľa názoru IJ nevyhnutná.

⁵¹ <https://www.mindop.sk/transparentnost/verejne-prace-79/protokoly-o-vykonani-statnej-expertizy>

Graf 16: Doba trvania od štátnej expertízy po prípadnú výstavbu projektu

zdroj: MDV SR, Protokoly o vykonaní štátnej expertízy

Odporúčanie IJ: Zintenzívniť práce na sfinalizovaní kritérií pre prioritizáciu. Následne pripraviť zoznam projektov v poradí podľa priority, realistický harmonogram prípravy projektov, aktualizovať dopravný model SR a na jeho základe aktualizovať porovnanie projektov jednotnou metodikou.

5. Preskúmať legislatívne možnosti na minimalizáciu so stavbou nesúvisiacich investícií spolu s vyčíslením rozpočtového dopadu

V IP bolo dohodnuté vytvorenie pracovnej skupiny na riešenie danej problematiky v januári 2018, čo bolo zo strany MDV SR splnené. Pracovná skupina, zložená z MDV SR a jej rezortných organizácií, MF SR (ÚHP), INEKO a IJ, sa stretla vo februári 2018. Na základe záverov zo stretnutia pripraví MDV SR v priebehu roka 2018 **jednoduchú analýzu danej problematiky vo vybraných členských štátoch** - v Česku, Maďarsku, Nemecku, Poľsku a v Rakúsku. V čase prípravy Priebežnej implementačnej správy ešte nebola analýza spracovaná.

6. Dôsledne sledovať možnosť maximálneho využitia predchádzajúcich stupňov projektovej dokumentácie

Podriadené organizácie boli listom ministra z 20.3.2017 o tejto povinnosti informované. Na základe podkladov podriadených organizácií (iba slovné vyjadrenie organizácií, že toto opatrenie dodržiavajú) nemá IJ relevantnú výpočtovú hodnotu pre odpočet tohto opatrenia. V IP na rok 2018 nie sú pri predmetnom opatrení uvedené ukazovatele. Nedošlo totiž k vzájomnej dohode medzi zúčastnenými stranami na ukazovateľoch, ktorými by sa opatrenie vyhodnocovalo, opatrenie je preto v 1. polroku 2018 neodpočítané.

7. Skvalitniť interné expertné kapacity objednávateľov v rezorte dopravy / MDV SR na lepšiu formuláciu zadania, priebežnú a záverečnú kontrolu projektov

Analytická jednotka MDV SR

Analytická jednotka MDV SR, od januára 2018 začlenená pod štátnu tajomníčku MDV SR, mala k 31. júlu 2018 len 4 zamestnancov. Žiadosť o vykonanie rozpočtového opatrenia pre MDV SR na navýšenie 6 miest pre obsadenie analytických kapacít bola v 2Q2018 zo strany MF SR zamietnutá. V súčasnosti sa pripravuje organizačná zmena, ktorou by sa mal navýšiť počet miest v analytickej jednotke, čo súvisí aj so zapojením sa do projektu OP EVS⁵².

V rámci analytickej jednotky MDV SR bol spracovaný dokument "Národná dopravná autorita" pre VÚC, ako aj štandardy dopravnej obslužnosti. Analytická jednotka spolupracuje na príprave ďalších stratégií, napr. Akčný plán stratégie hospodárskej politiky do roku 2030 (MH SR), Národný investičný plán SR na roky 2018 - 2030 a Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030, ktoré pripravuje ÚPPVII.

Kontrola NKÚ z roku 2016⁵³ (Kontrola systému uzatvárania, registrácie, vecného a finančného plnenia zmlúv rokov 2013 až 2016) zistila na MDV SR **opakované zadávanie zákaziek na zabezpečenie trvalých a analytických činností, ktoré malo zabezpečovať vlastnými zamestnancami, prípadne ich mohlo delegovať na podriadené organizácie**. Naopak, naďalej sa analytické činnosti zabezpečujú aj prostredníctvom externých organizácií - napr.:

- Konceptia projektu národného dopravného generelu SR⁵⁴,
- Hodnotenie perspektívnosti tratí ŽSR za účelom udržateľnosti železničného systému a uplatnenie nástrojov dopravnej politiky pre zlepšenie dopravnej obslužnosti a mobility obyvateľstva⁵⁵,
- Riešenie problémov časovej dostupnosti a mobility obyvateľstva na vytypovaných traťových úsekoch v spádových oblastiach významných centier osídlenia prostredníctvom taktovej železničnej osobnej dopravy v kontexte Value for Money⁵⁶,

⁵² NP Budovanie a rozvoj analytických kapacít analytických útvarov na vybraných ústredných orgánoch štátnej správy <https://www.minv.sk/?rozvoj-kapacit-analytickych-utvarov>.

⁵³ <https://www.nku.gov.sk/documents/10157/9b067f07-bd4c-4404-a119-1315eb26a5db>

⁵⁴ <https://www.crz.gov.sk/index.php?ID=3191771&l=sk>

⁵⁵ <https://www.crz.gov.sk/index.php?ID=3148181&l=sk>

⁵⁶ <https://www.crz.gov.sk/index.php?ID=3145667&l=sk>

- Koncepcia harmonizácie objednávaného dopravných výkonov vo verejnom záujme prostredníctvom Národnej dopravnej autority⁵⁷,

pričom ide o materiály, ktoré by analytický útvar ministerstva mal byť schopný vypracovať sám.

Interné expertné kapacity MDV SR

Odporúčaním OECD v štúdiu „Motorway Cost Estimation Review“⁵⁸ na zlepšenie výstupov štátnej expertízy je, okrem vytvorenia verejnej databázy historických jednotkových cien pre verejné práce slúžiacej na informovanie o budúcich nákladoch projektu, aj posilnenie interných odborných kapacít v rezorte MDV SR zodpovedných za odhadovanie nákladov. Toto sa má diať najmä špecializovanými školeniami expertov. **Napriek odporúčaniu IJ v Súhrnnej implementačnej správe 2017, IJ nedostala informácie, že by rezort tak urobil.**

8. Poskytovať verejnosti relevantné podklady o pripravovaných investičných projektoch

MDV SR počas 1. polroka 2018 spolupracovalo so zástupcami mimovládneho sektora a IJ na definovaní rozsahu a štruktúry zverejňovaných projektov pre projekty financované z OPII 2014-2020. Do konca 1Q2018 sa rozsah údajov a podkladov k zazmluvneným projektom OPII schválil a nasledovala implementačná fáza - vyplňanie údajov pre 4 vybrané vzorové projekty OPII (po jednom za NDS, SSC, ŽSR a ZSSK).

V 2Q2018 prebiehali rokovania hlavne medzi zástupcami Riadiaceho orgánu OPII (MDV SR) a prijímateľmi. V rámci týchto rokovaní došlo k zadefinovaniu a finálnemu odsúhlaseniu rozsahu údajov a podkladov, ktoré budú v roku 2018 zverejňované v rámci pilotného projektu k zazmluvneným dopravným investičným projektom OPII.

V 3Q2018 by mali byť tieto údaje postupne zverejňované za všetky zazmluvnené projekty OPII, do konca roka 2018 by mal byť tento proces ukončený. Po sledovanom období, MDV SR listom ministra zo dňa 23.7.2018 zaviazalo prijímateľov k povinnosti predložiť v priebehu 4Q2018 všetky zverejňované údaje v dohodnutom rozsahu ku všetkým zazmluvneným projektom v ich príprave a realizácii. Zároveň sa tento pokyn týka aj nových zazmluvnených projektov OPII, pre ktoré platí povinnosť, že mesiac po podpísaní zmluvy o NFP musia zverejniť všetky údaje. Aktualizácia údajov je stanovená na 2-krát ročne v .xls formáte.

Nasledovať by malo zverejňovanie údajov o projektoch, ktoré nespádajú pod OPII, resp. ešte nie sú zazmluvnené. V čase prípravy Priebežnej implementačnej správy 2018 boli interným listom jednotlivé sekcie MDV SR informované o tomto zámere.

Odporúčanie IJ: Pokračovať v naplňaní stránky OPII údajmi o zazmluvnených projektoch a zároveň iniciovať diskusiu s podriadenými organizáciami ohľadne zverejňovania údajov o projektoch, ktoré nie sú financované z eurofondov resp. sú len v zásobníku projektov OPII.

4.2 Diaľnice, rýchlostné cesty a cesty I. triedy

Opatrienie	Zodpovednosť	Termín plnenia	Nový termín	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
9 Hľadať spôsoby zvýšenia výdavkov na opravy a údržbu ciest I. triedy tak, aby nedochádzalo k zvyšovaniu podielu ciest I. triedy v nevyhovujúcom a havarijnom stave	MDV SR / MF SR SCDaPK	priebežne	-				
10 Zverejňovať v ročnom intervale počet vybraných kľúčových výkonov jednotlivých činností opráv a vybraných kľúčových	MDV SR / MF SR SCDaPK	06/2017 / každoročne	-				

⁵⁷ <https://www.crz.gov.sk/index.php?ID=3178441&l=sk>

⁵⁸ <https://www.itf-oecd.org/motorway-cost-estimation-review-slovakia>

	výkonov údržby ciest I. triedy a ich náklady v členení podľa IVSC (v užívateľsky vhodnej a spracovateľnej forme – napr. vo formáte .xls)							
11	Hľadať spôsoby zníženia jednotkových nákladov jednotlivých činností opráv a údržby diaľnic a rýchlostných ciest realizovaných vlastnými kapacitami NDS. Pravidelne (minimálne na ročnej báze) zverejňovať počet vybraných kľúčových výkonov jednotlivých činností opráv a vybraných kľúčových výkonov údržby diaľnic a rýchlostných ciest a ich náklady v členení podľa stredísk údržby (v užívateľsky vhodnej a spracovateľnej forme – napr. vo formáte .xls)	MDV SR / MF SR SCDaPK	06/2017 / každoročne					
12	Prioritné projekty diaľnic a rýchlostných ciest pred verejným obstarávaním na dodávateľa stavebných prác budú hodnotené aj zo strany MF SR	MF SR SCDaPK	priebežne	-				
13	Všetky budúce investičné projekty, ktorých predpokladaný investičný náklad je vyšší ako 40 mil. eur, budú vo fáze prípravy štúdie realizovateľnosti (ak sa spracováva) podrobené analýze nákladov a prínosov aj zo strany MF SR	MF SR SCDaPK	priebežne	-				
14	Prípraviť pravidlá pre schvaľovanie PPP projektov a koncesii s cieľom zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť verejných financií a zároveň definovať priestor pre realizáciu PPP projektov a koncesii prinášajúcich hodnotu za peniaze	MF SR SPPP		priebežne				

9. Hľadať spôsoby zvýšenia výdavkov na opravy a údržbu ciest I. triedy tak, aby nedochádzalo k zvyšovaniu podielu ciest I. triedy v nevyhovujúcom a havarijnom stave

Podiel ciest I. triedy v nevyhovujúcom a havarijnom stave bol v roku 2017 (posledný známy údaj) na úrovni takmer 40 % za celú SR. Najhoršie je na tom Investičná výstavba a správa ciest Žilina, kde podiel týchto ciest je na úrovni vyše 45 %.

Tabuľka 38: Stav ciest I. triedy podľa jednotlivých IVSC

Správca	Dĺžka cesty (km)	Stav ciest (v %)				
		Veľmi dobrý	Dobrý	Vyhovujúci	Nevyhovujúci	Havarijný
IVSC BA	837,74	36,47	2,69	16,46	36,62	7,76

IVSC BB	644,64	53,10	5,24	8,41	24,43	8,82
IVSC ZA	803,35	46,67	1,67	6,47	39,09	6,10
IVSC KE	954,33	60,68	3,20	1,94	28,29	5,89
Spolu SR	3 240,05	49,44	3,10	8,10	32,35	7,01

Zdroj: SSC, Prehľad stavu ciest I., II. a III. triedy, 06/2017

Na rok 2018 má rezort MDV SR naplánované bežné výdavky na činnosti súvisiace s opravou a údržbou ciest (bez zimnej údržby) vo výške 23,8 mil. eur, z čoho takmer 50% je alokovaných na samotnú opravu a údržbu ciest a 14% na opravy a údržbu mostov (viď tabuľka 39). Na základe údajov o výške čerpania finančných prostriedkov za 1. polrok 2018 je čerpanie rozpočtu **len na úrovni 36%, pričom na opravy a údržby ciest a mostov je čerpanie iba 25%** (pri mostoch bola dokonca vyčerpaná iba jedna desatina rozpočtu). Keďže viaceré opravy sa realizujú skôr v letnom a jesennom období, k zvýšeniu čerpania na tieto položky dôjde pravdepodobne v 3Q2018. IJ bude čerpanie rozpočtu naďalej sledovať a rok 2018 vyhodnotí v Súhrnnej implementačnej správe 2018. Na základe vyjadrenia MDV SR sa za 1. polrok 2018 nenavýšili prostriedky na bežné opravy a údržbu ciest I. triedy v porovnaní s plánovaným rozpočtom. MDV SR v máji 2018 požiadalo MF SR listom o navýšenie finančných prostriedkov na bežné ako aj kapitálové výdavky na opravy a údržbu ciest 1. triedy, spolu za 32,5 mil. eur. V júni 2018 došlo rozpočtovým opatrením k navýšeniu kapitálových výdavkov SSC o 10 mil. eur, ktoré budú použité najmä na rekonštrukcie ciest I. triedy. Prípadné navýšenie financií na bežné opravy a údržbu ciest I. triedy v plánovanej výške 22,5 mil. eur bude IJ odpočítavať v 2. polroku v Súhrnnej implementačnej správe 2018.

Tabuľka 39: Bežná údržba a opravy ciest I. triedy – plán a čerpanie (v tis. eur)

Názov položky	Plán k 1.1.2018	Skutočnosť k 31.3. 2018	Čerpanie 1Q2018	Čerpanie 2Q2018	% čerpania za 1. polrok 2018
Oprava a údržba ciest	10 840	1 528,95	1 684,67	1 301,17	28%
Dopravné značenie	3 649,50	257,71	259,88	783,72	29%
Bezpečnostné zariadenia	1 141,00	607,53	607,54	1 183,50	157%
Cestné teleso a odvodnenie	1 160,00	168,57	244,01	349,76	51%
Opravy a údržba mostov	3 340,06	81,37	81,82	245,75	10%
Ostatné objekty	359,00	75,91	76,10	77,92	43%
Sadovníctvo, cestná zeleň	1 885,61	170,42	174,23	462,95	34%
Ostatné činnosti	1 434,84	394,48	394,59	546,05	66%
SPOLU	23 810,00	3 284,94	3 522,84	4 950,82	36%

Zdroj: MDV SR

10. Zverejňovať v ročnom intervale počet vybraných kľúčových výkonov jednotlivých činností opráv a vybraných kľúčových výkonov údržby ciest I. triedy a ich náklady v členení podľa IVSC

SSC zverejnila všetky výkony jednotlivých činností opráv a údržby ciest I. triedy za rok 2016, v členení podľa jednotlivých stredísk IVSC, ktoré sú v 4 mestách na Slovensku (BA, BB, KE a ZA)⁵⁹. Napriek dostatočnej podrobnosti sú však údaje zverejnené v užívateľsky nevhodnom formáte (pdf), pričom **IJ opakovane na tento fakt upozorňuje**. Údaje za rok 2017 ešte zverejnené nie sú, majú byť zverejnené do konca roka 2018. Na základe dohody v IP na rok 2018 by SSC mala zverejniť údaje už v .xls formáte.

11. Hľadať spôsoby zníženia jednotkových nákladov jednotlivých činností opráv a údržby diaľnic a rýchlostných ciest realizovaných vlastnými kapacitami NDS. Pravidelne (minimálne na ročnej báze) zverejňovať počet vybraných kľúčových výkonov jednotlivých činností opráv a vybraných kľúčových výkonov údržby diaľnic a rýchlostných ciest a ich náklady v členení podľa stredísk údržby

NDS naďalej implementuje viaceré opatrenia, ktoré majú za cieľ znižovať jednotkové náklady opráv a údržby diaľnic a rýchlostných ciest. Vyčíslenie predpokladanej úspory, ktorú opatrenia prinesú, však zatiaľ nebolo uskutočnené.

⁵⁹ <http://www.ssc.sk/sk/cinnosti/udrzba-a-opravy.ssc>

Podľa MDV SR je to z dôvodu, že pri niektorých opatreniach je potrebné odsledovať ich prínosy v dlhšom časovom horizonte, ale aj z dôvodu, že pri iných by bolo nutné nastaviť systém sledovania nákladovosti jednotlivých činností údržby, čo je časovo aj finančne náročné.

NDS v 1. polroku 2018 zverejnila vybrané kľúčové výkony opráv a údržby diaľnic a rýchlostných ciest podľa stredísk údržby za rok 2017 v užívateľsky priateľskom formáte .xls. Zvýšila takisto počet zverejňovaných výkonov o ďalšie 3 skupiny, čím zverejňuje približne 50% rozpočtu bežných výdavkov na opravy a údržbu DaRC. V jednotlivých kategóriách činností **opráv a údržby však NDS zverejnila iba celkovú sumu, bez vyčíslenia jednotlivých činností**, ktoré sú v danej kategórii zahrnuté. Pre utvorenie celkového obrazu o činnostiach, ktoré NDS vykonáva, je však potrebné zverejniť všetky činnosti, aj spätne za rok 2016, pre porovnanie medziročného vývoja. Následne sa môže pristúpiť k vyhodnoteniu, či prišlo k zníženiu jednotkových nákladov v činnostiach opráv a údržby.

IJ sa na základe odporúčania v Súhrnnej implementačnej správe 2017 zúčastnila stretnutia s NDS a MDV SR, na ktorom sa daná problematika preberala. Napriek nesúhlasu NDS a MDV SR so zverejňovaním detailných položiek opráv a údržby DaRC z dôvodu zbytočnej podrobnosti pre verejnosť, **IJ trvá na tom, aby po vzore SSC zverejňovala NDS aj detailné položky v rámci vybraných kľúčových kategórií.**

Odporúčanie IJ: Zverejniť jednotlivé položky činností opráv a údržby DaRC za už zverejnené kategórie výkonov. Naďalej pokračovať v rozširovaní počtu výkonov činností opráv a údržby DaRC.

12. Prioritné projekty diaľnic a rýchlostných ciest pred verejným obstarávaním na dodávateľa stavebných prác budú hodnotené aj zo strany MF SR

ÚHP MF SR neposudzoval v 1. polroku 2018 žiaden z prioritných investičných projektov cestnej infraštruktúry v tabuľke 40. Dôvodom je, že sa NDS zaviazala pripraviť dopravný model a CBA pre všetky úseky južného ťahu R2. Na základe toho bude môcť ÚHP MF SR relevantne hodnotiť investičné projekty. Model je na základe informácií MDV SR v príprave, prebieha zber vstupných dát.

Tabuľka 40: Prioritné investičné projekty MDV SR (mil. eur), stav k 30.6.2018

Názov úseku	Celkové náklady RVD	Dĺžka (km)	Náklady na km	Intenzita 2020 (vozidiel/24 hod)	Aktuálny odhad nákladov	Stupeň prípravy
D1 Turany – Hubová	738	14	67	14614	910	proces EIA ukončený príprava podkladov na staveb.
D1 Bratislava – Senec – I.etapa, skapacitnenie (Bratislava – Triblavina)	109	4	31		109	konanie
D3 Žilina Brodno – Kysucké Nové Mesto	386	11	34	21608	386	proces EIA ukončený príprava VO na DSP, DP (bez záberu cesty I/11)
D3 Kysucké Nové Mesto – Oščadnica	244	11	23	18566	244	prebieha VO na DSP, DP DSP dodané, zasiela sa výzva na spracovanie DP
R1 Banská Bystrica – Slovenská Ľupča	156	8	20	12520	163	čaká sa na vyhlásenie VO na DSP, DP,AD,KD
R2 Rožňava – Jablonov nad Turňou (Soroška)	413	14	29	9000	413	
R3 Nižná – Dlhá nad Oravou	235	8	24	8636-6982	201	

R4	Ladomírová – Hunkovce	40	8	11	5963	85	dodaná DSP
R1	Slovenská Ľupča – Korytnica	765	15	52	10189	785	príprava VO na aktual.
R1	Korytnica – Liptovská Osada	406	12	34	10189	406	DUR, DSP príprava VO na Správu EIA
R1	Liptovská Osada - Ružomberok Juh	340	9	38	10189	340	príprava VO na Správu EIA
R1	Ružomberok Juh – križovatka I/18	61	3	20	21774	61	prebieha VO na DUR, DSP, DP
R1	Ružomberok križ. I/18 - križ. D1	108	4	27	21774	108	prebieha vyhodnotenie ponúk na spracovateľa Správy EIA
R2	Lovinobaňa – Ožďany	208	21	10	7754	208	právoplatné ÚR
R2	Ožďany – Zacharovce	121	11	11	6931	121	právoplatné ÚR
R2	Zacharovce – Bátka	89	8	11	5871	92	prebieha nové VO na DSP, DP, AD, KD
R2	Bátka – Figa	72	6	12	5888	74	prebieha nové VO na DSP, DP, AD, KD
R2	Trenčianska Turná – Mníchova Lehota	60	3	20	12634	53	príprava VO na DSP, DP
R2	Mníchova Lehota – Ruskovce	251	17	16	12634-9632	274	spracováva sa DSP
R2	Križovatka D1 – Trenčianska Turná	113	6	20	18 252	123	spracováva sa DSP
R3	Tvrdošín – Nižná	83	4	19	6768	83	prebieha VO na zhotoviteľa stavby
R3	Dlhá nad Oravou – Sedliacka Dubová	104	5	16	7778	77	čaká sa na vyhlásenie VO na DSP, DP,AD,KD
R4	Lipníky – Kapušany	100	4	25	10726	100	spracováva sa DÚR
R4	Giraltovce – Kuková	105	7	16	5691	105	spracováva sa DÚR
R4	Svidník – Rakovčík	98	6	16	7195	98	príprava VO na DUR
Spolu		5 610	219				
SSC* - investičné projekty na cestách I. triedy (nad 50.mil eur)		1 110					
SPOLU všetky projekty		6 720					

* Najaktuálnejší údaj **SSC s DPH

Zdroj: MDV SR

Odporúčanie IJ: Opätovne urýchliť proces posudzovania predložených projektov zo strany ÚHP MF SR. Rovnako ako v Súhrnnej implementačnej správe 2017, IJ odporúča ÚHP MF SR dohodnúť s MDV SR, **aké náležitosti je**

potrebné pri predkladaní projektov na hodnotenie ÚHP MF SR dodať a v akej kvalite alebo miere detailu, aby nedochádzalo k takým výrazným omeškaniam v hodnotiacom procese.

13. Všetky budúce investičné projekty, ktorých predpokladaný investičný náklad je vyšší ako 40 mil. eur, budú vo fáze prípravy štúdie realizovateľnosti (ak sa spracováva) podrobené analýze nákladov a prínosov aj zo strany MF SR

ÚHP MF SR v 1. polroku posudzoval 3 cestné investičné projekty MDV SR, ktorých investičný náklad presahuje 40 mil. eur. Ku dvom projektom bolo vydané oficiálne stanovisko ÚHP MF SR⁶⁰. IJ oceňuje, že došlo k zrychleniu hodnotenia predložených projektov.

Tabuľka 41: Zoznam budúcich investičných projektov, ktorých predpokladaný investičný náklad je vyšší ako 40 mil. eur posudzovaných ÚHP MF SR v 1. polroku 2018

Investor	Projekt	Hodnota (mil. eur)	Začiatok posudzovania	Predmet posudzovania	Posledná zmena	Stanovisko
NDS	R2 Mýtna - Lovinobaňa, Tomášovce	168	01/2018	Dokumentácia na ponuku. Prognóza dopravy	02/2018	Hodnotenie pred VO
SSC	I/18, I/74 Lipníky – Ubľa	649	10/2017	Štúdia uskutočniteľnosti	05/2018	Hodnotenie štúdie uskutočniteľnosti
SSC	I/75 Galanta – Šaľa – Nové Zámky	96	08/2017	Štúdia uskutočniteľnosti	07/2018	Predloženie štúdie uskutočniteľnosti

Zdroj: ÚHP MF SR

14. Pripraviť pravidlá pre schvaľovanie PPP projektov a koncesíi s cieľom zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť verejných financií a zároveň definovať priestor pre realizáciu PPP projektov a koncesíi prinášajúcich hodnotu za peniaze

Príprava pravidiel pre schvaľovanie PPP projektov a koncesíi, s cieľom zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť verejných financií, je v gescii MF SR. Práce na nej prebiehajú nedostatočným tempom, za 1. polrok 2018 boli vypracované len pracovné verzie vybraných kapitol. MF SR sa odvoláva na prípravu zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, ktorý by mal byť účinný od januára 2019. Následne bude nariadenie vlády upravovať detaily CBA verejných investícií, kde bude spadať aj metodika PPP a koncesíi, ktoré má byť účinné až od januára 2020. MF SR plánuje s vypracovaním pravidiel pre PPP projekty a koncesie počkať až do sfinalizovania daného zákona a nariadenia k nemu.

IJ konštatuje, že práce na príprave pravidiel pre schvaľovanie PPP projektov a koncesíi môžu prebiehať zároveň s prípravou zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, keďže za prípravu oboch návrhov je zodpovedné MF SR. Účinnosť môže byť teda časovo zosúladená.

4.3 Železničná infraštruktúra a osobná doprava

Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	Nový termín	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
15 Detailne analyzovať komplexné dopady prípadnej eliminácie 234 km tratí s nízkym využitím bez osobnej dopravy a na základe výsledkov upresniť odhad úspory 6 mil. eur ročne s potenciálnymi jednorazovými nákladmi vo výške maximálne 70 mil. eur	MDV SR / MF SR SŽDaD	01/2018	06/2018				
16 Detailne analyzovať komplexné dopady zastavenia dopravy a rozhodnutia	MDV SR / MF SR	01/2018	06/2018				

⁶⁰ <https://goo.gl/QSyK7F> a <https://goo.gl/Zyxmzc>

	o prípadnom zrušení 91 km tratí s minimálnou osobnou dopravou	SŽDaD						
17	Všetky budúce investičné projekty, ktorých predpokladaný investičný náklad je vyšší ako 40 mil. eur, budú vo fáze prípravy štúdie realizovateľnosti (ak sa spracováva) podrobené analýze nákladov a prínosov aj zo strany MF SR	MF SR SŽDaD	priebežne	-				
18	Prioritné projekty železničnej infraštruktúry pred verejným obstarávaním na dodávateľa stavebných prác (tabuľka 20 RVD) budú hodnotené aj zo strany MF SR	MF SR SŽDaD	priebežne	-				
19	Optimalizovať počet zamestnancov ŽSR v súvislosti s modernizáciou, znižovaním rozsahu prvkov železničnej infraštruktúry a optimalizáciou činností	MDV SR SŽDaD	priebežne	-				
20	Realizovať úspory v riadení dopravy investíciami podľa aktuálnych možností RVS a eurofondov. Prioritne realizovať najprínosnejšie investície	MDV SR SŽDaD	priebežne	-				
21	Kvantifikovať optimálne finančné prostriedky na údržbu a prínosy z nej plynúce. Zverejňovať v ročnom intervale počet vybraných kľúčových výkonov jednotlivých činností opráv a údržby a ich náklady	MDV SR / MF SR SŽDaD	12/2017 / každoročne	-				
22	Zvýšením účinnosti formou budovania filtračno-kompenzačných zariadení a energetického dispečingu dosiahnuť ročnú úsporu nákladov v objeme 0,5 mil. eur. Budú preskúmané ďalšie možnosti znižovania nákladov na nákup elektrickej energie	SŽDaD	01/2019 - úspora / 12/2017 - analýza	-				
23	Hľadať opatrenia na optimalizáciu jednotkových nákladov a zvyšovanie výnosov, spolu o 20% v dotovanej verejnej osobnej železničnej doprave.	MDV SR SŽDaD	06/2020	-				

15. Detailne analyzovať komplexné dopady prípadnej eliminácie 234 km tratí s nízkym využitím bez osobnej dopravy a na základe výsledkov upresniť odhad úspory 6 mil. eur ročne s potenciálnymi jednorazovými nákladmi vo výške maximálne 70 mil. eur

16. Detailne analyzovať komplexné dopady zastavenia dopravy a rozhodnutia o prípadnom zrušení 91 km tratí s minimálnou osobnou dopravou

Externý dodávateľ Výskumný ústav dopravný a.s. vypracoval výskumnú úlohu s názvom „Hodnotenie perspektívnosti vybraných tratí ŽSR za účelom udržateľnosti železničného systému a uplatnenie nástrojov dopravnej politiky pre zlepšenie dopravnej obslužnosti a mobility obyvateľstva“⁶¹ a v 2Q2018 bola táto analýza zaslaná zo strany MDV SR na ÚHP MF SR na pripomienkovanie. Po sledovanom období, MDV SR a ÚHP MF SR dohodli spoločný postup na analýze, ktorej pracovná verzia má byť vypracovaná v auguste 2018. V čase prípravy odpočtu boli už na MDV SR zaslané pripomienky ÚHP MF SR k danej výskumnej úlohe, ktoré sa týkali najmä potreby vyčíslenia nákladov podľa jednotlivých tratí, dopytu (súčasného aj potenciálneho) po preprave na jednotlivých tratiach ako aj analyzovania ďalších možností znižovania nákladov mimo rušenia tratí. MDV SR

⁶¹ <https://www.crz.gov.sk/index.php?ID=3148181&l=sk>

považuje toto opatrenie za splnené, avšak zo strany MF SR prišli požiadavky na dopracovanie analýzy, čo proces predĺži.

Dochádza teda **naďalej k významnému sklzu v plnení opatrenia**, keďže MDV SR opätovne nesplnilo termín stanovený v IP (jún 2018).

17. Všetky budúce investičné projekty, ktorých predpokladaný investičný náklad je vyšší ako 40 mil. eur, budú vo fáze prípravy štúdie realizovateľnosti (ak sa spracováva) podrobené analýze nákladov a prínosov aj zo strany MF SR

V priebehu 2Q2018 bola ÚHP MF SR predložená štúdia realizovateľnosti projektu Elektrifikácia trate Haniska pri Košiciach – Moldava nad Bodvou v hodnote 58 mil. eur. ÚHP MF SR si vyžiadala dodatočné podklady na posúdenie projektu.

18. Prioritné projekty železničnej infraštruktúry (tabuľka 20 RVD) pred verejným obstarávaním na dodávateľa stavebných prác budú hodnotené aj zo strany MF SR

V priebehu 1. polroka 2018 prebiehalo hodnotenie viacerých projektov železničnej infraštruktúry zo strany ÚHP MF SR (viď tabuľku 42). Finálne stanovisko však nebolo vydané ani k jednému z nich.

Tabuľka 42: Zoznam prioritných investičných projektov železničnej infraštruktúry posudzovaných ÚHP MF SR v 1. polroku 2018

Investor	Projekt	Hodnota (mil. eur)	Začiatok posudzo vania	Predmet posudzovania	Posledná zmena	Stanovisko
ŽSR	Nákup diagnostických vozidiel ŽSR	30	12/2017	Štúdia, CBA	06/2018	Pripravuje sa stanovisko
ŽSR	Uzol Bratislava	zatiaľ neurčené	03/2017	Príprava štúdie uskutočniteľnosti	03/2018	Pripomienky k príprave štúdie uskutočniteľnosti
ŽSR	Centralizácia riadenia systémov bezpečnosti objektov ŽSR a zabezpečenie štandardov železničných staníc	74	12/2017	Štúdia uskutočniteľnosti, Súťažné podklady	06/2018	Pripomienky k štúdii uskutočniteľnosti a súťažným podkladom
ŽSR	TSI, TAF/TAP	17	06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti	06/2018	Predbežné stanoviská ÚHP MF SR, pokračuje diskusia

Zdroj: ÚHP MF SR

Posudzovanie projektov, rovnako ako pri projektoch cestnej infraštruktúry, **trvá v niektorých prípadoch aj viac ako rok**. Nakoľko neexistuje zhoda na predkladaných dátach a podkladoch medzi MF SR a MDV SR, vzniká nesúlad v rozsahu a kvalite predkladaných podkladov a štúdií, resp. neakceptovaniu niektorých pripomienok ÚHP MF SR (napr. pri projekte Železničný uzol BA). Naďalej preto dochádza k výrazným omeškaniam v hodnotení projektov zo strany ÚHP MF SR.

Tabuľka 43: Prioritné investície ŽSR s hodnotou nad 20 mil. eur, stav k 30.6.2018

Názov stavby /projektu	Odhad nákladov (mil.eur)	Financova nie	Aktuálna fáza projektu	Poznámka
Komunikačná infraštruktúra služieb telematiky ŽSR	45,59	OPII	v procese posudzovanie ÚHP MF SR	-
Diagnostické vozidlá	30	OPII SIH	rokovania SZRBaM	-
Implementácia ERTMS na úseku Bratislava – Nové Zámky – št. hr. SR/MR	zatiaľ neurčené	OPII	projektová príprava nezačala	-
Výstavba terminálov integrovanej osobnej prepravy v Bratislave	55	OPII	projektová príprava	analyzovať v nadväznosti na výsledky štúdie

				realizovateľnosti pre projekt Uzol Bratislava
Modernizácia železničnej trate Žilina – Košice, úsek trate Poprad-Tatry (mimo) - Krompachy, realizácia úseku Spišská Nová Ves - Poprad-Tatry	492,4	OPII (Náhradný projekt)	projektová príprava	na projekt existuje štúdia realizovateľnosti posúdená Jaspers
Modernizácia železničnej trate Žilina – Košice, úsek trate Kysak – Košice	zatiaľ neurčené	OPII (Náhradný projekt)	projektová príprava	projektová príprava pozastavená, požiadavka na zmenu projektovania vedenia trate, na projekt existuje štúdia realizovateľnosti COWI (posúdená Jaspers)
Uzol Bratislava	zatiaľ neurčené	OPII	štúdia realizovateľnosti	prípravuje sa štúdia realizovateľnosti, predpokladaný termín dodania štúdie 12/2018
Úpravy infraštruktúry pre grafikon verejnej dopravy 2020	109,8	OPII	schválené 3 projektové zámery	-
Nákup a modernizácia KM	25,7	vlastné zdroje ŽSR	pred začatím procesu VO	-
Modernizácia koridoru, štátna hranica ČR/SR - Čadca - Krásno nad Kysucou (mimo), železničná trať, 1. a 2.etapa (úsek Krásno nad Kysucou – Čadca)	220	OPII (Náhradný projekt)	projektová príprava	projektová príprava pozastavená, na projekt existuje štúdia realizovateľnosti posúdená Jaspers, požiadavka na zmenu projektovania vedenia trate zo strany MDV SR, ŽSR spracovaný zámer obstarania novej štúdie realizovateľnosti

Zdroj: MDV SR

Odporúčanie IJ: Rovnako ako v Súhrnnej implementačnej správe 2017, IJ odporúča ÚHP MF SR, dohodnúť s MDV SR, aké **náležitosti je potrebné pri predkladaní projektov na hodnotenie ÚHP MF SR dodať, v akej kvalite a podrobnosti**, aby nedochádzalo k tak výrazným omeškaniam v hodnotiacom procese.

19. Optimalizovať počet zamestnancov ŽSR v súvislosti s modernizáciou, znižovaním rozsahu prvkov železničnej infraštruktúry a optimalizáciou činností

Na základe údajov v tabuľke 44 opätovne došlo v 1. polroku 2018 k miernemu zlepšeniu v počte spravovaných tratí na 1 zamestnanca ŽSR, čo je následkom medziročného zníženia počtu zamestnancov o približne 1%. Počet km spravovaných tratí na zamestnanca sa v 2Q2018 zvýšil na 0,265. **V Českej republike však tento ukazovateľ dosahuje dlhodobo lepšie výsledky – koncom roka 2017 bol na úrovni 0,87.**

Tabuľka 44: Celkové náklady ŽSR a počet km spravovaných tratí

Merateľný ukazovateľ	Obdobie						
	4Q2016	1Q2017	2Q2017	3Q2017	4Q2017	1Q2018	2Q2018
Počet km spravovaných tratí na 1 zamestnanca ŽSR (km) - stavebná dĺžka	0,258	0,261	0,262	0,263	0,263	0,264	0,265
Celkové náklady ŽSR na 1 hrubý tonokilometer (eur)	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
Celkové náklady ŽSR na 1 vlakokilometer (eur)	12,25	10,24	10,46	10,51	13,15	12,03	11,59
Počet zamestnancov	14 032	13 899	13 821	13 780	13 794	13 716	13 694

Zdroj: ŽSR

Dôvodom je zastaraná železničná infraštruktúra s výraznou potrebou manuálnych výkonov pri riadení dopravy, ako už identifikovala Revízia výdavkov na dopravu⁶². Dosiahnutie výraznejšieho zlepšenia v tomto parametri je možné jednorazovými investíciami do riadenia dopravy, **čo IJ pravidelne ŽSR odporúča. Rovnako je podľa IJ potrebné dopracovať Revíziu výdavkov na dopravu prostredníctvom dodatočnej analýzy, ktorá by identifikovala a navrhla možné úspory prostredníctvom odstránenia nadbytočných procesov a kapacít, ktoré spoločnosť vykonáva.** Inšpiráciou môže byť procesný audit v Slovenskom vodohospodárskom podniku š.p., kde boli identifikované potenciálne úspory vo výške 30 mil. eur do roku 2020⁶³.

20. Realizovať úspory v riadení dopravy investíciami podľa aktuálnych možností RVS a eurofondov. Prioritne realizovať najprínosnejšie investície

Toto opatrenie je priamo previazané s opatrením č. 19 (Optimalizovať počet zamestnancov ŽSR v súvislosti s modernizáciou, znižovaním rozsahu prvkov železničnej infraštruktúry a optimalizáciou činností), keďže sa obe opatrenia priamo alebo nepriamo viažu na potrebné investície v riadení dopravy.

Tabuľka 45: Mzdové výdavky ŽSR na riadenie tratí

Merateľný ukazovateľ	3Q2016	1Q2017	2Q2017	3Q2017	4Q2017	1Q2018	2Q2018
Celkové náklady ŽSR na 1 km spravovaných tratí (tis. eur).	43,498	35,480	37,360	37,000	46,610	41,465	41,239
% mzdových výdavkov na výdavkoch na riadenie dopravy (%)	51%	53%	54%	55%	53%	51%	51%

Zdroj: ŽSR

Ako vidno z tabuľky 45, celkové náklady na 1 km spravovaných tratí sa v 2Q2018 medziročne zvýšili o 10%. Na zníženie nákladov na riadenie dopravy je nutné realizovať potrebné investície. Priemerné náklady na riadenie dopravy na 1 km tratí boli v 2Q2018 vo výške 292 tis. eur. **Trate, ktoré majú náklady vyššie ako je priemer SR, tvoria 1/3 zo všetkých tratí.** V tabuľke 46 vidno, že niektoré investície do riadenia dopravy môžu priniesť rýchle výsledky v podobe zníženia nákladov na riadenie dopravy a zrýchlenia prepravy cestujúcich.

Tabuľka 46: Investície do riadenia dopravy vybraných tratí a ich jednoduchá návratnosť

Trat'	Náklady na riadenie dopravy za 2Q2018 (tis. eur/km)	Investičné náklady (mil. eur)*	Zníženie zamestnanosti (osoby)	Návrh dispečerizácie	Odhadovaná návratnosť (rok)
Prievidza - Jelšovce	63	21,2	187	DOZZ	8,3
Stakčín - Humenné	659	4	27	ZRD	10,2
Medzilaborce - Bánovce nad Ondavou	1 389	12	68	DOZZ	13,1
Nálepko - Červená Skala	305	3,4	17	ZRD	14,1
Maťovce - Bánovce nad Ondavou	809	9,6	36	DOZZ	18,3
Maťovce ŠRT - Haniska pri Košiciach ŠRT	1 430	20,1	65	DOZZ	22,2
Zlaté Moravce - Úľany nad Žitavou	46	4,3	13	ZRD	26,3
Utekáč - Lučenec	118	6,3	13	ZRD	26,9
Trstená - Kľačany	181	10,6	20	DOZZ	29
Červená Skala - Brezno	129	13,9	25	ZRD	38,8
Plešivec - Muráň	251	6,4	10	ZRD	43,4
Rimavská Sobota - Brezno	125	18,7	27	ZRD	46,8
Spolu	5 505	130,5	508		

Zdroj: ŽSR

Na základe informácií IJ **sa dané opatrenie naďalej neplní**, napriek tomu, že na realizáciu investícií s najvyššou hodnotou za peniaze môže ŽSR alokovať financie aj v rámci vlastných zdrojov, napr. posúvaním investícií s nižšou mierou návratnosti, ktoré priamo nesúvisia s prevádzkou železničnej infraštruktúry, do budúcnosti. ŽSR dodá IJ

⁶² <http://goo.gl/DUXBzQ>

⁶³ <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=11381>

investičný plán s vyčíslením potreby finančných prostriedkov a pokiaľ sa ukáže, že sú medzi nimi projekty, ktoré dosahujú vysokú hodnotu za peniaze, IJ odporučí zvýšenie kapitálových výdavkov ŽSR v kapitole MDV SR.

Odporúčanie IJ: Zavádzať diaľkové riadenie alebo zjednodušené riadenie dopravy na trate, kde vykonané investície majú vysoký pomer prínosov a nákladov, aj na základe prehodnotenia potrebnosti plánovaných investícií v ŽSR.

21. Kvantifikovať optimálne finančné prostriedky na údržbu a prínosy z nej plynúce. Zverejňovať v ročnom intervale počet vybraných kľúčových výkonov jednotlivých činností opráv a údržby a ich náklady

ŽSR vypracovali analýzu potreby dodatočných nákladov na údržbu železničnej infraštruktúry, ktorej výsledkom je potreba navýšenia finančných prostriedkov v najbližších 4 rokoch o 55,4 mil. eur ročne. Výška odloženej údržby trati sa podľa vykonanej inventarizácie jednotlivých tratí (v réžii ŽSR) pohybuje na úrovni 56 mil. eur ročne. Napriek opakovaným odporúčaniam IJ v Priebežnej implementačnej správe 2017 ako aj Súhrnnej implementačnej správe 2017, **MDV SR stále túto analýzu nepredložilo MF SR (ÚHP) na posúdenie.**

Na základe odporúčania IJ v implementačných správach zverejnili ŽSR činnosti opráv a údržby železničnej infraštruktúry a ich náklady za roky 2016 a 2017 v .xls formáte⁶⁴.

Odporúčanie IJ: Keďže ide o spoločnú úlohu MDV SR a MF SR, IJ odporúča **MDV SR iniciovať rokovanie s MF SR ohľadne vyčíslenia výšky peňažných prostriedkov potrebných na financovanie údržby železničnej infraštruktúry.** Čo sa týka každoročných výkonov činnosti opravy a údržby, je potrebné doplniť aj počet výkonov v jednotlivých merných jednotkách.

22. Zvýšením účinnosti formou budovania filtračno-kompenzačných zariadení a energetického dispečingu dosiahnuť ročnú úsporu nákladov v objeme 0,5 mil. eur. Budú preskúmané ďalšie možnosti znižovania nákladov na nákup elektrickej energie

Problémom splnenia tohto opatrenia je podľa vyjadrenia ŽSR fakt, že predpoklad dosiahnutia finančných úspor inštalovaním ďalších FKZ je veľmi zjednodušený a môže naopak viesť k opačnému výsledku. Štúdia vykonaná VVÚŽ ukázala, že všetky doposiaľ inštalované FKZ pri plnej funkčnosti zvyšujú straty v trakčnej sieti 25 kV, 50 Hz takmer na dvojnásobok. Tieto zariadenia majú príliš vysokú obstarávaciu cenu a vysoké náklady na krytie strát FKZ. Z danej analýzy teda vyplynulo, že používaná technológia FKZ je stratová. Z tohto dôvodu nevidí ŽSR priestor na dosiahnutie úspor budovaním nových FKZ rovnakého typu, resp. rekonštrukciou existujúcich FKZ. Prípadné úspory môžu byť dosiahnuté pri nových typoch FKZ. Pre objektívne vyhodnotenie možných úspor, prípadne stanovenie predpokladanej doby návratnosti investície, je potrebné vypracovať odborné analýzy jednotlivých nových typov FKZ.

Odpočít daného opatrenia je v zmysle dohody MDV SR a IJ dočasne pozastavené, nakoľko je potrebné určiť nové merateľné ukazovatele. Dôvodom je, že ŽSR bude v roku 2018 dosahovať požadovanú úsporu inou činnosťou, než bola definovaná v Implementačnom pláne na rok 2018. V tom bolo uvedené, že sa má v roku 2018 dosiahnuť úspora prostredníctvom „Zefektívnenia obchodných činností na dosiahnutie úspor nákladov spojených so zabezpečením dodávky elektriny pre zákazníkov miestnej distribučnej sústavy ŽSR“.

Dňa 28.05.2018 MDV SR požiadalo ŽSR aby pripravilo návrh merateľných ukazovateľov vhodných na odpocet stanovenej úlohy, pričom začiatkom júna bol tento návrh MDV SR predložený. V 2. polroku 2018 MDV SR predloží IJ aj zoznam činností, ktorými plánuje ŽSR úspory realizovať.

Odporúčanie IJ: Iniciovať spoločné rokovanie s MDV SR a ŽSR, na ktorom by sa zúčastnila IJ ako aj ÚHP MF SR a dohodli by sa nové merateľné ukazovatele, ktoré by sa dali odpočítavať ešte v tomto roku.

23. Hľadať opatrenia na optimalizáciu jednotkových nákladov a zvyšovanie výnosov, spolu o 20% v dotovanej verejnej osobnej železničnej doprave

⁶⁴ <https://www.zsr.sk/o-nas/vyročne-spravy/revizia-vydavkov/>

Vzhľadom na fakt, že v 1. polroku 2018 nedošlo ku vzájomnej dohode medzi ZSSK, MDV SR, IJ a ÚHP MF SR na ukazovateľoch, ktorými by sa plnenie tohto opatrenia realizovalo, IJ vyhodnocuje opatrenie pomocou dohodnutých potenciálnych merateľných ukazovateľov:

- výška úhrady na objednaný produktívny 1 vlkm zo strany objednávateľa (MDV SR),
- dotačná náročnosť na 1 oskm,
- tržby na vlkm,
- počet vlkm na hnacie vozidlo zo strany dopravcu (ZSSK).

Prvé dva ukazovatele sú zo strany ZSSK považované za obchodné tajomstvo, preto ich nie je možné v správe zverejniť. Z tohto dôvodu IJ zverejňuje iba medziročné zmeny daných ukazovateľov. IJ na základe vývoja týchto ukazovateľov konštatuje, že **ani v jednom z potenciálnych merateľných ukazovateľov v tabuľke 47 nedosahuje ZSSK požadovaný vývoj.**

Tabuľka 47: Medziročné zmeny ukazovateľov ZSSK

	1. polrok 2017/2016	1. polrok 2018/2017	Plán 2017	Plán 2018	Rozdiel oproti plánu 2017	Rozdiel oproti plánu 2018
Výška úhrady na objednaný produktívny 1 vlkm zo strany objednávateľa	-2,43%	6,33%	-1,25%	-1,25%	-1,18	7,58
Prevádzková dotácia MDV na 1 osobokilometer (eur - cent)	-12,72%	7,14%	-1,25%	-1,25%	-11,47	8,39
Tržby z prepravy cestujúcich zo ZoDSVZ na vlkm ZoDSVZ	9,10%	0,86%	1,25%	1,25%	7,85	-0,39
Počet vlakokilometrov (dopravný výkon) na 1 hnacie vozidlo	3,84%	-0,24%	1,25%	1,25%	2,59	-1,49
Spolu					-2,21	14,09

Zdroj: ZSSK

Ukazovateľ „výška úhrady na objednaný produktívny 1 vlkm zo strany objednávateľa“

V prípade uplatnenia tohto potenciálneho merateľného ukazovateľa v roku 2018 sa výška úhrady na objednaný produktívny 1 vlkm zvýšila v prvom polroku 2018 o 6,33 %, pričom cieľová hodnota by bola úspora 1,25 % za rok 2018.

Ukazovateľ „dotačná náročnosť na 1 oskm“

V prípade uplatnenia tohto potenciálneho merateľného ukazovateľa v roku 2018 sa dotačná náročnosť na 1 oskm zvýšila v prvom polroku 2018 o 7,14 %, pričom cieľová hodnota by bola úspora 1,25 % za rok 2018.

Ukazovateľ „tržby na vlkm“

V prípade uplatnenia tohto potenciálneho merateľného ukazovateľa v roku 2018 sa tržby na vlkm zvýšili v prvom polroku 2018 o 0,86 %, pričom cieľová hodnota by bola nárast o 1,25 % za rok 2018.

Ukazovateľ „počet vlkm na hnacie vozidlo zo strany dopravcu“

V prípade uplatnenia tohto potenciálneho merateľného ukazovateľa v roku 2018 sa počet vlkm na hnacie vozidlo zo strany dopravcu znížil v prvom polroku 2018 o 0,24 %, pričom cieľová hodnota by bola nárast o 1,25 % za rok 2018.

Na základe vyjadrenia ZSSK sú dôvodom vývoja v prvom polroku najmä: nárast nákladov na trakčnú elektrickú energiu o 9,5 %, zvýšenie odpisov železničných koľajových vozidiel (ŽKV) o 9,2 % a dodávateľské opravy ŽKV – nárast o 12 %.

Plánovaná optimalizácia o 5 % na rok 2018 vo forme zníženia nákladov a zvýšenia výnosov nebude na základe vývoja v 1. polroku 2018 dosiahnutá. **IJ hodnotí dané opatrenie za 1. polrok 2018 ako neplnené.**

MDV SR neposkytlo IJ Protokol o vyhodnotení plnenia Zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme za rok 2017, **napriek ubezpečeniu zo strany MDV SR počas spracovávania Súhrnnej implementačnej správy 2017**. ZSSK podmieňuje poskytnutie údajov IJ podpísaním dohody o mlčanlivosti. V prvom polroku 2018 k dohode na rozsahu údajov nedošlo.

4.4 Dopravné dáta, modely a metodika pre CBA

Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	Nový termín	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
24 Zadefinovať rozsah zberu dát, jeho periodicitu, formát, zdroj a zodpovednú organizáciu a iniciovanie úpravy metodiky zisťovania ŠÚ SR na aktuálne požiadavky dát.	MDV SR / MF SR SVAMP	jún 2017	-				
25 Sprístupňovať relevantné dopravné dáta verejnosti, najmä na účely vytvárania koncepčných materiálov a stratégií v oblasti dopravy	MDV SR SVAMP	2016	priebežne				
26 Zabezpečiť prístup k vstupným údajom, metodikám, výstupom dopravných modelov nastavením podmienok v zmluvách s dodávateľmi diel vo verejných obstarávaníach začatých po 10/2016	MDV SR SCDaPK	01/2017	priebežne				
27 Vytvoriť metodiku a minimálne štandardy dopravného modelovania, ktoré stanovia mantinely pre tvorcov modelov v závislosti od druhu dopravného modelu	MDV SR/MF SR OSR	06/2018	-				
28 V rozsahu finančných a kapacitných možností NDS zabezpečiť na požiadanie úpravu dát z mýta do anonymizovanej formy použiteľnej pre dopravné modelovanie (nielen intenzity, aj smerové dáta) a na požiadanie sprístupniť vo vopred definovanom rozsahu dáta MDV a zhotoviteľom dopravných modelov	MDV SR SCDaPK	priebežne	-				
29 Zabezpečiť prípravu, zber a spracovanie údajov o mobilitnom správaní obyvateľstva v rámci štatistiky rodinných účtov	MDV SR/ ŠÚ SR SVAMP						
30 Vytvoriť jednotnú štandardizovanú metodiku CBA s konzistentnými a validovanými predpokladmi	MDV SR / MF SR SRP	06/2017/ priebežne	-				
31 Zabezpečiť kontrolovateľnosť CBA v štúdiách realizovateľnosti NDS zo strany MDV SR a MF SR: vyžadovať v obstarávaníach začatých po 10/2016 od zhotoviteľa detailné podklady a dokumentáciu k CBA, samotný dopravný model, aj projekt výpočtu socio-ekonomických benefitov	MDV SR SCDaPK SŽDaD	priebežne	-				

24. Zadefinovať rozsah zberu dát, jeho periodicitu, formát, zdroj a zodpovednú organizáciu a iniciovanie úpravy metodiky zisťovania ŠÚ SR na aktuálne požiadavky dát

Koncom júna 2018 sa uskutočnilo stretnutie MDV SR s ÚHP MF SR, na ktorom bol dohodnutý ďalší postup v rámci plnenia tohto opatrenia a navrhnutý časový harmonogram:

- Zmapovanie existujúcich dát, definícia nových dát (termín: koniec roka 2018)
- Rozfázovanie prípravy databáz (termín: január 2019)
- Nastavenie formátu dát (preddefinované tabuľky a premenné) a ich kompatibility s inými zdrojmi (termín: koniec roka 2019)
- Napĺňanie tabuliek a databáz (termín: je potrebné dohodnúť interne v rámci MDV SR)

Navrhnutý časový harmonogram však IJ považuje za málo ambiciózny, a práce na danom opatrení by sa mali výrazne zrýchliť. Odporúčané ukončenie napĺňania tabuliek a databáz je v roku 2019. Do konca roka 2018 by preto mali byť zmapované existujúce dáta a určené nové dáta.

25. Sprístupňovať relevantné dopravné dáta verejnosti, najmä na účely vytvárania koncepčných materiálov a stratégií v oblasti dopravy

Na stránke www.data.gov.sk nepribudli v prvom polroku 2018 žiadne nové datasety a MDV SR má v pláne zverejniť v tomto roku 5 datasetov týkajúcich sa najmä ŽSR (polohy vlakov, cestovné poriadky a železničné stanice).

Webová stránka MDV SR, sekcia Štatistika, má byť zmenená ku koncu 3Q2018, odpočet bude realizovaný až v Súhrnnej implementačnej správe 2018.

Podľa IJ je **progres v prípade zverejňovania dát nedostatočný**. Zverejňovanie dát v sektore, kde je množstvo údajov, ktoré sú pre verejnosť zaujímavé, by malo napredovať výraznejšie. Inšpiráciou môžu byť open data stránky v Anglicku⁶⁵ alebo Nemecku⁶⁶.

26. Zabezpečiť prístup k vstupným údajom, metodikám, výstupom dopravných modelov nastavením podmienok v zmluvách s dodávateľmi diel vo verejných obstarávaníach začatých po 10/2016

Podriadené organizácie boli listom ministra dopravy a výstavby SR informované o požiadavke zabezpečiť prístup k údajom, metodikám a výstupom z dopravných modelov v zmluvách s dodávateľmi. V súčasnosti je požiadavka zapracovaná vo všetkých nových súťažných podmienkach pre verejné obstarávanie na diela, ktorých súčasťou je dopravné modelovanie. SSC v roku 2018 zahájila verejné obstarávanie na štúdie realizovateľnosti, ktoré obsahovali aj dopravné modelovanie na projekty ciest I. triedy v TT a NR kraji – I/51, I/76 Nitra – Kalná nad Hronom – Levice.

27. Vytvoriť metodiku a minimálne štandardy dopravného modelovania, ktoré stanovia mantinely pre tvorcov modelov v závislosti od druhu dopravného modelu

Termín na vytvorenie metodiky a minimálnych štandardov dopravného modelovania (jún 2018) nebol zo strany MDV SR dodržaný. IJ v Súhrnnej implementačnej správe 2017 upozorňovala na riziko, že **práce na metodike postupujú príliš pomaly a hrozí nedodržanie termínu**. Napriek intenzívnejšej práci pracovnej skupiny za posledný polrok sa metodiku a minimálne štandardy nepodarilo sfinalizovať - podľa MDV SR je úloha hotová na takmer 90%, pričom názor ÚHP MF SR, ktorý je tiež členom pracovnej skupiny, je podstatne pesimistickejší (zhotovenie je na 50% ku koncu 1. polroka 2018). **Metodika a minimálne štandardy pre dopravné modelovanie majú byť podľa vyjadrenia MDV SR dokončené v priebehu druhého polroka 2018 a po uvedení do praxe budú zapracovávané prípadné zmeny.**

Odporúčanie IJ: MDV SR, ako gestor pracovnej skupiny, by malo intenzívnejšie riešiť s externe kontrahovaným expertom na spracovanie metodiky riadne zapracovanie všetkých pripomienok, a čo najskôr ju poskytnúť ako odporúčanú metodiku a minimálne štandardy do praxe (napr. aj pri príprave Plánov udržateľnej mobility VÚC), čo je aj v súlade so zámermi MDV SR a ÚHP MF SR.

⁶⁵ <https://data.gov.uk/search?filters%5Btopic%5D=Transport>

⁶⁶ <https://www.mcloud.de/web/guest>

28. V rozsahu finančných a kapacitných možností NDS zabezpečiť na požiadanie úpravu dát z mýta do anonymizovanej formy použiteľnej pre dopravné modelovanie (nielen intenzity, aj smerové dáta) a na požiadanie sprístupniť vo vopred definovanom rozsahu dáta MDV a zhotoviteľom dopravných modelov

Podľa vyjadrenia MDV SR, NDS nedostala žiadnu požiadavku na poskytnutie dát z mýtného systému počas obdobia, za ktoré je opatrenie odpočítované.

29. Zabezpečiť prípravu, zber a spracovanie údajov o mobilnom správaní obyvateľstva v rámci štatistiky rodinných účtov

V 2Q2018 nastal mierny progres v plnení tohto opatrenia, keď MDV SR zaslalo na ŠÚ SR návrh modulov s otázkami, ktoré by mali byť súčasťou zisťovania v rámci štatistiky rodinných účtov. Ide o 4 nové moduly (Nákupy a služby, Voľnočasové aktivity, Úrady a Zdravotníctvo), pričom zisťovanie by malo prebiehať formou vložených modulov ku „krátkym“ dotazníkom rodinných účtov (mimo času zisťovania podrobných výdavkov) v periodicite raz za 5 resp. 10 rokov. Následne by sa malo uskutočniť stretnutie medzi MDV SR a ŠÚSR, kde sa dohodne forma a periodicita zisťovania rodinných účtov. Otázne je ešte financovanie rozšírenia zisťovania štatistiky rodinných účtov, ktoré závisí od negociácií s MF SR. V prípade, že sa táto otázka v dohľadnom čase dorieši, mobilné správanie by mohlo byť pravidelne sledované najskôr od roku 2020.

30. Vytvoriť jednotnú štandardizovanú metodiku CBA s konzistentnými a validovanými predpokladmi

Metodická príručka k tvorbe analýz nákladov a prínosov (CBA) v rámci predkladania investičných projektov v oblasti dopravy pre programové obdobie 2014-2020⁶⁷ bola vypracovaná a 19.6.2017 vstúpila do platnosti. V súvislosti s metodikou CBA však stále existuje priestor na jej zlepšovanie, a to najmä v oblasti vyčíslenia a aplikácie hodnôt socioekonomických prínosov, prípadne v oblasti stanovenia detailnejších jednotkových prevádzkových nákladov (týka sa predovšetkým železničnej dopravy). Preto je potrebné vyvíjať aktivity smerom k tomu, aby vyššie uvedené oblasti boli aktualizované. Príkladom môže byť napr. česká metodika.

Odporúčanie IJ: Upraviť metodiku CBA v spolupráci s ÚHP MF SR a Jaspers, aby zahŕňala aj vyššie uvedené aspekty.

31. Zabezpečiť kontrolovateľnosť CBA v štúdiách realizovateľnosti NDS zo strany MDV SR a MF SR: vyžadovať v obstarávaní začatých po 10/2016 od zhotoviteľa detailné podklady a dokumentáciu k CBA, samotný dopravný model, aj projekt výpočtu socio-ekonomických benefitov

Požiadavka zabezpečiť kontrolovateľnosť CBA je zapracovaná vo všetkých nových súťažných podmienkach pre verejné obstarávanie na diela. V 1. polroku 2018 bolo vyhlásených 9 verejných obstarávaní na dodanie projektovej dokumentácie na stavby I. etapy VO. Súčasťou súťažných podkladov je aj požiadavka na dodanie CBA. Aktuálne je MDV SR vo fáze vyhodnocovania súťaží. Všetky dopravné modely a CBA dodané v rámci štúdií realizovateľnosti sú dostupné v editovateľnom formáte a je možné ich kontrolovať. V tabuľke 48 je zoznam zazmluvnenej projektovej dokumentácie vrátane CBA v 1. polroku 2018.

Tabuľka 48: Zoznam objednaných CBA zo strany NDS, stav ku 30.6.2018

Projekt	Objednanie	Prevzatie	Hodnota odovzdaných CBA
R4 Prešov, severný obchvat I. etapa	4Q/2017	1Q/2018	Zmluvná cena 16 400 bez DPH
R2 Kriváň – Mýtna – Lovinobaňa	1Q/2018	v procese vyhotovenia (4Q/2018)	Zmluvná cena 41 500 bez DPH
D1 Budimír – Bidovce	2Q/2018	3Q/2018	
D1 Prešov, západ – Prešov, juh	2Q/2018	3Q/2018	
R2 Šaca – Košické Olšany	2Q/2018	3Q/2018	
D3 Čadca, Bukov – Svrčinovec	2Q/2018	2Q/2018	

⁶⁷ http://www.telecom.gov.sk/index/open_file.php?file=eurounia/fondy/RiadiaceDokumenty/Metodika/OPII/CBA/PpCBA_verzia_2_0.rar

4.5 Príloha č. 2 Zoznam projektov predložených ÚHP MF SR (stav k 30.6.2018)

Zoznam projektov predložených ÚHP MF SR (stav k 30.6.2018)

Investor	Projekt	Hodnota (mil. eur)	Poskytnuté dáta		Stav hodnotenia ÚHP MF SR		
			Dátum		Dátum	Stanovisko	Pozn.
MDV SR	Letisko Bratislava		12/2017	Zámer	01/2018	Predbežné hodnotenie	Zapojenie ÚHP MF SR do riadiacej komisie Pripomienky k obsahu štúdie uskutočniteľnosti Pripomienky k zadaniu štúdie uskutočniteľnosti Pripomienky k zadaniu štúdie uskutočniteľnosti
MDV/ARVD	Splavnenia dolného Váhu v úseku Piešťany - Komárno	1 345	12/2017	návrh štúdie uskutočniteľnosti	06/2018	Predbežné hodnotenie	
NDS	R1 Most pri Bratislave – Vičkovce	581	09/2017	technická štúdia	10/2017	Predbežné hodnotenie	
NDS	R8 Nitra – Križovatka R2	658	09/2017	technická štúdia	10/2017	Predbežné hodnotenie	
NDS	D1 Bratislava – Senec – I.etapa, skapacitnenie (Bratislava – Triblavina)	109	pred 06/2017	dopravnokapacitné posúdenie			Pripomienky k zadaniu pre aktualizáciu štúdie uskutočniteľnosti (dopravný model, CBA)
NDS	D3 Kysucké Nové Mesto – Oščadnica	244	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti - neaktuálna			
NDS	D3 Žilina Brodno – Kysucké Nové Mesto	386	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti - neaktuálna			
NDS	R1 Banská Bystrica – Slovenská Ľupča	163	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti - neaktuálna			
NDS	R1 Korytnica – Liptovská Osada	406	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti - neaktuálna			
NDS	R1 Liptovská Osada - Ružomberok Juh	340	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti - neaktuálna			
NDS	R1 Ružomberok Juh – križovatka I/18	61	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti - neaktuálna			
NDS	R1 Ružomberok križ. I/18 - križ. D1	108	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti - neaktuálna			
NDS	R1 Slovenská Ľupča – Korytnica	785	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti - neaktuálna			
NDS	R2 Zvolen obchvat	305	08/2017	Štúdia uskutočniteľnosti			
NDS	R2 Bátka – Figa	74	pred 06/2017	DÚR, Štúdia uskutočniteľnosti	08/2017		
NDS	R2 Lovinobaňa – Ožďany	208	pred 06/2017	DÚR, Štúdia uskutočniteľnosti			
NDS	R2 Ožďany – Zacharovce	121	pred 06/2017	DÚR, Štúdia uskutočniteľnosti			
NDS	R2 Rožňava – Jablonov nad Turňou (Soroška)	413	pred 06/2017	DÚR, Štúdia uskutočniteľnosti			
NDS	R2 Zacharovce – Bátka	92	pred 06/2017	DÚR, Štúdia uskutočniteľnosti			
NDS	R2 Križovatka D1 – Trenčianska Turná	123	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti			

NDS	R2 Mníchova Lehota – Ruskovce	274	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti			
NDS	R2 Trenčianska Turná – Mníchova Lehota	53	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti			
NDS	R3 Dlhá nad Oravou – Sedliacka Dubová	77	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti			
NDS	R3 Nižná – Dlhá nad Oravou	201	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti			
NDS	R3 Tvrdošín – Nižná	83	42887	Ekonomické hodnotenie, Dokumentácia pre ponuku	06/2017	Hodnotenie pred VO	zverejnené: https://goo.gl/CJvUHq
NDS	R4 Severný obchvat Prešova I. etapa	189	áno	DP, Štúdia uskutočniteľnosti	12/2017	Hodnotenie pred VO	zverejnené: https://goo.gl/Ae7nqq
NDS	R2 Mýtna - Lovinobaňa, Tomášovce	168	43101	Dokumentácia na ponuku. Prognóza dopravy	02/2018	Hodnotenie pred VO	zverejnené: https://goo.gl/QSyK7F
NDS	R2 Kriváň - Mýtna	234	-	-	-	-	-
NDS	R4 Giraltovce – Kuková	105	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti - neaktuálna			
NDS	R4 Ladomírová – Hunkovce	85	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti - neaktuálna			
NDS	R4 Lipníky – Kapušany	100	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti - neaktuálna			
NDS	R4 Svidník – Rakovčík	98	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti - neaktuálna			
SSC	I/18, I/74 Lipníky – Ubl'a	649	10/2017	Štúdia uskutočniteľnosti	05/2018	Hodnotenie štúdie uskutočniteľnosti	https://goo.gl/Zyxmzc
SSC	I/51, I/61 Hranica SR/ČR – Holíč – Senica – Trnava – Hrnčiarovce nad Parnou	476	42979	Štúdia uskutočniteľnosti	42979	Predbežné hodnotenie	Pripomienky v rámci záverečného prerokovania štúdie uskutočniteľnosti
SSC	I/64 Komárno – Nitra – Topoľčany	877	12/2017	Štúdia uskutočniteľnosti	09/2017	Predbežné hodnotenie	Pripomienky v rámci záverečného prerokovania štúdie uskutočniteľnosti
SSC	I/66 Banská Bystrica – hranica kraja	694	09/2017	Štúdia uskutočniteľnosti	10/2017	Predbežné hodnotenie	Pripomienky v rámci záverečného prerokovania štúdie uskutočniteľnosti
SSC	I/68 Mníšek – Prešov	1099	10/2017	Štúdia uskutočniteľnosti	10/2017		Doplňujúce otázky
SSC	I/72 Rimavská Sobota - Brezno	NA	02/2017	Štúdia uskutočniteľnosti	02/2017		Doplňujúce otázky
SSC	I/75 Galanta – Šaľa – Nové Zámky	96	08/2017	Štúdia uskutočniteľnosti			Pripomienky v rámci záverečného prerokovania štúdie uskutočniteľnosti
ZSSK	Nákup vozňov do diaľkovej dopravy	68	04/2017		05/2017	Hodnotenie pred VO	zverejnené: https://goo.gl/yUwv7f
ŽSR	Nákup diagnostických vozidiel ŽSR	30	12/2017	Štúdia, CBA	06/2018		Pripravuje sa stanovisko
ŽSR	Implementácia ERTMS na úseku Bratislava – Nové Zámky – št. hr. SR/MR	zatiaľ neurčené	03/2017	technická štúdia	11/2017		vyžiadané doplňujúce podklady
ŽSR	Výstavba terminálov integrovanej osobnej prepravy v Bratislave	55	03/2017	DÚR	11/2017		vyžiadané doplňujúce podklady

ŽSR	Modernizácia železničnej trate Žilina – Košice, úsek trate Poprad-Tatry (mimo) - Krompachy, realizácia úseku Spišská Nová Ves - Poprad- Tatry	492,4	03/2017	DÚR, Štúdia uskutočniteľnosti			Pripravuje sa stanovisko
ŽSR	Modernizácia železničnej trate Žilina – Košice, úsek trate Kysak – Košice	zatiaľ neurčené	03/2017	DÚR, Štúdia uskutočniteľnosti			Pripravuje sa stanovisko
ŽSR	Uzol Bratislava	zatiaľ neurčené	03/2017	Príprava štúdie uskutočniteľnosti	03/2018	Predbežné hodnotenie	Pripomienky k príprave štúdie uskutočniteľnosti
ŽSR	Úpravy infraštruktúry pre grafikon verejnej dopravy 2020	109,8	03/2017	Zámer	11/2017		vyžiadané doplňujúce podklady
ŽSR	Modernizácia koridoru, štátna hranica ČR/SR - Čadca - Krásno nad Kysucou (mimo), železničná trať, 1. a 2.etapa (úsek Krásno nad Kysucou – Čadca)	220	03/2017	DÚR	11/2017		vyžiadané doplňujúce podklady
ŽSR	Centralizácia riadenia systémov bezpečnosti objektov ŽSR a zabezpečenie štandardov železničných staníc	74	12/2017	Štúdia uskutočniteľnosti, Súťažné podklady	06/2018	Predbežné hodnotenie	Pripomienky k štúdii uskutočniteľnosti a súťažným podkladom
ŽSR	ŠRT Košice - Št. hr. SK/AT	2 240 - 6 980	12/2017	Štúdia uskutočniteľnosti			Náklady v závislosti od zapojenia zahraničných partnerov
ŽSR	Elektrifikácia trate Haniska pri Košiciach – Moldava nad Bodvou	58	05/2018	Štúdia uskutočniteľnosti			Pripravuje sa stanovisko
ŽSR	TSI, TAF/TAP	17	06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti	06/2018	Predbežné hodnotenie	Predbežné stanoviská ÚHP MF SR, pokračuje diskusia
posudzovanie ukončené			Stav k 30.06.2018				zdroj: ÚHP MF SR
posudzovanie prebieha							
pripomienkovanie počas prípravy projektu							

5 Informatizácia – odpočet opatrení

5.1 Úspora

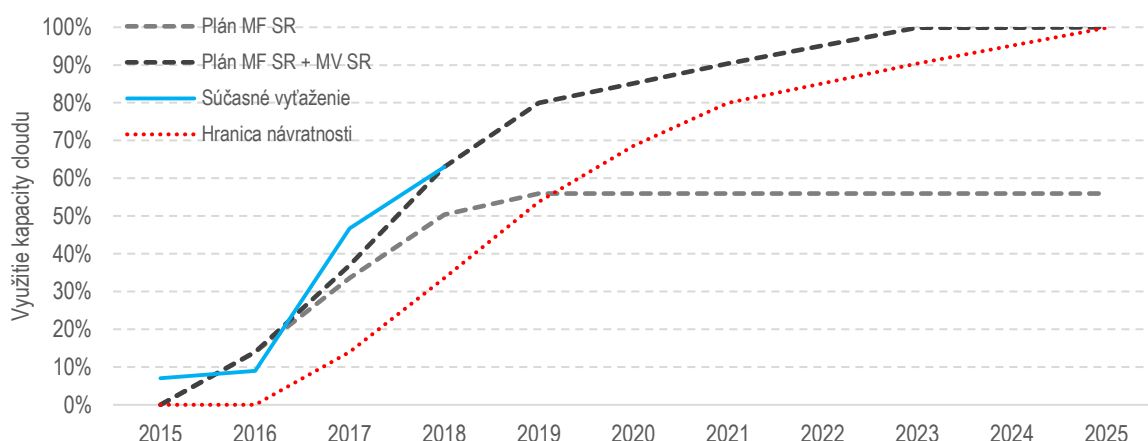
	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	Nový termín	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
1	Vypracovať záväzný plán migrácie do cloudu a naviazanie na IT rozpočty	ÚPPVII, MF SR	30.1.2018	31.12.2018				
2	Centralizovať zabezpečenie podporných IT služieb ako sú telekomunikácie a konektivita	ÚPPVII, MF SR	30.1.2018	31.12.2018				
3	Zefektívniť podmienky zabezpečenia licencií produktov Microsoft ⁶⁸	ÚPPVII, MF SR	31.12.2017	30.9.2018				

1. Vypracovať záväzný plán migrácie do cloudu a naviazanie na IT rozpočty

Štát plánuje do roku 2025 vynaložiť na výstavbu a prevádzku vládneho cloudu viac ako 270 mil. eur, naďalej však nemá úplný záväzný plán migrácie a nezohľadňuje jeho existenciu v rezortných rozpočtoch na IT.

Služby vládneho cloudu poskytujú dve dátové centrá (DC), a to DC Kopčianska a DC Tajov. Vládny cloud sa využíva na 100 % cieľovej hodnoty pre rok 2018⁶⁹, no stále platí, že **služí aj na iné než pôvodne zamýšľané ciele**. Približne 5 % z celkovej kapacity cloudu sa využíva na skúšobné systémy a ďalších 8 % na zálohu Dátového centra miest a obcí. Ku 30. 6. 2018 bol cloud využívaný na 63 % svojej kapacity. Cieľ sa presne plnil.

Graf 17: Plánované a skutočné vyťaženie vládneho cloudu

Zdroj: CBA projektov cloudu MF SR a MV SR, údaje MV SR, prepočet ÚHP MF SR

ÚPPVII v spolupráci s jednotlivými rezortmi pokračuje v príprave migračných plánov. V porovnaní so Súhrnnou implementačnou správou 2017⁷⁰ **došlo len k minimálnemu pokroku**, migračné plány zaslalo stále len sedem rezortov⁷¹ a ich podriadených organizácií. **Proces sa výrazne nezrýchlil ani v 2Q2018**. Podľa ÚPPVII, rezorty svoju váhavosť migrácie do cloudu obhajujú nedostatočnou úrovňou bezpečnosti (absenciou certifikátu ISO 27000), či technologickou náročnosťou migrácie. Tieto prekážky by podľa ÚPPVII mohlo odstrániť vytvorenie tzv. hybridného cloudu. ÚPPVII zverejnil výzvu na predkladanie ponúk s cieľom nájsť dodávateľa na vypracovanie návrhu metodiky pre stanovenie kvality a dôveryhodnosti cloudových služieb v tzv. „hybridnom cloudu“. Hybridný

⁶⁸ Po ukončení prebiehajúcich rokovaní budú vyčíslené aj ďalšie ukazovatele, prostredníctvom ktorých bude Zmluva vykonávaná.

⁶⁹ Analýza nákladov a prínosov projektov cloudu dostupná na <http://www.informatizacia.sk/archiv/22110s>, údaje MV SR, spracovanie ÚHP.

⁷⁰ <http://www.vlada.gov.sk/implementacna-jednotka/>, Súhrnná implementačná správa 2017 – zdravotníctvo, doprava a informatizácia.

⁷¹ Migračné plány ÚPPVII zaslali Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo životného prostredia SR, Ministerstvo dopravy a výstavby SR, Ministerstvo kultúry SR, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, Ministerstvo zdravotníctva SR a Ministerstvo hospodárstva SR.

cloud by umožnil presun IS VS do cloudu s tým, že systémy, ktoré majú špecifické nároky a vlastnosti by ostali v správe jednotlivých rezortov. ÚPPVII zverejnil výzvu na predkladanie ponúk na vytvorenie metodiky hybridného cloudu v 2Q2018⁷². **Podľa IJ by však prípravu migračných plánov a kalkuláciu finančnej náročnosti migrácie nemali tieto argumenty ovplyvniť.**

Po sledovanom období zverejnil ÚPPVII dopytovú výzvu Migrácia informačného systému verejnej správy do cloudovej infraštruktúry ako služby⁷³, ktorej cieľom je prostredníctvom finančnej pomoci urýchliť migráciu IS VS do vládneho cloudu. Na tento účel je vyčlenených 10 mil. eur z OPII – PO7. **Podmienkou získania finančnej podpory je aj kalkulácia finančnej náročnosti**⁷⁴. Dátum uzavretia prvého hodnotiaceho kola je 15.11.2018.

Zaslané migračné plány naďalej obsahujú len informácie o migrácii z pohľadu výpočtovej kapacity a časového horizontu. **Plány neobsahujú údaje o finančných nákladoch migračného procesu a naviazaní nákladov migrácie na IT rozpočty jednotlivých kapitol.** Z dostupných podkladov jednotlivých rezortov a podriadených organizácií je zrejme, že migračný proces má pomalší nábeh a výraznejšie zrýchlenie sa očakáva až od roku 2020 s tým, že najviac IS VS má migrovať do vládneho cloudu až v rokoch 2022 – 2023.

V predchádzajúcich implementačných správach bolo uvedené, že ÚPPVII pracuje na tvorbe metodického usmernenia týkajúceho sa postupu migrácie IKT jednotlivých rezortov do vládneho cloudu. V Súhrnnej implementačnej správe sa očakával termín zverejnenia tohto usmernenia v júni 2018. ÚPPVII k 30.6.2018 toto metodické usmernenie nepripravil.

2. Centralizovať zabezpečenie podporných IT služieb ako sú telekomunikácie a konektivita

Revízia výdavkov na informatizáciu identifikovala priestor na zníženie výdavkov prevádzky IT centralizáciou poskytovania podporných IT služieb, ako sú telekomunikácie, konektivita a licencie. V oblastiach telekomunikačných služieb a konektivity bola kalkulovaná potenciálna úspora v rozmedzí 10 – 30% celkových nákladov. **V 1. polroku 2018 nedošlo k realizácii konkrétnych krokov, ktoré by smerovali k plneniu tohto opatrenia.**

IP stanovil dodatočný termín plnenia tohto opatrenia na 31.12.2018 a odpočet tohto opatrenia tak bude i naďalej realizovaný v Súhrnnej implementačnej správe 2018.

3. Zefektívniť podmienky zabezpečenia licencií produktov Microsoft

Platnosť centrálnej zmluvy s Microsoftom skončila 31.12. 2017, ÚPPVII a MF SR pripravujú novú zmluvu tak, aby zabezpečili softvér pre viac ako 100 tisíc pracovníkov⁷⁵. V 2Q2018 prebehlo posúdenie možných scenárov ďalšieho postupu zo strany ÚPPVII a MF SR. **Ako nákladovo najefektívnejší scenár bol vybraný prechod na centrálnu zmluvu v roku 2018**, pričom odhadovaná úspora 25 % je v súlade s odhadom Revízie výdavkov na informatizáciu. V júni 2018 bolo zverejnené stanovisko ÚHP MF SR **Zabezpečenie kancelárskych softvérových licencií pre štátnu správu**⁷⁶, ktoré rovnako označilo prechod na centrálnu zmluvu v roku 2018 **za najefektívnejší variant s potenciálnou úsporou 13,4 mil. eur v období troch rokov**, keďže pôvodná ročná platba by sa mala znížiť z 16,2 mil. eur na 13,5 mil. eur.

Na základe tohto posúdenia, MF SR v júli zverejnilo predbežné oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania⁷⁷ 2018, čo je po sledovanom období Pribežnej implementačnej správy. Predpokladaný termín vyhlásenia verejného obstarávania (26.7.2018) nebol dodržaný. Po sledovanom období, 24. 8. 2018, ÚPPVII vyjadril súhlas s pokračovaním nastaveného procesu obstarávania licencií Microsoft prostredníctvom centrálnej zmluvy. Po sledovanom období, dňa 21.9.2018 bolo vyhlásené VO na produkty spoločnosti Microsoft.

⁷² <http://www.vicpremier.sk/wp-content/uploads/2018/05/Vyzva-na-predkladanie-ponuk.pdf>

⁷³ http://www.informatizacia.sk/aktuality-zverejnujeme-dopytove-vyzvy-pre-data--sluzby-a-cloud_v1/27106c

⁷⁴ http://www.informatizacia.sk/ext_dok-hk_dop_migracia_isv/26929c

⁷⁵ ÚHP MF SR, *Zabezpečenie kancelárskych softvérových licencií pre štátnu správu*, str. 4, dostupné na <https://bit.ly/2KGYKxM>.

⁷⁶ <https://bit.ly/2KGYKxM>

⁷⁷ <https://www.uvo.gov.sk/vyhľadavanie-zakaziek/detail/415748>

5.2 Hodnota

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	Nový termín	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
4	Prehodnotiť mieru požadovanej bezpečnosti elektronických služieb	ÚPPVII	30.3.2017	Priebežne				
5	Vydávať BOK k novým eID automaticky	MV SR, ÚPPVII, ÚV (NASES)	31.12.2016	31.3.2018				
6	Vytvoriť záväzný UX manuál pre vládne služby	ÚPPVII, ÚV (NASES)	31.5.2017	31.3.2018				
7	Otvoriť eID podnikateľom sprístupnením API	MV SR, ÚPPVII	31.12.2017	31.3.2018				
8	Preskúmať alternatívne spôsoby overenia identity	ÚPPVII, MV SR, ÚV (NASES)	30.6.2017	30.10.2018				

4. Prehodnotiť mieru požadovanej bezpečnosti elektronických služieb

Novelou zákona o e-governmente⁷⁸ zo 6. 9. 2017 došlo k zjednodušeniu procesu autorizácie do elektronických služieb štátu. Došlo tým k formálnemu upraveniu stavu, kedy bola miera zabezpečenia v elektronickej komunikácii vyššia ako v papierovom svete. Zákon nadobudol účinnosť v novembri 2017. **IJ zmenu hodnotila pozitívne a dala si za úlohu sledovať jeho praktické dopady na využívanie elektronických služieb štátu občanmi.**

IJ v spolupráci s ÚPPVII identifikovala sedem základných a častých elektronických služieb s mierou zabezpečenia 4, ktoré môžu občanovi pri elektronickej komunikácii s orgánmi verejnej správy ušetriť najviac času a priniesť najvyššiu hodnotu. Využívanie týchto služieb v roku 2017 a za 1. polrok 2018 sumarizuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 49: Sedem základných elektronických služieb pre občana s úrovňou zabezpečenia 4

Zdroj: metaIS, spracovanie IJ

Elektronická koncová služba	Početnosť 2017	Početnosť 1H2018	% podiel na roku 2017	Inštitúcia	Miera zabezpečenia	Miera autentifikácie
Poskytovanie výpisu a odpisu z registra trestov	418 357	245 991	59	GP SR	BOK a KEP	4
Prevod držby vozidla	909	1239	136	MV SR	BOK a KEP	4
Podávanie žiadosti o vydanie občianskeho preukazu s čipom	280	116	41	MV SR	BOK a KEP	4
Poskytovanie úradného výpisu (duplikátu) matričného dokladu	181	118	65	MV SR	BOK a KEP	4
Priamy prevod držby alebo vlastníctva vozidla	177	124	70	MV SR	BOK a KEP	4
Podanie prihlásenia na trvalý pobyt	155	126	81	MV SR	BOK a KEP	4
Podanie prihlásenia na prechodný pobyt	30	18	60	MV SR	BOK a KEP	4

⁷⁸ <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2013/305/20160501.html>

Tabuľka 50: Sedem najpoužívanějších elektronických služieb mierou zabezpečenia 3 a 4

Elektronická koncová služba	Početnosť 2017	Početnosť 1H2018	% podiel na roku 2017	Inštitúcia	Miera zabezpečenia	Miera autentifikácie
Podávanie daňových priznaní PO ⁷⁹	4 110 808	3 036 909	74	MF SR	BOK a KEP	3
Poskytovanie priestorových a atribútových informácií zo súboru objektov ZB GIS	3 570 893	654 522	18	MS SR	BOK a KEP	3
Prístup k digitálnym službám školy	3 414 835	-	-	MS SR	BOK a KEP	4
Používanie osobnej schránky daňového subjektu	3 383 420	2 275 600	67	MF SR	BOK a KEP	3
Zadanie stavu legislatívnych procesov	3 194 584	1 010 661	32	MS SR	BOK a KEP	4
Vyhľadávanie v archívnom fonde	327 326	42 522	13	MV SR	BOK a KEP	3
Podávanie návrhov a súvisiacich písomností na súdne konanie	164 592	110 490	67	MS SR	BOK a KEP	3

Zdroj: metaIS, spracovanie IJ

Na základe údajov za 1. polrok 2018 je zložitité vyhodnotiť vplyv novely zákona, nateraz sa jej vplyv významne neprejavil. Služby, ktoré občania využívajú často, ako napríklad prevod držby vozidla či podávanie žiadosti o vydanie občianskeho preukazu, **sa v elektronickej forme využívajú minimálne – počet využití služby sa počíta v desiatkach, maximálne stovkách.** Lepšie sú na tom služby využívané **vo väčšej miere právnickými osobami**, kde sa počty volaní služby pohybujú v stotisícoch. Významný trend rastu ale nie je zrejmy ani pri týchto službách. Používanie elektronických služieb občanmi bude IJ ďalej monitorovať a vyhodnocovať.

ÚPPVII realizoval v 2Q2018 *Meranie indikátorov kvality a spokojnosti s vybranými elektronickými službami verejnej správy a monitoring vybraných ukazovateľov pre oblasť rozvoja informatizácie spoločnosti za rok 2017*⁸⁰ pre rôzne segmenty spoločnosti (biznis, užívatelia e-služieb, populácia SR). Pri všetkých skúmaných segmentoch platí, že **náročnosť prihlasovania či potreba občianskeho preukazu s čipom nie sú vnímané ako hlavné prekážky využitia služby.** Používatelia elektronických služieb štátu dokonca považujú prihlásenie a potrebu OP s čipom za najmenšiu prekážku pre využívanie online služieb.

5. Vydávať BOK k novým eID automaticky

V 1. polroku 2018 bolo vydaných 301 tisíc OP, v porovnaní s 1. polrokom 2017 je to o takmer 23 tisíc vydaných eID menej. Kým počet vydaných občianskych preukazov ostáva približne rovnaký, počet vydaných certifikátov ku KEP⁸¹ v čase rastie – v roku 2015 bolo vydaných približne 30 tisíc certifikátov, v 2016 125 tisíc a v 2017 takmer 150 tisíc. V 1. polroku 2018 bolo vydaných viac ako 82 tisíc certifikátov. **Údaj o počte vydaných certifikátov za rok 2017 a tiež za 1. polrok 2018 je nadhodnotený**⁸² – 31.10. 2017 bola totiž hromadne zrušená platnosť certifikátov a z bezpečnostných dôvodov došlo k ich nahradeniu. **Nahradenie certifikátu vyžadovalo opätovný výdaj certifikátu, pričom na základe dostupných údajov nie je možné očistiť počet vydaných certifikátov o certifikáty obnovené.**

Tabuľka 51: Počet vydaných eID a certifikátov k KEP

	1H2015	2015	1H2016	2016	1H2017	2017	1H2018
vydané eID	311 808	627 517	308 131	681 844	324 110	661 773	301 767
certifikáty ku KEP	-	29 476	-	125 668	-	147 787	82 428

Zdroj: MV SR, spracovanie IJ

⁷⁹ Právnické osoby zapísané v obchodnom registri majú podľa zákona 563/2009 Z. z. povinnosť doručovať podania elektronickými prostriedkami,

⁸⁰ <https://www.vicepremier.gov.sk/index.php/prieskum-o-e-sluzbach-spokojnost-firiem-stupa/index.html%3Ffuture=all.html>.

⁸¹ Kvalifikovaný certifikát je autentifikačný nástroj, ktorý je potrebný na vyhotovenie KEP.

⁸² Pre ilustráciu, v novembri a decembri bolo vydaných takmer 37 tisíc certifikátov, v mesiacoch január – október to bolo celkovo približne 110 tisíc.

Zákon predpokladá automatickú aktiváciu BOK pri prevzatí eID⁸³, prax je ale rôzna a eID stále nie sú pri prevzatí automaticky aktivované. Pri vydávaní eID osobám nad 65 rokov nemusí byť BOK automaticky aktivovaný, čo znamená, že pomer aktivovaných eID k celkovému počtu vydaných eID nikdy nedosiahne 100%⁸⁴.

Oproti 4Q2017 sa pomer aktivovaných BOK voči celkovému počtu vydaných eID zvýšil – kým za 4Q2017 bolo aktivovaných v priemere 78 BOK-ov na 100 vydaných občianskych preukazov, za 1. polrok 2018 toto číslo vzrástlo na 81 BOK-ov na 100 vydaných občianskych preukazov, čo znamená mierny rast o 3%. Pomer aktivovaných BOK-ov k celkovému počtu vydaných eID od začiatku vydávania elektronických občianskych preukazov v roku 2013 rastie a v súčasnosti dosahuje 43,5% oproti necelým 39% na konci roku 2017. **Napriek tomu, stále len 28% občanov SR disponuje elektronickým občianskym preukazom s aktivovaným BOK-om⁸⁵.**

Tabuľka 52: Počet vydaných eID a BOK-ov

	eID	BOK	pomer
január 2018	49 022	40 323	82%
február 2018	49 018	38 957	79%
marec 2018	56 359	48 218	86%
apríl 2018	48 506	40 393	83%
máj 2018	47 255	35 981	76%
jún 2018	51 607	41 676	81%
Celkom	301 767	245 548	81%

Zdroj: MV SR, IJ

Prezídium Policajného zboru SR vydalo 9.2.2017 príkaz, predložený IJ, z ktorého je zrejmé, že pracovníci vydávajúci občianske preukazy majú povinnosť zaistiť aktiváciu BOK automaticky pri vydaní eID osobám do 65 rokov. Proces vydávania BOK spolu s eID, je, podľa IJ, procesne nastavený, jeho reálne uplatnenie v praxi bude IJ ďalej sledovať aj prostredníctvom fiktívneho nákupu, teda tzv. mystery shoppingu.

Nedostatkom systému nateraz ostáva nemožnosť aktivovať BOK pri elektronickej žiadosti o vydanie občianskeho preukazu. IJ odporúča, aby MV SR zabezpečilo úpravu informačného systému tak, aby zákonom predpokladaná automatická aktivácia BOK bola možná aj pri podaní žiadosti prostredníctvom portálu MV SR.

Ďalšou súčasťou elektronickej komunikácie sú elektronické schránky, ktoré nahrádzajú papierovú (poštovú) komunikáciu medzi občanom a štátom. V 1. polroku 2018 bolo aktivovaných takmer 25 tisíc elektronických schránok, v 1. polroku 2017 to bolo viac ako 58 tisíc schránok, za celý rok 2017 bolo aktivovaných takmer 300 tisíc elektronických schránok. V 2017 došlo ale k povinnej aktivácii schránok právnických osôb, v júli 2017 tak bolo aktivovaných až 217 tisíc schránok⁸⁶. Takmer 80% z celkového počtu aktivovaných schránok stále predstavujú elektronické schránky právnických osôb.

Tabuľka 53: Počet aktivovaných elektronických schránok

		2016	1H2017	2017	1H2018
aktivované schránky	PO	24 083	35 035	251 172	9 384
	FO	10 952	15 222	39 439	14 912
	Celkom⁸⁷	41 622	58 105	298 912	24 431

Zdroj: NASES, IJ

V roku 2017 dostali orgány verejnej správy vyše 12 mil. žiadostí (listinných a elektronických zásielok), takmer tretina sa realizovala elektronicke, čo viedlo k úspore pre občanov a firmy vo výške 2,5 mil. eur. **Údaje o doručovaní za 1. polrok 2018 neboli IJ zaslané zo strany NASES a ÚPPVII a IJ preto nevie vyčíslit' ich celkový počet, pomer elektronických podaní a výšku úspory.**

⁸³ Zákon č. 224/2006 Z. z. o občianskych preukazoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, dostupný na <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/224/20180101>.

⁸⁴ § 4b Zákona č. 224/2006 Z. z. o občianskych preukazoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

⁸⁵ Pomer vyjadruje počet občanov s eID s aktivovaným BOK-om voči celkovému počtu platných občianskych preukazov.

⁸⁶ Zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente), dostupný na <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2013/305/20180401>.

⁸⁷ Celkový počet aktivovaných elektronických schránok zahŕňa aj elektronické schránky OVM.

6. Vytvoriť záväzný UX manuál pre vládne služby

Jednotný dizajn manuál elektronických služieb, ktorý má integrovať vzhľad a použitie služieb portálu slovensko.sk mal byť vytvorený ku koncu 1Q2018. Manuál bol vytvorený a zverejnený⁸⁸ dňa 11.5. 2018. **Opatrenie je splnené.**

7. Otvoriť eID podnikateľom sprístupnením API

Pri vytváraní eID bolo jedno z plánovaných využití nového elektronického občianskeho preukazu aj jeho využitie mimo služieb štátnej správy. Využitie v súkromnom sektore otváralo možnosti širšieho využitia eID napr. pri autentifikácii služieb finančných inštitúcií, autentifikáciu v online obchode či podpisovaní zmlúv. S týmto využitím počítal aj Národný projekt Elektronická identifikačná karta v rámci projektov OPIS.

Tento projekt bol v rámci Operačného programu informatizácia spoločnosti (OPIS) podporený v roku 2009 sumou 46,5 mil. eur⁸⁹, **k skutočnému sprístupneniu funkcionalít eID tretím stranám ale dodnes nedošlo.** Toto opatrenie sa neplnilo ani v 1. polroku 2018 a **IJ neeviduje žiadny pokrok v sprístupnení eID komerčným subjektom oproti Súhrnnej implementačnej správe 2017.**

8. Preskúmať alternatívne spôsoby overenia identity

ÚPPVII a NASES začali s prípravou nového spôsobu prihlasovania sa do systému slovensko.sk a jednoduchšieho podpisovania podaní. Na tento účel má byť vytvorená mobilná aplikácia mID, ktorá by občanom tieto procesy zjednodušila. V súčasnosti má IJ k dispozícii projektový zámer, na ktorom sa v 4Q2017 začalo pracovať. **Podklady pre posúdenie aktuálneho stavu projektu neboli v stanovenom termíne IJ poskytnuté, plnenie opatrenia bude sledované v Súhrnnej implementačnej správe 2018.**

5.3 Riadenie

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	Nový termín	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
9	Zjednotiť pravidlá pre posudzovanie IT investícií zo štátneho rozpočtu a EÚ zdrojov	ÚPPVII	30.3.2017	31.12.2017				
10	Centrálne riadiť a nakupovať komoditné IT ako sú licencie	ÚPPVII, MF SR	30.1.2018	31.12.2018				
11	Vytvoriť zásobník projektov a verejne ho odpočítavať	ÚPPVII	30.3.2017	30.1.2018				
12	Vypracovať koncepciu riadenia informatizácie	ÚPPVII	30.3.2017	31.12.2018				
13	Vypracovať správu o stave štátneho IKT	ÚPPVII	30.6.2017	30.6.2018				

9. Zjednotiť pravidlá pre posudzovanie IT investícií zo štátneho rozpočtu a EÚ zdrojov

ÚPPVII pripravil Metodický pokyn k spracovaniu štúdie uskutočniteľnosti, finančnej analýzy projektu, analýzy nákladov a prínosov projektu, finančnej analýzy žiadateľa o NFP a Celkových nákladov na vlastníctvo v programovom období 2014 – 2020⁹⁰. Metodický pokyn bol schválený až po ukončení sledovaného obdobia, ktoré hodnotí táto správa, konkrétne 10. 8. 2018. K 30.6.2018 považuje IJ toto opatrenie za čiastočne splnené.

Metodický pokyn definuje postup prípravy štúdie uskutočniteľnosti projektov v oblasti IKT, postup analýzy nákladov a prínosov (CBA) a usmernenie k analýze celkových nákladov na vlastníctvo.

⁸⁸ Manuál je dostupný na <https://idsk-elements.herokuapp.com/>.

⁸⁹ http://www.informatizacia.sk/ext_dok-schvalene-projekty-po-1-a-3_k-23122015/22580c.

⁹⁰ http://www.informatizacia.sk/ext_dok-metodicky-pokyn-po7-opii_fa_cba_tco_10082018/27237c

Metodický pokyn je záväzne platný pre všetky verejné investičné projekty v oblasti (IKT) bez ohľadu na zdroj financovania, teda pre projekty uchádzajúce sa o financovanie z Operačného programu Integrovaná infraštruktúra, Prioritnej osi 7 – Informačná spoločnosť a projekty, ktorých investorom sú ústredné orgány štátnej správy alebo ich rozpočtové a podriadené organizácie. Prijatím tohto metodického pokynu tak došlo k zjednoteniu pravidiel pre posudzovanie IT investícií zo štátneho rozpočtu a EÚ zdrojov.

Odporúčanie IJ: IJ vníma pozitívne schválenie a zverejnenie Metodického pokynu a odporúča sledovať splnenie povinnosti riadiť sa Metodickým pokynom pri procese tvorby návrhu rozpočtu verejnej správy. Dodržanie zásad stanovených v Metodickom pokyne by malo byť predpokladom vytvorenia investičných akcií v rámci rozpočtu. IJ bude preto plnenie tohto opatrenia ďalej sledovať.

10. Centrálne riadiť a nakupovať komoditné IT ako sú licencie

Okrem centrálneho zabezpečovania telekomunikačných služieb a konektivity identifikovala Revízia výdavkov na informatizáciu aj oblasť licencií, kde je možné dosiahnuť lepšie zmluvné podmienky a nižšie ceny na licenciu prostredníctvom centrálneho nákupu a riadenia.

V oblasti licencií štát spravuje **tri veľké zmluvy na licencie od Microsoftu, Oracle a SAP.** Príprave novej centrálnej zmluvy s Microsoftom sa detailne venuje text Opatrenia 3 uvedeného vyššie. MF SR v spolupráci s ÚPPVII pripravuje podklady pre novú centrálnu zmluvu na licencie Oracle s platnosťou na tri roky za 14,5 mil. eur ročne. Zmluva o zabezpečení licencií SAP bola uzatvorená v júli 2018 v celkovej hodnote 23,5 mil. eur⁹¹. Zmluvnými stranami na strane štátu sú MF SR, MV SR a MŠVVaŠ SR, ktorých spojenie došlo podľa obstarávateľa viedlo k získaniu výhodnejších licenčných podmienok a ku konkrétne nevyčíslenej úspore. **Zároveň však toto spojenie pokrýva len 3 rezorty, čím sa cieľ tohto opatrenia, a teda centrálne riadiť a nakupovať, zatiaľ nenaplnil.**

11. Vytvoriť zásobník projektov a verejne ho odpočtovať

V Súhrnnej implementačnej správe 2017 odporúčala IJ zverejnenie zásobníka IT projektov na stránke ÚPPVII a verejne tento zásobník odpočtovať. Takýto zásobník by mal obsahovať okrem zoznamu IT projektov aj merateľné ukazovatele a finančnú kvantifikáciu jednotlivých projektov. Aktualizácia zásobníka IT projektov by mala prebiehať kvartálne. IJ môže potvrdiť existenciu tohto zásobníka IT projektov, avšak k naplneniu tohto opatrenia chýba jeho zverejnenie. Na základe dohodnutých parametrov medzi IJ ÚV SR a ÚPPVII v 2Q2018, **IJ odporúča okamžité zverejnenie tohto zásobníka, čím dôjde k splneniu tohto opatrenia.**

12. Vypracovať koncepciu riadenia informatizácie

Koncepcia riadenia informatizácie verejnej správy bola ako strategický dokument riadenia informatizácie zverejnená v októbri 2017⁹². Koncepcia v tejto podobe ale vykazuje podľa IJ nedostatky, predovšetkým z pohľadu **absencie detailného časového rámca a merateľných ukazovateľov, ktoré by umožňovali odpočet tejto koncepcie.** IJ odporúčala v Súhrnnej implementačnej správe 2017 aktualizáciu dokumentu v roku 2018 a jeho zosúladenie s odporúčaniami Revízie výdavkov na informatizáciu. Termín na splnenie tohto opatrenia je 31.12.2018, hodnotenie plnenia tak bude predmetom Súhrnnej implementačnej správy 2018.

13. Vypracovať správu o stave štátneho IKT

Informácia o plnení Národnej koncepcie informatizácie verejnej správy Slovenskej republiky (ďalej ako „Informácia“) za obdobie od 1.6.2017 do 1.12.2017 bola pripravená ÚPPVII a následne dňa 27.3.2018 prerokovaná a schválená na VII. zasadnutí Rady vlády SR pre digitalizáciu verejnej správy a jednotný digitálny trh. Vláda SR ju na rokovaní dňa 11. apríla 2018 vzala na vedomie.

⁹¹ <https://www.uvo.gov.sk/vestnik/oznamenie/detail/384795?page=1&limit=20&sort=datumZverejnenia&sort-dir=DESC&ext=0&cisloOznamenia=&text=&year=0&dzOd=&dzDo=&cvestnik=&doznamenia=-1&dzakazky=-1&dpostupu=1&mdodania=&kcpv=&opb=&szfeu=&flimit=-1&nobstaravatel=&nzakazky=>

⁹² http://www.informatizacia.sk/ext_dok-koncepcia_riadenia_informatizacie_schvalena/26031c

IJ v Súhrnnej implementačnej správe 2017 vyhodnotila, že **Informáciu je čiastočne možné považovať za správu o štátnych IKT**. Správa sleduje pokrok v plnení NKIVS, vyhodnocuje relatívne rozsiahly súbor merateľných ukazovateľov a definuje prioritné aktivity do budúcnosti. Na druhej strane, *Informácia* nezachytáva časti identifikované v Revízii výdavkov na informatizáciu, ktoré by správa o stave informatizácie obsahovať mala. V tomto zmysle IJ aj správu plnenia NKIVS pripomienkovala.

Oproti **Informácii o plnení NKIVS za obdobie 1.10.2016 do 31.5.2017** ale aktuálne hodnotená verzia správy prešla len minimálnou aktualizáciou a pripomienky IJ okrem jednej neboli zohľadnené. Do aktuálnej verzie správy pribudol vývoj Indexu digitálnej ekonomiky a spoločnosti (DESI), **stále však neobsahuje odporúčané finančné ukazovatele, referenciu na zásobník IT projektov či informácie o cloude, jeho využití a o finančnom dopade migrácie**. IJ odporúča správu aktualizovať a rozšíriť tak, aby vychádzala z merateľných ukazovateľov definovaných v NKIVS.

5.4 Dáta a metodika

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	Nový termín	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
14	Aktualizovať metodiku CBA pre OP II (PO 7)	ÚPPVII	30.3.2017	30.1.2018				
15	Vypracovať definíciu štandardizovaného miesta zamestnanca z pohľadu IT	ÚPPVII	30.1.2019	-				
16	Aktualizovať údaje o všetkých informačných systémoch verejnej správy v IS META IS	ÚPPVII	31.12.2017	31.12.2018				
17	Navrhnuť zber dát v rezortných podprogramoch s registrom ISVS	ÚPPVII, MF SR	30.3.2017	31.10.2017				
18	Návrh zberu dát za účelom benchmarkingu prevádzky výdavkov na IT	ÚPPVII, MF SR	31.12.2017	-				

14. Aktualizovať metodiku CBA pre OP II (PO 7)

Metodika CBA bola aktualizovaná v rámci Metodického pokynu⁹³ uvedeného vyššie, identicky tak platí, že splnenie tohto opatrenia sa do hodnotenia prejaví v Súhrnnej implementačnej správe 2018. **Splnením tohto opatrenia vzniká podľa IJ zásadný nástroj na zjednotenie pravidiel pre posudzovanie investičných projektov do budúcnosti.**

Aktualizovaná metodika CBA je v súlade s odporúčaniami Revízie výdavkov na informatizáciu. Výber variant má podľa novej metodiky prebiehať uplatnením **multikriteriálnej analýzy**, pričom stanovuje, že do hodnotenia CBA vstupujú tie návrhy riešenia, ktoré splnili všetky vylučovacie kritéria stanovené v multikriteriálnej analýze. Minimálny počet hodnotených variant je stanovený na tri⁹⁴. V rámci CBA sa okrem finančných výnosov vyčíslujú aj kvalitatívne prínosy (napr. úspora času úradníka). Analýza citlivosti sa **neobmedzuje podľa novej metodiky len na test jednotlivých parametrov izolovane, ale predpokladá aj testovanie vplyvu zmeny viacerých premenných naraz** (analýza scenárov).

15. Vypracovať definíciu štandardizovaného miesta zamestnanca z pohľadu IT

Rovnako ako v roku 2017, ani v roku 2018 neboli vykonané kroky pre naplnenie tohto opatrenia. Termínom pre splnenie tohto opatrenia je 30.1.2019, **ak sa však na opatrení formou konkrétnych úkonov nezačne pracovať v 3Q2018, tak termín plnenia opatrenia nebude dodržaný a opatrenie sa nezrealizuje.**

⁹³ http://www.informatizacia.sk/ext_dok-metodicky-pokyn-po7-opii_fa_cba_tco_10082018/27237c

⁹⁴ Jedná sa o nulový variant, ktorý sa neposudzuje v MCA a je automaticky porovnávajúcim variantom v CBA, preferovaný variant, ktorý splnil všetky kritéria MCA a tzv. minimalistický variant, ktorý vychádza z rovnakého biznis variantu ako preferovaný variant, ale realizuje iba „nutné“ aplikačné moduly.

ÚPPVII v súčasnosti finalizuje prípravu projektu ITAM, ktorý sa zameriava na skríning prostredia týkajúci sa **existujúceho hardvéru a softvéru v rámci orgánov štátnej správy**, pričom výsledkom bude vypracovanie súhrnného prehľadu o existujúcom hardvéru a softvéri v správe jednotlivých rezortov. K podpisu zmluvy s dodávateľom štúdie by malo podľa ÚPPVII dôjsť do konca roka 2018.

16. Aktualizovať údaje o všetkých informačných systémoch verejnej správy v IS META IS

Ministerstvá a ostatné orgány štátnej správy sú podľa uznesenia č. 437/2016 povinné **vykonať a zverejniť posúdenia súčasného stavu a riešení v oblasti informatizácie a informačných systémov verejnej správy (ISVS)**. ÚPPVII eviduje 56 inštitúcií verejnej správy, ktoré mu majú predložiť svoje Koncepce riadenia informačných systémov (KRIS) na schválenie. Termín na predloženie KRIS o súčasnom stave informačných systémov bol 31. 3. 2017. Správu na schválenie ani do 30. 6. 2018 nepredložilo 9 orgánov štátnej správy⁹⁵. Z predložených KRIS schválil ÚPPVII k 30.6.2018, 19 KRIS. V procese schvaľovania je stále 60% všetkých doručených KRIS, pričom ÚPPVII väčšinu z nich vrátil viackrát na dopracovanie. Oproti stavu ku koncu roku 2017 tak ÚPPVII schválil k 30.6.2018 KRIS len jedného orgánu štátnej správy.

Termín pre predkladanie KRIS budúcich riešení bol do 31. 5. 2018. K 30. 6. 2018 doručilo KRIS to-be 28 orgánov, pričom v rámci sledovaného obdobia zatiaľ nedošlo ku schváleniu žiadnej KRIS.

17. Navrhnuť zber dát v rezortných podprogramoch s registrom ISVS

ÚPPVII v apríli 2018 vydal aktualizáciu Metodického pokynu⁹⁶ na usmernenie rozpočtovania IT nákupu v rámci medzirezortného programu OEK Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu. Vydaním tejto aktualizácie stúpne počet IS VS, pre ktoré bude možné sledovať a analyzovať výdavky. Revízia výdavkov na informatizáciu ale okrem toho počítala aj so zavedením klasifikovaného registra, ktorého zavedenie by umožnilo lepšie sledovanie a analýzu výdavkov IS VS. **Klasifikovaný register nebol do 30. 6. 2018 zavedený a využívaný.**

18. Návrh zberu dát za účelom benchmarkingu prevádzky výdavkov na IT

Rovnako ako v roku 2017, ani v 1. polroku 2018 neboli vykonané kroky pre naplnenie tohto opatrenia. Termínom pre splnenie tohto opatrenia bol 31.12.2017. **Ak sa na opatrení formou konkrétnych úkonov nezačne v krátkom čase pracovať, tak termín plnenia opatrenia nebude dodržaný a opatrenie sa nezrealizuje.**

5.5 Analytické úlohy

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	Nový termín	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
19	Všetky budúce IT projekty nad 10 mil. eur podrobiť analýze nákladov a prínosov	MF SR, ÚPPVII	priebežne	-				
20	Pripraviť analýzu služieb pre prioritne elektronickú komunikáciu	ÚPPVII	30.6.2017	30.6.2018				
21	Vypracovať analýzu využívania a zabezpečenia softvérových licencií (Microsoft, Oracle, SAP)	ÚPPVII	31.12.2017	31.12.2018				

19. Všetky budúce IT projekty nad 10 mil. eur podrobiť analýze nákladov a prínosov

Posudzované IT projekty nad 10.mil. eur za 1. polrok 2018:

⁹⁵ Kancelária súdnej rady SR, Tlačová agentúra SR, UNION – zdravotná poisťovňa, Všeobecná zdravotná poisťovňa, Žilinský samosprávny kraj, Trnavský samosprávny kraj, Banskobystrický samosprávny kraj, Úrad komisára pre deti, Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím.

⁹⁶ http://www.informatizacia.sk/ext_dok-metodicky-pokyn-0ek_aktualizacia_1/26703c

Tabuľka 54: IT projekty nad 10 mil. eur posúdené ÚHP MF SR

Žiadateľ	Projekt	Investičné náklady (mil. €)	Stav	Dátum publikácie
ÚPPVII	Zavedenie služieb Platform as a Service	19	publikované stanovisko	19.04.2018
ÚPPVII	Zvyšovanie úžitkovej hodnoty digitálnych služieb pre občanov, podnikateľov a inštitúcie verejnej správy	18,7	publikované stanovisko	19.04.2018
ÚPPVII	Rozvoj platformy integrácie údajov a Manažment osobných údajov	16,7	publikované stanovisko	19.04.2018
ÚPPVII	IT platforma lepšej regulácie podľa stratégie RIA 2020	19,8	publikované stanovisko	19.04.2018
ÚPPVII	Efektívnymi službami k občanovi 2	36	publikované stanovisko	09.07.2018
MV SR	Centrálne komponenty správneho konania	37,9	publikované stanovisko	25.07.2018
MV SR	Riadenie procesov a dát pre OÚ, PZ a HaZZ	16,4	publikované stanovisko	25.07.2018
MV SR	Digitálne pracovné prostredie zamestnanca MV SR	20,1	publikované stanovisko	25.07.2018

Zdroj: ÚHP MF SR

Plnenie tohto opatrenia sa vyhodnocuje priebežne. V 1. polroku 2018 posúdilo ÚHP MF SR 8 IT projektov, ku ktorým bolo publikované stanovisko.

20. Pripraviť analýzu služieb pre prioritne elektronickú komunikáciu

Termín plnenia tejto úlohy stanovil Implementačný plán na 30.6.2018. V tomto termíne sa úloha nerealizovala. Na ÚPPVII aktuálne vzniká nový analytický útvar, ktorý sa plneniu tejto úlohy plánuje v 3Q 2018 začať venovať.

21. Vypracovať analýzu využívania a zabezpečenia softvérových licencií (Microsoft, Oracle, SAP)

V 1. polroku 2018 sa pokročilo pri realizácii aktivít v oblasti posúdenia využívania a zabezpečenia licencií Microsoft a Oracle. ÚHP MF SR vydal v júli stanovisko ku využívaniu a zabezpečeniu licencií Microsoft, ktorému sa podrobne venuje text pri 3. opatrení. SAP a ďalšie licencie budú vyhodnotené v Súhrnnej implementačnej správe 2018. ÚPPVII v súčasnosti finalizuje prípravu projektu ITAM, ktorý sa zameriava na skríning prostredia týkajúci sa **existujúceho hardvéru a softvéru v rámci orgánov štátnej správy**. Výsledkom bude vypracovanie súhrnného prehľadu o existujúcom hardvéri a softvéri v správe jednotlivých rezortov. K podpisu zmluvy s dodávateľom štúdie by malo podľa ÚPPVII dôjsť do konca roka 2018.

6 Vzdelávanie – odpočet opatrení

6.1 Regionálne školstvo

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
1	Prijať opatrenia na podporu racionalizácie siete základných škôl	MŠVVaŠ SR	2018-2020				
2	Zrušiť možnosť získať kredity na kreditový príplatok	MŠVVaŠ SR	06/2018				
3	Výraznejšie zvýšiť platy pedagogických a odborných zamestnancov na začiatku kariéry úpravou zohľadňovania dĺžky praxe	MŠVVaŠ SR	01/2018				
4	Zvyšovať priemerné platy pedagogických a odborných zamestnancov, resp. vysokoškolských učiteľov ⁹⁷	MŠVVŠ SR	01/2021				
5	Úpravou atestačného konania zlepšiť väzbu medzi odmeňovaním a kvalitou pedagogických a odborných zamestnancov	MŠVVaŠ SR	06/2018				
6	Zvýšiť podiel odmien a osobného príplatku na celkovom plate pedagogických zamestnancov	MŠVVaŠ SR	06/2018				
7	Prijať opatrenia na zvýšenie podielu praxe pri príprave budúcich pedagogických zamestnancov	MŠVVaŠ SR	01/2019				
8	Zvýšiť relevantnosť a objektivnosť externých testov a prostredníctvom testov na vzorkách hodnotiť vzdelávací systém	MŠVVaŠ SR, NÚCEM	01/2019				
9	Posilniť a skvalitniť ponuku vzdelávacích aktivít pre pedagogických zamestnancov	MŠVVaŠ SR, MPC	01/2019				
10	Zreálniť personálnu a prevádzkovú náročnosť jednotlivých typov škôl	MŠVVaŠ SR, ŠIOV	12/2018				
11	Pri alokácii zdrojov školám zohľadňovať dĺžku praxe pedagogických zamestnancov	MŠVVaŠ SR	12/2019				

1. Prijať opatrenia na podporu racionalizácie siete základných škôl

V dôsledku negatívneho demografického vývoja je sieť ZŠ menej efektívna ako v minulosti, preto revízia výdavkov odporúča prijať v horizonte 3 rokov (2018-2020) opatrenia na podporu racionalizácie siete škôl.

MŠVVaŠ SR má podľa Implementačného plánu⁹⁸ (IP) do konca septembra 2018 definovať jasné opatrenia, ktoré podporia racionalizáciu siete ZŠ, pričom do začiatku školského roka 2019/2020 majú byť aj prijaté.

Revízia výdavkov už indikovala konkrétne opatrenia formou *potenciálnych riešení racionalizácie*, napr. zvýšením efektívnosti regulačných nástrojov (nastavenie presných pravidiel uplatňovania „minimálnych limitov“ na triedu a na školu, definovanie kontrolného a sankčného mechanizmu). Centrálné regulačné a finančné opatrenia však nemusia byť podľa revízie dostatočné. Je nevyhnutná aj aktívna komunikácia so všetkými zúčastnenými stranami, za účelom diskusie k určitým typom nákladov miest a obcí (napr. dopravné, zavádzanie školských autobusov), atď.⁹⁹

Revízia vyčíslila úsporu, vyplývajúcu zo zefektívnenia siete ZŠ na 12 mil. eur (2018-2020), **pričom už v roku 2018 mala byť realizovaná úspora vo výške 1 mil. eur**. Presný scenár kalkulácie úspory nebol IJ k 30.6.2018 predložený, preto nie je ani jasné, na základe akých predpokladov má byť úspora dosiahnutá.

⁹⁷ Scenár vychádza z plánovaného zvyšovania platov v súlade s Programovým vyhlásením vlády SR, t. j. navýšenie o 6% od 1.9. 2016, o 6% od 1.1. 2018, o 6% od 1.1. 2019 a o 6% od 1.1. 2020.

⁹⁸ http://www.vlada.gov.sk/data/files/7278_implementacny-plan-2018-revizia-vydavkov-na-vzdelavanie.pdf

⁹⁹ Revízia výdavkov na vzdelávanie, časť 3.3. Racionalizácia siete škôl. <https://goo.gl/WZa3ga>.

Primárnym cieľom by však nemali byť len finančné úspory a ani uprednostňovanie blízkosti školy pred kvalitou výučby, ale to, čo je v danej situácii v najlepšom záujme žiakov¹⁰⁰.

Súčasná legislatíva nepodporuje, resp. nedefinuje presné pravidlá racionalizácie siete škôl¹⁰¹. Stále existujú školy s počtom žiakov pod úrovňou „minimálneho limitu“. Výsledkom je, že **školy s počtom žiakov pod úrovňou minimálneho limitu riešia nedostatok financií prostredníctvom dohodovacích konaní (DK)**¹⁰², ktoré využívajú ako prostriedok na dofinancovanie svojich nákladov, ktoré nedokážu pokryť prostredníctvom normatívneho financovania.

Na druhej strane IJ nevylučuje, že systém dohodovacích konaní prispieva k racionalizácii siete škôl, **avšak jasné pravidlá prioritizácie škôl, ktoré dostanú cez DK finančné prostriedky, neexistujú**. MŠVVaŠ SR zverejňuje výsledky DK na svojej stránke¹⁰³, v zozname však chýba transparentné definovanie všetkých typov nákladov jednotlivých subjektov.

MŠVVaŠ SR nepredložilo za 1. polrok 2018 IJ žiadne konkrétne opatrenia, ktoré by viedli k podpore racionalizácie siete škôl tak, ako ju vníma Revízia výdavkov na vzdelávanie. **Opatrenie sa k 30.6.2018 neplní.**

Odporúčanie IJ: Definovať konkrétne opatrenia podporujúce racionalizáciu a transparentne vykazovať výsledky dohodovacích konaní, s cieľom preukázania jasného účelu dofinancovania jednotlivých škôl. Na základe definície konkrétnych opatrení, prepočítať úsporu z racionalizácie siete ZŠ na nasledujúce roky.

2. Zrušiť možnosť získať kredity na kreditový príplatok

Revízia výdavkov poukázala na skutočnosť, že **kreditový príplatok sa viaže na samotné absolvovanie vzdelávacích programov, pričom sa neposudzuje, ako tieto programy prispeli k skvalitneniu práce pedagóga**. To spôsobuje, že dominantnou motiváciou pre absolvovanie vzdelávania nie je potreba skvalitňovať svoju pedagogickú činnosť, ale zisk kreditov pre **vypĺcanie kreditového príplatku**¹⁰⁴.

V súlade s IP by mala byť k 30.6.2018 zrušená možnosť získavania nových kreditov na príplatok. V súlade s takýmto predpokladom bola vyčíslená úspora 5 mil. eur v roku 2019 a 10 mil. eur. v roku 2020.

Legislatíva

S účinnosťou od 1.1.2018¹⁰⁵ je **doba platnosti kreditov neobmedzená**. Zámer, resp. účel tohto rozhodnutia MŠVVaŠ SR nekomunikovalo, pričom nie je známy ani finančný dopad legislatívnej zmeny na rozpočet verejnej správy.

Hneď v januári 2018 však MŠVVaŠ SR zverejnilo predbežnú informáciu (PI)¹⁰⁶ k návrhu nového zákona o pedagogických a odborných zamestnancoch. Podľa schváleného plánu legislatívnych úloh vlády na rok 2018 mal byť návrh zákona predložený na schválenie vláde SR v apríli 2018. **MŠVVaŠ SR požiadalo v marci 2018 Úrad vlády SR o posunutie termínu predloženia návrhu zákona do 31.8.2018, ktorý bol v apríli 2018 schválený.**

Podľa MŠVVaŠ SR sa zrušenie kreditového systému v návrhu nového zákona o pedagogických a odborných zamestnancoch stretlo so zásadnými pripomienkami zo strany odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy SR

¹⁰⁰ Revízia výdavkov na vzdelávanie, str. 37. <https://goo.gl/WZa3ga>.

¹⁰¹ Zmena zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve k 1.9.2017 neprispela k úprave pravidiel racionalizácie siete škôl.

¹⁰² Dohodovacím konaním je úprava výšky pridelených normatívnych finančných prostriedkov zriaďovateľovi o objem finančných prostriedkov pridelených najmä z dôvodu:

a) nedostatku finančných prostriedkov na osobné náklady a na prevádzkové náklady

b) nákladov súvisiacich s činnosťou predsedu školskej maturitnej komisie, predsedu predmetovej maturitnej komisie a jej členov vrátane odborníkov z praxe, predsedu skúšobnej komisie pre záverečnú skúšku a pre absolventskú skúšku a jej členov vrátane odborníkov z praxe.

¹⁰³ <http://www.minedu.sk/normativne-financovanie/>

¹⁰⁴ Revízia výdavkov na vzdelávanie, str.33. <https://goo.gl/WZa3ga>.

¹⁰⁵ K 1.1.2018 nadobudol účinnosť Čl. I. novelizačný bod 32 zákona č. 390/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch.

¹⁰⁶ <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/-/SK/PI/2018/21>

a ostatných stavovských organizácií. IJ konštatuje, že danú skutočnosť nemožno vyhodnotiť počas prebiehajúceho legislatívneho procesu a toto opatrenie bude vyhodnotené v Súhrnnej implementačnej správe 2018.

Odporúčanie IJ: Zrušiť možnosti získavania nových kreditov na účely príplatkov. Čo sa týka legislatívy, v minulosti už boli aj zo strany MŠVVaŠ SR formulované odporúčania, s ktorými sa IJ stotožňuje. IJ navrhuje posúdiť vyňatie celkového spôsobu odmeňovania pedagogických a odborných zamestnancov zo zákona č. 553/2003 Z. z. a podrobnejšie ho riešiť len v Zákone č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch¹⁰⁷.

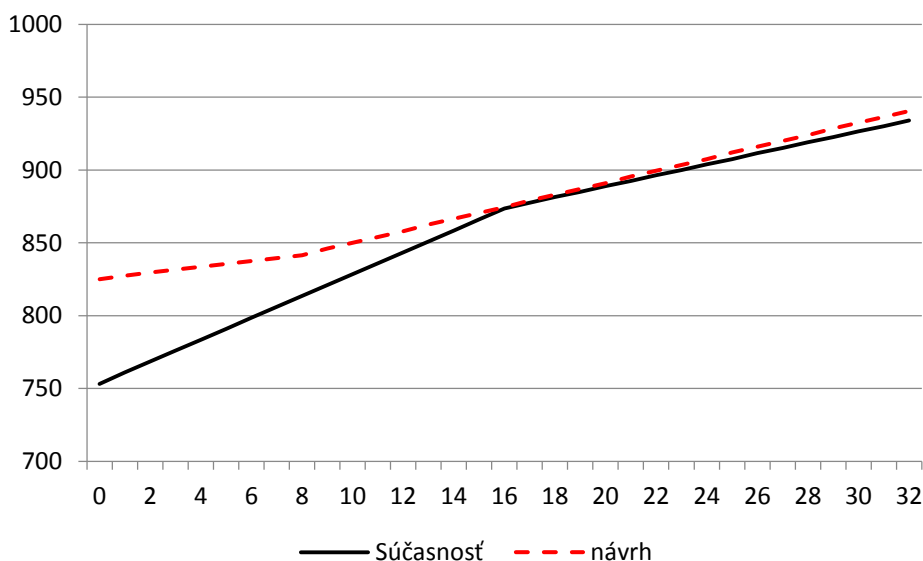
3. Výraznejšie zvýšiť platy pedagogických a odborných zamestnancov na začiatku kariéry úpravou zohľadňovania dĺžky praxe

Už v Programovom vyhlásení vlády 2016-2020 sa vláda SR zaviazala, že „zvyšovanie finančného ocenenia sa bude realizovať u všetkých kategórií pedagogických a odborných zamestnancov **s osobitným dôrazom na začínajúcich učiteľov**“¹⁰⁸. Platy mladých učiteľov zaostávajú naďalej viac ako v zahraničí. V roku 2016 zarábali učitelia na základnej škole vo veku 25 – 34 rokov v priemere len 61 % platu vysokoškolsky vzdelaných rovesníkov, v OECD to bolo 97%.

V súlade s IP, mala byť v januári 2018 zrealizovaná zmena legislatívy, upravujúca zvyšovanie platov pedagogických a odborných zamestnancov na začiatku ich kariéry.

IP definoval návrh zvýšenia platovej tarify o 9,5 %, následné zvyšovanie o 0,25 % pre 1 až 8 rokov započítanej praxe, od 9. roku započítanej praxe zvýšenie o 0,5 % (scenár č.2 Revízie výdavkov na vzdelávanie). Návrh je znázornený na grafe č. 18. Takáto zmena by stála celkovo 28,1 mil. eur ročne, z toho dopad na štátny rozpočet je 21,4 mil. eur ročne.¹⁰⁹

Graf 18: Ukážka platovej triedy 10 (pracovná trieda 1) a vplyv na zvýšenie tarify platov

Zdroj: MŠVVaŠ SR (OAVP)

MŠVVaŠ SR počas 1. polroka 2018 nenavrholo žiadnu zmenu legislatívy, ktorá by viedla k zvýšeniu platov začínajúcich učiteľov.

¹⁰⁷ Správa o stave školstva na Slovensku a o systémových krokoch na podporu jeho ďalšieho rozvoja, september 2013 (autor Mederly) - vyňať odmeňovanie učiteľov zo zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a riešiť ho v rámci zákona č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch; dôvodom je umožniť podrobnejšie zohľadnenie výkonu činnosti učiteľa pri určovaní jeho ohodnotenia.

¹⁰⁸ <http://www.vlada.gov.sk/data/files/7179.pdf>

¹⁰⁹ Uvedený dopad nezohľadňuje plošnú valorizáciu platov o 6%, ktorá nastala od 1.9. 2017. Aktualizovaný odhad vplyvu na verejné financie je 31 mil. eur, z toho 23,6 mil. eur sú odhadované výdavky štátneho rozpočtu.

IJ odporúčanie: Prijat' čo najskôr legislatívu upravujúcu platy začínajúcich učiteľov. V IP NPRVaV je termín realizácie tohto opatrenia plánovaný až na rok 2019. **IJ odporúča zosúladiť IP NPRVaV s termínom revízie výdavkov, t. z. posunúť termín plnenia z roka 2019 na 2018.**

4. Zvyšovať priemerné platy pedagogických a odborných zamestnancov, resp. vysokoškolských učiteľov

Revízia výdavkov vyčíslila odhadované finančné prostriedky, potrebné k navýšeniu / plošnej valorizácii platov pedagogických a odborných zamestnancov v celkovej výške 645,3 mil. eur (2018-2020¹¹⁰). Scenár vychádzal z plánovaného zvyšovania platov v súlade s Programovým vyhlásením vlády SR, t. j. navýšenie o 6 % od 1.9.2016, do roku 2020 každý rok (okrem roku 2017). Pre rok 2018 bola v IP vyčíslená suma 103,4 mil. eur, ktorá bola vypočítaná ako 6 % nárast z „predpokladaného rozpočtu“ pre rok 2017, ktorý však nezahŕňal ešte schválenú valorizáciu od 1.9.2017.

Plnenie opatrenia je vyhodnotené spôsobom, že zvýšenie platov podľa PVV od 1.1.2018 bolo zrealizované už v septembri 2017, tým pádom je pre rok 2018 splnené. Odhadované finančné prostriedky z dôvodu zvýšenia platov za 1. polrok 2018 sú vo výške 51,6 mil. eur¹¹¹. Z toho 40,7 mil. eur sú výdavky štátneho rozpočtu a 10,9 mil. eur sú výdavky obcí, miest a samosprávnych krajov v rámci originálnych kompetencií.

5. Úpravou atestačného konania zlepšiť väzbu medzi odmeňovaním a kvalitou pedagogických a odborných zamestnancov

Revízia výdavkov uvádza, že súčasný spôsob vykonávania atestácií je príliš formálny a nedokáže dostatočne posúdiť úroveň profesijných kompetencií pedagógov. Významným problémom je aj nedostatočne zabezpečená kvalita inštitúcií poskytujúcich atestácie¹¹². V súlade s IP mala byť k 30.6.2018 zrealizovaná úprava atestačného konania.

Na základe posunu termínu predloženia návrhu nového zákona o PZ a OZ na 31.8.2018 (spomínaného vyššie), **IJ konštatuje, že termín plnenia opatrenia nebol k 30.6.2018 splnený.**

Odporúčanie IJ: Urýchliť proces prijatia legislatívy, ktorým sa upraví proces atestácií.

6. Zvýšiť podiel odmien a osobného príplatku na celkovom plate pedagogických zamestnancov

Odmeňovanie **pedagogických zamestnancov** je definované Zákonom č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme. Osobný príplatok môže dosahovať 1,24-násobok platovej tarify, výška odmeny je neohraničená. Osobný príplatok a odmena nie sú nárokovateľné a neudeľujú sa na základe jednotnej metodiky¹¹³. V súlade s IP revízie výdavkov mali byť k 30.6.2018 prijaté opatrenia na zvýšenie podielu odmien a osobného príplatku.

Revízia výdavkov definovala **zdroj finančných prostriedkov na zvýšenie podielu odmien a osobných príplatkov z finančnej úspory, vyplývajúcej zo zrušenia kreditov k 30.6.2018.** Vzhľadom na neobmedzenú platnosť kreditov od 1.1.2018, **k 30.6.2018 nebola realizovaná žiadna úspora pre účely zvýšenia podielu odmien a osobných príplatkov.**

7. Prijat' opatrenia na zvýšenie podielu praxe pri príprave budúcich pedagogických zamestnancov

Revízia výdavkov poukázala na nedostatočnú praktickú prípravu budúcich učiteľov¹¹⁴, študenti pedagogických fakúlt by mali absolvovať zásadne vyšší počet hodín praktickej prípravy priamo v školskom prostredí. V súlade s IP, MŠVVaŠ SR má prijat' opatrenia na zvýšenie podielu praxe do januára 2019.

¹¹⁰ Vrátane rezortných stredných a vysokých škôl.

¹¹¹ Odhad MŠVVaŠ SR, predstavuje polovicu výdavkov z odhadovaného celoročného dopadu zvýšenia platov.

¹¹² Revízia výdavkov na vzdelávanie, str. 32. <https://goo.gl/WZa3ga>.

¹¹³ Revízia výdavkov na vzdelávanie, str.33. <https://goo.gl/WZa3ga>.

¹¹⁴ Praktická príprava (hospitačné, výstupové praxe) zaberá z hľadiska časovej dotácie v študijných programoch učiteľstva na Slovensku v priemere len 5 – 8 % z celkového času štúdia (MŠVVaŠ SR, 2012).

MŠVVaŠ SR pripravovalo počas 1. polroka 2018 výzvu **zameranú na skvalitnenie prípravy budúcich pedagogických a odborných zamestnancov**. Hlavným zámerom aktivít by mala byť podpora vytvárania cvičných škôl¹¹⁵ v rámci prípravy na povolanie učiteľa, prepojenie teoretického a praktického vzdelávania s dôrazom na prax študentov vrátane mentoringu a sieťovania informácií. Vyhlásenie výzvy bolo plánované na júl 2018. Podľa vyjadrenia MŠVVaŠ SR sa vyhlásenie posúva na koniec septembra 2018 z dôvodu lepšieho nastavenia výzvy tak, aby bola implementácia projektov v rámci výzvy v súlade s aktuálnymi východiskami pripravovanej koncepcie.

Vzhľadom na predpokladanú dĺžku trvania dopytovo-orientovaných projektov (3 roky), IJ konštatuje, že termín plnenia opatrenia do januára 2019 nie je zatiaľ reálny.

K plneniu opatrenia čiastočne prispela aktualizácia štátneho vzdelávacieho programu (ŠVP) pre skupinu odborov 76 Učiteľstvo. K 1.9.2017 boli aktualizované výkonové a obsahové štandardy pre praktické vyučovanie v študijnom odbore „učiteľstvo pre materské školy a vychovávateľstvo“¹¹⁶.

Odporúčanie IJ: Zosúladiť termín opatrenia IP NPRVaV s termínom revízie výdavkov. **Zároveň IJ odporúča zo strany MŠVVaŠ SR deklarovať, ako výstupy dopytovo-orientovaných projektov pomôžu v zlepšení kvality vykonávania praxí a akú budú mať pridanú hodnotu pre pripravovanú stratégiu koncepcie prípravy budúcich pedagogických zamestnancov**, ktorá má byť podľa IP NPRVaV realizovaná v roku 2021.

8. Zvýšiť relevantnosť a objektivitu externých testovanií a prostredníctvom testovanií na vzorkách hodnotiť vzdelávací systém

Za prípravu a metodické riadenie priebehu testovania zodpovedá Národný ústav certifikovaných meraní (NÚCEM). Za organizačné zabezpečenie testovania zodpovedá riaditeľ školy. Kontrolu objektivity testovania vykonávajú momentálne zamestnanci Štátnej školskej inšpekcie (ŠŠI) a odborov školstva okresných úradov v sídle kraja (OŠ OÚ)¹¹⁷. V súlade s IP, do januára 2019 má MŠVVaŠ SR prijať legislatívu, upravujúcu externú administráciu externých celoštátnych testovanií tak, aby bol podiel škôl s úplnou (100 %) externou administráciou do roka 2020 100-ný.

S účinnosťou od 1.9.2018 sa **rozširuje externé testovanie žiakov 9. ročníka (T9) základnej školy aj na všetky gymnáziá s osemročným vzdelávacím programom**¹¹⁸.

Zároveň MŠVVaŠ SR plánuje ďalšie legislatívne zmeny, ktoré majú napomôcť k zvýšeniu objektivity testovanií:

- zavedenie externého dozoru pedagogických zamestnancov iných základných škôl prostredníctvom nového zákona o pedagogických a odborných zamestnancoch,
- zavedenie externého dozoru pri písomných maturitných skúškach, keďže prax ukázala, že len externý predseda školskej /predmetovej maturitnej komisie je nepostačujúci¹¹⁹. Táto zmena by mala byť zavedená novelou zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon), ale s plánovanou účinnosťou až od 1.9.2019.

K plneniu opatrenia má napomôcť aj **vytvorenie koncepcie zavedenia externých overovacích testovanií**, ktorá je realizovaná zo strany NÚCEM formou grantu.

¹¹⁵ Pojem „Cvičné školy a cvičné školské zariadenia“ definuje § 37 Zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách.

¹¹⁶ Bol jednoznačne vymedzený minimálny počet hodín odbornej praxe a počet dní súvislej odbornej praxe v externej forme (večerné, diaľkové) štúdiá v danom študijnom odbore.

¹¹⁷ Pedagogicko-organizačné pokyny na školský rok 2018/2019, <https://www.minedu.sk/pedagogicko-organizacne-pokyny-na-skolsky-rok-20182019-dodatok/>.

¹¹⁸ Zákon č. 210/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) bol schválený uznesením NR SR č. 1237 dňa 19.6.2018.

¹¹⁹ Správa ŠŠI o kontrole odpovedových hárkov z externej časti maturitnej skúšky na vybraných gymnáziách a v stredných odborných školách v SR (máj 2018)

Box 6: Projekt NÚCEM - zavedenie externých overovacích testovanií

NÚCEM pracuje na vytvorení koncepcie zavedenia externých overovacích testovanií na národnej úrovni. Cieľom projektu „*Vyvíjanie overovacích testov pre primárne a nižšie sekundárne vzdelávanie*“ je príprava nového typu testov zo slovenského jazyka a matematiky pre základné školy. **Na rozdiel od normatívnych testov, ktoré sa v súčasnosti využívajú najmä na porovnávanie výsledkov žiakov pri národných testovaniach, dokážu overovacie testy lepšie hodnotiť úroveň vedomostí a zručností žiakov vo vzťahu ku kritériám a štandardom stanoveným v štátnych kurikulárnych dokumentoch.** S pomocou expertov z oblasti medzinárodného pedagogického výskumu a praxe budú v projekte zaškolení domáci odborníci a výskumníci, ktorí si osvoja metodiku tvorby overovacích testov a vytvoria vzorové pilotné testy pripravené na implementáciu.

Projekt sa bude realizovať **v rokoch 2018 – 2020**. Jeho súčasťou budú 3 viacdňové workshopy slovenských výskumníkov v oblasti evaluácie so zahraničnými expertmi na metodológiu, ale aj praktickú aplikáciu overovacieho testovania vo vzdelávacom systéme v danej krajine. Realizácia prvého workshopu je plánovaná koncom roka 2018. **Prvé výstupy projektu sú odhadované na koniec roka 2019.**

V 1. polroku 2018 sa uskutočnili 3 videokonferenčné hovory účastníkov projektu, ktorých cieľom bolo bližšie identifikovať možných poskytovateľov podpory pre NÚCEM zo strany európskych výskumných inštitúcií a nadizajnovať projekt. Európska komisia (EK) oslovila v rámci projektu na spoluprácu so Slovenskom rôzne európske výskumné inštitúcie. Vybrané boli 2 výskumné inštitúcie - Univerzita v Stuttgarde (Nemecko) a vzdelávacia nadácia INNOVE (Estónsko).

Riziká projektu podľa NÚCEM: Momentálne sa nastavuje systém financovania slovenských odborníkov z projektového grantu (napr. odborné aktivity výskumného tímu, organizačné a manažérske zabezpečenie projektu). Na implementáciu projektu môže mať vplyv nedostatok finančných prostriedkov na spolufinancovanie zo strany zriaďovateľa (MŠVVaŠ SR). Odhadovaná finančná potreba sa pohybuje na úrovni 30 000 EUR ročne (personálne, prevádzkové náklady NÚCEM). Otázna je aj následná udržateľnosť projektu v školskej praxi, keďže po ukončení budú potrebné ďalšie finančné zdroje na vyvíjanie týchto inovatívnych testov. NÚCEM bude tieto riziká monitorovať a kvantifikovať v priebehu implementácie projektu.

Zdroj: NÚCEM

Vzhľadom na posunutie termínu predloženia nového zákona o PZ a OZ do 31.8.2018, plánovanú zmenu školského zákona od 1.9.2019, ako aj prvé výstupy projektu NÚCEM koncom roka 2019, **IJ hodnotí plnenie opatrenia k 30.6.2018 ako nepostačujúce.**

9. Posilniť a skvalitniť ponuku vzdelávacích aktivít pre pedagogických zamestnancov

V súlade s IP má MŠVVaŠ SR do januára 2019 prijať konkrétne opatrenia na zlepšenie kvality vzdelávania pedagogických zamestnancov.

MŠVVaŠ SR plánuje v tejto súvislosti návrh nového zákona o PZ a OZ. Vzhľadom na posunutie termínu jeho predloženia do 31.8.2018, **IJ nevie k 30.6.2018 vyhodnotiť, akým spôsobom prispeje k plneniu opatrenia.**

Tvorba ponuky kontinuálneho vzdelávania

Kontinuálne vzdelávanie zabezpečuje okrem iných organizácií aj Metodicko-pedagogické centrum (MPC) - rozpočtová organizácia MŠVVaŠ SR. Pri tvorbe ponuky akreditovaných vzdelávacích programov zohľadňuje MPC regionálne požiadavky pedagogických a odborných zamestnancov¹²⁰, požiadavky MŠVVaŠ SR¹²¹, profesijných organizácií, škôl a školských zariadení i samotných účastníkov vzdelávania.

Príprava ponuky programov začína prevažne počas 2Q aktuálneho roka na nasledujúci školský rok. Následne na konci 1. školského polroka (január kalendárneho roka) sa ponuka na základe prejavenej záujmu učiteľov a v súlade so strategickými cieľmi kontinuálneho vzdelávania priebežne hodnotí a upraví na obdobie 2. polroka školského roka.

¹²⁰ Online záujem PZ a OZ prostredníctvom CIS, zisťovanie spätnej väzby záujmu o vzdelávanie, výstupy z pracovných stretnutí zástupcov regionálneho školstva, žiadosti riaditeľov škôl na vzdelávanie pedagogických kolektívov.

¹²¹ Plán hlavných úloh na príslušný kalendárny rok a pedagogicko-organizačné pokyny na príslušný školský rok.

Od školského roka 2017/2018 je ponuka akreditovaných vzdelávacích programov interaktívna a dostupná v tzv. Centrálnom informačnom systéme (CIS) s možným on-line prihlasovaním¹²² a flexibilne reagujúca na požiadavky PZ i samotných škôl a školských zariadení.

a) Podiel účastníkov kontinuálneho vzdelávania

Tabuľka 55: Akreditované vzdelávacie programy (AVP)

Rok	2015		2016		2017		k 30.6.2018	
Druh vzdelávania	Program (počet)	Účastníci (počet)	Program (počet)	Účastníci (počet)	Program (počet)	Účastníci (počet)	Program (počet)	Účastníci (počet)
aktualizačné	302	21 491	93	5 143	102	6 005	89	3 838
špecializačné	12	799	2	107	5	147	4	170
funkčné / funkčné inováčné vzdelávanie	14	2 088	8	2 000	10	2 784	5	1 588
kvalifikačné	8	917						
inováčné	87	12 619	25	1 611	32	2 016	23	732
prípravné atestačné vzdelávanie	8	3 805	7	3 890	9	2 093	7	1 479
SPOLU	431	41 719	135	12 751	158	13 045	128	7 807
podiel účastníkov (% z počtu ped. zam.)	58,3%		17,8%		18,1%		10,8%	

Zdroj: MPC

Vysoký počet účastníkov vzdelávania v roku 2015 bol ovplyvnený implementáciou 7 národných projektov z prostriedkov EÚ fondov (nad rámec rozpočtových prostriedkov MPC).

Tabuľka 56: Neakreditované formy vzdelávania (NFV)

Rok	2015		2016		2017	
	počet dní	počet účastníkov	počet dní	počet účastníkov	počet dní	počet účastníkov
	257	8 320	147	4 724	170	5 190

Zdroj: MPC

Neakreditované formy vzdelávania predstavujú rôzne odborné semináre, workshopy, konferencie, metodické dni.

b) Podiel účastníkov, vzdelávaných priamo v školách

V 1. polroku 2018 realizovalo MPC vzdelávanie v **AVP priamo v 51 školách**. Do tejto formy bolo zapojených 1 020 pedagogických zamestnancov (13 % z celkového počtu zapojených do vzdelávania). Vyhodnotenie indikátora bude realizované v Súhrnnej implementačnej správe 2018.

c) Podiel účastníkov, spokojných s kvalitou

MPC v súvislosti s pilotným overovaním CIS začalo v 2. polroku 2017 zisťovať **spokojnosť účastníkov so vzdelávaním** v rámci ponuky vzdelávania za 2. polrok šk. roka 2017/2018. Výsledky budú vyhodnotené do konca roka 2018 a budú súčasťou Súhrnnej implementačnej správy 2018.

Okrem skvalitňovania ponuky vzdelávania je dôležité aj **sledovanie uplatnenia získaných poznatkov pedagogických zamestnancov v praxi, počas vyučovacích hodín**. ŠŠI realizovala počas školského roka 2016/2017 v 108 základných školách¹²³ inšpekciu, ktorou sledovala vplyv kontinuálneho vzdelávania (KV) na kvalitu výchovno-vzdelávacieho procesu¹²⁴. Zistenia ŠŠI potvrdili, že len **tretina respondentov tieto poznatky**

¹²² Dostupné na <https://mpc-edu.sk/vzdelavanie/ponuky>.

¹²³ 5 % z celkového počtu ZŠ v šk. roku 2016/2017, zdroj: http://www.cvtisr.sk/cvti-sr-vedecka-kniznica/informacie-o-skolstve/statistiky/statisticka-rocenka-publikacia/statisticka-rocenka-suhrnne-tabulky.html?page_id=9603.

¹²⁴ https://www.ssiba.sk/admin/fckeditor/editor/userfiles/file/Dokumenty/SPRAVY/2017/SS_KV_ZS_2016_2017_SR.pdf

uplatnila v priebehu hospitovaných hodín. Na väčšine sledovaných vyučovacích hodín naďalej prevládali v ZŠ tradičné formy a metódy práce. **Inovatívne prístupy sa objavili na menej ako 50 % hospitovaných hodín. Hodnotenie hospitovaných hodín len čiastočne potvrdilo prepájanie nových poznatkov a kompetencií získaných na KV a uplatňovanie nových trendov vo vyučovaní a prínose absolvovaných vzdelávacích aktivít pre každodennú prácu učiteľov.**

Odporúčanie IJ: V 2. polroku 2018 predložiť zo strany MPC jasnú a transparentnú metodiku merania spokojnosti účastníkov so vzdelávaním. Navrhnuť zo strany MPC aj iné indikátory, ktoré relevantným spôsobom preukážu spôsob skvalitňovania ponuky vzdelávacích aktivít¹²⁵.

IJ poukazuje na to, že okrem skvalitňovania ponúk vzdelávania je **dôležité aj nastavenie systému vyhodnocovania efektívnosti / overovania využitia poznatkov získaných v KV v priamej výchovno-vzdelávacej činnosti.** Za plán kontinuálneho vzdelávania PZ zodpovedá riaditeľ školy, ktorý ho zároveň koordinuje podľa ročného plánu kontinuálneho vzdelávania¹²⁶. Monitorovanie a hodnotenie kvality výchovy a vzdelávania vrátane transferu získaných poznatkov z KV uskutočňuje škola alebo ŠŠI podľa § 154 ods. 7 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon).

10. Zreálnosť personálnu a prevádzkovú náročnosť jednotlivých typov škôl

Financovanie základných a stredných škôl je postavené na normatívnom princípe v zmysle **zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení** v znení neskorších predpisov a **nariadenia vlády SR č. 630/2008 Z. z.** Normatív je objem finančných prostriedkov, ktorý poskytne štát na jedného žiaka. Normatív sa skladá z **normatívneho príspevku na mzdy a normatívneho príspevku na prevádzku.**

Revízia výdavkov predpokladá, že zrealizovanie príslušných koeficientov personálnej a prevádzkovej náročnosti škôl by malo viesť k spresneniu financovania očakávaných nákladov jednotlivých škôl¹²⁷. Nepriamym efektom by malo byť **zníženie alokácie normatívnych finančných prostriedkov prostredníctvom dohodovacieho konania (DK).** V súlade s IP, **do konca roka 2018 majú byť aktualizované koeficienty personálnej a prevádzkovej náročnosti pre výpočet mzdového normatívu.** Základom pre aktualizáciu koeficientov personálnej aj prevádzkovej náročnosti škôl je aktualizácia rámcových učebných plánov pre školy.

Štátny inštitút odborného vzdelávania (ŠIOV) vypracoval počas 1. polroka 2018 aktualizáciu Rámcových učebných plánov pre SOŠ (RUP). **Dátum plánovanej účinnosti upravených RUP je 1.9.2019,** pričom schválené by mali byť ministerkou školstva najneskôr začiatkom roka 2019. **Schválené RUP budú východiskom pre úpravu koeficientu personálnej náročnosti (KPN) a prevádzkovej náročnosti pre výpočet mzdového normatívu.**

Schválením novely zákona č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní v júni 2018 **sa ruší znevýhodnenie stredných odborných škôl z dôvodu doterajšieho krátenia normatívu na praktické vyučovanie.**

V rámci úpravy koeficientov personálnej a prevádzkovej náročnosti, MŠVVaŠ SR plánuje v roku 2019 upraviť aj celkový počet normatívoov SOŠ. Aktuálne existuje 15 kategórií SOŠ, ktoré zohľadňujú rôznu personálnu a prevádzkovú náročnosť. Keďže rozdiely v normatívoch sú pri niektorých kategóriách zanedbateľné, rezort školstva prehodnotí potenciálnu redukciu kategórií.

Vplyv úpravy koeficientov personálnej a prevádzkovej náročnosti pre výpočet mzdového normatívu na zníženie výšky finančných prostriedkov poskytnutých prostredníctvom dohodovacieho konania bude možné vyhodnocovať najskôr v roku 2021.

Odporúčanie IJ: Zverejniť v 2. polroku 2018 presnú metodiku použitú pre úpravu RUP, za účelom dodržania transparentnosti procesu zmien koeficientov. **IJ odporúča zosúladiť termín opatrenia IP NPRVaV s revíziou výdavkov, t. z. presun z roku 2019 na 2018.**

¹²⁵ Kvantitatívny indikátor ohľadne podielu účastníkov kontinuálneho vzdelávania je ovplyvňovaný legislatívnymi úpravami.

¹²⁶ § 35 ods. 8 zákona č. 317/2009 Z. z. o pedagogických a odborných zamestnancoch.

¹²⁷ Skúsenosti z praxe napríklad indikujú, že mnohé odbory stredných odborných škôl sú finančne nadhodnotené (napr. zdravotnícke odbory) a niektoré zasa podhodnotené (napr. poľnohospodárske školy a pod.). Nadhodnotené sa javia aj normatívy stredných umeleckých škôl, naopak podhodnotené sa javia normatívy v prípade gymnázií (str. 36).

11. Pri alokácii zdrojov školám zohľadňovať dĺžku praxe pedagogických zamestnancov

Revízia výdavkov upozornila na **chýbajúcu zložku v systéme odmeňovania pedagogických zamestnancov, ktorá by zohľadnila dĺžku praxe pedagógov**. Školám s učiteľmi s dlhšou praxou je dnes rozpočtovaných relatívne menej zdrojov ako školám s učiteľmi s kratšou praxou v porovnaní so skutočnými mzdovými nákladmi. Tieto rozdiely môžu byť aj výrazné, nakoľko priemerná prax na školách je pomerne variabilná. Dôvodom je absencia jednotkových údajov o každom pedagógovi. **Revízia preto navrhuje úpravu koeficientu kvalifikačnej štruktúry (KKŠ) o počet rokov praxe**. Hlavným predpokladom úpravy KKŠ sú **kompletné a korektné údaje o pedagogických zamestnancoch** v Rezortnom informačnom systéme (RIS).

V súlade s IP má byť do konca roka 2019 doplnený KKŠ o počet rokov praxe.

Legislatíva

Uznesením NR SR č.742 bola dňa 20.6.2017 schválená novela Zákona č. 182/2017, ktorou sa mení a dopĺňa zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení.

V súlade s touto novelou, *s účinnosťou od 1.9.2018* budú zriaďovatelia škôl a školských zariadení povinní poskytnúť do 30. septembra kalendárneho roka počty detí alebo žiakov podľa stavu k 15. septembru začínajúceho školského roka a ďalšie údaje potrebné na rozpis finančných prostriedkov¹²⁸ z kapitoly MŠVVaŠ SR a MV SR pre školy a školské zariadenia a na účely rozdeľovania a poukazovania výnosu dane z príjmov obciam¹²⁹.

Zároveň sa s účinnosťou od 1.1.2019 upraví aj výpočet mzdového normatívu, do ktorého sa dopĺňa aj dĺžka praxe učiteľa¹³⁰. Koeficient kvalifikačnej štruktúry (KKŠ) pedagógov by mal zohľadniť aj počet rokov praxe.

IJ plnenie opatrenia za 1. polrok 2018 neodpočítuje, nakoľko predpokladom realizácie a účinnosti úpravy KKŠ od 1.1.2019 sú korektné údaje v RISE, čo MŠVVaŠ SR vyhodnotí až v 2. polroku 2018.

Vplyv úpravy KKŠ na zníženie výšky finančných prostriedkov, poskytnutých prostredníctvom dohodovacieho konania, bude možné vyhodnocovať najskôr v roku 2020 (za rok 2019).

6.2 Vysoké školy a veda

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
12	Prijať opatrenia na zvýšenie podielu bakalárskych študentov, ktorí nepokračujú v magisterskom štúdiu	MŠVVaŠ SR	12/2018				
13	Upraviť podmienky pre realizáciu profesijne orientovaných bakalárskych programov	MŠVVaŠ SR	01/2019				
14	Reformovať proces akreditácie a akreditačnú autoritu v súlade s ESG 2015	MŠVVaŠ SR	01/2018 (proces akreditácie) 01/2021 (členstvo v ENQA)				
15	Zaviesť tzv. "informed peer review" hodnotenie tvorivej činnosti vysokých škôl	MŠVVaŠ SR	01/2021				

¹²⁸ Údaje z Centrálného registra pedagogických zamestnancov, odborných zamestnancov a ďalších zamestnancov škôl a školských zariadení - § 58 zákona č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch.

¹²⁹ „Tieto údaje poskytujú priamym vložením do Centrálného registra detí, žiakov a poslucháčov, Centrálného registra škôl, školských zariadení, elokovaných pracovísk a zriaďovateľov alebo do Centrálného registra pedagogických zamestnancov, odborných zamestnancov a ďalších zamestnancov škôl a školských zariadení alebo synchronizáciou údajov s údajmi v týchto registroch alebo v referenčných registroch.“ (§ 7 odsek 4 novely Zákona č. 182/2017, ktorou sa mení a dopĺňa zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení).

¹³⁰ V § 4 ods. 5 druhej vete sa za slovo „tried“ vkladá čiarka a slová „dĺžky praxe pedagogických zamestnancov“.

16	Zvýšiť podiel súťažných grantov (najmä APVV a VEGA) vo verejných výdavkoch na vedu	MŠVVaŠ SR	12/2018				
----	--	-----------	---------	--	--	--	--

12. Priať opatrenia na zvýšenie podielu bakalárskych študentov, ktorí nepokračujú v magisterskom štúdiu

Revízia výdavkov poukázala na **chýbajúcu zložku v systéme financovania VŠ, ktorá by motivovala VŠ k diverzifikácii, resp. profilácii**. Dostatočne sa tak nevyužíva potenciál vysokých škôl naplňať rôzne potreby štátu a spoločnosti. Revízia navrhla ako riešenie technické nástroje, napr. rozšírenie systému financovania o zložku výkonnostných zmlúv (*performance agreements*), prípadne alokáciu väčšieho objemu prostriedkov na rozvojové projekty vysokých škôl, podporujúcich ich profiláciu. Samozrejme akýkoľvek nový systém si vyžaduje nastavenie transparentných pravidiel a kritérií posudzovania.

V súlade s IP má do septembra 2018 MŠVVaŠ SR definovať konkrétne opatrenia, ktoré povedú k zvýšeniu podielu bakalárskych študentov, ktorí nepokračujú v magisterskom štúdiu, pričom do konca roka 2018 majú byť aj prijaté.

V súvislosti s naplňaním tohto opatrenia bola v revízii vyčíslená úspora za obdobie 2018-2020 vo výške 21 mil. eur, presný scenár kalkulácie úspory však nebol IJ predložený. **Pre rok 2018 je v revízii vypočítaná už úspora 2 mil. eur napriek tomu, že termín plnenia opatrenia je do konca roka 2018. IJ konštatuje, že úspora nebola relevantne indikovaná.**

MŠVVaŠ SR nepredložilo IJ žiadne podklady, ktorými by bolo preukázateľné plnenie opatrenia.

Odporúčanie IJ: Definovať konkrétne opatrenia zo strany MŠVVaŠ SR, za účelom splnenia termínu september 2018. Na základe definovaných opatrení, prepočítať úsporu na nasledujúce roky. Okrem navrhovaných zmien v systéme financovania VŠ je potrebné podporiť aj motiváciu študentov a zamestnávateľov o bakalárske štúdium. IJ odporúča MŠVVaŠ SR zúčastňovať sa **verejnej diskusie k téme príčin „devalvácie“ bakalárskeho štúdia**. Zvýšenie podielu študentov s ukončeným bakalárskym štúdiom môže podporiť aj dlhodobá a postupná zmena celkového spoločenského vnímania bakalárov na pracovnom trhu.

13. Upraviť podmienky pre realizáciu profesijne orientovaných bakalárskych programov

V súlade s IP má MŠVVaŠ SR do januára 2019 upraviť podmienky pre realizáciu profesijne orientovaných bakalárov.

Za účelom vytvorenia možnosti VŠ uchádzať sa o realizáciu profesijne orientovaných bakalárskych programov, MŠVVaŠ SR schválilo dňa 13.2.2018 **kritériá akreditácie profesijne orientovaných bakalárskych študijných programov vysokoškolského vzdelávania**¹³¹.

Počas 1. polroka 2018 pripravovalo MŠVVaŠ SR aj výzvu zameranú na **prepojenie vysokoškolského vzdelávania s potrebami praxe**. Hlavnou a povinnou aktivitou výzvy by mala byť **tvorba alebo inovácia profesijne orientovaných bakalárskych študijných programov v súlade so zákonom č. 131/2002 Z. z.**, nepôjde však ešte o ich samotnú realizáciu. Realizácia týchto programov bude predmetom ďalšej nadväzujúcej výzvy. Rozdelenie na dve výzvy je podľa MŠVVaŠ SR potrebné aj z hľadiska platných predpisov, ktoré určujú vysokým školám mať daný študijný program rok zverejnený, aby následne mohli doň prijímať študentov.

V súvislosti s výzvou pripravilo MŠVVaŠ SR aj znenie prieskumu o potrebách vysokých škôl a zamestnávateľov, ktorý by sa mal uskutočniť ešte pred vyhlásením výzvy, v auguste 2018.

¹³¹ http://www.minedu.sk/data/files/7820_kriteria-pobsp_schvalene.pdf

Box 7: Pilotný projekt STU v Bratislave - profesijne orientovaný bakalár

Ide o nový profesijne orientovaný bakalársky študijný program „Automobily a mobilné pracovné stroje“ Strojníckej fakulty STU v Bratislave, ktorý veľmi úzko prepája teóriu s praxou.

Záujem o spoluprácu so Strojníckou fakultou STU prejavilo doteraz celkovo 8 spoločností, ktoré podpísali so strojníckou fakultou a Zväzom automobilového priemyslu SR „Memorandum o porozumení“.

K 1.9.2017 nastúpilo do prvého ročníka bakalárskeho štúdia na fakulte **10 študentov**, ktorí získavajú prax v spoločnosti Volkswagen Slovakia, a.s. V akademickom roku 2018/2019 pribudne k študentom profesijne orientovaného bakalára ďalších **22 študentov**, ktorí budú získavať praktické skúsenosti už aj u ostatných zamestnávateľov:

Tabuľka 57: Počet študentov pilotného projektu

Spoločnosť	Počet študentov	
	2017	2018
Volkswagen Slovakia, a.s.	10	10
Schaeffler Slovensko, spol. s r.o.		2
Continental Automotive Systems Slovakia, s.r.o.		2
ZF Slovakia, a.s.		1
Benteler Automotive SK, s.r.o.		1
Boge Elastmetall Slovakia, a.s.		1
Brose Prievdza, spol. s r.o.		1
ZKW Slovakia s.r.o.		4

Zdroj: STU

Záujem firiem bol vyšší ako konečný počet prijatých študentov. Celkovo prejavili firmy záujem o ponuku pre 33 študentov. Dôvodom nižšieho počtu je nedostatočný záujem zo strany študentov (náročnosť prijímacích pohovorov) ako aj fakt, že niektorí študenti nespĺnili kritéria v rámci pohovorov.

Zdroj: STU, spracované IJ

Cieľom STU bolo získať akreditáciu 4-ročného profesijne orientovaného bakalárskeho študijného programu už pre akademický rok 2018/2019. V máji 2018 podala STU v Bratislave akreditačný spis so žiadosťou o akreditáciu pripravovaného študijného programu na Akreditačnú komisiu.

Odporúčanie IJ: Vyhlásiť výzvy, ktoré podporia VŠ vo vytvorení podmienok na prijímanie študentov tohto programu. Plnenie tohoto opatrenia by malo podporiť aj prijatie opatrení na zvýšenie podielu bakalárskych študentov (opatrenie č. 12).

14. Reformovať proces akreditácie a akreditačnú autoritu v súlade s ESG 2015

Podľa revízie výdavkov, Akreditačná komisia dostatočne nestráži kvalitu vysokoškolského vzdelávania, keďže nespĺňa medzinárodne požiadavky transparentnosti hodnotiacich a kontrolných mechanizmov. Komplexnú akreditáciu by mal nahradiť systém zameraný na audit vnútorného systému zabezpečenia kvality vysokej školy v súlade s trendmi v tejto oblasti v Európe. Väčší dôraz by sa mal klásť na hodnotenie výsledkov vzdelávania.

V súlade s IP malo MŠVVaŠ SR do januára 2018 upraviť proces akreditácie, ako aj vytvoriť nezávislú akreditačnú agentúru, ktorá má získať členstvo v ENQA do januára 2021.

V marci 2018 bola zverejnená Predbežná informácia (PI)¹³² návrhu **zákona o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania**. Hlavným cieľom návrhu je zvýšiť dôraz na vnútorný systém vysokej školy zameraný na úpravu procesov na zabezpečovanie kvality a zriadenie Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo (SAA).

¹³² <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/PI/2017/52>

Uznesením č. 181/2018 vláda SR schválila dňa 20.4.2018 návrh zákona o zabezpečení kvality vysokoškolského vzdelávania. Vládny návrh zákona, v znení schválených pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov, bol dňa 19.6. 2018 schválený uznesením NR SR č. 1233¹³³, **s plánovanou účinnosťou od 1.9.2018.**

Reforma akreditačnej komisie

Na základe schválenej verzie zákona, Slovenská akreditačná agentúra (SAA) má nahradiť aktuálne fungujúcu Akreditačnú komisiu. **Naplní bude fungovať až od roku 2020, dovtedy bude udeľovať akreditácie súčasná Akreditačná komisia.** SAA pre vysoké školstvo má fungovať ako nezávislá verejnoprávna inštitúcia, ktorá disponuje samostatnými rozhodovacími právomocami v oblasti akreditačného procesu a ktorá by mala získať predpoklady, aby sa stala riadnym členom Európskej asociácie pre zabezpečovanie kvality vo vysokom školstve (ENQA) a bola tak zaradená do Európskeho registra pre zabezpečovanie kvality vo vysokom školstve (EQAR).

Riadne členstvo v ENQA

Na základe schváleného znenia zákona je SAA **povinná do 31. decembra 2022 požiadať o:**

a) členstvo v Európskej asociácii pre zabezpečovanie kvality vysokoškolského vzdelávania (European Association for Quality Assurance in Higher Education) a

b) zápis do Európskeho registra zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania (European Quality Assurance Register for Higher Education).

Lehota 31.12.2022 sa navrhuje so zohľadnením skutočnosti, že v priebehu štyroch rokov od zriadenia (roky 2019 – 2022) by mala byť agentúra plne funkčná a mala by už mať za sebou rozhodovaciu činnosť.

Súčasťou návrhu zákona je aj **reforma systému akreditačného procesu**, ktorá vychádza z implementácie ESG 2015 a spočíva najmä vo zvýšenom dôraze na vnútorný systém vysokej školy zameraný na úpravu procesov na zabezpečovanie kvality, ktorého funkčnosť bude pravidelne externe posúdená agentúrou. Vnútorný systém má byť pripravený na báze stratégie - procesy - pravidlá, **pričom ako jeden z aspektov vnútorného systému sa očakáva zameranie na výsledky vysokoškolského vzdelávania.** Zároveň v rámci tvorby, či úpravy študijných programov, ale aj ich monitorovania, sa napríklad kladie požiadavka na zapojenie zainteresovaných subjektov (výslovne sa uvádzajú študenti a relevantní zamestnávateľia).

Keďže Prezident SR dňa 6.7.2018 vrátil návrh zákona o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania na opätovné prerokovanie do parlamentu, **IJ vyhodnotí splnenie opatrenia na základe finálnej podoby zákona.**

15. Zaviesť tzv. "informed peer review" hodnotenie tvorivej činnosti vysokých škôl

V súlade s IP má MŠVVaŠ SR vypracovať do januára 2021 nové záväzné pravidlá pre hodnotenie vedy.

Počas 1. polroka 2018 navrhlo MŠVVaŠ SR v súlade s PVV SR¹³⁴ zmenu systému pre komplexné hodnotenie výskumu na vysokých školách. **Implementácia systému periodického hodnotenia tvorivej činnosti** by mala byť zavedená novelou zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách.

Novela zákona bola schválená dňa 20.4.2018 uznesením vlády SR č. 180/2018. NR SR schválila vládny návrh zákona dňa 19.6.2018 uznesením č. 1234¹³⁵.

Nový systém hodnotenia tvorivej činnosti vysokej školy by mal byť založený na princípoch britského modelu REF (Research Excellence Framework), ktorý predstavuje hodnotenie excelentných tímov, či jednotlivcov vybraných vysokými školami.

¹³³ <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=6776>

¹³⁴ V oblasti vysokoškolskej vedy vláda zabezpečí ďalší rozvoj systému pre komplexné hodnotenie výskumu na vysokých školách, založeného na prevzatí postupov dobrej praxe v medzinárodnom meradle a odstránenie nedostatkov súčasného systému, ktorý poskytuje skreslený obraz o úrovni vysokoškolského výskumu v jeho jednotlivých oblastiach v medzinárodnom porovnaní.

¹³⁵ <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&ZakZborID=13&CisObdobia=7&CPT=951>

Proces by malo zabezpečovať MŠVVaŠ SR v spolupráci so skupinou (prioritne zahraničných) expertov, čo je predpokladom na získanie objektívnejšieho hodnotenia v medzinárodnom kontexte. Výsledky hodnotenia bude možné využiť v podkladoch akreditácie pre agentúru.

Keďže Prezident SR vrátil dňa 6.7.2018 návrh novely zákona o VŠ na opätovné prerokovanie do parlamentu, **IJ vyhodnotí splnenie opatrenia na základe finálnej podoby zákona.**

16. Zvýšiť podiel súťažných grantov (najmä APVV a VEGA) vo verejných výdavkoch na vedu

Revízia výdavkov poukázala na slabú väzbu systému financovania vysokoškolskej vedy na kvalitu výstupov ako aj nízky podiel súťažných grantov. V súlade s IP má MŠVVaŠ SR v roku 2018 zabezpečiť zvýšenie podielu súťažných grantov vo verejných výdavkoch na vedu.

Štátna podpora výskumu a vývoja sa na verejných vysokých školách poskytuje **inštitucionálnou formou**¹³⁶ a **účelovou formou**¹³⁷ (poskytovanie finančných prostriedkov na riešenie projektov výskumu a vývoja prostredníctvom Agentúry na podporu výskumu a vývoja - APVV).

Vysokoškolská veda a technika zahŕňa podporované výskumné aktivity verejných vysokých škôl v troch oblastiach:

1. prevádzka a rozvoj infraštruktúry vysokoškolskej vedy a techniky (obsahujúca aj časť na osobné náklady učiteľov zodpovedajúce ich výskumnej a umeleckej činnosti a na štipendiá doktorandov a ako aj rezervu na podporu neplánovaných vedeckých aktivít verejných vysokých škôl v oblasti vedy a techniky),
2. základný výskum prostredníctvom vnútorného grantového systému VEGA (Vedecká grantová agentúra MŠVVaŠ SR a SAV),
3. aplikovaný výskum v oblasti školstva, pedagogiky a tvorivého a interpretačného umenia prostredníctvom vnútorného grantového systému KEGA (Kultúrna a edukačná grantová agentúra MŠVVaŠ SR).

Prostriedky z grantových schém VEGA a KEGA sú prideľované súťažným spôsobom na jednotlivé projekty podľa ich štatútov.

Tabuľka 58: Financovanie vysokoškolskej vedy a techniky (v eur)

	2015	2016	2017	2018 ¹³⁸
VEGA	9 364 412	9 379 117	10 383 589	10 750 000
KEGA	2 500 000	2 500 000	3 000 000	3 400 000
prevádzka a rozvoj infraštruktúry pre výskum a vývoj	135 363 643	144 625 389	144 205 365	146 399 559
APVV	13 544 807	14 744 636	19 178 874	
VEGA+KEGA+APVV	25 409 219	26 623 753	32 562 463	
celková podpora výskumu a vývoja	160 772 862	171 249 142	176 767 828	
podiel súťažných grantov	15,8%	15,5%	18,4%	

Zdroj: MŠVVaŠ SR - Výročná správa o stave vysokého školstva za roky 2015,2016 a 2017 (pracovná verzia)

Celková suma, alokovaná na súťažné granty (VEGA, KEGA a APVV) od roku 2015 rastie (nárast v roku 2017 oproti roku 2015 o 7,2 mil. eur, t. j. o 28,2 %). Podiel súťažných grantov vo verejných výdavkoch na vedu v roku 2017 v porovnaní s rokom 2015 predstavuje nárast o 2,6 p. b.

IJ nemôže vyhodnotiť plnenie opatrenia v 1. polroku 2018, pretože údaje o podiele súťažných grantov za rok 2018 budú k dispozícii až v roku 2019. **Počas roka 2018 IJ toto opatrenie nevyhodnocuje.**

¹³⁶ Podprogram 077 12 – Vysokoškolská veda a technika.

¹³⁷ § 16 Zákona č. 172/2005 Z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja a o doplnení zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov.

¹³⁸ Metodika rozpisu dotácií zo štátneho rozpočtu na rok 2018 pre verejné vysoké školy.

6.3 Investície a výdavky

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
17	Vypracovať a zverejniť investičný plán rezortu školstva, bez ohľadu na zdroj financovania	MŠVVaŠ SR	10/2017				
18	Rozpočtovať a následne aktualizovať všetky plánované investície na úrovni investičných akcií	MŠVVaŠ SR	10/2017				
19	Vypracovať rezortnú metodiku pre CBA, ktorá bude vychádzať z Rámca hodnotenia verejných investícií a špecifikuje parametre pre rezort školstva	MŠVVaŠ SR	01/2018				
20	Pre investície vypracovať a zverejniť štúdiu uskutočniteľnosti a analýzu CBA v súlade s platným Rámcom hodnotenia verejných investícií	MŠVVaŠ SR	06/2018				
21	Posúdiť projekt Accord	MŠVVaŠ SR (predloženie), MF SR (posudok)	V procese pripomienkovania JASPERS				
22	Stanoviť a sledovať nákladovosť a výkonnosť informačných systémov, vrátane podriadených organizácií rezortu	MŠVVaŠ SR	01/2019				
23	Vypracovať plán migrácie IS do vládneho cloudu	MŠVVaŠ SR	01/2018				
24	Aktualizovať analýzu centralizácie podporných služieb a optimalizácie priestorov a podriadených organizácií rezortu	MŠVVaŠ SR	01/2018				
25	Optimalizovať štruktúru a činnosti priamo riadených organizácií	MŠVVaŠ SR	12/2018				

17. Vypracovať a zverejniť investičný plán rezortu školstva, bez ohľadu na zdroj financovania

V súlade s IP malo MŠVVaŠ SR do októbra 2017 vypracovať a zverejniť investičný plán, bez ohľadu na zdroj financovania.

Počas 1Q 2018 pripravil rezort na základe diskusie s IJ a pripomienkami ÚHP MF SR pracovnú verziu investičného plánu. Počas 2Q 2018 boli doplnené údaje o projektoch financovaných z EŠIF, dňa 9.6.2018 bol investičný plán zverejnený na webovej stránke MŠVVaŠ SR. Aktualizácia Investičného plánu sa bude realizovať 2-krát ročne, k 30.6. a 31.12. aktuálneho roka. Investičný plán aktualizovaný k 30.6.2018 je dostupný na webovej stránke MŠVVaŠ SR¹³⁹.

18. Rozpočtovať a následne aktualizovať všetky plánované investície na úrovni investičných akcií

V súlade s IP malo MŠVVaŠ SR do októbra 2017 rozpočtovať a následne aktualizovať investície na úrovni investičných akcií podľa zdroja financovania.

Investičné akcie sa podrobne sledujú v Rozpočtovom informačnom systéme, v module Register investícií (RI). Zoznam investičných akcií zaznamenáva všetky kapitálové výdavky rozpočtových organizácií.

Výdavky financované zo štátneho rozpočtu (ŠR)

¹³⁹ <http://www.minedu.sk/investicny-plan-projektov-msvvas-sr-na-obdobie-2018-2020/>

Za 1. polrok 2018 MŠVVaŠ SR definovalo v RI rozpočtované kapitálové výdavky na úroveň investícií.

Výdavky financované z EŠIF

Rozpočet kapitálových výdavkov bol definovaný v RI k 30.6.2018 **len na úrovni prioritných osí**, bez detailnejšieho rozpisu výdavkov (úroveň národných projektov alebo dopytovo-orientovaných projektov).

V RISe momentálne **nie je technicky možné rozpočtovanie výdavkov financovaných z EŠIF na nižšej úrovni** ako prioritná os. IJ navrhla MF SR možné riešenie, ako upraviť rozpočtovanie v RI, s cieľom zabezpečenia väčšej transparentnosti a prehľadnosti výdavkov financovaných z EŠIF.

MF SR sa bude tomuto návrhu venovať v priebehu 2. polroka 2018 s cieľom nájsť vhodné technické riešenie.

MŠVVaŠ SR plní toto opatrenie za 1. polrok 2018 čiastočne, keďže výdavky financované z EŠIF nie sú rozpočtované na väčší detail.

19. Vypracovať rezortnú metodiku pre CBA, ktorá bude vychádzať z Rámca hodnotenia verejných investícií a špecifikuje parametre pre rezort školstva

V súlade s IP malo MŠVVaŠ SR do januára 2018 vypracovať rezortnú metodiku CBA.

K 30.6.2018 nebola zo strany MŠVVaŠ SR predložená žiadna verzia metodiky.

Odporúčanie IJ: Iniciovať čo najskôr potrebné kroky k vypracovaniu metodiky, nakoľko termín plnenia opatrenia bol január 2018.

20. Pre investície vypracovať a zverejniť štúdiu uskutočniteľnosti a analýzu CBA v súlade s platným Rámcom hodnotenia verejných investícií

V súlade s IP malo MŠVVaŠ SR pre všetky investičné aktivity v celkovej hodnote nad 40 mil. eur alebo IT investície nad 10 mil. eur vypracovať a zverejniť CBA.

MŠVVaŠ SR nemalo v 1. polroku 2018 takéto investície, okrem projektu Accord, ktorý je predmetom samostatného odpočtu opatrenia č. 21.

Počas 1. polroka 2018 pripravovalo MŠVVaŠ SR 2 reformné zámery (RZ):

- *RZ - Zefektívnenie procesov a realizácie služieb v oblasti regionálneho školstva a uznávanie dokladov o vzdelaní a uznávanie odborných kvalifikácií zo zahraničia* (pod gesciou SISRD), ktorého odhadovaná výška je **9 mil. eur**
- *RZ Zlepšenie procesov riadenia a zvýšenie kvality podporných služieb rezortu školstva* (pod gesciou GT SÚ) s celkovou odhadovanou výškou **9,9 mil. eur** na 2 rôzne projekty.

IJ zároveň dňa 7.6.2018 adresovala na rezort odporúčanie, aby ministerka školstva, vedy, výskumu a športu SR zaslala rezortným organizáciám list, ktorým upozorňuje na existenciu tohto opatrenia v revízii výdavkov a odporúča im riadiť sa ním. **IJ nedostala k tejto aktivite žiadnu spätnú väzbu.**

21. Posúdiť projekt Accord

V súlade s IP má MŠVVaŠ SR v roku 2018 predložiť projekt Accord na posúdenie ÚHP MF SR.

Box 8: Projekt ACCORD

Projekt ACCORD - **A**dvancing university **C**apacity and **CO**mpetence in **R**esearch, **D**evelopment and **I**nnovation/Zlepšenie univerzitných kapacít a kompetencií vo výskume, vývoji a inováciách.

Cieľom projektu ACCORD je spolupráca Univerzity Komenského a Slovenskej technickej univerzity, ktorá má byť zameraná na posilnenie konkurencieschopnosti a atraktívnosti univerzitného výskumu, vzdelávania a inovácií v kľúčových oblastiach vedy v rámci stratégie inteligentnej špecializácie RIS3 SK¹⁴⁰. Napojenie aktivít projektu na priority stratégie RIS3 SK bude realizované prostredníctvom posilnenia vývojovo-inovačných kapacít slovenských podnikov, realizáciou excelentného výskumu, spoločenskou inováciou, kreativitou a podporou podnikateľského prostredia (napr. start-upov), ako aj zlepšením vzdelávacieho systému. Investície do infraštruktúry pomôžu zatraktívniť krajinu pre talentovaných ľudí a zabrániť „odlivu mozgov“ do zahraničia (tzv. „brain drain“), ako aj prilákať vedcov zo zahraničia na Slovensko. Zvýšenie počtu a skvalitnenie absolventov druhého a tretieho stupňa vysokoškolského štúdia v odboroch STEM má významný prínos pre slovenskú ekonomiku, ktorá práve v týchto oblastiach čelí rastúcemu problému nedostatku vysoko kvalifikovaných pracovných síl.

Celková výška investícií projektu je odhadovaná na cca **112 mil. eur**, pričom cca 45 % výdavkov by malo byť financovaných zo štátneho rozpočtu a 55 % z Operačného programu Výskum a inovácie¹⁴¹ (vrátane spolufinancovania). Predpokladaný termín predloženia potrebnej dokumentácie (hlavne štúdie uskutočniteľnosti) projektu **na posúdenie ÚHP MF SR je v októbri 2018. IJ toto opatrenie za 1. polrok 2018 zatiaľ nevyhodnocuje.**

22. Stanoviť a sledovať nákladovosť a výkonnosť informačných systémov, vrátane podriadených organizácií rezortu

Úlohou MŠVVaŠ SR je v súlade s IP vypracovanie metodiky a stanovenie ukazovateľov nákladovosti a výkonnosti informačných systémov do januára 2019. IJ poskytla MŠVVaŠ SR počas 1. polroka interné usmernenie k obsahu tohoto opatrenia.

IJ nebola k 30.6.2018 predložená zo strany MŠVVaŠ SR žiadna verzia aspoň interného návrhu metodiky.

Nastavenie komplexnej právnej úpravy ITVS, od fázy plánovania a organizácie až po monitoring a hodnotenie má zabezpečiť pripravovaný **zákon o výkone správy v oblasti informačných technológií verejnej správy**¹⁴². Zároveň má ustanoviť jednotný spôsob plnenia povinností pri výkone všetkých fáz riadenia v správe ITVS. Plánovaná účinnosť nového zákona je od 1.5.2019.

Odporúčanie IJ: Stanoviť počas 2. polroka 2018 parametre nákladovosti a výkonnosti informačných systémov a zároveň vyčíslieť potrebu finančných zdrojov na zabezpečenie monitoringu.

23. Vypracovať plán migrácie IS do vládneho cloudu

V súlade s IP malo MŠVVaŠ SR do konca januára 2018 vypracovať plán migrácie ako aj predložiť odhadovanú kalkuláciu úspory z dôvodu migrácie.

Koncom roka 2016 bol na základe dokumentu „Hĺbkový audit migrovateľnosti vybraných informačných systémov rezortu školstva, prevádzkovaných v Dátovom centre rezortu školstva, do Dátového centra štátu“ vypracovaný presný plán migrácie. MŠVVaŠ SR začalo migrovať jednotlivé ISVS v roku 2017.

MŠVVaŠ SR nepredložilo IJ kalkuláciu úspory z dôvodu migrácie.

¹⁴⁰ Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu SR.

¹⁴¹ Investičný plán projektov MŠVVaŠ SR na obdobie 2018-2020, <http://www.minedu.sk/investicny-plan-projektov-msvvas-sr-na-obdobie-2018-2020/>.

¹⁴² <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2018/473>

Odporúčanie IJ: V 2. polroku 2018 vypracovať odhad úspor z dôvodu migrácie všetkých ISVS, za účelom preukázania efektívnosti migrácie.

24. Aktualizovať analýzu centralizácie podporných služieb a optimalizácie priestorov a podriadených organizácií rezortu

V súlade s IP malo MŠVVaŠ SR do konca januára 2018 aktualizovať analýzu centralizácie podporných služieb a optimalizácie priestorov.

MŠVVaŠ SR na základe podkladov, predložených IJ za 1. polrok 2018, rieši optimalizáciu priestorov prípravou **analýzy na pasportizáciu nehnuteľného majetku** (redukcia využívania cudzích a maximálne využitie vlastných priestorov všetkých podriadených organizácií rezortu).

IJ obdržala od MŠVVaŠ SR k 30.6.2018 len čiastkový výstup, aj to len pracovného návrhu zmien. Podľa vyjadrenia MŠVVaŠ SR, analýza pasportizácie a celkový návrh optimalizácie priestorov (vrátane vyčíslenia úspory prevádzkových nákladov) budú dokončené do konca roka 2018.

Odporúčanie IJ: Určiť, aký vplyv budú mať výsledky analýzy na proces optimalizácie a štandardizácie procesov, ktorý je obsahom opatrenia č. 25.

25. Optimalizovať štruktúru a činnosti priamo riadených organizácií

V súlade s IP má MŠVVaŠ SR do konca roka 2018 optimalizovať štruktúru činností jednotlivých PRO, pričom do konca septembra 2018 má zrealizovať revíziu štatútov priamo riadených organizácií.

Jedným z výsledkov optimalizácie v roku 2018 má byť aj redukcia počtu jednotlivých PRO MŠVVaŠ SR.

MŠVVaŠ SR v súvislosti s optimalizáciou pracovalo počas 1. polroka 2018 na príprave **Reformného zámeru (RZ) - Zlepšenie procesov riadenia a zvýšenie kvality podporných služieb rezortu školstva.** Cieľom je zásadná zmena v systéme organizovania práce, efektívnejšie financovanie nákladov MŠVVaŠ SR a jednotlivých PRO ako aj zvýšenie kvality a dostupnosti služieb pre užívateľov naprieč celým rezortom.

Riešenie identifikovaných problémov sa bude realizovať formou 2 Národných projektov (NP).

1. Zámer NP – Efektívne riadenie rezortu a moderné interné služby
 - financovaný z OP EVS,
 - odhadované náklady: 4,97 mil. eur,
 - trvanie projektu: 2 roky

Hlavný cieľ: Zásadná optimalizácia a štandardizácia procesov riadenia a podpory naprieč celým rezortom (úrad + PRO)

2. Zámer NP – Komplexný systém pre riadenie výkonnosti a podporu,
 - financovaný z OP II,
 - odhadované náklady: 4,90 mil. eur
 - trvanie projektu: 2 roky

Hlavný cieľ: Vytvorenie aplikačnej podpory pre novovytvorené procesy, ich automatizácia a zlepšenie dokument manažmentu

V máji 2018 bola sfinalizovaná verzia RZ a začala sa príprava VO Zámeru NP „Efektívne riadenie rezortu a moderné interné služby“ a ŠÚ pre NP „Komplexný systém pre riadenie výkonnosti a podporu“. V júli 2018 boli vyhlásené výzvy na predkladanie ponúk na vypracovanie Zámeru NP¹⁴³ („Efektívne riadenie rezortu a moderné interné služby“- predpokladaná hodnota zákazky 40 000 EUR) ako aj vypracovanie štúdie uskutočniteľnosti¹⁴⁴ (Komplexný systém pre riadenie výkonnosti a podpory - predpokladaná hodnota zákazky cca 38 000 EUR).

¹⁴³ <https://www.minedu.sk/zamer-narodneho-projektu-„efektivne-riadenie-rezortu-skolstva-a-moderne-interne-sluzby“/>

¹⁴⁴ <https://www.minedu.sk/studia-uskutocnitelnosti-pre-„komplexny-system-pre-riadenie-vykonnosti-a-podpory-v-rezorte-skolstva“/>

Dôvodom zadania zákazky externému dodávateľovi je podľa vyjadrenia rezortu absencia kapacít, ako aj odborníkov na túto oblasť v rámci ministerstva.

Cieľom MŠVVaŠ SR je predložiť reformný zámer na hodnotiacu komisiu v septembri 2018 s tým, že spolu s reformným zámerom bude mať k dispozícii aj vypracovaný zámer NP pre OP EVS. Štúdia uskutočniteľnosti pre OP II sa bude riešiť v novembri. Cieľom MŠVVaŠ SR je, aby sa zmluva o NFP podpísala tak, aby sa ešte tento rok začali aj prvé procesné analýzy.

Zlúčenie Národného ústavu celoživotného vzdelávania (NÚCŽV) so Štátnym inštitútom odborného vzdelávania (ŠIOV)

V súlade s príkazom ministerky č. 20/2018, bolo k 1.6.2018 plánované zlúčenie NÚCŽV so ŠIOV. Na základe výsledkov analýzy interných procesov, súvisiacich s ukončením činnosti NÚCŽV, ako aj z titulu potreby doriešenia otvorených súdnych sporov, sa **zlúčenie NÚCŽV so ŠIOV posúva na 1.7.2019. Podľa vyjadrenia MŠVVaŠ SR nebudú v roku 2018 realizované žiadne úspory osobných ani prevádzkových nákladov.**

Vzhľadom na plánované trvanie projektov je už teraz zrejmé, že opatrenie nebude ku koncu roka 2018 splnené. Zároveň zámerom NP sú hlavne riadiace procesy, IJ nevidí žiaden pokrok v príprave revízie štatútov jednotlivých PRO¹⁴⁵, ktorá má byť dokončená do septembra 2018.

Odporúčanie IJ: Priorizácia aktivít MŠVVaŠ SR na revíziu štatútov jednotlivých PRO za účelom splnenia termínu IP. IJ odporúča **zosúladiť termín opatrenia IP NPRVaV s revíziou výdavkov, t. z. presun z roku 2019 na 2018.**

6.4 Dáta a analýza

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
26	Zabezpečiť prepojenie administratívnych databáz o absolventoch stredných a vysokých škôl a pripraviť a realizovať absolventské a zamestnávateľské prieskumy	MŠVVaŠ SR, SP, ÚPSVaR	01/2019				
27	Realizovať pilotný prieskum atraktivity učiteľskej profesie	MŠVVaŠ SR, MF SR	01/2018				

26. Zabezpečiť prepojenie administratívnych databáz o absolventoch stredných a vysokých škôl a pripraviť a realizovať absolventské a zamestnávateľské prieskumy

Sledovanie presného uplatnenia sa absolventov na trhu práce je v SR **riešený čiastkovo** (chýbajúce údaje o „uplatniteľnosti“ absolventov) a v gescii rôznych inštitúcií štátnej správy¹⁴⁶ ako aj súkromných spoločností (napr. Trexima).

Revízia výdavkov definovala potrebu komplexných administratívnych dát ako aj údajov z prieskumov, ktoré majú rezortu školstva napomôcť k znižovaniu informačnej asymetrie a regulácie systému vzdelávania. Tieto údaje budú môcť slúžiť aj pre *systém mapovania kariér absolventov („graduate tracking“)*, za účelom znižovania nesúladu medzi ponukou a dopytom po práci.

V súlade s IP má MŠVVaŠ SR do januára 2019 zabezpečiť prepojenie databáz o absolventoch SŠ a VŠ, ako aj realizáciu absolventských a zamestnávateľských prieskumov.

V roku 2017 začalo MŠVVaŠ SR spoluprácu s Európskou agentúrou pre rozvoj odborného vzdelávania a prípravy (**Cedefop**). Jedným z výstupov projektu má byť **do konca roka 2018 definícia inštitucionálneho rámca spolupráce jednotlivých orgánov štátnej správy pri zbere, spracovaní a výmene údajov o absolventoch SŠ aj VŠ.**

¹⁴⁵ K 30.6.2018 bola zrealizovaná len revízia štatútu ŠIOV z dôvodu prechodu činností z NÚCŽV.

¹⁴⁶ MŠVVaŠ (Centrum vedecko-technických informácií, Štátny inštitút odborného vzdelávania, centrálny systém RIS, register študentov), Sociálna poisťovňa (evidencia zamestnancov a SZČO), MPSVaR (Informačný systém o cene práce), Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny (ISSZ – evidencia uchádzačov o zamestnanie), ŠÚ SR (VZPS a registre fyzických a právnických osôb).

Počas 1. polroka 2018 riešilo MŠVVaŠ SR prepojenie databáz len veľmi okrajovo, v prípade SŠ len v súvislosti s tvorbou návrhu vyhlášky MŠVVaŠ SR, ktorou sa ustanovujú kritériá na určovanie najvyššieho počtu žiakov prvého ročníka SŠ¹⁴⁷, pričom MŠVVaŠ SR má k dispozícii len sprostredkované a agregované údaje z MPSVR SR.

Čo sa týka prepojenia údajov o absolventoch VŠ, novelou zákona o VŠ¹⁴⁸ by sa mal prepojiť centrálny register študentov s referenčným registrom, ktorým je informačný systém služieb zamestnanosti (ISSZ) ÚPSVaR.

Absolventské a zamestnávateľské prieskumy

Počas 1. polroka 2018 pripravovalo MŠVVaŠ SR návrh projektu na realizáciu absolventských ako aj zamestnávateľských prieskumov. Tvorba metodiky prieskumov nadväzuje na aktivity programu Cedefopu. Účelom prieskumov bude zisťovanie konkrétnejších informácií o uplatnení absolventov stredných a vysokých škôl na trhu práce, ktoré sa následne budú využívať pri tvorbe vzdelávacích politík (napr. využívanie prierezových zručností v jednotlivých zamestnaniach).

Zamestnávateľské a absolventské prieskumy budú realizované v 2 fázach. V 2. polroku 2018 bude realizovaný zber údajov a vypracovaná priebežná správa s prvými výstupmi zo získaných dát. V roku 2019 sa uskutoční hĺbková analýza získaných údajov o absolventoch, ako aj definovanie metodologického nástroja pre pravidelný monitoring sledovania uplatnenia absolventov na trhu práce.

Keďže výstupy projektu Cedefop, ktoré by mali odporučiť celkový rámec prepojenia informácií o absolventoch SŠ a VŠ sa očakávajú až koncom roka 2018, IJ nepredpokladá realizáciu prepojenia databáz do januára 2019. Realizáciu absolventských a zamestnávateľských prieskumov vyhodnotí v 2. polroku 2018. **Opatrenie sa k 30.6.2018 neplní.**

27. Realizovať pilotný prieskum atraktivity učiteľskej profesie

V súlade s IP malo MŠVVaŠ SR do konca januára 2018 zrealizovať pilotný prieskum atraktivity učiteľskej profesie.

Cieľom pilotného prieskumu, ktorý bol realizovaný z prostriedkov a v spolupráci s ÚHP MF SR, bolo zistiť názory kľúčových aktérov na atraktivitu učiteľskej profesie a súvisiace otázky.

Vo februári 2018 ÚHP MF SR zrealizovalo verejné obstarávanie na vykonanie sociologického prieskumu „Atraktivita učiteľskej profesie“, ktoré vyhrala agentúra FOCUS¹⁴⁹. V marci 2018 MŠVVaŠ SR prediskutovalo s agentúrou FOCUS obsah dotazníkov a návrh sprievodného listu pre anketárov. Zber údajov bol realizovaný formou osobných rozhovorov v termíne od 6. do 26.4. 2018.

Prieskum bol zameraný na 4 nasledujúce skupiny respondentov:

Tabuľka 59: Počet a štruktúra respondentov prieskumu

Skupina	Počet respondentov
Pedagogickí zamestnanci v ZŠ a SŠ	1 058
Študenti gymnázií a SOŠ študujúci v maturitných odboroch (končiacom ročníku)	1 060
Vysokoškolskí študenti v učiteľských študijných programoch – denná forma	962
Vysokoškolskí študenti na ostatných ako učiteľských študijných odboroch – denná forma	1 075

Zdroj: MŠVVaŠ SR

Prieskumu sa zúčastnilo celkovo 4 155 respondentov, ich výber bol realizovaný metódou kvótného výberu (cieľový výber respondentov na základe konkrétnych kritérií). MŠVVaŠ SR pripraví v 2. polroku 2018 analytickú správu s detailným vyhodnotením výsledkov pilotného projektu.

¹⁴⁷ <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/-/SK/dokumenty/LP-2018-533>

¹⁴⁸ <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&ZakZborID=13&CisObdobia=7&CPT=951>

¹⁴⁹ <https://www.crz.gov.sk/index.php?ID=3400590&i=sk>

Výsledky prieskumu budú základom pre pripravovanú analýzu stavu atraktivity učiteľského povolania a zamestnanosti učiteľov, ktorá bude súčasťou opatrenia IP NPRVaV, zameraného práve na podporu zvýšenia atraktivity povolania učiteľov.

7 Životné prostredie – odpočet opatrení

7.1 Úspora

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
1	Postupne implementovať opatrenia na zefektívnenie prevádzky podľa auditu BCG	SVP	2018-2020				
2	Postupne zvýšiť poplatky za skládkovanie a zaviesť povinný množstvový zber	MŽP SR	2019-2023				
3	Zrušiť fakultatívne oslobodenia v spotrebných daniach (uhlie, elektrina, plyn)	MF SR	2018-2019				
4	Zaviesť inovatívne formy financovania ochrany prírody	MŽP SR/ ŠOP SR	2018				

1. Postupne implementovať opatrenia na zefektívnenie prevádzky podľa auditu BCG

Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., nespustil v 1. polroku 2018 žiadne úsporné opatrenia identifikované realizovaným auditom BCG. **Plánovaná úspora na rok 2018 (8 mil. eur) sa s určitosťou nedosiahne.** SVP vyjadril opakovane výhrady voči implementácii navrhovaných opatrení konzultačnou spoločnosťou BCG, ktoré sú súčasťou Revízie výdavkov na životné prostredie. Podľa vyjadrenia SVP, medzi nimi navrhované opatrenia na zvýšenie efektivity riadenia a správy povodí patria najmä aktivity v oblasti centralizácie činností, avšak bez akejkoľvek realizovanej úspory (viď tabuľka 60).

Tabuľka 60: Návrh racionalizačných opatrení BCG a zo strany SVP

Návrh opatrení BCG	Úspora (mil. eur)	Návrh opatrení SVP	Úspora (mil. eur)
Centralizácia činností	6,3	Prípravné kroky pre zjednotenie administratívnych budov a organizačných jednotiek Podnikového riaditeľstva SVP, š. p. a Odštepného závodu Banská Bystrica Centralizácia vybraných spoločných činností na Podnikové riaditeľstvo SVP, š. p. z odštepných závodov podniku Zlúčenie činností Správy Povodia horného Hrona a Správy Povodia stredného Hrona Zlúčenie správy Topoľčany so správou Nitra Centralizácia vybraných spoločných činností na Podnikové riaditeľstvo SVP, š. p. z odštepných závodov podniku Príprava návrhu na zavedenie spoplatnenia výjadrovacej činnosti	N/A
Zvýšenie efektivity výkonu	6,5	Implementácia zjednotených normopočetných stavov robotníckych funkcií správ povodí a závodov	N/A
Optimalizácia nákupu	7		
Racionalizácia flotily mechanizmov	6	Príprava riešení vyťažiteľnosti vozového parku	N/A
Eliminácia nepotrebných činností a vyšší outsourcing	1,9		
Racionalizácia využitia nehnuteľností	1,2	Zámena a odpredaj ďalších nadbytočných nehnuteľností v správe, resp. vedených vo vlastníctve majetku SVP, š. p.	N/A
Optimalizácia rozsahu riadenia a regionálneho usporiadania	1,4		

Zdroj: SVP, MŽP

K 30.6.2018 nebola vyčíslená úspora navrhovaných opatrení zo strany SVP.

Na základe podkladov z materiálu „Konceptia rozvoja SVP š.p. na roky 2018-2020“ však môže IJ konštatovať, že podľa **Plánu nákladov nedôjde k úspore nákladov, naopak, náklady sa každoročne paušálne zvyšujú o 1,5 %**. Napríklad náklady na pohonné hmoty, ktoré by mali v dôsledku zavedenia GPS lokátorov klesať, sa zvyšujú o 1,5 % každý rok. V časti nákladov **neboli zahrnuté a ani vyčíslené takmer žiadne opatrenia smerujúce k vyššej efektívnosti SVP š.p.**

Odporúčanie IJ: Vyčíslieť plánovanú úsporu opatrení, ktoré SVP v tomto roku začalo realizovať. Do koncepcie na najbližšie obdobie **zapracovať aj závery auditu BCG** tak, aby boli ciele fiškálnych úspor stanovené Revíziou výdavkov na životné prostredie ako aj Implementačným plánom na príslušné obdobie splnené.

2. Postupne zvýšiť poplatky za skládkovanie a zaviesť povinný množstvový zber

Revízia výdavkov na životné prostredie odporúča zvýšenie poplatkov za skládkovanie ako jedno z najefektívnejších opatrení na zníženie skládkovania. Toto bude riešené v návrhu zákona o poplatkoch za uloženie odpadov, ktorý prešiel medzirezortným pripomienkovým konaním a vládou SR bol schválený 22.8. 2018¹⁵⁰. Výška sadzby poplatku za uloženie komunálnych odpadov na skládku odpadov sa odvíja v závislosti od úrovne vytriedenia komunálnych odpadov v obci – **čím vyššia je úroveň vytriedeného odpadu, tým sa poplatok za uloženie odpadu znižuje**. Poplatky sa však každoročne, medzi rokmi 2019-2030, zvyšujú.

Podľa návrhu zákona už príjmy z poplatkov za uloženie odpadov na skládku nebudú príjmom rozpočtu obcí, v ktorých katastrálnom území sa skládka nachádza, ako to bolo doteraz. **Výnos z poplatku za skládkovanie sa delí medzi Environmentálny fond a obce**. Drvivú väčšinu poplatku chce MŽP SR prerozdeľovať obciam ako dotáciu na odpadové hospodárstvo – v pripravovanom nariadení vlády, ktorým sa ustanovuje výška sadzieb poplatkov za uloženie odpadov a podrobnosti súvisiace s prerozdeľovaním príjmov z poplatkov za uloženie odpadov – **je presne popísaný algoritmus výpočtu a prerozdelenia poplatkov pre obce, na ktorých území je skládka, a pre ostatné obce**. Charakterom výberu a použitia sa tak poplatok priblíži skôr konceptu skládovej dane.

Čo sa týka zavedenia povinného množstvového zberu, ten je riešený v návrhu zákona iba čiastočne. Obec bude povinná zriadiť množstvový zber pre právnické osoby pôsobiace na jej území, pre fyzické osoby to však bude len dobrovoľné. V súčasnosti je v legislatívnom procese návrh Programu predchádzania vzniku odpadov na roky 2019 – 2025, v ktorom sú okrem iného navrhnuté aj opatrenia zamerané práve na podporu a zavedenie povinného množstvového zberu komunálneho odpadu (napr. vypracovanie analýzy vplyvov zavedenia zberu odpadov „od dverí k dverám“ a množstvového zberu, alebo zavedenie povinného množstvového zberu komunálneho odpadu).

Účinnosť zákona je v legislatívnom procese navrhovaná od 1.1.2019, **IJ predpokladá, že termín bude dodržaný**. V roku 2018 nie je plánovaný žiaden vyšší výnos. V doložke vplyvov na rozpočet verejnej správy je na rok 2019 vyčíslený vyšší výnos vo výške cca 6 mil. eur, čo je však len polovica plánovaného výnosu na rok 2019 stanoveného v Revízii výdavkov na životné prostredie. Vyhodnotenie skutočného výnosu bude možné až po účinnosti zákona a na základe údajov za rok 2019.

Tabuľka 61: Hrubý odhad výnosu z komunálneho odpadu

Výnos z komunálneho odpadu (tis. eur)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	6 010	6 050	6 519	6 449	6 514	6 579	15 231	26 820

Zdroj: MŽP SR

3. Zrušiť fakultatívne oslobodenia v spotrebných daniach (uhlie, elektrina, plyn)

Jedným z dôvodov na zrušenie fakultatívneho oslobodenia v spotrebných daniach je motivovanie spotrebiteľov (či už domácností alebo firiem) využívať energiu efektívnejšie. V súčasnosti (30. júna 2018) skončila Slovenskej republike schéma štátnej pomoci NN 63/2009¹⁵¹. Hlavným cieľom tejto štátnej pomoci bolo zvýšenie podielu výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov a účinnejšia výroba elektriny v zariadeniach na kombinovanú výrobu elektriny a tepla.

¹⁵⁰ <http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=27742>

¹⁵¹ <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=11493>

MF SR vypracovalo v 2. polovici roka 2017 predbežnú informáciu¹⁵² k návrhu zákona o spotrebnej dani z elektriny, uhlia a zemného plynu č. 609/2007 Z. z. Dňa 19.2.2018 bolo na MF SR zaslané stanovisko MH SR, že nepokračovanie vo fakultatívnych oslobodeníach bude mať výrazné negatívne dopady na podnikateľské subjekty a domácnosti (približne 38 mil. eur pre výrobcov elektrickej energie a tepla, finančný dopad na domácnosti nebol kalkulovaný).

11.6.2018 sa konala k tejto problematike pracovná porada, kde boli zúčastnené aj regulačné orgány (ÚRSO, Protimonopolný úrad SR), MH SR, MF SR, MŽP SR a IJ. Napriek tomu, že počas stretnutia boli vznesené argumenty zúčastnených strán, z pohľadu IJ neexistujú procesné dôvody, pre ktoré MF SR nespustilo legislatívny proces a vznesené vecné argumenty majú byť súčasťou riešenia problematiky v medzirezortnom pripomienkovom konaní. Výhrady smerujúce k postupnému rušeniu fakultatívnych výnimiek boli zúčastnenými stranami akceptované, preto je nevyhnutným predpokladom k ďalším diskusiám spustenie legislatívneho procesu, a nie jeho odkladanie.

IJ konštatuje, že termín realizácie úspory v roku 2019, ako aj jej samotná výška 65 mil. eur je ohrozená, v prípade, že práce na danom opatrení nebudú pokračovať intenzívnejším tempom. Legislatívna úprava k 1.1.2019 sa už určite nezrealizuje. Zároveň po skončení platnosti štátnej pomoci vzniká právne vákuum v neprospech SR.

Odporúčanie IJ: MF SR by malo čo najskôr pripraviť legislatívny návrh zákona o spotrebnej dani z elektriny, uhlia a zemného plynu č. 609/2007 Z. z., v ktorom by bolo uvedené zrušenie fakultatívnych oslobodení v spotrebných daniach na uhlie, elektrinu a plyn.

4. Zaviesť inovatívne formy financovania ochrany prírody

Štátna ochrana prírody SR je príspevková organizácia MŽP SR, ktorá ročne na svoju prevádzku dostáva približne 4 mil. eur. Avšak všetky svoje činnosti v oblasti ochrany prírody financuje prostredníctvom štrukturálnych fondov a to nielen kapitálové, ale často aj bežné výdavky. Opatrením v Revízii výdavkov na životné prostredie má prísť k zabezpečeniu dlhodobého príjmu nezávislého od štátneho rozpočtu či EÚ fondov. Príkladom je zavedenie vstupného do národných parkov, adopčné programy, prípadne poskytovanie iných služieb, ktoré prinesú zvýšenú návštevnosť platených miest (napr. jaskyne, Národná ZOO Bojnice) alebo vyššie príjmy z predaja suvenírov či občerstvenia na týchto miestach. V súčasnosti je spoplatnený vstup do Národného parku Slovenský raj (formou príspevku na obnovu technických sprístupňovacích zariadení), kde je denný poplatok vo výške 1,5 eura. Tieto poplatky sú však zdrojom príjmov okolitých obcí, ktoré sa následne starajú napr. o rebríky v národnom parku.

V platnom zákone č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny¹⁵³ v znení neskorších predpisov má ŠOP SR **možnosť vyberať vstupné do chránených území ako aj vykonávať sprievodcovskú činnosť v týchto územiach**. Tieto činnosti sú možnými zdrojmi generujúcimi príjmy do rozpočtu ŠOP. V 1. polroku 2018 nedošlo zo strany rezortu životného prostredia k prijatiu takých krokov, ktoré by viedli k naplneniu tohto opatrenia.

Odporúčanie IJ: Vyčíslieť opatrenia vedúce k realizácii dodatočného výnosu vo výške 6 mil. eur.

7.2 Hodnota

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
5	Znížiť znečistenie ovzdušia podporou výmeny efektívnejších spaľovacích zariadení pre domácnosti (napr. 40 mil. eur)	MF SR / MŽP SR	2018				
6	Postupné utlmenie výroby elektriny z uhlia	MH SR	N/A				
7	Prijímať opatrenia na lepšie dodržiavanie existujúcej prioritizácie pre nové protipovodňové projekty	MŽP SR/ SVP	2020				
8	Zabezpečiť kontrolu správneho nakladania s odpadom a udeľovať pokuty	MŽP SR	2020				

¹⁵² <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/PI/2017/219>

¹⁵³ http://www.soprsr.sk/news/file/543_2002_zakon_o_ochrane_prirody.pdf

9	Dotácie v manažmente odpadových vôd a zabezpečovanie pitnou vodou zamerať na ucelené projekty	EF	2018			
---	---	----	------	--	--	--

5. Znížiť znečistenie ovzdušia podporou výmeny efektívnejších spaľovacích zariadení pre domácnosti (napr. 40 mil. eur)

Znečistenie ovzdušia je spôsobené aj vykurovaním rodinných domov tuhým palivom (vrátane biomasy). Revízia výdavkov na životné prostredie navrhuje zvážiť zavedenie podpory výmeny súčasných spaľovacích zariadení za efektívnejšie.

Za 1. polrok 2018 sa dané opatrenie vôbec nerealizovalo. Z eurofondov (OP Kvalita životného prostredia) prostredníctvom národného projektu Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry (SIEA) s názvom Zelená domácnostiam¹⁵⁴ sa podporuje výmena kotlov na spaľovanie fosílnych palív za kotly na biomasu, ktoré životné prostredie zaťažujú o niečo menej. Stále to však nie je z pohľadu zlepšovania kvality ovzdušia to najlepšie riešenie. Z celkového rozpočtu pilotného projektu vo výške 45 mil. eur bolo do konca júna 2018 podporených 13 793 zariadení (slnéčné kolektory, fotovoltaické panely, tepelné čerpadlá a kotly na biomasu) a preplatené poukážky v hodnote vyše 30,5 mil. eur. Projekt končí v decembri 2018 a v pláne je podporiť ešte 6 tisíc zariadení.

Tabuľka 62: Projekty podporené NP Zelená domácnostiam ku 30.6.2018

typ inštalácie	počet podporených zariadení	suma podporených zariadení (eur)
kotol na biomasu	1 733	2 571 539
fotovoltaický panel	3 243	9 174 501
slnéčný kolektor	5 318	8 476 640
tepelné čerpadlo	3 499	10 299 345
Spolu	13 793	30 522 025

Zdroj: Slovenská inovačná a energetická agentúra

Aktuálne pripravuje SIEA pokračovanie projektu Zelená domácnostiam tak, aby mohli byť poukážky vydávané od roku 2019. Zámer nového projektu s celkovým rozpočtom 48 miliónov eur bol už schválený. V rámci projektu by mohlo byť do roku 2023 podporených ďalších 25 tisíc inštalácií v domácnostiach mimo Bratislavského samosprávneho kraja.

Podľa vyjadrenia MŽP SR má byť začiatkom roka 2019 predložená revízia OP KŽP tak, aby viedla k výmenám efektívnejších spaľovacích zariadení pre domácnosti.

6. Postupné utlmenie výroby elektriny z uhlia

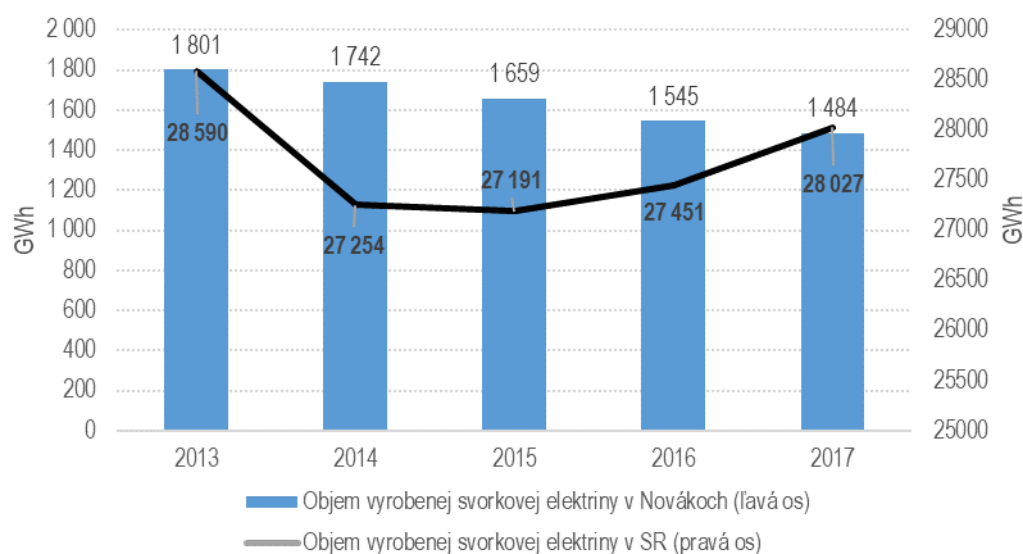
Opatrenie Revízie výdavkov na životné prostredie ohľadne postupného utlmenia výroby elektriny z uhlia je v súlade s odporúčaním OECD, ktoré vo svojom hodnotení z júna 2017¹⁵⁵ opätovne odporučilo SR prehodnotiť dotovanie výroby elektrickej energie z uhlia.

Výroba elektrickej energie v elektrárni Nováky sa v priebehu rokov pomaly utlmuje (viď graf č. 19). Avšak ide len o mierny útlm z dôvodu technických možností elektrárne, ako aj prirodzeného vývoja na trhu s elektrinou. Vzhľadom na prepojenia prenosovej a distribučnej sústavy sa elektrárne v Novákoch podstatnou mierou podieľa na zabezpečovaní bezpečnosti a spoľahlivosti elektrizačnej sústavy. Význam tejto elektrárne je predovšetkým v uzlovej oblasti Bystričany, v ktorej je jediným významným zdrojom elektriny. Ďalšie kroky ako aj termíny rozhodnutí v prípade regiónu hornej Nitry preto môžu závisieť aj od dokončenia projektu transformačnej stanice Bystričany.

¹⁵⁴ https://www.solarneslovensko.sk/dotacie/?gclid=Cj0KCQjwiN7YBRCOARIsAFcB9349Amh1pbkubQWxkG-UqIfSqtOQdpjDghhILCLcwZi5hQzFmv6i6UgaAucZEALw_wcB

¹⁵⁵ https://read.oecd-ilibrary.org/economics/oecd-economic-surveys-slovak-republic-2017_eco_surveys-svk-2017-en#page1

Graf 19: Výroba a dodávka elektrickej energie

Zdroj: MH SR

V súvislosti s prípadným odstavením, resp. neprevádzkovaním elektrárne v Novákoch bude potrebné vyriešiť zásobovanie teplom, nakoľko elektrárňou Nováky zásobuje teplom Prievidza a okolie (FK1 v Novákoch).

Prvá verzia akčného plánu má byť hotová na jeseň, po prerokovaní s odbornou verejnosťou má byť schválená na vláde (koncom roka 2018 resp. začiatkom roka 2019).

IJ na základe predložených dokumentov konštatuje, že práce na príprave a implementácii Akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra, je potrebné akcelerovať, inak pôvodný ako aj všetky ďalšie termíny môžu byť v budúcnosti ohrozené.

7. Prijímať opatrenia na lepšie dodržiavanie existujúcej prioritizácie pre nové protipovodňové projekty

Prostriedkom na zvýšenie hodnoty za peniaze v prípade protipovodňovej ochrany je prioritne podpora projektov s najvyšším pomerom prínosov a nákladov. Tieto projekty by sa aj ako prvé mali pripravovať. **SVP, š.p. však nezačal v 1. polroku 2018 aktivity smerujúce k lepšiemu dodržiavaniu existujúcej prioritizácie stanovenej v Plánoch manažmentu povodňového rizika na roky 2016-2021. Naďalej plánuje podporovať projekty podľa stavu ich pripravenosti na realizáciu.**

Na rok 2018 sú v Konceptii rozvoja SVP š.p. na roky 2018-2020 (schválenej Poradou vedenia MŽP SR) plánované projekty na opatrenia PMPR za 9,2 mil. eur, väčšina financovaná z fondov EÚ. Plánované investičné projekty na realizáciu v rokoch 2018-2020 by mali vychádzať z prioritizácie schválenej v Plánoch manažmentu povodňového rizika. V zozname sa však nachádzajú aj projekty z 3. priority, t. j. s vyššími nákladmi ako prínosmi – napr. Vitanová – Oravica, Zvolen - Neresnica alebo VN Prieťž.

Z akčných plánov vlády SR¹⁵⁶ vyplývajú SVP taktiež opatrenia, z ktorých mnohé nie sú ani súčasťou PMPR resp. majú v nich nízku prioritu. Prípadne opatrenia, ktoré nemajú podklad ani v PMPR ani v akčných plánoch vlády – napr. preventívne protipovodňové opatrenia na vodnom toku Nitra. **Na ich riešenie je na rok 2018 vyhradených ďalších 8 mil. eur.** Pri príprave akčných plánov a analýz sociálno-ekonomickej situácie regiónov a opatrení na jej riešenie by sa tiež malo vychádzať z prioritizácie PMPR.

¹⁵⁶ Uznesenie vlády 499 zo dňa 8.10.2014 k Analýze sociálno-ekonomickej situácie regiónu Horné Považie (okresov Bytča a Žilina) a návrhy na zlepšenie v sociálnej a hospodárskej oblasti a uznesenie vlády 601 zo dňa 4.11.2015 k analýze sociálno-ekonomickej situácie okresu Trebišov a návrhy na zlepšenie v sociálnej a hospodárskej oblasti.

Odporúčanie IJ: Vyčíslieť dopad dodatočných nových protipovodňových projektov mimo plánovaných v PMPR, ako napr. z akčných plánov vlády SR.

8. Zabezpečiť kontrolu správneho nakladania s odpadom a udeľovať pokuty

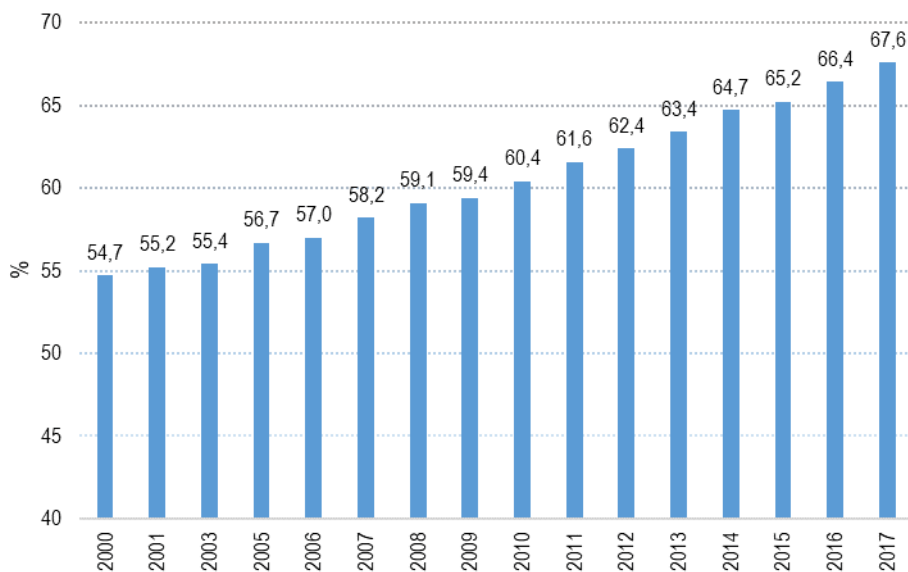
Opatrenie rieši správne nakladanie s odpadovými vodami a jeho kontrolu. Nedostatočnú úroveň pripojenia obyvateľstva na verejnú kanalizáciu rieši MŽP SR **najmä legislatívnou cestou**. Novela zákona č. 442/2002 o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, účinná od 1.1.2018, upravila povinnosť pripojiť sa k verejnej kanalizácii vlastníkom pozemku alebo stavby, ak nemá povolenie na iný spôsob nakladania s odpadovými vodami – do 31.12.2021. Od konca júna je novela tohoto zákona opäť v MPK¹⁵⁷ a upravuje minimálnu výšku sankcie - pre právnické osoby a fyzické osoby – podnikateľov sa zvýšila z 99 eur na 300 eur a u fyzických osôb sa zvýšila zo 16 eur na 50 eur. Účinnosť zákona je navrhovaná od 1. januára 2019.

Rizikom v prípade povinnosti pripojenia domácností na verejnú kanalizáciu je podľa **IJ nejednoznačnosť definície „neprimerane vysokých nákladov“**, z dôvodu ktorých sa nemusí vlastník pozemku alebo stavby pripojiť k verejnej kanalizácii. Tie totiž môžu byť pre každú domácnosť subjektívne v rozličnej výške.

Tvrdý sankčný mechanizmus v podobe pokút by mal byť podľa názoru IJ doplnený aj osvetou a vysvetľujúcou kampaňou, ako boli napr. kampane Asociácie vodárenských spoločností „Nezatvárajme oči“¹⁵⁸ alebo „Pripojme sa“¹⁵⁹.

V roku 2017 sa pripojenosť obyvateľov SR na verejnú kanalizáciu mierne zvýšila na 67,6 %, tento veľmi pomalý trend je viditeľný už dlhodobo (viď graf 20).

Graf 20: Napojenie obyvateľstva na verejnú kanalizáciu

Zdroj: MŽP SR

9. Dotácie v manažmente odpadových vôd a zabezpečovanie pitnou vodou zamerané na ucelené projekty

Revízia výdavkov na životné prostredie odporúčala, aby boli dotácie na projekty budovania vodohospodárskej infraštruktúry primárne zamerané na tie, ktoré sa nachádzajú v záverečných fázach budovania. Environmentálny fond na základe tohto odporúčania pridal v 1Q 2018 medzi kritériá v špecifikácii činností EF na dotácie na rok 2018 aj *percento rozostavanosti*.

¹⁵⁷ <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/-/SK/dokumenty/LP-2018-417>

¹⁵⁸ http://www.avssr.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=54&Itemid=175&lang=sk

¹⁵⁹ <http://www.pripojmesa.sk/>

Na základe údajov za rok 2018 bolo 170 podporených žiadostí na výstavbu vodohospodárskej infraštruktúry na celom území SR v celkovej výške poskytnutých dotácií 21,4 mil. eur (priemerná výška dotácie je 126 tis. eur). Ako však vidno z tabuľky 63, dotácie boli poskytnuté najmä na úplne nové projekty (23 % podporených projektov) a do projektov v približne polovičnom stave rozostavanosti (24 % projektov). Projektov v záverečných fázach (podľa IJ projekty nad 80 % rozostavanosti) bolo podporených len 8. Pri ďalších 8 projektoch v rozostavanosti nad 70 % bola žiadosť o pridelenie dotácie z EF zamietnutá (väčšinou rozhodnutím ministra o nepodporení projektu, v jednom prípade bola žiadosť vyradená z formálnych dôvodov).

Tabuľka 63: Poskytnuté dotácie podľa rozostavanosti v rokoch 2017 a 2018

% rozostavanosti v danom roku	počet projektov		priemerná dotácia (tis. eur)		celková suma dotácií (mil. eur)	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
0%	17	42	114,8	118,3	1,95	4,97
0-20%	21	24	116,9	141,8	2,46	3,40
20-40%	14	25	131,3	149,8	1,84	3,74
40-60%	15	41	103,9	126,8	1,56	5,20
60-80%	13	30	117,7	111,5	1,53	3,35
80-100%	13	8	68,9	96,25	0,90	0,77

Zdroj: EF

V porovnaní s rokom 2017 sa počet podporených projektov formou dotácií zvýšil takmer dvojnásobne, v prípade projektov v záverečných fázach budovania vodohospodárskej infraštruktúry (rozostavanosť nad 80 %) však došlo k poklesu počtu poskytnutých dotácií a naopak k výraznému nárastu podporených žiadostí na úplne nové projekty. IJ tento stav nepovažuje za prijateľný, nakoľko je potrebné dotahovať projekty s najvyššou mierou rozostavanosti aj napriek tomu, že v minulosti nebolo rozhodovanie realizované s najvýhodnejšou hodnotou za peniaze. Ďalšie nové projekty bez dosiahnutia akéhokoľvek výsledku znižujú čistú súčasnú hodnotu projektov z dlhodobého hľadiska ešte viac. Z tohto dôvodu IJ pristúpila k zmene hodnotenia plnenia daného opatrenia.

Váha kritéria „úroveň rozostavanosti“ je v procese hodnotenia projektov príliš nízka. Návrh IEP (viď tabuľka 64) by zvýšil významnosť tohto kritéria a zabezpečil tak možnosť zvýšenej podpory projektov s vysokým percentom rozostavanosti.

Tabuľka 64: Návrh kritérií pre oblasť Odvádzanie a čistenie odpadovej vody

Skupina	Váha skupiny	Kritérium	Váha kritéria	Spôsob hodnotenia
Nákladové kritériá	35%	Úroveň rozostavanosti, doteraz vynaložené prostriedky	10%	O
		Vynaložené náklady na 1 pripojeného obyvateľa	15%	O
		Vynaložené náklady na 1 m vybudovanej kanalizácie	10%	O
		Ochrana vodných zdrojov	5%	S
		Vplyv na kvalitu vody v recipiente	3%	S
Environmentálne	30%	Stupeň environmentálnej kvality krajiny	3%	O
		Ohrozenie zásobovania pitnou vodou	6%	O
		Stupeň znečistenia vôd	4%	O
		Lokalita v chránenej vodohospodárskej oblasti	4%	O
Prínosy	15%	Miera pripojenia obyvateľstva na kanalizáciu	5%	O
		Zmena v počte pripojených obyvateľov	10%	O
Sociálne	5%	Nezamestnanosť v regióne	3%	O
		HDP v kraji - % z celoslovenského priemeru	2%	O
Iné	15%	Zabezpečenie funkčnosti, etapizácia a nadväznosť výstavby	9%	S

Uskutočniteľnosť projektu	4%	S
Ekonomická udržateľnosť projektu	7%	S

Spôsob hodnotenia môže byť objektívny (O), teda hodnoty sa automaticky načítajú bez vstupu hodnotiteľa, alebo subjektívny (S), čo znamená, že hodnotiteľ na základe svojich odborných znalostí a skúseností rozhodne o úrovni naplnenia daného kritéria.

Zdroj: IEP

Odporúčanie IJ: Dôsledne dodržiavať pravidlo poskytovania dotácií najmä na projekty v záverečnej fáze rozostavanosti vodohospodárskej infraštruktúry. Na základe podkladu IEP zvážiť úpravu váh kritérií s dôrazom na nákladové kritériá.

7.3 Riadenie

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
10	Zlepšiť strategické riadenie so zameraním na výsledky: - vytvoriť viacročnú stratégiu podpory na základe prioritizácie cieľových oblastí a projektov - zvýšiť využívanie úverov vo фонде - zlepšiť analytické hodnotenie, vrátane preorientovania výberových kritérií na výsledkové	MŽP SR / EF	2018				
11	Zefektívniť rozpočtovací proces: - zmenu rozpočtovania príjmov spojiť s lepším plánovaním výdavkov - rozhodnúť o pevnom percente príjmov z aukcií emisných kvót použitých na poskytovanie dotácií a úverov	MF SR/MŽP SR/EF	2018				
12	Prioritizovať podporu chránených území a opatrenia v jednotlivých dokumentoch starostlivosti chránených území	MŽP SR/ŠOP SR	2018				
13	Dobudovať sústavu Natura 2000 na Slovensku	MŽP SR / ŠOP SR	2020				
14	Vypracovať a zverejniť investičný plán MŽP, bez ohľadu na zdroj financovania	MŽP SR	2018				
15	Pre všetky investície nad 30 mil. eur (nad 10 mil. eur v informatizácii) vypracovať štúdiu uskutočniteľnosti a analýzu nákladov a prínosov. Zverejňovať štúdie uskutočniteľnosti pred schválením významných investícií	MŽP SR	2018				
16	Riadiť sa pri spracovaní analýz nákladov a prínosov platným Rámcom hodnotenia verejných investícií	MŽP SR	2018				
17	Stanoviť a sledovať nákladovosť a výkonnosť informačných systémov, vrátane podriadených organizácií	MŽP SR	12/2017				
18	Vypracovať plán migrácie IS do vládneho cloudu	MŽP SR	12/2017				

10. Zlepšiť strategické riadenie so zameraním na výsledky

Revízia výdavkov na životné prostredie odporučila, aj na základe všeobecného odporúčania OECD pre environmentálne fondy¹⁶⁰, vypracovanie viacročnej stratégie podpory formou dotácie a úverov. EF ju však stále nemá vytvorenú ani ju ako samostatný dokument neplánuje vypracovať, keďže je, podľa tvrdenia EF, iba výkonným orgánom a tvorbu stratégií má na starosti MŽP SR. Vzniká tak kompetenčný nesúlاد výkladu zodpovedností, ktorý

¹⁶⁰ <http://www.oecd.org/env/outreach/34088605.pdf>

procesne bráni v dosahovaní lepších výsledkov pre občanov. Tento problém je potrebné akútne zo strany vedenia ministerstva vyriešiť.

Nová Špecifikácia podpory formou dotácie z Environmentálneho fondu na rok 2019¹⁶¹ bola schválená koncom júna 2018. **Kritéria však ostali nezmenené a ich váhy sú v súčasnosti ešte vecou diskusii.** IEP vypracoval návrh na prehodnotenie jednotlivých kritérií tak, aby boli výraznejšie orientované na dosiahnuté výsledky a nákladovú efektívnosť. Rovnako návrh nových kritérií obsahuje aj výrazné posilnenie objektívnych kritérií na úkor subjektívnych – v súčasnosti je pomer objektívnych ku subjektívnym 12 % : 88 %, v návrhu IEP by došlo ku preklopeniu pomeru na cca 70 % : 30 %. V tabuľkách 65 a 66 sú uvedené návrhy IEP na úpravu kritérií, ich váh a spôsobu hodnotenia pre rôzne oblasti. V rámci IPK bol daný návrh na zmenu kritérií EF predložený, ten však nebol akceptovaný.

Tabuľka 65: Návrh kritérií pre oblasť verejné vodovody

Skupina	Váha skupiny	Kritérium	Váha kritéria	Spôsob hodnotenia
Nákladové kritériá	35%	Úroveň rozostavanosti, doteraz vynaložené prostriedky	10%	O
		Vynaložené náklady na 1 pripojeného obyvateľa	15%	O
		Vynaložené náklady na 1 m vybudovanej kanalizácie	10%	O
		Stupeň environmentálnej kvality krajiny	4%	O
Environmentálne	25%	Ohrozenie zásobovania pitnou vodou	10%	O
		Stupeň znečistenia vôd	6%	O
		Lokalita v chránenej vodohospodárskej oblasti	5%	O
		Miera pripojenia obyvateľstva na verejný vodovod	5%	O
Prínosy	15%	Zmena v počte pripojených obyvateľov	10%	O
		Nezamestnanosť v regióne	3%	O
Sociálne	5%	HDP v kraji - % z celoslovenského priemeru	2%	O
		Zabezpečenie funkčnosti, etapizácia a nadväznosť výstavby	7%	S
		Uskutočniteľnosť projektu	2%	S
Iné	20%	Ekonomická udržateľnosť projektu	5%	S
		Využívanie vybudovaných vodárenských kapacít	6%	O

Spôsob hodnotenia môže byť objektívny (O), teda hodnoty sa automaticky načítajú bez vstupu hodnotiteľa, alebo subjektívny (S), čo znamená, že hodnotiteľ na základe svojich odborných znalostí a skúseností rozhodne o úrovni naplnenia daného kritéria.

Zdroj: IEP

Čo sa týka zvýšenia využívania úverov vo fonde, v predchádzajúcich rokoch (2017, 2016 a 2015) nebol poskytnutý žiaden úver. Dôvodom boli nevýhodné podmienky v porovnaní s možnosťou získať dotáciu. Nová špecifikácia činností na úvery na rok 2018¹⁶², upravuje podmienky a znižuje úrokovú sadzbu na 0,5 % p. a. a ručenie za úver je od 120 % z hodnoty žiadaného úveru. V 1. polroku 2018 EF prijal 3 žiadosti o úver. V súčasnosti sú v štádiu hodnotenia, výsledok hodnotenia bude známy až v 2. polroku 2018. Každoročne má EF v rozpočte viazané 3 mil. eur na úvery, ktoré nie je možné presunúť na iný účel. Pokiaľ by aj v roku 2018 boli schválené a čerpané všetky 3 úvery, z alokovanej sumy by na to išla iba tretina (úver môže byť poskytnutý v maximálnej výške 200 tis. eur).

V Súhrnnej implementačnej správe 2018 IJ vyhodnotí, či spomínaná úprava podmienok, ako aj zvýšená osвета priniesla želaný výsledok.

Odporúčanie IJ: V procese prípravy rozpočtu na rok 2019-2021 zreálniť výšku finančných prostriedkov alokovaných v rozpočte EF na úvery. Prehodnotiť váhy a spôsob hodnotenia jednotlivých kritérií na posudzovanie žiadostí o dotáciu z EF na základe návrhu IEP. Zároveň, pri príprave novej špecifikácie podpory formou dotácie, prehodnotiť aj samotné kritériá a zmeniť ich v prospech výsledkových a nákladovo efektívnych.

¹⁶¹ http://www.envirofond.sk/img/Ziadosti/2018/Špecifikácia%20činností%20podpory%20formou%20dotácie%20pre%20rok%202019_new.pdf

¹⁶² http://www.envirofond.sk/img/Ziadosti/2017/Specifikacia_EF_2018_uvery.pdf

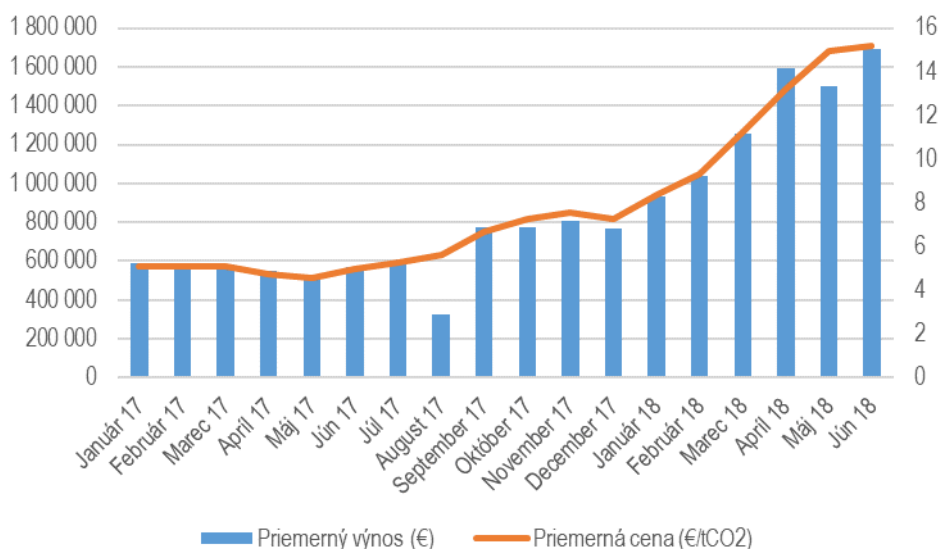
11. Zefektívniť rozpočtovací proces

Environmentálny fond je na základe zákona č. 414/2012 Z. z. o obchodovaní s emisnými kvótami jediným prijímateľom výnosov získaných z predaja emisných kvót formou aukcie. Aukcionárom je Eximbanka SR a emisné kvóty EUA (EU Allowances) sa obchodujú cez nemeckú burzu EEX¹⁶³. Vnútroštátnym správcom emisných kvót je firma ICZ Slovakia a.s., ktorá vedie a spravuje účty jednotlivých prevádzkovateľov (register Únie) ako aj pridelenie kvót na jednotlivé roky na základe národnej alokačnej tabuľky¹⁶⁴, ktorá je momentálne stanovená do roku 2020. Národná alokačná tabuľka určuje celkové množstvo bezodplatne pridelených kvót, ktoré bude pre dané obdobie vydané, a množstvo, ktoré bude jednotlivým prevádzkovateľom pridelené.

V prípade vyčerpania bezodplatných kvót si môžu prevádzkovatelia kúpiť ďalšie cez aukcionára až do vyčerpania limitu kvót určených Európskou úniou.

Príjmy z predaja kapitálových aktív (emisné kvóty) sú v rozpočte EF každoročne plánované na rovnakej úrovni (117 mil. eur). **Za rok 2017** bola skutočná výška príjmov z predaja emisných kvót **na úrovni 87 mil. eur**, za 1. polrok 2018 sú **vo výške 90,4 mil. eur**. IJ predpokladá, že tento rok po prvýkrát príjmy z EUA presiahnu rozpočtovanú úroveň. Na základe údajov z elektronických aukcií na nemeckej burze je dôvodom výrazného nárastu príjmov z predaja emisných kvót prudké zvýšenie ceny (viď graf č. 21). Ide o dôsledok reformy Európskeho systému obchodovania s emisiami z roku 2015, kedy sa v roku 2018 vytvorí takzvaná trhovú stabilizačná rezerva, do ktorej budú odložené prebytočné kvóty¹⁶⁵. Dôvodom bola existencia veľkého prebytku emisných kvót, ktorý znižoval ceny kvót a obmedzoval stimuly na investície do nízkouhlíkových technológií. Umelé znižovanie množstva kvót na trhu teda tlačí na rast ich cien. **V júni 2018 bola priemerná cena vygenerovaná aukciou emisných kvót trojnásobne vyššia ako v rovnakom období minulého roka.**

Graf 21: Priemerné mesačné výsledky aukcií EUA za Slovenskú republiku

Zdroj: EEX

Návrh rozpočtu na roky 2019-2021 počíta s úrovňou príjmov vo výške 137 mil. eur pre rok 2019, úroveň 117 mil. eur však bola zachovaná v rokoch 2020-2021. Napriek návrhu EF na zrealizovanie návrhu príjmov pri zostavovaní rozpočtu, **MF SR k úprave výšky príjmov v rozpočte plánovanom na ďalšie tri roky pristúpilo iba čiastočne. Z pohľadu uplatnenia princípu viacročného rozpočtovania je potrebné zrealizovať plánovanie príjmov EF aj v rokoch 2020-21.**

¹⁶³ <https://www.eex.com/en#/en>

¹⁶⁴ http://emisie.icz.sk/files/NAT_SK.pdf

¹⁶⁵ Ak v určitom roku celková úroveň emisných kvót presiahne istú hranicu, určité percento kvót sa automaticky stiahne z trhu a umiestni do rezervy. V opačnom prípade sa kvóty vrátia z rezervy na trh. Rovnako je tam odložených 900 mil. kvót, ktorých aukcia bola presunutá z obdobia 2014 – 2016 na obdobie 2019 – 2020. Nepridelené kvóty z fázy 3 EU ETS sa do rezervy umiestnia v roku 2020.

Podiel dotácií na ročnom príjme z EUA je určený percentuálnym podielom z výnosov získaných z dražieb emisných kvót a jeho výška je určená zákonom č. 414/2012 Z. z. o obchodovaní s emisnými kvótami. Majú byť určené na zelené ciele (viď tabuľka 66).

Tabuľka 66: Podiel dotácií EF na zelené ciele

Podiel dotácií EF	Zelené ciele
30%	financovanie projektov na úsporu emisií skleníkových plynov, zvyšovania energetickej efektívnosti, náhrady fosilných palív obnoviteľnými zdrojmi energie
30%	financovanie schémy štátnej pomoci prevádzkam, kde sa predpokladá značné riziko úniku uhlíka
20%	dosiahnutie cieľov štátnej environmentálnej politiky
20%	podporu špecifických činností (napr. zvyšovanie energetickej hospodárnosti budov)

Zdroj: zákon č. 414/2012 Z. z. o obchodovaní s emisnými kvótami

Samotnú výšku použiteľného výnosu z dražieb kvót stanovuje MŽP SR a MF SR pri každoročných rozpočtových vyjednávaniach. O tom, na ktoré ciele a v akej výške sa použijú výnosy z aukcií EUA rozhoduje Rada environmentálneho fondu. Podiel dotácií poskytnutých Environmentálnym fondom predstavoval v roku 2017 22,6 %, za rok 2018 bude vyhodnotený až v Súhrnnej implementačnej správe 2018.

Tabuľka 67: Podiel dotácií na príjmoch EF

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Podiel dotácií na príjmoch EF (%)	50,2	69,2	39,4	57,2	22,6

Zdroj: EF

12. Prioritizovať podporu chránených území a opatrenia v jednotlivých dokumentoch starostlivosti chránených území

ŠOP vypracovala 7 nových programov starostlivosti¹⁶⁶ o chránené vtáčie územia (CHVÚ) na roky 2018-2047, ktoré spracovala ŠOP SR spoločne s MŽP SR a boli prerokované s dotknutými subjektmi. Dňa 11.7.2018 boli schválené na zasadnutí vlády SR¹⁶⁷. Spolu tak bude z doterajších 34 CHVÚ, ktoré majú vypracované programy starostlivosti, vládou schválených 13, čiže 38 %. Napriek odporúčaniu v Revízii výdavkov na životné prostredie však v prípade týchto materiálov nedošlo k prioritizácii financovania týchto území, keďže naďalej má z celkovo 593 uvedených opatrení až 254 opatrení pridelenú vysokú prioritu, čo predstavuje takmer 43 %. Z toho program Ondavská kotlina má až vyše 70 % opatrení v najvyššej prioritě a Parížske močiare dokonca cez 90 % (viď tabuľka 68).

Prioritizácia medzi jednotlivými územiami má umožniť pridelovanie finančných prostriedkov prednostne na ochranu území s najvýznamnejšími druhmi vtáctva a dosiahnuť tak najvyššiu možnú hodnotu za peniaze.

Tabuľka 68: Rozdelenie priorít v najnovších programoch starostlivosti o CHVÚ

CHVÚ	vysoká priorita	stredná priorita	nízka priorita	spolu	podiel vysokých priorít
Dubnické štrkovisko	6	14	3	23	26,09%
Košická kotlina	41	28	5	74	55,41%
Ondavská rovina	69	20	7	96	71,88%
Poiplie	38	117	5	160	23,75%
Dolné Považie	42	99	5	146	28,77%
Ostrovne lúky	18	28	4	50	36,00%
Parížske močiare	40	3	1	44	90,91%
Spolu	254	309	30	593	42,83%

Zdroj: MŽP SR

¹⁶⁶ CHVÚ Poiplie, Parížske močiare, Ostrovne lúky, Ondavská rovina, Košická kotlina, Dubnické štrkovisko a Dolné Považie.

¹⁶⁷ <http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/RokovanieDetail/978>

Na základe vyjadrenia MŽP SR a ŠOP SR sú najvyššou prioritou podpory opatrenia pre chránené územia z európskej sústavy Natura 2000 a územia medzinárodného významu. Preto v aktuálne pripravovaných materiáloch ku chráneným vtáčím územiám by mala byť odstránená špecifikácia priorit v tabuľke Zoznam navrhovaných opatrení.

Keďže všetky chránené vtáčí územia, ku ktorým sekcia opatrenia pripravuje, sú súčasťou NATURA 2000, znamená to, že všetky opatrenia sú opatreniami najvyššej priority. **Podľa názoru IJ by v tomto prípade k naplneniu opatrenia vôbec nedošlo, naopak, prioritizácia financovania chránených území by bola úplne odstránená.**

Odporúčenie IJ: Prehodnotiť systém prioritizácie, na základe ktorého sa poskytujú finančné prostriedky pre chránené územia.

13. Dobudovať sústavu Natura 2000 na Slovensku

Rezort životného prostredia vypracoval Druhú aktualizáciu národného zoznamu území európskeho významu (ÚEV) a vláda SR ju 25.10.2017 schválila. Na základe úlohy B.1 uznesenia vlády č. 495/2017¹⁶⁸ bola zaslaná Európskej komisii na posúdenie. Nové lokality boli vymedzené pre všetky biotopy a druhy európskeho významu, ktoré boli podľa záverov bilaterálnych rokovaní v marci 2012 označené za nedostatočné. Dňa 31. mája 2018 sa konalo bilaterálne rokovanie s Európskou komisiou, na ktorom bola dostatočnosť aktualizovaného národného zoznamu ÚEV podrobne prerokovaná. Návrh záznamu zaslala EK v júli 2018 a bude predmetom dodatočných rokovaní. MŽP SR predpokladá, že dostatočnosť národného zoznamu sa zvýši zo 77 % (r. 2013) na viac ako 90 %.

14. Vypracovať a zverejniť investičný plán MŽP, bez ohľadu na zdroj financovania

Rezort MŽP vypracoval investičný plán a koncom 1. polroka 2018 ho zverejnil na svojej webovej stránke¹⁶⁹. IJ oceňuje, že plán je zverejnený v užívateľsky príjemnom formáte a odporúča v .xls zverejniť aj plány SVP a VV, keďže na stránku boli umiestnené iba v .pdf formáte. Opatrenie bolo splnené.

15. Pre všetky investície nad 30 mil. eur (nad 10 mil. eur v informatizácii) vypracovať štúdiu uskutočniteľnosti a analýzu nákladov a prínosov. Zverejňovať štúdie uskutočniteľnosti pred schválením významných investícií

MŽP SR nemalo v 1. polroku 2018 investičné aktivity nad 30 mil. eur (nad 10 mil. eur v informatizácii). Na základe odporúčania IJ, zaslal minister životného prostredia 18. júna 2018 list rezortným organizáciám, ktorý upozorňuje na existenciu opatrenia z Revízie výdavkov na životné prostredie a odporúča sa ním riadiť. Z metodického pohľadu považuje IJ úlohu za splnenú, avšak predkladanie projektov bude priebežne sledovať, nakoľko prax z iných sektorov (napr. doprava) ukázala, že napriek splneniu metodického predpokladu nedochádza aj k samotnému plneniu opatrenia.

16. Riadiť sa pri spracovaní analýz nákladov a prínosov platným Rámcom hodnotenia verejných investícií

MŽP SR nemalo v 1. polroku 2018 investičné aktivity nad 30 mil. eur (nad 10 mil. eur v informatizácii). Na základe odporúčania IJ, zaslal minister životného prostredia 18. júna 2018 list rezortným organizáciám, ktorý upozorňuje na existenciu Rámca hodnotenia verejných investícií a odporúča sa ním riadiť.

17. Stanoviť a sledovať nákladovosť a výkonnosť informačných systémov, vrátane podriadených organizácií

¹⁶⁸ <http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Uznesenie-16471?prefixFile=u>

¹⁶⁹ <https://www.minzp.sk/o-nas/mzp-sr/rozpocetova-kapitola-mzp-sr/>

MŽP SR zaslalo IJ v 1. štvrtroku materiál „Metodika pre sledovanie nákladovosti a výkonnosti informačných systémov v rezorte životného prostredia“. Metodický podklad pre sledovanie výkonnosti a nákladovosti informačných systémov však neposkytoval žiadne informácie o parametroch, vďaka ktorým by bolo možné vyššie uvedené sledovať. Implementačná jednotka odporučila MŽP SR, aby zaslalo vypracovaný materiál aj na pripomienkovanie aj ÚHP MF SR. Na základe inštrukcií od ÚHP MF SR následne sekcia informatiky MŽP SR dopracovala systém hodnotenia nákladovosti a výkonnosti jednotlivých informačných systémov v rezorte ako aj vyhodnotenie fungovania jednotlivých systémov na základe zozbieraných podkladov od jednotlivých organizácií, ktoré s nimi pracujú. Naďalej však chýba informácia o nákladoch jednotlivých ISVS vo finančnom vyjadrení, IJ ich odporúča dopracovať.

18. Vypracovať plán migrácie IS do vládneho cloudu

MŽP SR zaslalo v prvom štvrtroku IJ materiál „Plán migrácie informačných systémov rezortu Ministerstva životného prostredia do prostredia Vládneho Cloudu“. Daný plán migrácie obsahoval informácie o informačných systémoch, ako aj časový harmonogram migrácie, neodrzakľoval však finančnú náročnosť migrácie týchto systémov. Následne bol IJ ako podklad k odpočtu opatrení za 2Q2018 zaslaný aktualizovaný plán migrácie MŽP, avšak ani ten neobsahuje vyčíslenie finančnej náročnosti migrácie jednotlivých systémov do vládneho cloudu.

Odporúčanie IJ: Doplniť finančnú náročnosť migrácie informačných systémov MŽP SR do plánu migrácie.

7.4 Dáta a metodika

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
19	Upraviť metodiku prioritizácie environmentálnych záťaží najmä na základe vplyvov na obyvateľstvo a životné prostredie	MŽP SR	2018				
20	Zvýšiť počet monitorovacích staníc, skvalitniť metodiku výpočtu množstva jednotlivých znečisťujúcich látok, zlepšiť monitoring kvality a znečistenia ovzdušia	SHMÚ	2018-2020				
21	Zabezpečiť evidenciu výdavkov ŠOP SR, ktorá umožní porovnávanie na základe hodnoty za peniaze	ŠOP SR	2018				
22	Upraviť existujúcu prioritizáciu projektov na základe kvantifikácie čo najväčšieho množstva hodnotiacich kritérií	SVP / VÚVH	2020				
23	Elektronicky zbierať dáta o spracovateľských zariadeniach a zberných dvoroch s pravidelnou aktualizáciou (kapacita, množstvo odpadu)	MŽP SR	2018				
24	Aktualizovať metodiku CBA z OP ŽP, aby bola v súlade s Rámcom hodnotenia verejných financií, bola záväzná pre všetky investície bez ohľadu na zdroj financovania a špecifikovala parametre pre sektor životného prostredia	MŽP SR	2018				

19. Upraviť metodiku prioritizácie environmentálnych záťaží najmä na základe vplyvov na obyvateľstvo a životné prostredie

Klasifikácia environmentálnych záťaží sa vykonáva na základe prílohy č. 3 k zákonu č. 409/2011 Z. z. o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej záťaže. Uvedená klasifikácia zahŕňa aj vplyvy na obyvateľstvo a životné prostredie. Environmentálne záťaže majú podľa tejto klasifikácie nízku, strednú a vysokú prioritu. Na Slovensku je takto potvrdených takmer 140 environmentálnych záťaží s najvyššou prioritou riešenia. Prioritné lokality, ktoré sú navrhnuté na sanáciu, schvaľuje vláda Slovenskej republiky prostredníctvom Štátneho programu sanácie environmentálnych záťaží.

K 30.6.2018 MŽP SR dané opatrenie neplní.

Odporúčanie IJ: Na základe Štátneho programu sanácie environmentálnych záťaží (2016–2021)¹⁷⁰ vypracovať poradie projektov na sanáciu environmentálnych záťaží spolu s bodovým hodnotením na rok 2018.

20. Zvýšiť počet monitorovacích staníc, skvalitniť metodiku výpočtu množstva jednotlivých znečisťujúcich látok, zlepšiť monitoring kvality a znečistenia ovzdušia

SHMÚ spustil verejné obstarávanie¹⁷¹ na 14 nových monitorovacích staníc (viď tabuľka 69), ako súčasť projektu „Skvalitnenie Národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia“. Dňa 29.06.2018 došlo k uzavretiu zmluvy o NFP¹⁷² vo výške takmer 20,5 mil. eur. Posledný júnový týždeň bola na ex ante kontrolu na SAŽP zaslaná kópia dokumentácie z VO v rámci zákazky „Skvalitnenie Národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia“. Do konca roka 2018 by mali byť stanice dodané a postupne začať merať kvalitu ovzdušia. V Súhrnnej implementačnej správe bude vyhodnotené plnenie opatrenia po ukončení projektu.

Tabuľka 69: Členenie monitorovacích staníc SHMÚ po krajoch

Kraj	počet staníc v súčasnosti	počet staníc po realizácii projektu
Bratislavský	5	7
Banskobystrický	6	8
Košický	7	8
Žilinský	4	6
Trenčiansky	4	6
Trnavský	3	4
Nitriansky	2	4
Prešovský	7	9
Spolu	38	52

Zdroj: SHMÚ

21. Zabezpečiť evidenciu výdavkov ŠOP SR, ktorá umožní porovnávanie na základe hodnoty za peniaze

Podľa vyjadrenia MŽP SR sleduje ŠOP SR v rámci svojho systému náklady, výdavky, príjmy aj výnosy na jednotlivé strediská ŠOP SR, čo sú správy 9 národných parkov a správy 14 chránených krajinných oblastí, čo umožňuje porovnanie medzi jednotlivými pracoviskami. Po dodaní podkladov (jednotný účtovný rozvrh ŠOP) vyhodnotí IJ plnenie tohto opatrenia.

22. Upraviť existujúcu prioritizáciu projektov na základe kvantifikácie čo najväčšieho množstva hodnotiacich kritérií

Plány manažmentu povodňového rizika (PMPR) sa vypracúvajú na 6 rokov, súčasný je platný do roku 2021, kedy sa môže aktualizovať. Jeho súčasťou je prioritizácia projektov na základe ôsmich kritérií¹⁷³ s rovnakou relatívnou váhou. Jedným z kritérií sú aj celkové náklady na realizáciu a údržbu počas doby životnosti. Podľa vyjadrenia MŽP SR sa v roku 2018 úprava prioritizácie neplánuje. IJ odporúča MŽP SR pri príprave tohto plánu v budúcnosti prehodnotiť jednak počet, ale aj relatívnu váhu kritérií s ohľadom na dosiahnutie čo najvyššej generovateľnej hodnoty za peniaze a **týmto plánom sa aj do budúcnosti striktne riadiť**.

¹⁷⁰ <https://enviroportal.sk/uploads/files/EZ/spsez20162021.pdf>

¹⁷¹ <https://www.uvo.gov.sk/vestnik/oznamenie/detail/372085?page=1&limit=20&sort=datumZverejnenia&sort-dir=DESC&ext=0&cisloOznamenia=&text=&year=0&dzOd=&dzDo=&cvestnik=&doznamenia=-1&dzakazky=-1&dpostupu=-1&mddania=&kcpv=&opb=&szfeu=&flimit=-1&nobstaravatel=&nzakazky=>

¹⁷² <http://www.crp.gov.sk/opkzp-po1-sc141-2017-2502/>

¹⁷³ Počet zasiahnutých obyvateľov pri Q100; počet hospodárskych objektov v záplavovom území pri Q100; počet objektov IPKZ, SEVESO, environmentálnych záťaží a ostatných objektov, ktoré by mohli pri zaplavení spôsobiť mimoriadne zhoršenie kvality vôd alebo mimoriadne ohrozenie kvality vôd v záplavovom území pri Q100; počet objektov kultúrneho dedičstva, resp. kultúrnych pamiatok a pamiatkových území v záplavovom území pri Q100; počet opatrení plánov manažmentu povodí, resp. Vodného plánu Slovenska (ďalej aj VPS) navrhovaných na realizáciu v rámci opatrení plánov manažmentu povodňového rizika; zabránené škody v eur; celkové náklady na realizáciu opatrení plánov manažmentu povodňového rizika v eur; koeficient ekonomickej efektívnosti opatrení plánov manažmentu povodňového rizika.

23. Elektronicky zbierať dáta o spracovateľských zariadeniach a zberných dvoroch s pravidelnou aktualizáciou (kapacita, množstvo odpadu)

Vytvorenie tzv. Integrovaného informačného systému na oblasť odpadového hospodárstva bolo navrhnuté už v novele zákona o odpadoch, ktorá bola nakoniec v roku 2012 stiahnutá z legislatívneho konania. Zmluvu o diele na projekt „Informačný systém odpadového hospodárstva“¹⁷⁴ v hodnote 15,3 mil. eur podpísalo MŽP SR v novembri 2017 a projekt má byť zrealizovaný do roku 2020. Pôjde o elektronický portál, v ktorom budú sledované údaje na základe hlásení od výrobcov o množstve tovaru uvedeného na trh v jednotlivých kategóriách (obaly, neobaly, elektrozariadenia, pneumatiky, batérie a akumulátory, vozidlá) ako aj údaje o množstve zozbieraného a zhodnoteného odpadu podľa kategórií. Väčšina údajov v ISOH-u sa bude spracovávať v štandarde Open Data a budú prístupné verejnosti i tretím stranám na ďalšie spracovanie. Zároveň bol zriadený Riadiaci výbor, ktorý bude dohliadať na nábeh a prevádzku nového systému. Členmi výboru sú zástupcovia MŽP SR, ZMOS, RÚZ, AZZZ SR a skupiny dodávateľov. Napriek avizovanému priznaniu do riadiaceho výboru aj ÚPPVII a IFP, sa tak podľa informácií IJ¹⁷⁵ nakoniec nestalo.

24. Aktualizovať metodiku CBA z OP ŽP, aby bola v súlade s Rámcom hodnotenia verejných financií, bola záväzná pre všetky investície bez ohľadu na zdroj financovania a špecifikovala parametre pre sektor životného prostredia

MŽP SR zahájilo práce na metodike CBA a v 2. štvrťroku bol sfinalizovaný prvý návrh kapitoly dva: Všeobecné princípy CBA. Dňa 7.6.2018 bol tento draft zaslaný na pripomienkovanie JASPERS. IJ vidí riziko v nesplnení termínu na vypracovanie danej metodiky.

7.5 Analytické úlohy

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
25	EF - Vypracovať benchmarky pre jednotlivé oblasti podpory	MŽP SR/EF IEP	2018				
26	Vykonať audit VV, š.p.	MŽP SR	2018				
27	SIŽP - Vykonať procesný audit (adaptácia smerníc, analýzy vzoriek, zjednotenie kompetencií a pravidiel kontrol jednotlivých úsekov)	MŽP SR / kancelária GTSÚ	2018				
28	Analyzovať príčiny povodní	MŽP SR, SVP, SHMÚ, VÚVH	2020				
29	Vyhodnotiť vplyvy jednotlivých typov zelených a sivých opatrení na protipovodňové a iné funkcie v krajine	MŽP SR	2020				
30	Vypracovať analýzu negatívnych externalít a ich monetizácie	MŽP SR IEP	2018				
31	Vypracovať štúdiu alternatívnych systémov odvádzania a čistenia odpadových vôd (nákladovo efektívnejších oproti klasickým) v podmienkach SR	MŽP SR, SAŽP, EF, VÚVH	2019				
32	Nájsť alternatívy financovania výstavby verejných kanalizácií: analýza cien vodného a stočného, PPP projekty, financovanie pomocou úverov	MŽP SR, VÚVH, IEP	2019				

25. EF - Vypracovať benchmarky pre jednotlivé oblasti podpory

MŽP SR zatiaľ dané opatrenie nezačalo plniť.

¹⁷⁴ <http://www.crz.gov.sk/index.php?ID=3199931&I=sk>

¹⁷⁵ <https://www.odpady-portal.sk/Dokument/104130/iso-h-je-vo-vystavbe-analyzuje.aspx>

26. Vykonať audit VV, š.p.

MŽP SR zatiaľ dané opatrenie nezačalo plniť. Podľa vyjadrenia ministerstva je audit Vodohospodárskej výstavby š.p. predbežne naplánovaný na rok 2019.

27. SIŽP - Vykonať procesný audit

Zmluva o vykonaní procesného auditu SIŽP bola podpísaná v apríli 2018¹⁷⁶ a prvá fáza auditu už bola v prvom polroku 2018 ukončená. V druhom polroku je plánovaná realizácia druhej fázy auditu, ktorej záver bude použitý na tvorbu reformného zámeru SIŽP.

28. Analyzovať príčiny povodní

Výsledkom implementácie opatrenia má byť zlepšenie a skvalitnenie analýzy príčin povodní, ktoré sa polročne vyhodnocujú v Správach o priebehu a následkoch povodní na území Slovenskej republiky, predkladaných na vládu¹⁷⁷. MŽP SR zatiaľ dané opatrenie nezačalo plniť.

29. Vyhodnotiť vplyvy jednotlivých typov zelených a sivých opatrení na protipovodňové a iné funkcie v krajine

MŽP SR zatiaľ dané opatrenie nezačalo plniť.

30. Vypracovať analýzu negatívnych externalít a ich monetizácie

MŽP SR bude túto úlohu realizovať v spolupráci s OECD a projektový zámer projektu „Udržateľná ekonomika na Slovensku a kvalitné životné prostredie: Mapovanie negatívnych externalít a správne nastavenie ekonomických nástrojov na zmierenie ich dopadov“ bol vo februári 2018 schválený¹⁷⁸. V 2. štvrtroku prebehlo neformálne stretnutie, na ktorom boli dohodnuté podrobnosti projektu. Samotná práca na projekte zo strany IEP je naplánovaná na druhý polrok 2018. Úloha bude splnená vzhľadom na časovú kapacitu zo strany OECD, pravdepodobne až v roku 2019.

31. Vypracovať štúdiu alternatívnych systémov odvádzania a čistenia odpadových vôd (nákladovo efektívnejších oproti klasickým) v podmienkach SR

MŽP SR nedodalo podklad k plneniu tohto opatrenia.

32. Nájsť alternatívy financovania výstavby verejných kanalizácií: analýza cien vodného a stočného, PPP projekty, financovanie pomocou úverov

MŽP SR zatiaľ dané opatrenie nezačalo plniť.

¹⁷⁶ <http://www.crz.gov.sk/index.php?ID=3432049&l=sk>

¹⁷⁷ <http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=27041>

¹⁷⁸ https://www.mzv.sk/detail-aktuality/-/asset_publisher/Hp2qxs2Z6I5/content/spolocne-projekty-slovenska-a-oecd?_101_INSTANCE_Hp2qxs2Z6I5_redirect=https%3A%2F%2Fwww.mzv.sk%2Fdetail-aktuality%3Fp_p_id%3D101_INSTANCE_Hp2qxs2Z6I5%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-3%26p_p_col_count%3D1&redirect=https%3A%2F%2Fwww.mzv.sk%2Fdetail-aktuality%3Fp_p_id%3D101_INSTANCE_Hp2qxs2Z6I5%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-3%26p_p_col_count%3D1

8 Trh práce a sociálne politiky – odpočet opatrení

8.1 Rodinná politika

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
1	Preskúmanie možností lepšieho cielenia rodinných dávok	MPSVR SR, MF SR	12/2018				
2	Zváženie zavedenia flexibilného čerpania rodičovského príspevku s možnosťou voľiť si dĺžku jeho poberania	MPSVR SR	12/2018				
3	Deinštitucionalizácia náhradnej starostlivosti vykonávaná prioritne v náhradných rodinách	MPSVR SR, ÚPSVaR	12/2018				
4	Včasná intervencia detí s ťažkým zdravotným postihnutím a ich integrácia do normálneho vzdelávacieho procesu (NP Každé dieťa sa počíta)	MPSVR SR	12/2018				

1. Preskúmanie možností lepšieho cielenia rodinných dávok

Revízia výdavkov poukázala na skutočnosť, že podpora rodiny nie je viazaná na príjem poberateľa, resp. podmienená nízkym príjmom domácností. Cieľom opatrenia pre rok 2018 je podľa Implementačného plánu (IP) *vypracovanie analýzy, ktorá zhodnotí možnosti zvýšenia adresnosti rodinných dávok v SR.*

Z dodaných podkladov, zaslaných zo strany MPSVR SR, nie je možné vyhodnotiť plnenie tohto opatrenia v sledovanom období 1.1.2018 - 30.6.2018. **Opatrenie sa k 30.6.2018 neplní.**

2. Zváženie zavedenia flexibilného čerpania rodičovského príspevku s možnosťou voľiť si dĺžku jeho poberania

Už v Programovom vyhlásení vlády 2016-2020 sa vláda SR zaviazala, že vytvorí také podmienky, aby ***bola zabezpečená vyššia flexibilita pri poberaní príspevkov pri rodičovskej starostlivosti***¹⁷⁹.

MPSVR SR sa snaží podporiť podmienky na lepšie zosúladenie rodinného a pracovného života podporou flexibilných foriem práce pre matky s malými deťmi a vytváraním flexibilných foriem starostlivosti o deti¹⁸⁰. Zavedenie väčšej flexibility poberania rodičovského príspevku by podľa revízie výdavkov mohlo pomôcť zmierniť odsun rodičovstva pracujúcich rodičov do obdobia so zabezpečeným príjmom. Návrh ÚHP¹⁸¹ MF SR spočíva v ponechaní nároku na rodičovskú dovolenku a celkovej kumulatívnej výšky nárokovateľného rodičovského príspevku, rodič by si však mohol prispôbiť dĺžku poberania (najdlhšie do troch rokov dieťaťa, ako v súčasnosti¹⁸²).

¹⁷⁹ <http://www.vlada.gov.sk/data/files/7179.pdf>

¹⁸⁰ V závere roka 2017 bola vyhlásená dopytovo orientovaná výzva **“Podpora zosúladenia rodinného a pracovného života”** na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok v rámci OP Ľudské zdroje. Cieľom výzvy je napomôcť jednak vytváraniu inovatívnych foriem služieb starostlivosti o deti, ako aj k podpore zamestnávateľov na zavádzanie flexibilných foriem práce a zamestnávania matiek s deťmi v predškolskom veku. Nakoľko sa ukázalo, že podpora flexibilných foriem práce formou dopytovo orientovaných projektov je neefektívna, odbor rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí pripravuje zámer národného projektu na podporu flexibilných foriem práce pre matky s deťmi do 6 rokov resp. pre matky detí so zdravotným postihnutím.

¹⁸¹ Revízia výdavkov na politiky trhu práce a sociálne politiky, str. 49. <https://goo.gl/H5mToV>.

¹⁸² Odvoláva sa na predpokladanú dĺžku rodičovskej dovolenky do 3 rokov veku dieťaťa, kde neexistuje objektívny dôvod pre poberanie rodičovského príspevku na dlhšie obdobie 6 rokov (v prípade dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu dieťaťa). Návrh neberie do úvahy existenciu príspevku na starostlivosť o dieťa, ktorá je poskytovaná do veku 3 rokov dieťaťa.

IFP MF SR vypracoval v máji 2018 analýzu, ktorá sa venovala bariéram vyššej zamestnanosti matiek na Slovensku¹⁸³. Flexibilita poberania rodičovského príspevku je odporúčaná aj v rámci opatrení, podporujúcich rovnováhu pracovného a rodinného života.

Box 9: Zvýšenie flexibility dĺžky poberania rodičovského príspevku v ČR od 1.1.2018

V Českej republike je od 1.1.2018 účinná novela Zákona č. 117/1995 Sb. o štátní sociální podpoře, ktorou sa okrem iných zmien **zavádza aj vyššia flexibilita dĺžky poberania rodičovského príspevku**¹⁸⁴. Rodičovský príspevok je sociálnou dávkou, určenou pre podporu rodičov, ktorí sa osobne, celodenne starajú o najmladšie dieťa v rodine.

Do konca roka 2017 existovala maximálna možná mesačná výška rodičovského príspevku – 11 500 Kč. Pri celkovej sume rodičovského príspevku 220 000 Kč si rodič v ČR čerpal túto sociálnu dávku minimálne 19 mesiacov, maximálne 4 roky.

Novelou zákona je k 1.1.2018 zrušené obmedzenie hornej hranice rodičovského príspevku 11 500 Kč. Jediným obmedzením ostáva, že maximálna mesačná výška rodičovského príspevku nesmie presiahnuť 30-násobok 70 % DVZ (denného vymeriavacieho základu), vypočítaného pre účely stanovenia materskej. **Touto zmenou môže byť celková suma rodičovského príspevku vo výške 220 000 Kč od 1.1.2018 vyčerpaná za kratšiu dobu (minimálna doba, za ktorú by mohol byť rodičovský príspevok vyčerpaný je 6 mesiacov) a rodičom je umožnený skorší návrat do zamestnania.**

Zmena sa týka všetkých poberateľov rodičovského príspevku. Tí, ktorí si nevyčerpali celkovú sumu príspevku do konca roka 2017, môžu požiadať v roku 2018 o zvýšenie mesačnej čiastky podľa nových pravidiel.

Možnosť pracovať sa so súbežným poberaním rodičovského príspevku nevylučuje, pričom zákon presne definuje čo sa rozumie pod pojmom „osobná celodenná péče o dieťa“¹⁸⁵. Treba však spomenúť, že v ČR v porovnaní so SR neexistuje sociálna dávka „príspevok na starostlivosť o dieťa“¹⁸⁶.

Čo sa týka vplyvu na ŠR, vzhľadom na uvoľnenie maximálnej výšky rodičovského príspevku sa očakáva rýchlejšie čerpanie v prvých rokoch po zavedení tejto zmeny. Neskôr by mali celkové výdaje samozrejme klesnúť o sumu, ktorá bola vyčerpaná rýchlejšie.

Zdroj: IJ

Tabuľka 70: Porovnanie rodičovského príspevku v SR a ČR od 1.1.2018

	Slovensko	Česká republika
Typ dávky	Štátna sociálna dávka	Štátna sociálna dávka
Výška príspevku	214,70 eur/mesačne	Fixná suma 220 000 Kč (8 534 eur ¹⁸⁷) na celé obdobie
Dĺžka vyplácania	3 resp. 6 rokov	6 mesiacov - 4 roky

Zdroj: IJ

Z dodaných podkladov, zaslaných zo strany MPSVR SR, nie je možné vyhodnotiť plnenie tohto opatrenia v sledovanom období 1.1.2018 - 30.6.2018. **Opatrenie sa k 30.6.2018 neplní.**

Odporúčanie IJ: Predložiť IJ do konca roka 2018 zváženie zavedenia flexibilného čerpania rodičovského príspevku s možnosťou voliť si dĺžku jeho poberania.

¹⁸³ http://www.finance.gov.sk/Components/CategoryDocuments/s_LoadDocument.aspx?categoryId=11755&documentId=16453. MPSVR SR nemali možnosť vyjadriť sa k analýze IFP formou pripomienok.

¹⁸⁴ <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1995-117/zneni-20180531>

¹⁸⁵ § 31 odsek 3 Zákona č. 117/1995 Sb. o štátní sociální podpoře

¹⁸⁶ <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2008/561/>

¹⁸⁷ Prepočítané mesačným kurzom NBS za jún 2018, CZK/EUR - 25,778.

3. Deinštitucionalizácia náhradnej starostlivosti vykonávaná prioritne v náhradných rodinách

Jedným z opatrení nelegislatívneho charakteru, prostredníctvom ktorých sú napĺňané ciele Stratégie deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike¹⁸⁸ v oblasti náhradnej starostlivosti, je **Národný projekt „Podpora deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti“ (NP DI NS)**. Cieľom NP je podpora procesu deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti resp. prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť¹⁸⁹.

Podiel detí vychovávaných mimo vlastnej rodiny sa počas posledných rokov pohybuje na úrovni 1,3 % z celkového počtu detí.

Tabuľka 71: Podiel detí vychovávaných mimo vlastnej rodiny

počet detí /rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
celkový počet detí	1 091 056	1 075 328	1 066 036	1 061 180	1 058 282	1 059 438	1 062 870
z toho detí mimo vlastnej rodiny	14 184	14 455	14 029	14 099	14 059	14 065	13 890
(%) detí	1,30%	1,34%	1,32%	1,33%	1,33%	1,33%	1,31%

Zdroj: ÚPSVaR

K zníženiu podielu detí, vychovávaných mimo vlastnej rodiny, je možné prispieť, okrem iného aj **zintenzívnením terénnej sociálnej práce a poradenstva pre ohrozené rodiny a dostupnosťou sociálneho bývania**. Vďaka NP DI NS nadobudli oddelenia SPODaSK úradov PSVaR nový rozmer implementáciou pracovných pozícií rodinného asistenta a multidisciplinárnych odborných tímov (zložených zo sociálnych pracovníkov a psychológov) na realizáciu výchovných opatrení a na podporu náhradných rodín.

V prípadoch, kde bolo alebo je v záujme maloletého dieťaťa nutné vyňať ho z prirodzeného rodinného prostredia, je cieľom podpora náhradných rodín tak, aby mohla byť uplatňovaná zásada prednosti umiestňovania detí do náhradnej rodinnej starostlivosti pred umiestňovaním detí do zariadení na výkon rozhodnutia súdu.

Výkon opatrení SPODaSK a intenzívna terénna sociálna práca prispievajú **aj k predchádzaniu umiestňovania detí mimo rodičovskej starostlivosti** za predpokladu včas nastavenej pomoci rodine (ak rodina – rodičia o pomoc majú záujem, ak rodina má kapacitu absorbovať pomoc, aktívne sa podieľať na zlepšení sociálnej situácie a ak je možné rodine reálne pomôcť s bývaním), čo presahuje možnosti intervencie orgánov SPODaSK.

V súvislosti s prechodom z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť reagovala na potrebu podpory náhradných rodín novela zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele, účinná od 01.01.2016. Reakciou na zabezpečenie zlepšenia kvality náhradnej rodinnej starostlivosti a za účelom udržateľnosti takeého riešenia sociálnej situácie detí, bolo vytvorenie pozície odborného tímu pre podporu náhradnej rodinnej starostlivosti, zloženého z dvojice: sociálny pracovník a psychológ v podmienkach úradov PSVaR v rámci NP DI NS. **V priebehu roka 2017 pracovali odborné tímy pre náhradnú rodinnú starostlivosť spolu s takmer tisíckou rodín (977). Svoju intervenciu a podporu ponúkajú náhradnej rodine ako možnosť, nie ako povinnosť.**

Podiel detí v náhradnej rodinnej starostlivosti, z celkového počtu detí, vychovávaných mimo rodiny, od roku 2011 rastie (v roku 2017 nárast oproti roku 2011 o 1,8 p. b.), pričom v posledných rokoch tento podiel stagnuje.

¹⁸⁸ Špecifickým cieľom Stratégie v oblasti náhradnej starostlivosti je zníženie počtu detí v inštitúciách na základe rozhodnutia súdu, okrem iného utvorením podmienok rozvoja opatrení na predchádzanie nariadeniu ústavnej starostlivosti, <https://www.employment.gov.sk/files/legislativa/dokumenty-zoznamy-pod/strategia-deinstitucionalizacie-systemu-socialnych-sluzieb-nahradnej-starostlivosti-1.pdf>.

¹⁸⁹ Viac informácií o NP na https://www.upsvr.gov.sk/buxus/docs/SESF/Opis_NP_DEI_NS.pdf.

Tabuľka 72: Deti vychovávané mimo rodiny – typy starostlivosti

počet detí / rok	2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017	
Celkom	14 184		14 455		14 029		14 099		14 059		14 065		13 890	
PS	2 249		2 151		2 060		1 927		1 847		1 719		1 548	
P	579		590		563		539		571		562		557	
NOS	5 833		6 217		5 960		6 277		6 484		6 518		6 634	
PS*/P*/NOS*	8 661	61,1%	8 958	62,0%	8 583	61,2%	8 743	62,0%	8 902	63,3%	8 799	62,6%	8 739	62,9%
ÚS	5 484		5 445		5 404		5 317		5 134		5 242		5 127	
OV	39		52		42		39		23		24		24	
NO/Vo/ÚS*/OV*	5 523	38,9%	5 497	38,0%	5 446	38,8%	5 356	38,0%	5 157	36,7%	5 266	37,4%	5 151	37,1%

Zdroj: ÚPSVaR

Vysvetlivky*: P - poručníctvo, PS - pestúnska starostlivosť, NOS - náhradná osobná starostlivosť, NO – neodkladné opatrenie, Vo-výchovné opatrenie, ÚS - ústavná starostlivosť, OV - ochranná výchova

Čo sa týka náhradnej rodinnej starostlivosti, najväčší počet detí je v náhradnej osobnej starostlivosti (NOS). Priemerný podiel za roky 2015-2017 predstavuje 74,3 % z NRS. NOS má prednosť pred ostatnými formami NRS, pretože najvýraznejším spôsobom ochraňuje právo dieťaťa na zachovanie jeho identity a prirodzených rodinných väzieb.

Čo sa týka ústavnej starostlivosti, nie každému dieťaťu, ktoré je v nej umiestnené, je vhodné sprostredkovať náhradnú rodinnú starostlivosť. Ide napr. o deti, ktorých aktuálne zverenie do zariadenia je len dočasným riešením ich aktuálnej situácie¹⁹⁰, ktorých vek je blízky plnoletosti alebo ktorých zdravotný stav si vyžaduje osobitnú starostlivosť poskytovanú výlučne pobytovou formou.

Tabuľka 73: Sprostredkovanie náhradnej rodinnej starostlivosti

	2015	2016	2017
Počet detí, ktorým treba sprostredkovať NRS	1 640	1 501	1 479
Počet žiadateľov, z toho:	1 217	1 147	1 281
žiadatelia o PS	199	136	124
žiadatelia o osvojenie	961	955	1 071
žiadatelia o obe formy (PS, osvojenie)	57	56	86

Zdroj: ÚPSVaR

Priemerný počet detí, ktorým je potrebné sprostredkovať NRS, je za posledné 3 roky vo výške 1 540. Porovnávať len počet detí voči počtu žiadateľov nie je úplne relevantný indikátor úspešnosti sprostredkovania NRS. Úspešnosť procesu sprostredkovania NRS je, okrem kvality opatrení orgánov SPODaSK, ovplyvnená aj záujmom fyzických osôb, ktoré majú záujem stať sa pestúnom alebo osvojiteľom.

Najmä pri osvojení, ktorým vzniká nová rodina (osvojiteľia sú zapísaní po právoplatnom osvojení dieťaťa v jeho rodnom liste ako rodičia), žiadatelia preferujú deti v čo najútlejšom veku a deti zdravé, pričom v prehľade detí, ktorým treba sprostredkovať NRS sú často zapísané deti vekovo staršie, deti, ktoré sú súčasťou väčšej súrodeneckej skupiny a deti, ktoré majú vzhľadom na svoje zdravotný stav špecifické potreby.

V roku 2018 sa udiala najrozsiahlejšia legislatívna zmena v oblasti SPODaSK od roku 2005, a to prijatie zákona č. 61/2018 Z. z.¹⁹¹ s účinnosťou od 01.04.2018, ktorý novelizoval zákon č. 305/2005 Z. z. Novela prináša **vytvorenie nového druhu zariadenia – centra pre deti a rodiny**. Tieto centrá vzniknú z dnešných detských domovov, krízových stredísk a resocializačných stredísk. **Najväčšou pridanou hodnotou nových centier bude rozvoj ambulantných a terénnych opatrení a dobrovoľných pobytov pre odbornú prácu.** Samozrejme neočakáva

¹⁹⁰ Napr. v rodine prebieha sanácia rodinného prostredia s cieľom návratu dieťaťa do prirodzeného prostredia

¹⁹¹ <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2018/61/>

sa, že všetky centrá budú vykonávať všetky formy opatrení pre všetky klientske skupiny. Takáto univerzálnosť by mohla ovplyvniť kvalitu výkonu.

IJ bude naďalej vyhodnocovať podiel detí mimo vlastnej rodiny, ako aj vnútornú štruktúru foriem starostlivosti, prioritne podiel detí vychovávaných v náhradných rodinách. Úspešnosť umiestnenia detí, ktorým treba sprostredkovať NRS, je ovplyvniteľná opatreniami SPODaSK **čiasťočne**, v nemalej miere umiestnenie detí záleží od záujmu fyzických osôb, ktoré sa chcú stať pestúnom alebo osvojiteľom.

Odporúčanie IJ: Identifikovať počas 2. polroka 2018 aj iné vhodné merateľné ukazovatele, ktoré by relevantne preukazovali úspešnosť deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti, v nadväznosti na toto opatrenie. Realizovať odpočet plnenia aj v nasledujúcich rokoch, keďže proces deinštitucionalizácie má dlhodobý charakter.

4. Včasná intervencia detí s ťažkým zdravotným postihnutím a ich integrácia do normálneho vzdelávacieho procesu (Národný projekt „Každé dieťa sa počíta“)

NP „Každé dieťa sa počíta“

V súčasnosti v SR neexistuje systematická podpora detí s neštandardným vývojom, pričom počet diagnostikovaných detí neustále narastá. V roku 2017 tvorili podľa štatistik MŠVVaŠ SR cca 10,1 % školopovinnéj populácie¹⁹². Prvé príznaky odlišného vývinu sa u dieťaťa prejavujú už okolo 2 roku života. V tom čase sa dieťa a jeho rodina stávajú ohrození sociálnym vylúčením.

Zámer projektu: Raná intervencia dieťaťa musí zahŕňať špecifický prístup počas všetkých aktivít, či už v rámci rodiny, sociálneho zázemia dieťaťa či v rámci vzdelávania. **Cieľom projektu je vytvorenie vhodných podmienok pre realizáciu sociálnej inklúzie detí s neštandardným vývinom, vrátane prístupu k inkluzívnemu vzdelávaniu, prípadne vzdelávaniu v špeciálnych školách s využitím moderných a na mieru šitých intervenčných metód**¹⁹³.

Obdobie realizácie : 2018-2022, 48 mesiacov

Odhadovaná výška NFP: 8 mil. eur

Čo sa týka merateľných ukazovateľov výsledkov projektu, tie bude možné začať hodnotiť až koncom roka 2019, nakoľko do konca roka 2018 IJ odpočítuje len administratívu implementácie, ktorá je v súlade s časovým plánom realizácie projektu.

V rámci prípravy konceptu NP „Každé dieťa sa počíta“ bol zrealizovaný v 1. polroku 2018 pilotný projekt u detí s poruchami autistického spektra.

¹⁹² Zdroj : údaje z CVTI. Do tejto skupiny patria najmä deti s ľahšími pervazívnymi poruchami vývinu ako sú deti s vývinovými poruchami učenia, deti s narušenou komunikačnou schopnosťou, deti s ľahším mentálnym postihnutím, deti s poruchami autistického spektra (PAS) a to najmä s vysokofunkčným autizmom a s Aspergerovým syndrómom, deti s poruchou hyperaktivity a pozornosti (najmä ADHD) a pod. (ďalej len „deti s neštandardným vývojom“ alebo „deti“).

¹⁹³ Zámer NP „Každé dieťa sa počíta“.

Box 10: Pilotný projekt „Analýza nákladov a prínosov včasnej intervencie pri poruchách autistického spektra“

V marci 2018 vypracoval Inštitút sociálnej politiky (ISP) MPSVaR SR na posúdenie Hodnoty za peniaze pre projekt pilotnú analýzu „Najvyšší čas na včasnú intervenciu - Analýza nákladov a prínosov včasnej intenzívnej intervencie pri poruchách autistického spektra“.

Návratnosť potenciálnych investícií do včasnej intenzívnej intervencie bola analyzovaná v 2 scenároch v závislosti od úspešnosti terapie. Analýza odhadla, že

- prínosy prevýšia náklady na poskytovanie včasnej intervencie **1,4 až 2,75-krát**¹⁹⁴,
- horizont návratnosti podpory včasnej intenzívnej intervencie dosahuje **11 až 25 rokov**,
- vnútorné výnosové percento podpory včasnej intenzívnej intervencie je **7,4 až 14,2 %**¹⁹⁵

Záver analyzy:

Podpora včasnej intenzívnej intervencie pre deti s poruchami autistického spektra (PAS) je ekonomicky výhodná aj na Slovensku. **Prínosy včasnej intenzívnej intervencie sa prejavujú najmä vo:**

- zvýšenej kvalite života osoby s PAS¹⁹⁶,
- v úspore verejných zdrojov v oblasti vzdelávania a sociálnych služieb a
- v lepšom uplatnení na trhu práce.

Intenzívnejšia a kvalitnejšia terapia vedie k skoršej návratnosti investovaných prostriedkov. Na základe výsledkov odporúča ISP zaviesť poskytovanie kvalitných programov včasnej intenzívnej intervencie pre deti s PAS s ohľadom na ich geografickú a finančnú dostupnosť.

Zdroj: interný materiál ISP

Odporúčanie IJ: Realizovať odpočet plnenia aj v nasledujúcich rokoch, nakoľko projekt presahuje termín plnenia, definovaný v revízii výdavkov (12/2018). Merateľné indikátory vyhodnocovania efektívnosti a účinnosti NP budú zahrnuté v IP pre rok 2019.

8.2 Politika zamestnanosti

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
5	Efektívne poskytovanie AOTP podľa profilu nezamestnanej osoby a lepšie umiestňovanie uchádzačov o zamestnanie na trh práce	ÚPSVaR	12/2019				
6	Zváženie rozšírenia daňového bonusu (DB) na nízke príjmy a malé úväzky	MF SR, MPSVR SR	12/2018				
7	Zváženie rozšírenia osobitného príspevku na nízke príjmy a malé úväzky	MPSVR SR, MF SR	12/2018				
8	Vyhodnotenie účinnosti zdravotnej odvodovej odpočítateľnej položky ¹⁹⁷ (OOP)	MZ SR, MF SR, MPSVR SR	priebežne				
9	Zlepšenie individuálneho prístupu k uchádzačom o zamestnanie s vyhodnocovaním kompetencií a možností uchádzača	ÚPSVaR, MPSVR SR	12/2018				
10	Vyhodnocovanie účinnosti AOTP	MPSVR SR, ÚPSVaR	priebežne				
11	Vyhodnocovanie AOTP pre osoby s ŤZP	MPSVR SR, ÚPSVaR	priebežne				

¹⁹⁴ Každé euro investované z verejných zdrojov do podpory včasnej intenzívnej intervencie by sa tak vrátilo v hodnote 1,4 až 2,75 eur.

¹⁹⁵ Medzinárodné organizácie odporúčajú realizovať verejné investície s návratnosťou vyššou ako 3,5 – 5 %.

¹⁹⁶ PAS – poruchy autistického spektra.

¹⁹⁷ Zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení.

5. Efektívne poskytovanie AOTP podľa profilu nezamestnanej osoby a lepšie umiestňovanie uchádzačov o zamestnanie na trh práce

Plnenie tohto opatrenia v roku 2018 **IJ neodpočítuje**. Predpokladom realizácie v roku 2019 je implementácia Národného projektu **Efektívnymi službami k občanovi – 2 (ESKO 2)**. Cieľom NP je využitie dát na profiláciu klienta a jeho efektívnejšie umiestnenie do zamestnania. Vyzvanie na NP ESKO 2 bolo vyhlásené Riadiacim orgánom pre Operačný program Ľudské zdroje dňa 19.7.2018¹⁹⁸.

K efektívnemu poskytovaniu AOTP podľa profilu nezamestnanej osoby a lepšiemu umiestňovaniu UoZ na trhu práce prispeje realizácia opatrenia č. 10 „Vyhodnocovanie účinnosti AOTP“, ktoré priebežne realizuje ISP.

Odporúčanie IJ: Pre definovanie účinnosti a ekonomickej efektívnosti jednotlivých AOTP je potrebná súčinnosť **naprieč viacerými skupinami**. Na zabezpečenie bezproblémovej a včasnej prípravy realizácie opatrenia v roku 2019 odporúča IJ vytvoriť do konca roka 2018 pracovnú skupinu organizovanú ÚPSVaR, ktorá bude reprezentovať názory zainteresovaných subjektov naprieč verejným sektorom.

6. Zváženie rozšírenia daňového bonusu (DB) na nízke príjmy a malé úväzky

Plnenie tohto opatrenia je v gescii MF SR, nakoľko daňový bonus je legislatívne upravený v § 33 Zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov.

Revízia výdavkov poukázala na skutočnosť, že motivácia pracovať je znížená pri nižších príjmoch, napr. daňový bonus nie je možné získať pri príjmoch pod úrovňou polovičného úväzku za minimálnu mzdu.

V revízii bol definovaný potenciálny **scenár „rozšírenia DB“ znížením hranice pre priznanie nároku na (postupne rastúcu) časť daňového bonusu už od ročného príjmu na úrovni 25 % minimálnej mzdy**. Týmto spôsobom by sa mohla zatriktívniť práca predovšetkým pre ľudí, ktorí z iných dôvodov nemôžu pracovať za vyššie úväzky a mzdu (napr. matky po rodičovskej dovolenke).

Cieľom opatrenia by malo byť vypracovanie analýzy potenciálneho scenára, ktorá by mohla viesť zároveň k zníženiu hodnoty pasce neaktivity¹⁹⁹ u nízkopríjmových skupín.

Za 1. polrok 2018 MF SR nepredložilo IJ žiaden materiál, ktorý by sa súvisel s prípravou, resp. vypracovaním analýzy.

7. Zváženie rozšírenia osobitného príspevku na nízke príjmy a malé úväzky

Plnenie tohto opatrenia je v gescii MPSVR SR, nakoľko osobitný príspevok je legislatívne upravený v § 16 Zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi.

Nárok na poberanie osobitného príspevku začína pri príjme na úrovni polovice MM (v roku 2018 je to 240 EUR), zaniká na úrovni dvojnásobku MM. Nárok vzniká po 12 mesiacoch nezamestnanosti alebo neaktivity. Príspevok je poskytovaný na obdobie maximálne 12 mesiacov (126,14 € mesačne počas prvých 6 kalendárnych mesiacov a 63,07 € mesačne ďalších 6 kalendárnych mesiacov).

V revízii bol definovaný potenciálny **scenár „rozšírenia príspevku“ znížením hranice pre priznanie nároku už od ročného príjmu na úrovni 25% minimálnej mzdy**. Opatrenie by malo zvýšiť motiváciu zamestnať sa aj pri nižších mzdách alebo úväzkoch. Týmto spôsobom by sa mohla zatriktívniť práca predovšetkým pre ľudí, ktorí z

¹⁹⁸ <http://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/vyzvania-2018/vyzvanie-efektivnymi-sluzbami-k-obcanovi-2.pdf>

¹⁹⁹ Pasca neaktivity udáva, koľko z dodatočného hrubého príjmu po zamestnaní sa človek stratí z dôvodu vplyvu výšky príjmu z práce na výšku sociálnej podpory, odvodov a daní.

iných dôvodov nemôžu pracovať za vyššie úväzky a mzdu (napr. matky po rodičovskej dovolenke, dlhodobo nezamestnaní)²⁰⁰.

Dňa 1.5.2017 nadobudol účinnosť zákon č. 81/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi²⁰¹. Zmenili sa podmienky vyplácania osobitného príspevku, pričom sa 50 % z príjmu z pracovného pomeru nepovažuje za príjem na účely poskytovania osobitného príspevku. **Touto zmenou sa mala posilniť motivácia dlhodobo nezamestnaných alebo dlhodobo neaktívnych osôb v systéme pomoci v hmotnej núdzi nájsť a udržať si aj nízko platené zamestnanie a zvýšiť podporu súbehu poskytovania pomoci v hmotnej núdzi so mzdou.** IJ vníma zmenu legislatívy od 1.5.2017 ako čiastočné riešenie zvýšenia motivácie dlhodobo nezamestnaných alebo neaktívnych osôb začať pracovať.

Odporúčanie IJ: Vypracovať v 2. polroku 2018 vyhodnotenie vplyvu vyššie spomínanej legislatívnej zmeny na základe vývoja merateľných ukazovateľov na motiváciu dlhodobo nezamestnaných alebo dlhodobo neaktívnych osôb nájsť si a udržať aj nízko platené zamestnanie.

8. Vyhodnotenie účinnosti zdravotnej odvodovej odpočítateľnej položky (OOP)

Odvodová odpočítateľná položka (OOP) na zdravotné poistenie bola zavedená k 1.1.2015 novelou zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení, pričom mesačná výška OOP korešpondovala s výškou minimálnej mzdy (MM - 380 eur).

Mechanizmus: S rastom príjmu zamestnanca sa výška odpočítateľnej položky postupne znižuje (v prípade zvýšenia príjmu o 1 euro, výška OOP klesá o 2 eurá). V prípade hrubého príjmu 570 eur predstavuje výška OOP sumu 0 eur.

Cieľom zavedenia OOP na zdravotné poistenie v roku 2015 bolo zvýšenie čistej mzdy, podpora zamestnanosti nízko príjmových zamestnancov, ako aj kompenzácia zvýšených mzdových nákladov zamestnávateľa z dôvodu zvýšenia MM (zo sumy 352 EUR v roku 2014 na 380 EUR v roku 2015).

Uplatňovanie OOP má však od roku 2016 postupne klesajúcu tendenciu, vzhľadom na každoročný nárast minimálnej mzdy (výška MM vzrástla v roku 2018 v porovnaní s rokom 2015 o 26,3 %), pričom výška OOP ostávala zafixovaná na sume 380 eur.

Tabuľka 74: Vývoj minimálnej mzdy

Výška MM (rok)	Výška
2014	352 €
2015	380 €
2016	405 €
2017	435 €
2018	480 €

Zdroj: IJ

S účinnosťou od 1.1.2018 je OOP na strane zamestnávateľa zrušená. Uznesením NR SR č. 1001 dňa 21.12.2017 bola schválená zmena zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení (ako súčasť zmeny a doplnenia zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti). **OOP u zamestnanca ostala nezmenená.**

Zrušenie OOP na strane zamestnávateľa bolo prijaté neštandardným spôsobom, t.j. schválením pozmeňujúceho návrhu výboru národnej rady pre zdravotníctvo a zároveň ako súčasť zmeny iného zákona (križovou novelou). Zrušenie OOP na strane zamestnávateľa bolo prijaté bez verejnej diskusie a analýzy možných dopadov zvýšenia odvodového zaťaženia, keďže sa táto zmena dotkne práve tých najzraniteľnejších s hrubým príjmom do 570 EUR.

²⁰⁰ Revízia výdavkov na politiky trhu práce a sociálne politiky, str. 44. <https://goo.gl/H5mToV>.

²⁰¹ <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2017/81/>

IFP MF SR vypracoval pred schválením zmeny zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení vo svojom stanovisku nasledovné argumenty **proti zrušeniu OOP na strane zamestnávateľa**:

- Zvýši sa daňové zaťaženie práce najviac zraniteľnej skupiny na trhu práce (nízkoprijemcov a nízko kvalifikovaní)
- Zníži sa progresivita zdanenia - zhorší sa postavenie nízkoprijemcov v porovnaní priemerne zarábajúcim a bohatým
- Zvýšia sa náklady práce²⁰²
 - o Celkové náklady práce sa od 1.1.2018 zvýšia o 87,8 eur (efekt zvýšenia MM a zrušenia OOP)
 - o Zrušenie OOP u zamestnávateľa predstavuje z celkovej sumy 18 eur
- Zruší sa doteraz pozitívne vnímanie adresného sociálneho opatrenia pre pracujúcich

Tabuľka 75: Medziročná zmena nákladov práce a čistej mzdy v roku 2018 v stave s OOP a bez OOP zamestnávateľa (v Eur)

	(1) 2017	(2) 2018	(3) 2018 (bez OOP*)	(4)=(2)-(1)	(5)=(3)-(1)	(4)=(3)-(2)
Náklady práce	561,1	631,0	649,0	69,8	87,8	-18,0
Odvody	173,6	208,1	226,1	34,5	52,5	-18,0
- z toho:						
zamestnávateľ	126,11	151,0	169,0	24,9	42,9	-18,0
- z toho:						
zamestnanec	47,49	57,1	57,1	9,6	9,6	0,0
Hrubá mzda	435,0	480,0	480,0	45,0	45,0	0,0
Čistá mzda	374,1	403,2	403,2	29,1	29,1	0,0

Zdroj: prepočty IFP, * Bez OOP zamestnávateľa

Zrušenie OOP u zamestnávateľa zvýši podľa stanoviska IFP v roku 2018 výnosy zdravotných poisťovní o 104 mil. eur ročne :

- O 22,5 mil. eur vzrastú priebežne platené odvody zamestnávateľov
- O 81,5 mil. eur klesne potreba vytvoriť technické rezervy na OOP pre účely ročného zúčtovania zdravotného poistenia

IFP MF SR analyzovalo interne aj vplyv opatrenia na tvorbu nových pracovných miest. Predbežné výsledky naznačujú zanedbateľný priamy vplyv na tvorbu nových pracovných miest. **Podľa IFP odhadov OOP pozitívne ovplyvnila zamestnanie cca 500 ľudí na trhu práce. Analýza nateraz neskúmala, koľkí zamestnanci udržali vďaka OOP pracovné miesto v dobe významného zvyšovania minimálnej mzdy.** Uvedený výsledok korešponduje s predošlou analýzou IFP, ktorá našla štatisticky významný, ale len minimálny vplyv zvyšovania MM na pravdepodobnosť straty zamestnania. Vplyv opatrenia na iné oblasti, napr. socioekonomickú situáciu domácností, neboli skúmané.

Vzhľadom na klesajúcu tendenciu uplatňovania OOP ako aj aktuálnu legislatívu, IFP MF SR neplánuje ďalej vyhodnocovať účinnosť zdravotnej OOP. Opatrenie je k 30.6.2018 **odpočítované ako splnené**.

9. Zlepšenie individuálneho prístupu k uchádzačom o zamestnanie s vyhodnocovaním kompetencií a možností uchádzača

Individualizácia služieb pre UoZ prebieha na úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny prostredníctvom 3 národných projektov (NP) zameraných na poskytovanie odborného poradenstva:

- NP Podpora individualizovaného poradenstva pre dlhodobo nezamestnaných (NP PIP)
- NP Cesta na trh práce

²⁰² OOP využívalo v roku 2017 cca 770 tis. zamestnancov ročne, pričom z toho 540 tis. zamestnancov dosahovalo hrubý príjem do 500 eur mesačne.

- NP Reštart pre mladých UoZ

Cieľom programov je umiestňovanie UoZ na trhu práce, posilňovanie faktorov zlepšujúcich zamestnateľnosť UoZ ako aj rozvoj zručností pre riadenie kariéry UoZ. Poradenský program trvá väčšinou 1-3 mesiace a obsahuje individuálne rozhovory, skupinové stretnutia a samostatné aktivity, ktoré realizuje daný UoZ (kontaktovanie zamestnávateľov, poskytovateľov vzdelávania a pod.).

Počet UoZ, absolvujúcich poradenstvo, je definovaný ako výstupový ukazovateľ projektu. **Výsledkovým indikátorom** merania úspešnosti poradenstva je **zamestnanosť DN UoZ, resp. jeho umiestnenie na trhu práce.**

I. NP Podpora individualizovaného poradenstva pre dlhodobo nezamestnaných (NP PIP)

Obdobie realizácie projektu: 09/2017 – 08/2021 (podľa zmluvy o NFP²⁰³)

Cieľ projektu :

1. bilancovanie kompetencií uchádzačov o zamestnanie s reálnymi predstavami o uplatnení²⁰⁴ – **30 000 UoZ**
2. počet vypracovaných plánov opatrení na zvýšenie možností uplatnenia sa na trhu práce – **50 000 UoZ**

Aktivita č. 1: Bilancia kompetencií

Bilancia kompetencií bude realizovaná 2 skupinami dodávateľov: NOVA TRAINING s.r.o. a BKS Úspech, s.r.o., a K.A.B.A. Slovensko a ERVES n.o.²⁰⁵ Predpokladaný začiatok realizácie aktivity je **september 2018.**

Aktivita č. 2: Podpora individualizovaného poradenstva pre dlhodobo nezamestnaných občanov UoZ

Individualizované poradenstvo sa začalo poskytovať v apríli 2018. Časový posun oproti plánovanému termínu - september 2017 bol spôsobený neskorším termínom podpisu zmluvy o NFP, následným procesom výberu nových odborných poradcov a ich odborným školením a zapracovaním.

Od začiatku realizácie NP k 30.6.2018 bolo do aktivity č. 2 zaradených 4 322 UoZ (8,6 % z plánu 50 000 UoZ), z toho absolvovalo poradenský proces v plnom rozsahu 1 427 UoZ (33,0 % zo zaradených), 450 UoZ ukončilo poradenský proces predčasne (10,4% zo zaradených) a 2 445 UoZ (56,6 % zo zaradených) poradenský proces aktuálne absolvuje.

Umiestnenie na trh práce:

Z celkového počtu 1 427 UoZ, ktorí úspešne absolvovali poradenský proces v plnom rozsahu, bolo 112 UoZ (7,9 % z absolvovaných) umiestnených na trh práce. Z celkového počtu 450 UoZ, ktorí predčasne ukončili poradenský proces, 140 UoZ (31,1% z predčasne ukončených) bolo umiestnených na trh práce. **Celkovo bol umiestnených na trh práce 252 UoZ (13,4 % z 1 877 UoZ).**

Tabuľka 76: Prehľad skupín, zapojených do „NP PIP“

	Počet UoZ	Podiel z celkového počtu
--	-----------	--------------------------

²⁰³ https://www.upsvr.gov.sk/sluzby-zamestnanosti/odborne-poradenske-sluzby/narodny-projekt-podpora-individualizovaneho-poradenstva-pre-dlhodobo-nezamestnanych-uoz-aktivita-c.2.html?page_id=762754

²⁰⁴ Prostredníctvom individualizovaného prístupu viesť DN UoZ k pomenovaniu a objektívnemu zhodnoteniu vlastných odborných zručností a osobnostných predpokladov; určeníu vlastných hodnôt, záujmov a motivácií; vypracovaniu dvoch alternatív realistického profesijného smerovania; vypracovaniu akčného plánu pre uplatnenie sa na trhu práce; overeniu profesijného smerovania prostredníctvom kontaktu s trhom práce ako aj k rozvoju zručností pre riadenie vlastnej kariéry, s dôrazom na zručnosti potrebné pre hľadanie zamestnania.

²⁰⁵ <https://www.uvo.gov.sk/vyhľadavanie-dokumentov/detail/999975>

UoZ, ktorí úspešne absolvovali poradenský proces (v plnom rozsahu)	1 427	33,0%
UoZ, ktorí predčasne ukončili poradenský proces	450	10,4%
UoZ, ktorí poradenský proces aktuálne absolvujú (zaradení do 30.6. 2018)	2 445	56,6%
UoZ spolu	4 322	100,0%

Zdroj: ÚPSVaR, ISSZ

Poradenský proces meria prostredníctvom 20 preddefinovaných faktorov **zamestnateľnosť UoZ**. Odborný poradca ich diagnostikuje na začiatku a na konci poradenského programu. Na základe zrealizovaného prieskumu vypracoval ÚPSVaR prehľad stavu jednotlivých faktorov (% pozitívnych odpovedí) na vstupe a na výstupe z poradenského programu²⁰⁶. **Červenou sú zvýraznené faktory zamestnateľnosti, ktoré odborní poradcovia označili ako najvýznamnejšie zvyšujúce šance UoZ uplatniť sa na trhu práce²⁰⁷.**

Tabuľka 77: Faktory zamestnateľnosti

		Vstup	Výstup	Posun
C2	Má základné vedomosti o možnostiach využitia AOTP alebo iných foriem podpory pre riešenie vlastnej situácie (vrátane možností mimo úradu PSVR)	16,3%	77,1%	60,8%
B4	Má vypracované potrebné písomnosti pre hľadanie zamestnania (životopis, motivačný list)	31,1%	88,5%	57,4%
C5	Má stanovenú konkrétnu postupnosť krokov potrebných pre priblíženie sa trhu práce na najbližšie 3 mesiace	11,9%	64,3%	52,4%
B1	Dokáže realisticky popísať vlastné silné stránky (osobnostné predpoklady)	43,7%	91,0%	47,3%
D4	Kontaktoval osobne za posledný mesiac zamestnávateľov v regióne (vrátane podporovaného zamestnávania napr. vo verejnom sektore)	30,5%	75,6%	45,1%
C3	Má jasne a realisticky určené cieľové zamestnania na trhu práce	34,3%	73,8%	39,5%
A5	Dokáže pomenovať vlastné motivácie a hodnoty týkajúce sa pracovného alebo osobného života.	37,9%	77,1%	39,2%
D3	Dokáže pomenovať osobu/ly alebo inštitúcie, na ktoré sa môže obrátiť pri administratívnych a ďalších úkonoch, súvisiacich s vlastnou situáciou	34,7%	69,3%	34,7%
A3	Aktívne si hľadá zamestnanie (aspoň jedna žiadosť za mesiac) alebo iné možnosti zmeny súčasnej situácie.	42,6%	76,0%	33,4%
A4	Dokáže popísať osobnú perspektívu v horizonte troch rokov.	21,5%	53,4%	32,0%
B3	Dokáže povedať, prečo si hľadá zamestnanie práve v tejto oblasti	50,7%	80,5%	29,8%
B5	Má aktívny a vyplnený profil na IŠTP.sk	26,4%	56,1%	29,8%
D5	Dokáže osloviť potenciálneho zamestnávateľa na požadovanej komunikačnej úrovni	45,3%	72,7%	27,4%
C4	Dokáže realisticky popísať prekážky týkajúce sa vlastného návratu na trh práce a možnosti ich prekonania	48,9%	75,3%	26,4%
C1	Dokáže sledovať informácie o voľných pracovných miestach aspoň z jedného zdroja	59,6%	85,9%	26,4%
A2	Vníma dôležitosť práce, dokáže pomenovať potenciálne výhody plynúce zo zmeny vlastnej situácie (nájdenie práce, samozamestnanie a pod.).	63,9%	86,5%	22,6%
D1	Dokáže komunikovať a zmysluplne sa zapájať do rôznych skupinových aktivít	63,5%	84,5%	20,9%
B2	Dokáže porozprávať svoj životný príbeh (osobné alebo pracovné skúsenosti) a popísať nadobudnuté vedomosti a zručnosti	71,3%	88,3%	17,0%
A1	Vníma vlastnú situáciu ako neuspokojivú, dokáže pomenovať nevýhody súčasného stavu.	72,6%	88,8%	16,2%
D2	Udržiava vzťahy s ľuďmi zo svojho sociálneho okolia (nežije v izolácii)	78,9%	86,6%	7,8%

Zdroj: ÚPSVaR

Až pri 40,25 % účastníkoch z prieskumnej vzorky identifikovali odborní poradcovia **štruktúrálnu prekážku zamestnanosti**, pričom pri 14,98 % účastníkoch boli identifikované kumulované aspoň 2 prekážky.

Tabuľka 78: Zoznam štruktúrálnej prekážky zamestnanosti

	Frekvencia výskytu
Práca „na dohodu“	20,2%
DHN – zamestnaním sa rodine nezvýši príjem*	15,0%

²⁰⁶ Prieskum realizovaný oddelením poradenstva a vzdelávania v 1. polroku 2018. Veľkosť prieskumnej vzorky: 554 vyplnených dokumentov „Analýza situácie UoZ“, ktorá je súčasťou internej normy pre poskytovanie poradenského procesu.

²⁰⁷ Prieskum realizovaný oddelením poradenstva a vzdelávania v 1. polroku 2018 na vzorke 82 odborných poradcov.

Zdravotné problémy/invalidita	7,6%
Neisté alebo nevyhovujúce bývanie	4,2%
Psychické problémy	4,0%
Nízka funkčná gramotnosť**	3,3%
Závislosť od automatov	2,9%
Zadlženosť, exekúcie	2,7%
Starostlivosť o rodinných príslušníkov (v starobe, mladosti, invalidite)	1,6%
Závislosť od alkoholu / drog	1,4%

Zdroj: ÚPSVaR

Vysvetlivky: *tzv. „pasca neaktivity“, ** písanie a čítanie neumožňujúce zvládanie každodenných životných alebo pracovných nárokov na základnej úrovni.

II. NP Cesta na trh práce

Obdobie realizácie projektu: 04/2017 –12/2021 (podľa zmluvy o NFP²⁰⁸)

Cieľ projektu (aktivita č. 6 NP): poskytnutie intenzívneho a individualizovaného poradenstva UoZ (s trvalým pobytom na území **12-ich najmenej rozvinutých okresov SR**), zohľadňujúci individuálnu sociálnu situáciu – **36 000 UoZ**.

Od začiatku realizácie NP k 30.6.2018 bolo do aktivity zaradených 7 075 UoZ (19,7 % z plánu 36 000 UoZ), z toho absolvovalo poradenský proces v plnom rozsahu 4 193 UoZ (59,3 % zo zaradených), 760 UoZ (10,7 % zo zaradených) ukončilo poradenský proces predčasne a 2 122 UoZ (30,0 % zo zaradených) poradenský proces aktuálne absolvuje.

Umiestnenie na trh práce:

Z celkového počtu 4 193 UoZ, ktorí absolvovali poradenský proces v plnom rozsahu, bolo 459 UoZ (11,0 % z absolvovaných) umiestnených na trh práce. Z celkového počtu 760 UoZ, ktorí predčasne ukončili poradenský proces, bolo 303 UoZ (40,0 % z predčasne ukončených) umiestnených na trh práce. **Celkovo bolo umiestnených na trh práce 762 UoZ (15,3 % z 4 953 UoZ).**

Tabuľka 79: Prehľad skupín, zapojených do programu "Cesta na trh práce"

	Počet UoZ	Podiel z celkového počtu
UoZ, ktorí úspešne absolvovali poradenský proces (v plnom rozsahu)	4 193	59,3%
UoZ, ktorí predčasne ukončili poradenský proces	760	10,7%
UoZ, ktorí poradenský proces aktuálne absolvujú (zaradení do 30.6. 2018)	2 122	30,0%
UoZ spolu	7 075	100,0%

Zdroj: ÚPSVaR - ISSZ

²⁰⁸ https://www.upsvr.gov.sk/sluzby-zamestnanosti/odborne-poradenske-sluzby/narodny-projekt-cesta-na-trh-prace-aktivita-c.6.html?page_id=762748

III. NP Reštart pre mladých UoZ

Obdobie realizácie projektu: 04/2017 až 12/2018 (podľa zmluvy o NFP²⁰⁹)

Cieľ projektu (aktivita č.1 NP) : poskytnutie individuálnej podpory alebo poradenstva mladým UoZ vo veku do 29 rokov (s podmienkou NEET, v rámci menej rozvinutých okresov SR) pri orientovaní sa na trhu práce – **18 072 UoZ**

Od začiatku realizácie NP k 30.6.2018 bolo do aktivity zaradených 16 186 UoZ (89,6 % z plánu 18 072 UoZ), z toho absolvovalo poradenský proces v plnom rozsahu 10 550 UoZ (65,2 % zo zaradených), 3 731 UoZ (23,1 % zo zaradených) ukončilo poradenský proces predčasne a 1 905 UoZ aktuálne absolvuje poradenský proces (11,8 % zo zaradených).

Umiestnenie na trh práce:

Z celkového počtu 10 550 UoZ, ktorí absolvovali poradenský proces v plnom rozsahu, bolo 4 513 UoZ (42,8 % z absolvovaných) umiestnených na trh práce. Z celkového počtu 3 731 UoZ bolo 1 778 UoZ (47,7% z predčasne ukončených) umiestnených na trh práce. **Celkovo bolo umiestnených na trh práce 6 291 UoZ (44,1% z 14 281 UoZ).**

Tabuľka 80: Prehľad skupín, zapojených do programu "Reštart"

	Počet UoZ	Podiel z celkového počtu
UoZ, ktorí úspešne absolvovali poradenský proces (v plnom rozsahu)	10 550	65,2%
UoZ, ktorí predčasne ukončili poradenský proces	3 731	23,1%
UoZ, ktorí poradenský proces aktuálne absolvujú (zaradení do 30.6. 2018)	1 905	11,8%
UoZ spolu	16 186	100,0%

Zdroj: ÚPSVaR - ISSZ

Keďže cieľovou skupinou NP PIP a NP Cesta na trh práce sú dlhodobo nezamestnaní UoZ²¹⁰, primárnou aktivitou je priblížiť ich k trhu práce zvýšením ich záujmu o zamestnanie, resp. identifikovať u nich bariéry zamestnanosti s cieľom aspoň čiastočne ich eliminovať. Ich zaradenie na trh práce je očakávané v dlhšom časovom horizonte po ukončení poradenského procesu.

Odporúčanie IJ: Na základe nastavených výstupových, ale hlavne výsledkových ukazovateľov, naďalej sledovať efektivitu poskytnutých poradenských služieb, za účelom relevantného vyhodnotenia úspešnosti jednotlivých NP za celé sledované obdobie. Zároveň odporúča naďalej sledovať a hodnotiť zmenu faktorov zamestnateľnosti všetkých UoZ, úspešne absolvujúcich poradenský proces (NP PIP).

10. Vyhodnocovanie účinnosti AOTP

Inštitút sociálnej politiky (ISP) MPSVR začal pracovať na realizácii opatrenia už koncom roka 2017. V decembri 2017 požiadal odbor metodiky informačných systémov (OMIS) ÚPSVaR o údaje o uchádzačoch o zamestnanie (UoZ) a aktívnych opatreniach na trhu práce (AOTP). Počas 1Q 2018 sa uskutočnili ďalšie diskusie týkajúce sa spresnenia a doplnenia požiadavky ISP k forme požadovaných údajov.

Počas 2Q 2018 realizovalo ISP kontrolu a čistenie poskytnutých údajov. Zároveň vypracoval na základe aktuálneho výskumu a relevantnej literatúry manuál hodnotenia aktívnych opatrení trhu práce (AOTP) a určil si metodiku hodnotenia AOTP, ktorú by chcel pilotne otestovať na vhodnom projekte.

11. Vyhodnocovanie AOTP pre osoby s ŤZP

²⁰⁹https://www.upsvr.gov.sk/sluzby-zamestnanosti/odborne-poradske-sluzby/narodny-projekt-restart-pre-mladych-uoz-opatrenie-c.1.html?page_id=762751

²¹⁰ Pri tejto aktivite ide predvažne o nezamestnaných dlhšie než 24 mesiacov, ktorým vo veľkej miere chýba motivácia pracovať, resp. sa u nich vo vysokej miere vyskytujú štrukturálne prekážky zamestnanosti (viď tabuľka č.78).

Už v Programovom vyhlásení vlády 2016-2020 sa vláda zaviazala, že „**zintenzívni úsilie o začlenenie sa ľudí so zdravotným postihnutím na pracovný trh, najmä podporou identifikácie pracovných príležitostí u bežných zamestnávateľov.**“

ÚPSVaR a IJ počas 1. polroka 2018 identifikovali a sumarizovali údaje o danej problematike, za účelom definovania relevantných indikátorov monitorovania zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím v termíne do konca roka 2018.

8.3 Sociálne poistenie a dôchodky

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
12	Zavedenie ročného zúčtovania sociálneho poistenia	MPSVR SR, MF SR	12/2018				
13	Analýza opatrení podporujúcich efektívnejšie rozloženie úspor medzi triedami aktív v II. a III. pilieri dôchodkového sporenia	MPSVR SR, MF SR	12/2018				
14	Zavedenie indexového fondu v III. pilieri dôchodkového sporenia	MPSVR SR	12/2019				
15	Zvýšenie atraktívnosti dobrovoľného dôchodkového sporenia prostredníctvom mixu politík, vrátane posilnenia konkurencie	MPSVR SR	12/2019				
16	Povinné zosúladenie investičnej stratégie II. piliera aktuálnych sporiteľov s časovým horizontom ich sporenia	MPSVR SR	12/2019				
17	Úprava odplát sprostredkovateľom, ktorá by výraznejšie motivovala sprostredkovateľov poskytovať klientom II. a III. piliera presnejšie a adekvátnejšie odporúčania	MPSVR SR	12/2019				
18	Zlepšenie informovanosti klientov II. a III. piliera o výnosoch, výnosoch v iných fondoch, rozloženia úspor vo fondoch, porovnanie so zahraničnými fondami	MPSVR SR	12/2019				
19	Zmena prerozdelenia odplaty správcom dôchodkových účtov s presunom k vyššiemu podielu odplaty naviazanej na výkon v jednotlivých fondoch	MPSVR SR	12/2019				

12. Zavedenie ročného zúčtovania sociálneho poistenia

Cieľom ročného zúčtovania v sociálnom poistení (RZ SP) je zaviesť efektívny nástroj na obmedzenie odvodovej optimalizácie subjektov. Znížia sa tým motivácie vykazovania vysokých odmien zamestnancom v jednom mesiaci (prekračujúcich maximálny vymeriavací základ) a odvodové zaťaženie práce bude spravodlivejšie. Zavedenie RZ SP je aj súčasťou Národného programu reforiem na rok 2018²¹¹ a Plánu legislatívnych úloh vlády SR na rok 2018²¹².

V decembri 2017 bola zverejnená Predbežná informácia (PI)²¹³ návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. **Termín účinnosti zákona bol navrhovaný od 1.1.2019.** Na základe vznesenej zásadnej pripomienky Sociálnej poisťovne (SP) v rámci MPK, **účinnosť navrhovanej úpravy RZ bola posunutá na neskôr, t. j. 1.1.2021.** Podľa SP časový priestor do 1.1.2019 v žiadnom prípade nezodpovedá

²¹¹ <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=5197>

²¹² http://www.vlada.gov.sk/data/files/7092_plu_2018-po-vlade.pdf

²¹³ <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/PI/2017/310>

potrebám implementácie RZ SP. Návrh zákona s posunutou účinnosťou bol dňa 23.5.2018 schválený uznesením vlády SR č. 252/2018. Následne bol prerokovaný na 33. schôdzi NR SR v prvom čítaní dňa 12.06.2018 a 13.6.2018²¹⁴. Uznesením č. 1220 NR SR rozhodla, že prerokuje vládny návrh zákona v druhom čítaní.

Vplyv na rozpočet verejnej správy

Revízia výdavkov na politiky trhu práce a sociálne politiky počítala pri kalkulácii potenciálnej úspory s termínom zavedenia RZ SP **do konca roka 2018. Odhadovaný pozitívny vplyv na daňové a odvodové príjmy verejnej správy bol vyčíslený vo výške 49 mil. eur ročne**, v závislosti od finálneho návrhu zákona a bez započítania nákladov implementácie.

Kvantifikácia vplyvu návrhu zákona na rozpočet verejnej správy, schváleného vládou SR dňa 23.5.2018, **predpokladá negatívny vplyv na rozpočet v roku 2019 vo výške 4,0 mil. eur a v roku 2020 vo výške 11,4 mil. eur (z dôvodu zvýšených prevádzkových výdavkov na aktualizáciu a úpravu informačného systému a mzdových výdavkov na dodatočných zamestnancov). Pozitívny vplyv v celkovej výške cca 52,9 mil. eur sa prejaví až v roku 2021²¹⁵.**

Presná mechanika fungovania RZ SP bude súčasťou Súhrnnej implementačnej správy 2018.

Odporúčanie IJ: V prípade, že plánované investície do IT systému, v súvislosti so zavedením RZ, presiahnu výšku 10 mil. eur, pripraviť štúdiu uskutočniteľnosti v súlade s platným Rámcom hodnotenia verejných investícií.

13. Analýza opatrení podporujúcich efektívnejšie rozloženie úspor medzi triedami aktív v II. a III. pilieri dôchodkového sporenia

V revízii výdavkov na politiky trhu práce a sociálne politiky bol navrhnutý zoznam opatrení, ktorý by mohol zabezpečiť zvýšenie celkovej efektívnosti dôchodkového sporenia.

Počas roka 2018 pripravuje MPSVR SR v spolupráci s MF SR analýzu, ktorej výsledkom by mala byť jasná preferencia opatrení (uvedených v Implementačnom pláne pod opatreniami číslo 14 až 19²¹⁶), ktoré by mali byť premietnuté do aktuálnej legislatívy.

Počas 1Q 2018 bol definovaný zoznam potrebných informácií, ktoré sú predpokladom na prípravu analýzy. V priebehu 2Q 2018 bol zrealizovaný zber údajov od dôchodkových správcovských spoločností a doplnkových dôchodkových spoločností a základné vyhodnocovanie informácií a identifikovanie kritérií pre výstupy analýzy. Zároveň MPSVR SR pripravilo medzinárodný prehľad dôchodkových schém, ktorý môže byť nápomocný pri príprave analýzy.

Odporúčanie IJ: Paralelne s prípravou analýzy spustiť do konca roka 2018 legislatívny proces.

14. Zavedenie indexového fondu v III. pilieri dôchodkového sporenia

Konkrétne plnenie opatrenia bude reflektované na základe výsledkov analýzy (opatrenie č.13).

15. Zvýšenie atraktívnosti dobrovoľného dôchodkového sporenia prostredníctvom mixu politík, vrátane posilnenia konkurencie

Konkrétne plnenie opatrenia bude reflektované na základe výsledkov analýzy (opatrenie č.13).

²¹⁴ NR SR uznesením rozhodla o výborech Výbor NR SR pre financie a rozpočet, Výbor NR SR pre hospodárske záležitosti, Ústavnoprávny výbor NR SR a Výbor NR SR pre sociálne veci s lehotou na prerokovanie 7. 9. 2018. Zároveň rozhodla o gestorskom výbore Výbor NR SR pre sociálne veci s lehotou na prerokovanie 10. 9. 2018.

²¹⁵ Analýza vplyvov na rozpočet verejnej správy - Prehľad výdavkov v závislosti od legislatívnej úpravy.

²¹⁶ http://www.vlada.gov.sk/data/files/7277_implementacny-plan-2018-revizia-vydavkov-na-politiky-trhu-prace-a-socialne-politiky.pdf

16. Povinné zosúladenie investičnej stratégie II. piliera aktuálnych sporiteľov s časovým horizontom ich sporenia

Konkrétne plnenie opatrenia bude reflektované na základe výsledkov analýzy (opatrenie č.13).

17. Úprava odplát sprostredkovateľom, ktorá by výraznejšie motivovala sprostredkovateľov poskytovať klientom II. a III. piliera presnejšie a adekvátnejšie odporúčania

Konkrétne plnenie opatrenia bude reflektované na základe výsledkov analýzy (opatrenie č.13).

18. Zlepšenie informovanosti klientov II. a III. piliera o výnosoch, výnosoch v iných fondoch, rozloženia úspor vo fondoch, porovnanie so zahraničnými fondami

Konkrétne plnenie opatrenia bude reflektované na základe výsledkov analýzy (opatrenie č.13).

19. Zmena prerozdelenia odplaty správcom dôchodkových účtov s presunom k vyššiemu podielu odplaty naviazanej na výkon v jednotlivých fondoch

Konkrétne plnenie opatrenia bude reflektované na základe výsledkov analýzy (opatrenie č.13).

8.4 Sociálne služby

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
20	Posúdenie efektívnosti a nákladovosti sociálnych služieb	MPSVR SR, MF SR	12/2018				
21	Zjednotenie metodiky a výkazov pri zbere údajov o poskytovaných sociálnych službách	MPSVR SR, ÚPSVaR, ŠÚ SR	12/2018				
22	Revízia výdavkov na dlhodobú starostlivosť	MF SR, MPSVR SR, MZ SR, MV SR	12/2019				
23	Revízia výdavkov na skupiny osôb ohrozených sociálnym vylúčením	MF SR, MPSVR SR, MŠVVaŠ SR, MV SR / Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity	12/2018				

20. Posúdenie efektívnosti a nákladovosti sociálnych služieb

Dňom 1.1.2018 nadobudla účinnosť novela zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách²¹⁷, ktorou sa mení spôsob financovania sociálnych služieb.

Za 1. polrok 2018 nevypracovalo MPSVR SR žiadne merateľné ukazovatele, ktorými by bolo možné hodnotiť efektívnosť a nákladovosť sociálnych služieb. **Opatrenie sa k 30.6.2018 neplní.**

Odporúčanie IJ: Zo strany MPSVR SR (SSRP a ISP) v spolupráci s Implementačnou jednotkou Úradu vlády SR pripraviť sadu merateľných ukazovateľov do 31.12.2018.

²¹⁷ <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2017/331/>

21. Zjednotenie metodiky a výkazov pri zbere údajov o poskytovaných sociálnych službách

Údaje o poskytovaných sociálnych službách sú evidované v rôznych výkazoch viacerých inštitúcií. Určité typy údajov vykazuje Štatistický úrad, iné údaje obsahujú výkazy MPSVR SR. Rozdielnosť je spôsobená odlišnou metodikou vykazovania ako aj započítavania rôznych sociálnych služieb a subjektov (ako zariadení sociálnych služieb). To bráni detailnej, včasnej a korektnej analýze výdavkov a výkonov²¹⁸.

Revízia výdavkov navrhla preto **zjednotenie metodiky zberu a spracovania údajov**, ako aj určenie jednej inštitúcie, ktorá by **údaje o sociálnych službách zbierala**.

MPSVR SR nerealizovalo počas 1. polroka 2018 žiadne konkrétne kroky k zjednoteniu metodiky a zberu dát. **Opatrenie sa k 30.6.2018 neplní.**

22. Revízia výdavkov na dlhodobú starostlivosť

Starnutie populácie vytvára tlak na budúce výdavky verejných financií. Narastať tak budú výdavky na sociálne služby, dôchodkové zabezpečenie a zdravotnú starostlivosť. Do roku 2060 sa výdavky na dlhodobú starostlivosť podľa odhadov EK zdvojnásobia. Jedným z opatrení by malo byť prepojenie poskytovaných sociálnych a zdravotných služieb do jedného systému dlhodobej starostlivosti, ktoré umožní zvyšovanie kvality poskytovanej starostlivosti a tiež úsporu nákladov. Vzhľadom na komplexnosť témy a jej presah do ďalšieho rezortu bude dlhodobá starostlivosť predmetom samostatnej revízie výdavkov v roku 2019. Do revízie výdavkov majú byť zaradené nasledujúce ministerstvá – MF SR, MPSVR SR, MZ SR, MV SR – teda zodpovední aktéri, ktorých sa dlhodobá starostlivosť týka²¹⁹.

Toto opatrenie bolo schválené uznesením vlády 471/2017 zo dňa 11.10.2017.

V sledovanom období do 30.6.2018 pripravilo MZ SR paragrafové znenie zákona o dlhodobej starostlivosti, ktoré bolo následne komunikované MPSVR SR, avšak diskusie ohľadom finálneho znenia pokračujú. Po sledovanom období dňa 27.7.2018 zverejnilo MZ SR predbežnú informáciu²²⁰ k návrhu zákona o dlhodobej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Základným cieľom je ustanoviť prepojenie sociálnych služieb a zdravotnej starostlivosti pre osoby indikované na dlhodobú starostlivosť. Návrh vychádza z viacerých národných a nadnárodných dokumentov, ktoré reagujú na starnutie populácie.

Podľa IJ dochádza k nesúladu legislatívnych a analytických krokov.

Odporúčanie IJ: IJ oceňuje priebežné riešenie problému dlhodobej zdravotnej starostlivosti. Je však nevyhnutné zladit' súčasné, už dnes realizované kroky, iniciované zo strany MZ SR v spolupráci s MPSVR SR, s plánovanou revíziou výdavkov, ako aj s jej jednotlivými výstupmi.

Plnenie opatrenia nie je v roku 2018 odpočítované, nakoľko začiatok prípravy Revízie výdavkov na dlhodobú starostlivosť je plánovaný až v roku 2019.

23. Revízia výdavkov na skupiny osôb ohrozených sociálnym vylúčením

Cieľom revízie je identifikovať a prehodnotiť výdavky a nástroje verejných politík s dopadom na začleňovanie skupín ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením v oblasti školstva, sociálnych politík a politík trhu práce, zdravia, podpory bývania, regionálneho rozvoja, finančnej inklúzie a nediskriminácie. Za priebežnú a záverečnú správu je zodpovedný ÚHP MF SR, ktorý ju vypracuje v spolupráci s Úradom splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity a relevantnými rezortmi, a to najmä MŠVVaŠ SR, MPSVR SR, MV SR. Priebežná správa revízie výdavkov bude vypracovaná a zverejnená **do konca októbra 2018**, záverečná správa do marca 2019.

Počas 1. polroka 2018 sa ÚHP MF SR zameria na definovanie skupiny osôb ohrozených sociálnym vylúčením a určí si typy sledovaných výdavkov a spôsob ich monitorovania. Zároveň začal so zbieraním výdavkov na inklúziu

²¹⁸ Napr. v Správe o sociálnej situácii obyvateľstva SR za rok 2017, ktorá bola vzatá na vedomie vládou SR dňa 11.7.2018, boli údaje za zariadenia sociálnych služieb sledované ŠÚ SR len za rok 2016, nakoľko v čase vydania správy neboli údaje roka 2017 ešte k dispozícii, <http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=27599>.

²¹⁹ Revízia výdavkov na politiky trhu práce a sociálne politiky, <https://goo.gl/H5mToV>.

²²⁰ <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/PI/2018/165>

v oblasti školstva, sociálnych vecí a zdravotníctva. V oblasti školstva začali s analýzou/monitorovaním predškolskej výchovy a miery a rôznych typov segregácie MRK.

Odporúčanie IJ: Akcelerácia prípravy Priebežnej správy revízie výdavkov, nakoľko k 30.6.2018 nebola poskytnutá IJ ani jej pracovná verzia. Zároveň IJ odporúča zosúladiť v Implementačnom pláne na rok 2019 termín plnenia opatrenia s mandátom pre revíziu výdavkov, keďže momentálne sú rôzne (revízia výdavkov – december 2018, mandát – marec 2019).

8.5 Investície a výdavky v oblasti sociálneho zabezpečenia

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
24	Zvýšenie efektívnosti pobočiek Sociálnej poisťovne	SP	12/2020				
25	Vyhodnotenie DEA analýzy pobočiek SP	SP, MF SR	12/2018				
26	Zvýšenie efektívnosti pobočiek ÚPSVaR	ÚPSVaR	12/2018				
27	Zvýšenie efektívnosti IT výdavkov MPSVR SR	MPSVR SR	12/2017				
28	Vypracovanie a zverejnenie investičného plánu MPSVR SR, bez ohľadu na zdroj financovania	MPSVR SR	12/2018				
28	Vypracovanie a zverejnenie investičného plánu SP, bez ohľadu na zdroj financovania	SP	12/2018				
29	Všetky plánované investície rozpočtovať na úrovni investičných akcií	MPSVR SR	priebežne				
29	Všetky plánované investície rozpočtovať na úrovni investičných akcií	SP	priebežne				
30	Pri spracovaní CBA riadiť sa platným Rámcom hodnotenia verejných investícií	MPSVR SR	priebežne				
30	Pri spracovaní CBA riadiť sa platným Rámcom hodnotenia verejných investícií	SP	priebežne				
31	Pre všetky investície nad 40 mil. eur vypracovať a zverejniť štúdiu uskutočniteľnosti a analýzu nákladov a prínosov	MPSVR SR	priebežne				
31	Pre všetky investície nad 40 mil. eur vypracovať a zverejniť štúdiu uskutočniteľnosti a analýzu nákladov a prínosov	SP	priebežne				

24. Zvýšenie efektívnosti pobočiek Sociálnej poisťovne

IJ iniciovala počas 1. polroka 2018 viacero stretnutí so Sociálnou poisťovňou (SP), kde diskutovala o obsahu opatrení v ich zodpovednosti. SP neposkytla IJ potrebné podklady pre vyhodnotenie plnenia opatrenia za 1. polrok 2018.

SP dňa 30.7.2018 vyjadrila k plneniu opatrení revízie výdavkov stanovisko, podľa ktorého vláda SR nemá vo vzťahu k SP riadiacu kompetenciu, prostredníctvom ktorej by jej mohla ukladať úlohy. Napriek uvedenej skutočnosti SP vyjadrila vôľu plniť predmetné opatrenia a spolupracovať s IJ počas 2. polroka 2018.

25. Vyhodnotenie DEA analýzy pobočiek SP

Revízia výdavkov pomocou analýzy DEA vyhodnotila efektívnosť pobočiek SP. Analýza odhadla potenciálnu úsporu na výdavkoch pobočiek SP cca 10 mil. eur a možnosti zvýšenia výkonnosti menej efektívnych pobočiek. Po dohode s ÚHP MF SR sa toto opatrenie **nebude separátne odpočítavať**. SP môže brať tento výstup analýzy

ako návrh optimalizácie fungovania pobočiek, ktorá bude reflektovaná pri plnení opatrenia č. 24 – Zvýšenie efektívnosti pobočiek SP.

26. Zvýšenie efektívnosti pobočiek ÚPSVaR

Na základe vyjadrenia ÚPSVaR sa má výkonnosť a efektívnosť pobočiek merať ideálne vyvolávacím systémom, ktorého implementácia sa bude realizovať prostredníctvom NP ESKO2. Nakoľko termín realizácie NP je odhadovaný až na koniec roka 2018, IJ sa v spolupráci s ÚPSVaR zamerala počas roka 2018 na definovanie merateľných ukazovateľov merania efektívnosti pobočiek ÚPSVaR. Počas 1. polroka 2018 IJ navrhla a zaslala ÚPSVaR zoznam indikátorov, ktoré plánuje vyhodnocovať. ÚPSVaR následne zaslal IJ vzor údajov, ktoré budú spoločne prediskutované, s cieľom nastavenia presného zoznamu indikátorov a ich cieľovej hodnoty do konca roka 2018.

27. Zvýšenie efektívnosti IT výdavkov MPSVR SR

Hlavným merateľným ukazovateľom zvýšenia efektívnosti IT výdavkov má byť podľa revízie výdavkov dosiahnutá úspora oproti „základnému scenáru“. Úlohou ÚHP MF SR bolo počas 1. polroka 2018 definovať a vypracovať „základný scenár“. MPSVR SR poskytlo ÚHP MF SR potrebné podklady k príprave scenára. K 30.6.2018 nebola IJ zo strany ÚHP MF SR predložená žiadna verzia.

Metodika na stanovenie ukazovateľov nákladovosti a výkonnosti IS

V rámci opatrenia bolo počas prípravy Implementačného plánu 2018 odporúčené aj nastavenie metodiky/smernice pre posudzovanie IT výdavkov, ktorá momentálne neexistuje. IJ poskytla MPSVR SR počas 1. polroka interné odporúčacie usmernenie k obsahu tohoto opatrenia.

Nastavenie komplexnej právnej úpravy ITVS, od fázy plánovania a organizácie až po monitoring a hodnotenie má zabezpečiť pripravovaný **zákon o výkone správy v oblasti informačných technológií verejnej správy**²²¹. Zároveň má ustanoviť jednotný spôsob plnenia povinností pri výkone všetkých fáz riadenia v správe ITVS. Plánovaná účinnosť nového zákona je od 1.5.2019.

Odporúčanie IJ: Urýchliť prípravu „základného scenára“ zo strany ÚHP MF SR. Počas 2. polroka 2018 stanoviť zo strany MPSVR SR parametre nákladovosti a výkonnosti informačných systémov a zároveň vyčíslieť potrebu finančných zdrojov na zabezpečenie monitoringu.

28. Vypracovanie a zverejnenie investičného plánu MPSVR SR a SP, bez ohľadu na zdroj financovania

Plnenie tohto opatrenia sa delí na 2 časti, z dôvodu zákonného rozdelenia kompetencií SP a MPSVR SR. IJ odpočítuje plnenie opatrení obidvoch subjektov zvlášť.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (vrátane jednotlivých PRO)

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
28	Vypracovanie a zverejnenie investičného plánu MPSVR SR, bez ohľadu na zdroj financovania	MPSVR SR	12/2018				

Počas 1Q2018 IJ prediskutovala s MPSVR SR obsahové náležitosti a špecifiká investičného plánu za rezort. Na základe spoločných stretnutí MPSVR SR vypracovalo a poskytlo IJ pracovnú verziu investičného plánu k 30.6.2018. Po sfinalizovaní obsahu a formátu bude investičný plán zverejnený.

Sociálna poisťovňa

²²¹ <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2018/473>

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
28	Vypracovanie a zverejnenie investičného plánu SP, bez ohľadu na zdroj financovania	SP	12/2018				

IJ iniciovala počas 1. polroka 2018 viacero stretnutí so SP, kde diskutovala obsah opatrení v ich zodpovednosti. SP neposkytla IJ potrebné podklady pre vyhodnotenie plnenia opatrenia za 1. polrok 2018.

SP vyjadrila k plneniu opatrení revízie výdavkov dňa 30.7.2018 stanovisko, podľa ktorého vláda SR nemá vo vzťahu k SP riadiacu kompetenciu, prostredníctvom ktorej by jej mohla ukladať úlohy. Napriek uvedenej skutočnosti SP vyjadrila vôľu plniť predmetné opatrenia a spolupracovať s IJ počas 2. polroka 2018.

29. Všetky plánované investície rozpočtovať na úrovni investičných akcií

Plnenie tohto opatrenia sa delí na 2 časti z dôvodu zákonného rozdelenia kompetencií SP a MPSVR SR. IJ odpočítuje plnenie opatrení obidvoch subjektov zvlášť.

Investičné akcie sa podrobne sledujú v Rozpočtovom informačnom systéme, v module Register investícií (RI). Zoznam investičných akcií zaznamenáva všetky kapitálové výdavky rozpočtových organizácií.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (vrátane jednotlivých PRO)

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
29	Všetky plánované investície rozpočtovať na úrovni investičných akcií	MPSVR SR	priebežne				

Výdavky financované zo štátneho rozpočtu (ŠR)

Za 1. polrok 2018 MPSVR SR definovalo v RI rozpočtované kapitálové výdavky na úroveň investícií. Zároveň sa zameralo aj na aktualizáciu všetkých investičných akcií (IA) v RISe.

Výdavky financované z EŠIF

MPSVR SR nemalo k 30.6.2018 rozpočtované žiadne kapitálové výdavky, ktoré by mali byť v rokoch 2018-2020 financované z EŠIF.

V RISe momentálne **nie je technicky možné rozpočtovanie výdavkov financovaných z EŠIF na nižšej úrovni** ako prioritná os. IJ navrhla MF SR možné riešenie, ako upraviť rozpočtovanie v RI, s cieľom zabezpečenia väčšej transparentnosti a prehľadnosti výdavkov financovaných z EŠIF.

MF SR sa bude tomuto návrhu venovať v priebehu 2. polroka 2018 s cieľom nájsť vhodné technické riešenie.

Sociálna poisťovňa

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
29	Všetky plánované investície rozpočtovať na úrovni investičných akcií	SP	priebežne				

Rozpočet kapitálových výdavkov SP nie je momentálne v RI definovaný na úrovni investícií, ale len celkovou sumou na daný rok.

IJ iniciovala počas 1. polroka 2018 viacero stretnutí so SP, kde diskutovala o obsahu opatrení v ich zodpovednosti. SP neposkytla IJ potrebné podklady pre vyhodnotenie plnenia opatrenia za 1. polrok 2018.

SP vyjadrila k plneniu opatrení revízie výdavkov dňa 30.7.2018 stanovisko, podľa ktorého vláda SR nemá vo vzťahu k SP riadiacu kompetenciu, prostredníctvom ktorej by jej mohla ukladať úlohy. Napriek uvedenej skutočnosti SP vyjadrila vôľu plniť predmetné opatrenia a spolupracovať s IJ počas 2. polroka 2018.

30. Pri spracovaní CBA riadiť sa platným Rámcom hodnotenia verejných investícií

Plnenie tohto opatrenia sa delí na 2 časti z dôvodu zákonného rozdelenia kompetencií SP a MPSVR SR. IJ odpočítuje plnenie opatrení obidvoch subjektov zvlášť.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (vrátane jednotlivých PRO)

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
30	Pri spracovaní CBA riadiť sa platným Rámcom hodnotenia verejných investícií	MPSVR SR	priebežne				

MPSVR SR nemalo v 1. polroku 2018 investičné aktivity v celkovej hodnote nad 40 mil. eur, ale 1 projekt v informatizácii vo výške nad 10 mil. eur. Ide o **NP ESKO 2 (Efektívnymi službami k občanovi – 2)**. Celková výška nákladov je 36 mil. eur vrátane DPH, z toho odhadované IT výdavky cca 21,1 mil. eur.

Tabuľka 81: Prehľad nákladov NP ESKO 2

Skupina výdavkov	Suma v eur (vrátane DPH)
Hmotný majetok	10 923 078
Zásoby	2 475 913
Softvér	21 108 914
Ostatné služby	1 475 836
Celkové náklady	35 983 741

Zdroj: ÚPSVaR

ÚPSVaR predložilo projekt v 2Q2018 na posúdenie ÚHP MF SR, ktoré začiatkom júla 2018 vydalo nasledovné stanovisko²²²: spodrobiť rozpočet na obstaranie a prevádzku informačných systémov v rámci prípravy predpokladanej hodnoty zákazky (PHZ) a predložiť ho ÚHP MF SR.

Stanovisko však jasne nedefinovalo, dokedy má ÚPSVaR prepracovať rozpočet s detailnejšími informáciami a v ktorom momente ho má predložiť znova ÚHP MF SR.

Dňa 19.7.2018 riadiaci orgán pre OP Ľudské zdroje zverejnil vyzvanie na predloženie žiadosti o NFP pre NP ESKO 2²²³. Vyzvanie je realizované formou priameho zadania a oprávneným žiadateľom je Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

IJ v rámci plnenia opatrenia adresovala na kanceláriu ministra dňa 14.6.2018 odporúčanie, aby minister práce, sociálnych vecí a rodiny SR zaslal rezortným organizáciám list, ktorým upozorňuje na existenciu tohto opatrenia z revízie výdavkov a odporúča rezortným organizáciám riadiť sa ním. List bol zaslaný generálnym tajomníkom služobného úradu dňa 9.8.2018, po termíne sledovaného obdobia.

Odporúčanie IJ: Jasne dodefinovať postup pri úprave rozpočtu NP ESKO 2 a určiť termín, kedy ho má ÚPSVaR predložiť opätovne na ÚHP MF SR. Zároveň je žiaduce určiť systém a frekvenciu merania prínosov projektu podľa novej schválenej metodiky²²⁴.

²²² <http://www.mfsr.sk/LoadDocument.aspx?categoryId=11154&documentId=16566>

²²³ <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/vyzvania-2018/vyzvanie-efektivnymi-sluzbami-k-obcanovi-2.pdf>

²²⁴ <http://www.informatizacia.sk/805-menu/22116s>

Sociálna poisťovňa

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	1Q 2018	2Q 2018	3Q 2018	4Q 2018
30	Pri spracovaní CBA riadiť sa platným Rámcom hodnotenia verejných investícií	SP	priebežne				

IJ iniciovala počas 1. polroka 2018 viacero stretnutí so Sociálnou poisťovňou (SP), kde diskutovala o obsahu opatrení v ich zodpovednosti. SP neposkytla IJ potrebné podklady pre vyhodnotenie plnenia opatrenia za 1. polrok 2018.

SP vyjadrila k plneniu opatrení revízie výdavkov dňa 30.7.2018 stanovisko, podľa ktorého vláda SR nemá vo vzťahu k SP riadiacu kompetenciu, prostredníctvom ktorej by jej mohla ukladať úlohy. Napriek uvedenej skutočnosti SP vyjadrila vôľu plniť predmetné opatrenia a spolupracovať s IJ počas 2. polroka 2018.

31. Pre všetky investície nad 40 mil. eur vypracovať a zverejniť štúdiu uskutočniteľnosti a analýzu nákladov a prínosov

Plnenie tohto opatrenia sa delí na 2 časti z dôvodu zákonného rozdelenia kompetencií Sociálnej poisťovne (SP) a MPSVR SR. IJ odpočítuje plnenie opatrení obidvoch subjektov zvlášť.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (vrátane jednotlivých PRO)

31	Pre všetky investície nad 40 mil. eur vypracovať a zverejniť štúdiu uskutočniteľnosti a analýzu nákladov a prínosov	MPSVR SR	priebežne				
----	---	----------	-----------	--	--	--	--

MPSVR SR nemalo v 1. polroku 2018 investičné aktivity v celkovej hodnote nad 40 mil. eur, opatrenie **nie je odpočítané**.

Sociálna poisťovňa

31	Pre všetky investície nad 40 mil. eur vypracovať a zverejniť štúdiu uskutočniteľnosti a analýzu nákladov a prínosov	SP	priebežne				
----	---	----	-----------	--	--	--	--

IJ iniciovala počas 1. polroka 2018 viacero stretnutí so SP, kde diskutovala o obsahu opatrení v ich zodpovednosti. SP neposkytla IJ potrebné podklady pre vyhodnotenie plnenia opatrenia za 1. polrok 2018.

SP vyjadrila k plneniu opatrení revízie výdavkov dňa 30.7.2018 stanovisko, podľa ktorého vláda SR nemá vo vzťahu k SP riadiacu kompetenciu, prostredníctvom ktorej by jej mohla ukladať úlohy. Napriek uvedenej skutočnosti SP vyjadrila vôľu plniť predmetné opatrenia a spolupracovať s IJ počas 2. polroka 2018.

9 Zoznam skratiek

ACCORD	Advancing university Capacity and Competence in Research, Development and innovation/Zlepšenie univerzitných kapacít a kompetencií vo výskume, vývoji a inováciách.
AD	Autorský dozor
AOTP	aktívne opatrenia trhu práce
API	Application Programming Interface (rozhranie pre programovanie aplikácií)
APVV	Agentúra na podporu výskumu a vývoja MŠVVaŠ SR
ARVD	Agentúra rozvoja vodnej dopravy
ASD	Automatické sčítače dopravy
AVP	Akreditovaný vzdelávací program
AZZZ SR	Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR
BB	Fakultná nemocnica s poliklinikou F. D. Roosevelta Banská Bystrica
BCG	Boston Consulting Group
BOK	Bezpečnostný osobný kód
CBA	analýza nákladov a prínosov
CIS	Centrálny informačný systém
CRZ	Centrálny register zmlúv
CT	Počítačová tomografia
CVTI	Centrum vedecko-technických informácií
DB	daňový bonus
DC	Dátové centrum
DEA	analýza dátových obalov
DESI	Digital Economy and Society Index (Index digitálnej ekonomiky a spoločnosti)
DF BA	Detská fakultná nemocnica s poliklinikou Bratislava
DF BB	Detská fakultná nemocnica s poliklinikou Banská Bystrica
DF KE	Detská fakultná nemocnica Košice
DFN	Detská fakultná nemocnica
DFNsP	Detská fakultná nemocnica s poliklinikou
DP	Dokumentácia na ponuku
DRG	Diagnosis-Related Groups - platba za diagnózu
DRS	Dokumentácia pre realizáciu stavby
DSP	Dokumentácia pre stavebné povolenie
DSZ	Dokumentácia stavebného zámeru
DÚR	Dokumentácia na územné rozhodnutie
EBITDA	Earnings before interest, taxes, depreciation and amortization
EEX	European Energy Exchange, Európska energetická burza
EF	Environmentálny fond
eHealth	Elektronické zdravotníctvo
EIA	Environment Impact Assessment (Posudzovanie vplyvov na životné prostredie)
eID	Elektronický občiansky preukaz
EK	Európska komisia
ENQA	Európske združenie akreditačných komisií
EQUAR	Európsky register pre zabezpečovanie kvality vo vysokom školstve
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
EUA	EU Allowances, emisné kvóty
FK1	fluidný kotol 1

FN	Fakultná nemocnica
FNsP	Fakultná nemocnica s poliklinikou
FSSR	Finančná správa Slovenskej republiky
FTE	Full Time equivalent
GPS	globálny lokalizačný systém
GT SÚ	Generálny tajomník služobného úradu
HaZZ	Hasičský a záchranný zbor SR
HDP	hrubý domáci produkt
HKV	Hnacie koľajové vozidlo
HP	Hospitalizačný prípad
CHVÚ	chránené vtáčie územia
IA	investičná akcia
IaaS	Infrastructure as a Service
IEP	Inštitút environmentálnej politiky
IFP	Inštitút finančnej politiky
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
IJ	Implementačná jednotka
IKT	Informačno-komunikačné technológie
IP	Implementačný plán
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
IS	informačné systémy
ISOH	Informačný systém odpadového hospodárstva
ISP	Inštitút sociálnej politiky
ISVS	informačný systém verejnej správy
IT	Informačné technológie
IT VS	Informačné technológie verejnej správy
ITF	International Transport Forum
IZP	Inštitút zdravotnej politiky
KD	Koordinátor dokumentácie
KEGA	Kultúrna a edukačná grantová agentúra
KPIs	Key Performance Indicators
KPN	koeficient personálnej náročnosti
KRIS	Koncepcia rozvoja informačných systémov
KV	kontinuálne vzdelávanie
MCA	Multi-criteria Analysis
MDV SR	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MH SR	Ministerstvo hospodárstva SR
mID	Mobilný občiansky preukaz
MM	minimálna mzda
MPC	Metodicko-pedagogické centrum
MPK	medzirezortné pripomienkové konanie
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
MR	Magnetická rezonancia
MS SR	Ministerstvo spravodlivosti SR
MŠVVaŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia SR

NASES	Národná agentúra pre sieťové a elektronické služby
NATURA 2000	sústava chránených území európskeho významu
NaVP	Neakreditovaný vzdelávací program
NCZI	Národné centrum zdravotníckych informácií
NDS	Národná diaľničná spoločnosť, a. s
NFP	nenávratný finančný príspevok
NKIVS	Národná koncepcia informatizácie verejnej správy
NO	neodkladné opatrenie
NOS	náhradná osobná starostlivosť
NP DI NS	Národný program podpora deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti
NP ESKO 2	Národný projekt - Efektívnymi službami k občanovi 2
NP PIP	Národný program Podpora individualizovaného poradenstva pre dlhodobo nezamestnaných
NPRVaV	Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania
NR	Fakultná nemocnica Nitra
NRS	Náhradná rodinná starostlivosť
NÚCEM	Národný ústav certifikovaných meraní
NÚČŽV	Národný ústav celoživotného vzdelávania
NZ	Fakultná nemocnica s poliklinikou Nové Zámky
OAVP	Odbor analýz vzdelávacej politiky
OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
OOP	odvodová odpočítateľná položka
OP	Občiansky preukaz
OP KŽP	Operačný program Kvalita životného prostredia
OP ŽP	Operačný program Životné prostredie
OPII	Operačný program Integrovaná infraštruktúra
OPIS	Operačný systém Informačná spoločnosť
osobokm	Osobokilometre
OÚ	Okresný úrad
OV	ochranná výchova
OZ	odborný zamestnanec
P	poručníctvo
p.b.	percentuálny bod
PCG	Farmaceuticko-nákladové skupiny - Pharmacy-based Cost Group
PMPR	Plány manažmentu povodňového rizika
PNNL	Potenciálne nákladovo neefektívne lieky
PO	Fakultná nemocnica s poliklinikou J. A. Reimana Prešov
PO 7	Prioritná os 7
PPP	Public Private Partnership (Súkromno-verejné partnerstvo)
PRO	Priamo riadené organizácie
PS	pestúnska starostlivosť
PVV SR	Programové vyhlásenie vlády SR
PZ	Pedagogický zamestnanec
PZS	Poskytovateľ zdravotnej starostlivosti
Q100	povodeň s pravdepodobnosťou opakovania raz za sto rokov.
QALY	Quality-adjusted life year - rok života v zlepšenej kvalite
RD kód	Špecifický kód používaný VŠZP na uhrádzanie zdrav. starostlivosti pri niektorých RTG vyšetreniach v oblasti kardiológie
REF	Research Excellence Framework
RI	register investícií

RIS	rozpočtový informačný systém
RJ	RegioJet
RUP	Rámcové učebné plány
RÚZ	Republiková únia zamestnávateľov
RVD	Revízia výdavkov na dopravu
RVS	Rozpočet verejnej správy
RZ SP	ročné zúčtovanie sociálneho poistenia
SAA	Slovenská akreditačná agentúra
SAŽP	Slovenská agentúra životného prostredia
SHMÚ	Slovenský hydrometeorologický ústav
SIEA	Slovenská inovačná a energetická agentúra
SIH	Slovenský investičný holding
SISRD	Sekcia informatiky a správy rezortných dát
SIŽP	Slovenská inšpekcia životného prostredia
SP	Sociálna poisťovňa
SPoDaSK	Sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela
SRIT	Sekcia riadenia informatizácie
SSC	Slovenská správa ciest
SSRP	Sekcia sociálnej a rodinnej politiky
SŠ	stredné školy
STU	Slovenská technická univerzita
SVLZ	Spoločné vyšetrovacie a liečebné zložky
SVP š.p.	Slovenský vodohospodársky podnik, š.p.
SZRBAM	SZRB Asset Management
SŽDC	Správa železničnej dopravní cesty
ŠDTP	Štandardné diagnostické a terapeutické postupy
ŠIOV	Štátny inštitút odborného vzdelávania
ŠOP SR	Štátna ochrana prírody SR
ŠR	štátny rozpočet
ŠŠI	Štátna školská inšpekcia
ŠÚKL	Štátny ústav kontroly liečiv
ŠÚSR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
ŠZM	Špeciálny zdravotnícky materiál
TN	Fakultná nemocnica Trenčín
TŠ	Technické štúdie
TT	Fakultná nemocnica Trnava
ÚDZS	Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou
ÚHP MF SR	Útvar hodnoty za peniaze
UN	Univerzitná nemocnica
UN BA	Univerzitná nemocnica Bratislava
UN KE	Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice
UN MT	Univerzitná nemocnica Martin
UoZ	uchádzač o zamestnanie
ÚPPVII	Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu
ÚPSVaR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
ÚR	Územné rozhodnutie
ÚRPO	Úrad pre riadenie podriadených organizácií
ÚRSO	Úrad pre reguláciu sieťových odvetví
ÚS	ústavná starostlivosť

ÚUC	Úradne určená cena
ÚV SR	Úrad vlády SR
UX manuál	User Experience manuál
VC	vládný cloud
VEGA	Vedecká grantová agentúra
vlkm	Vlakokilometre
VN	vodná nádrž
VO	verejné obstarávanie
Vo	výchovné opatrenie
VŠ	vysoké školy
VŠZP	Všeobecná zdravotná poisťovňa
VÚC	Vyšší územný celok
VÚVH	Výskumný ústav vodného hospodárstva
VV	Vodohospodárska výstavba š.p.
VZP	Verejné zdravotné poistenie
ZA	Fakultná nemocnica Žilina
ZEP	Zaručený elektronický podpis
ZMOS	Združenie miest a obcí Slovenska
ZODSVZ	Zmluva o dopravných službách vo verejnom záujme
ZP	Zdravotná poisťovňa
ZS	Zdravotná starostlivosť
ZSSK	Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.
ZZS	Zdravotná záchranná služba
ŽKV	železničné koľajové vozidlá
ŽSR	Železnice Slovenskej republiky